

Het gebruik van het Nederlands in Nederland, Vlaanderen en Brussel

Grafieken, 22 september 2016

Contents

Vooraf	3
1. Uw persoonlijke achtergrond	4
2a. Taalkeuze in uw naaste omgeving	30
2b. Taalkeuze in uw naaste omgeving	44
2c. Taalkeuze in uw naaste omgeving	50
3a. Taalkeuze op uw werk	61
3b. Taalkeuze op uw werk	73
4a. Taalkeuze in cultuur en media	86
4b. Taalkeuze in cultuur en media	94
4c. Taalkeuze in cultuur en media	104
4d. Taalkeuze in cultuur en media	110
5a. Taalkeuze in het onderwijs: basisonderwijs	117
5b. Taalkeuze in het onderwijs: middelbaar onderwijs	118
5c. Taalkeuze in het onderwijs: mbo	119
5d. Taalkeuze in het onderwijs: hbo of de hogeschool	133
5e. Taalkeuze in het onderwijs: universitair onderwijs	147
5f. Taalkeuze in het onderwijs: cursusonderwijs	161
6b. Taalkeuze in het onderwijs: kinderopvang	177
6c. Taalkeuze in het onderwijs: basisonderwijs	185

6d. Taalkeuze in het onderwijs: middelbaar onderwijs	191
6e. Taalkeuze in het onderwijs: mbo	197
6f. Taalkeuze in het onderwijs: hbo (NL) of de hogeschool (VL)	203
6g. Taalkeuze in het onderwijs: universitair onderwijs	209
7. De talen om u heen	215
8. Attitudes over het Nederlands	223
Afsluiting	231

Vooraf

Dit document toont grafieken voor alle onderdelen (inclusief onderdeel 1) uit de enquête. Voor de onderdelen 2 tot en met 8 wordt voor elke vraag per land of gewest een grafiek gegeven. Vragen worden daarbij niet samengenomen of gecombineerd.

Alle grafieken in dit document zijn gemaakt met de R package `ggplot2` en daarmee volgens de ideeën van Leland Wilkinson (zie zijn boek *The Grammar of Graphics* uit 1999).

In de grafieken worden steeds percentages gegeven, dus geen absolute aantallen. De labels zijn afgekapt tot maximaal 17 karakters.

1. Uw persoonlijke achtergrond

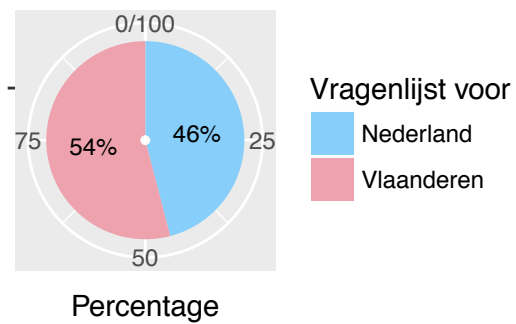

Figure 1: Verdeling naar vragenlijst.

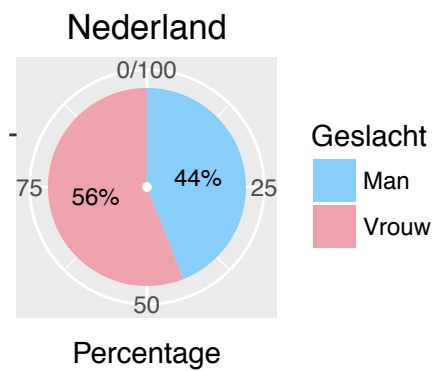

Figure 2: Verdeling naar geslacht.

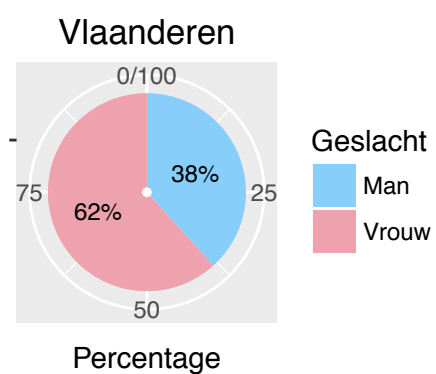

Figure 3: Verdeling naar geslacht.

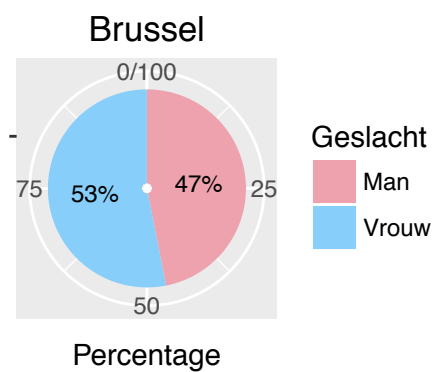

Figure 4: Verdeling naar geslacht.

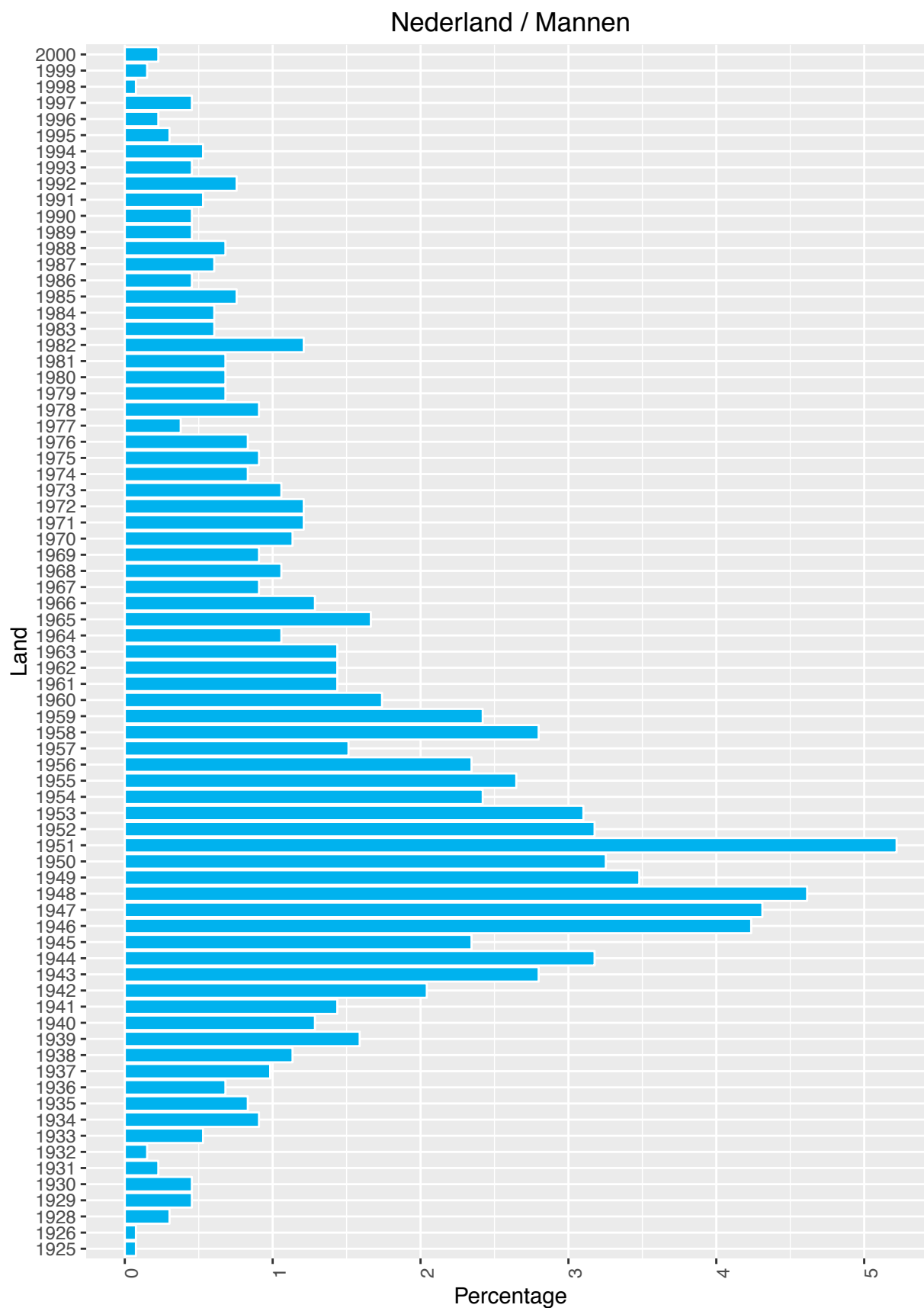

Figure 5: Wat is uw geboortjaar?

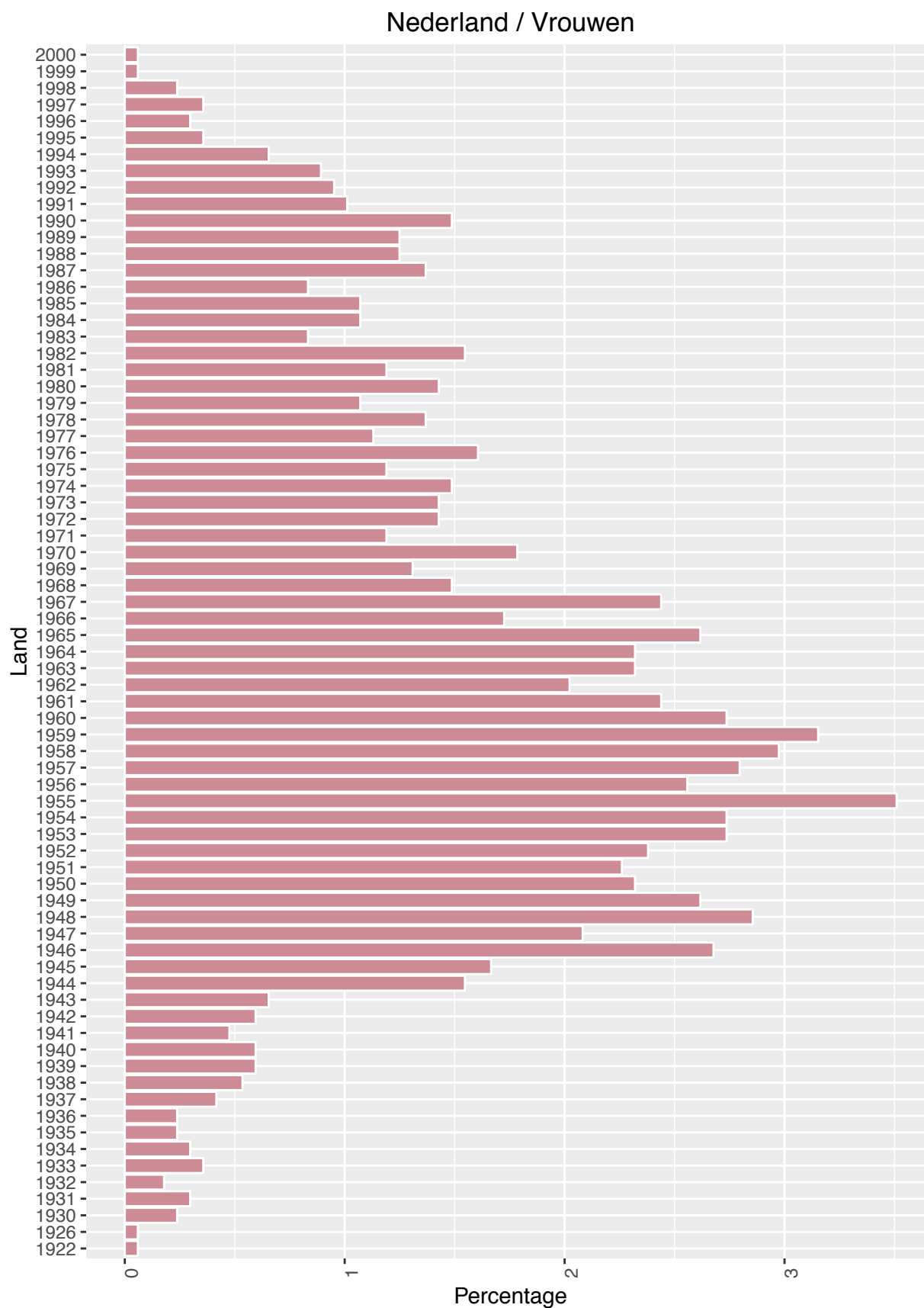

Figure 6: Wat is uw geboortjaar?

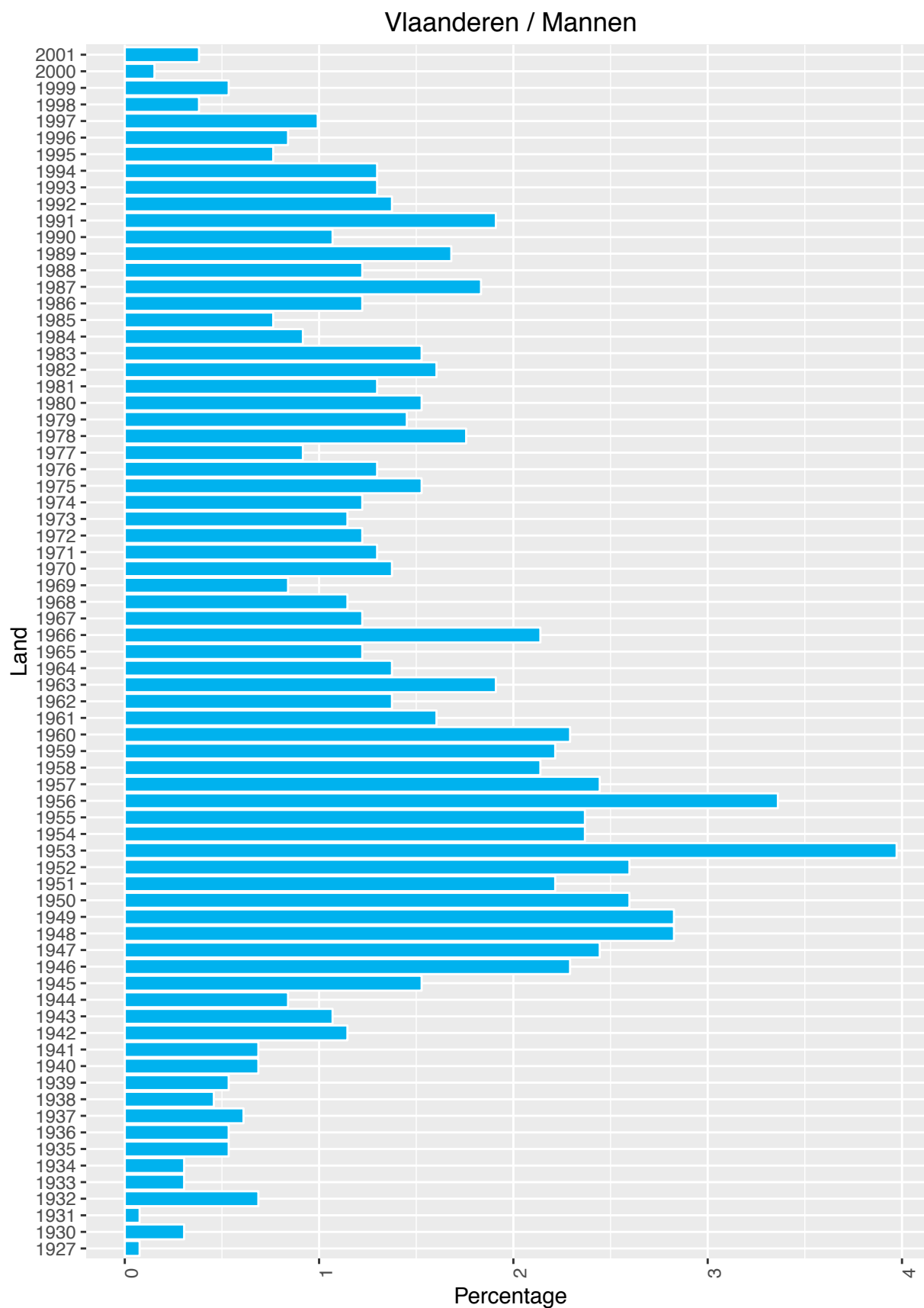

Figure 7: Wat is uw geboortjaar?

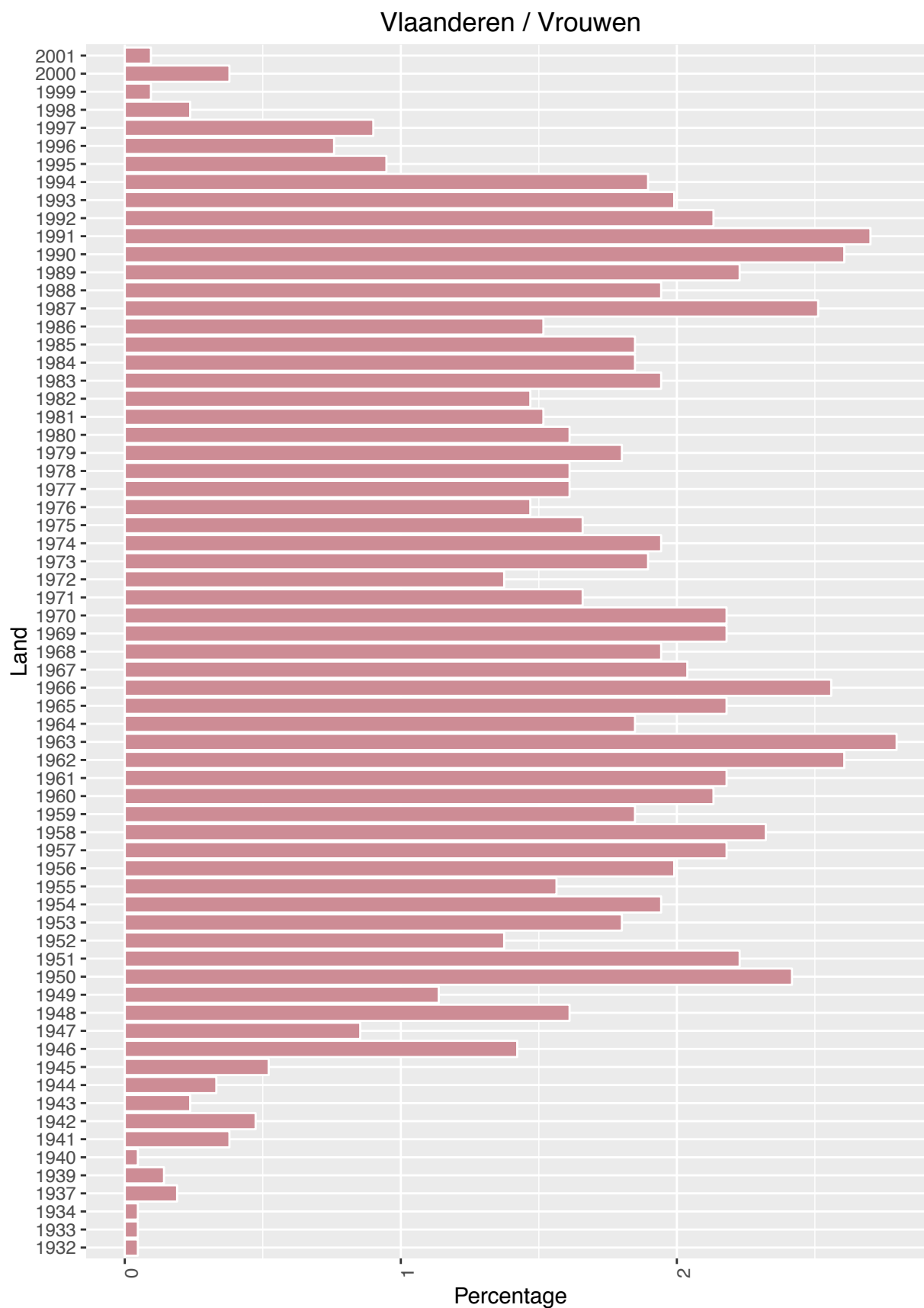

Figure 8: Wat is uw geboortejaar?

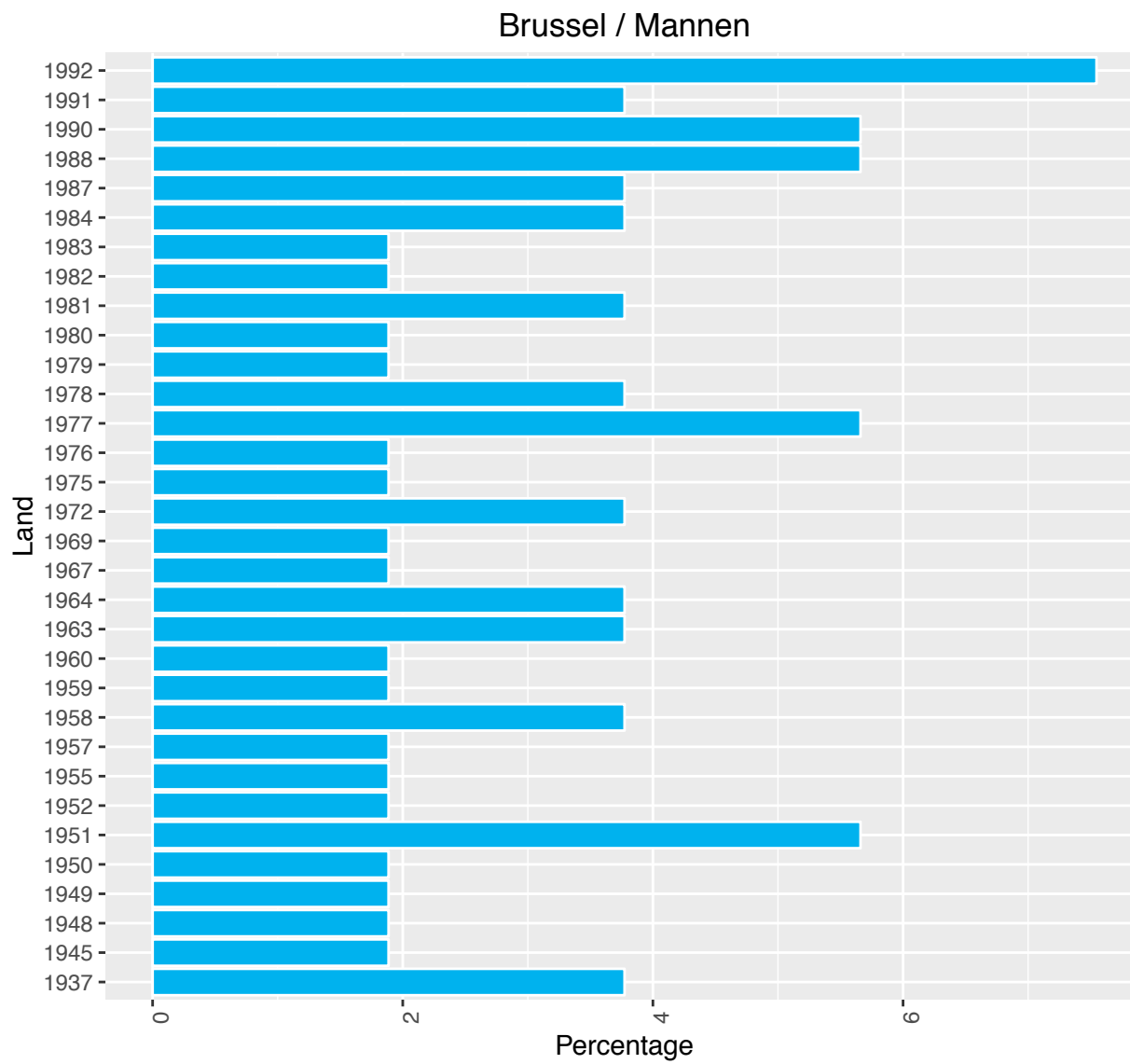

Figure 9: Wat is uw geboortejaar?

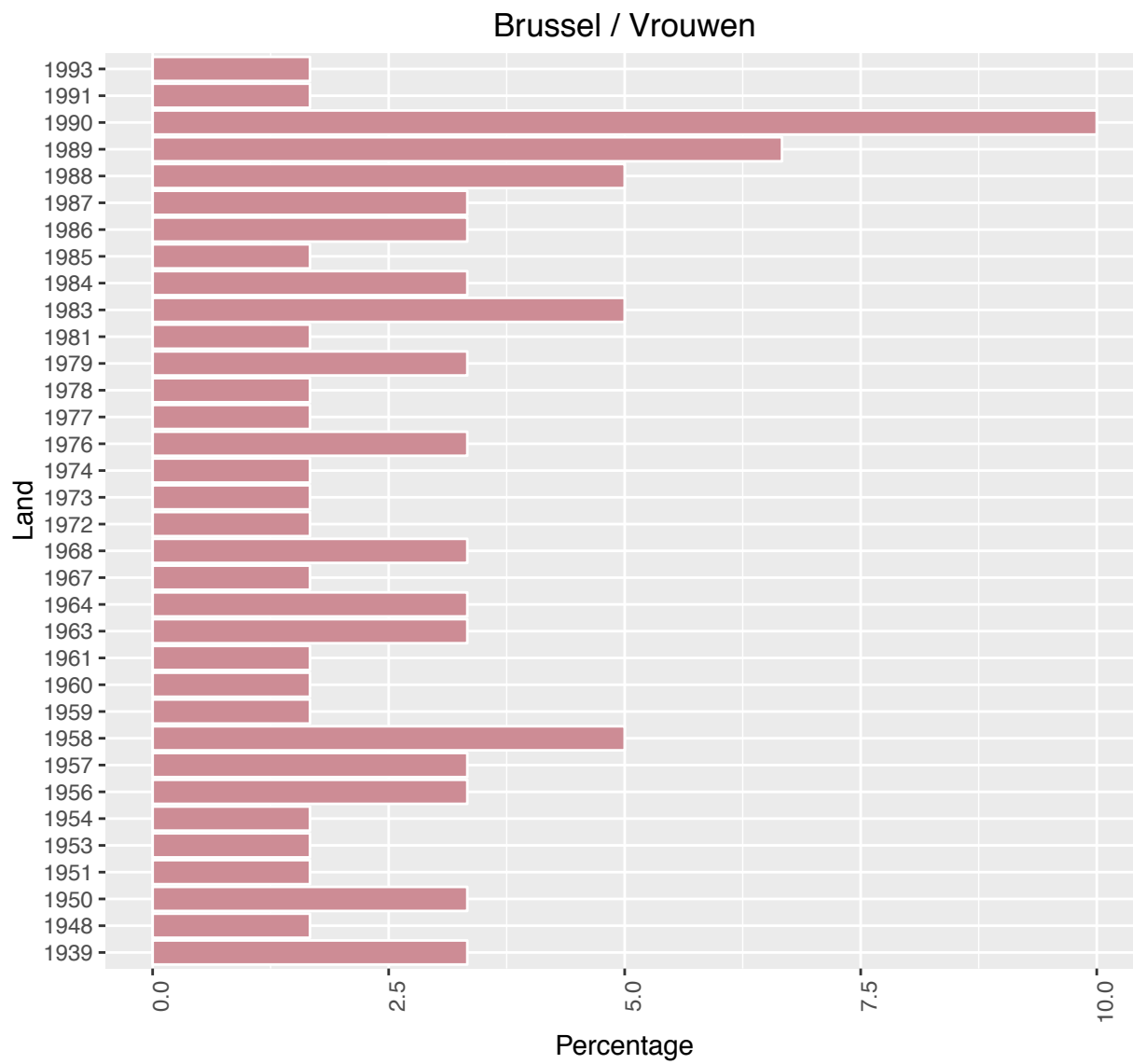

Figure 10: Wat is uw geboortjaar?

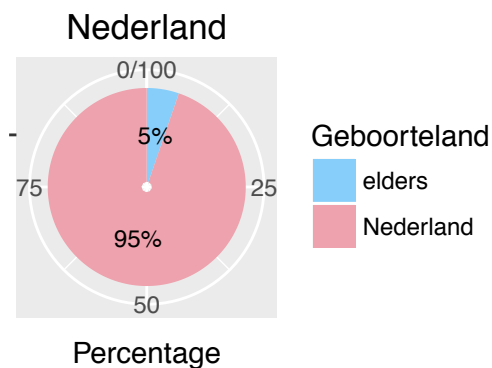

Figure 11: Wat is uw geboorteland?

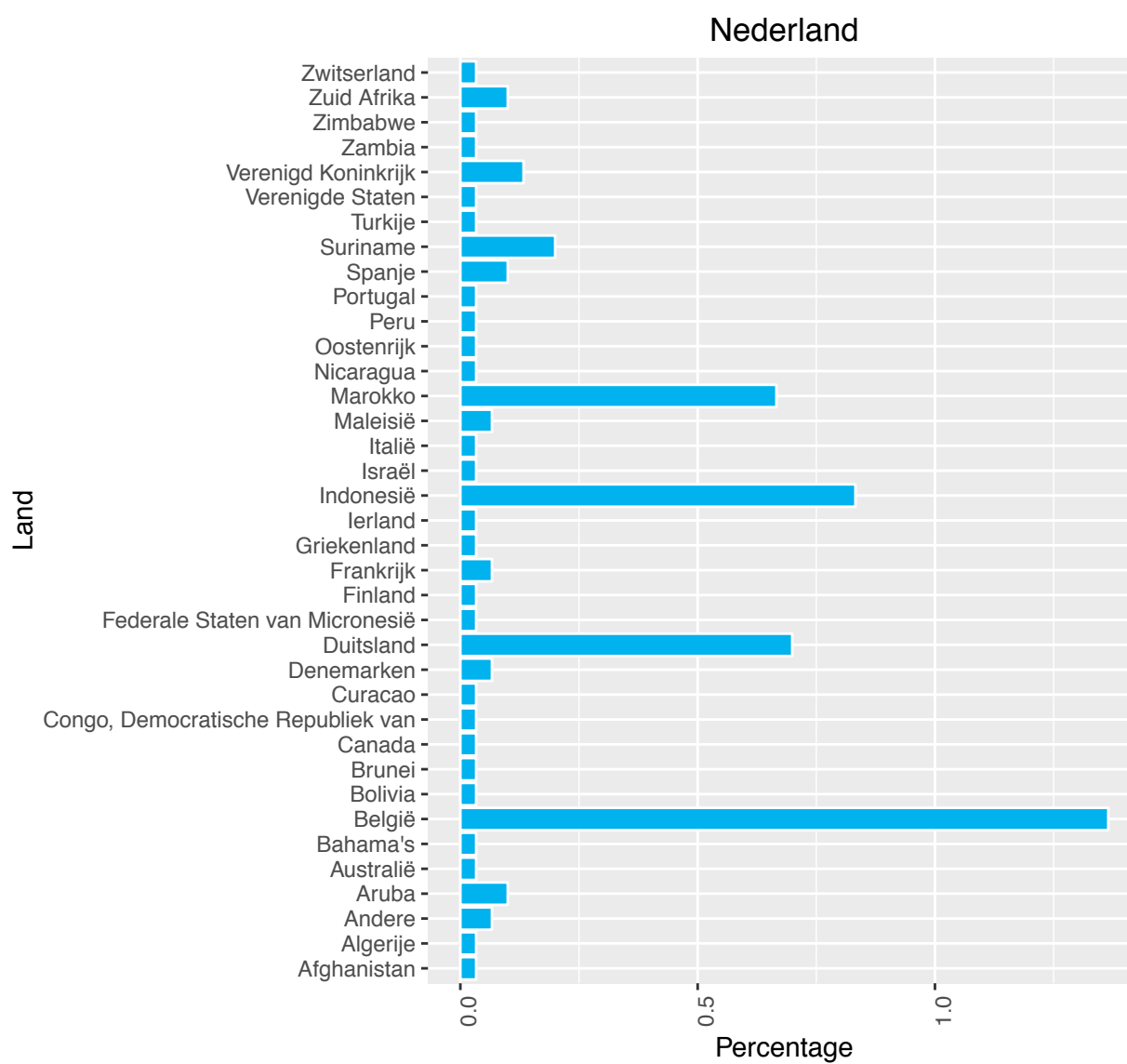

Figure 12: Verdeling naar geboorteland exclusief Nederland.

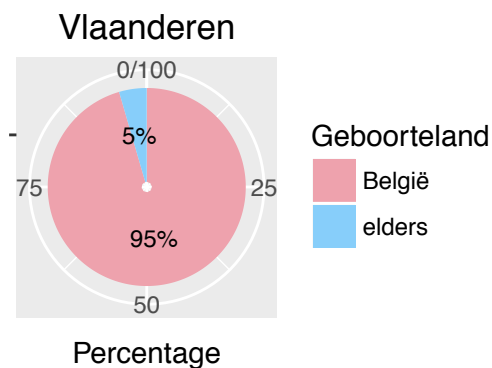

Figure 13: Wat is uw geboorteland?

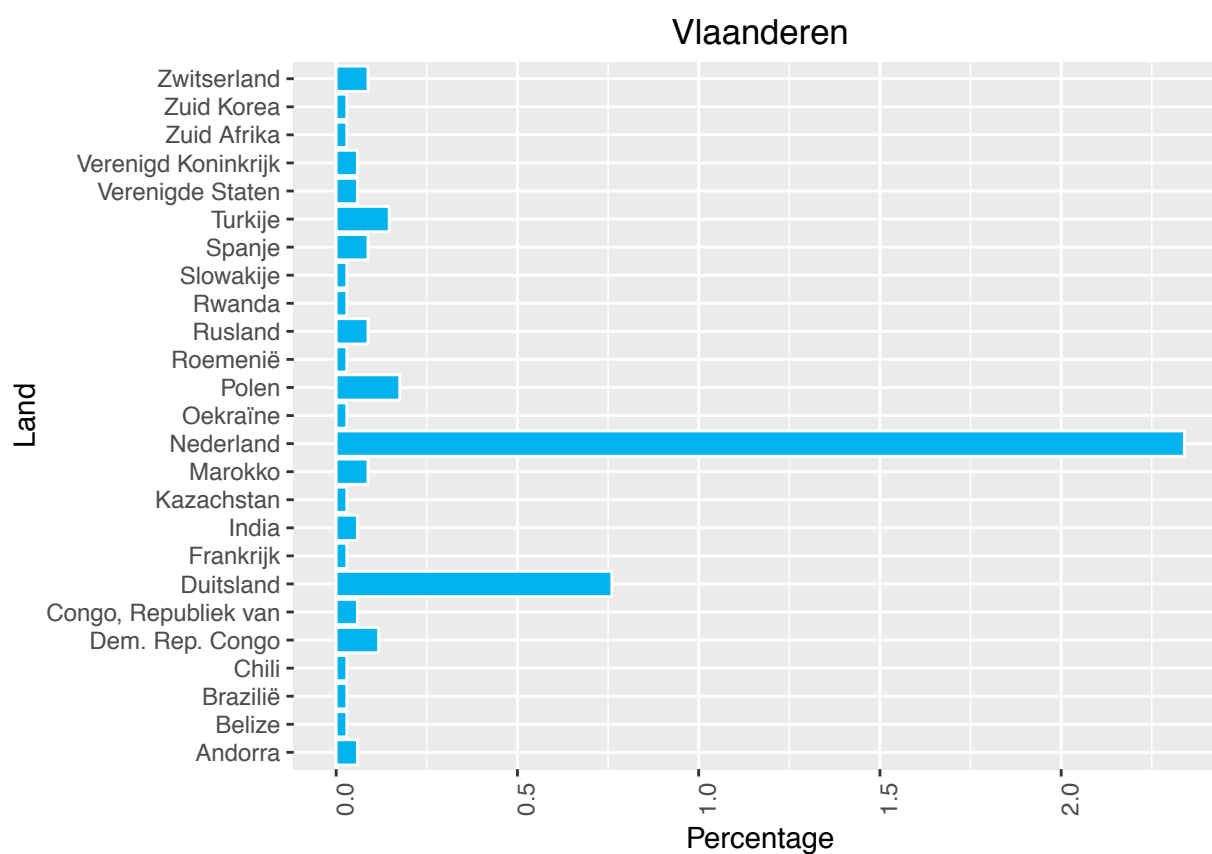

Figure 14: Verdeling naar geboorteland exclusief België.

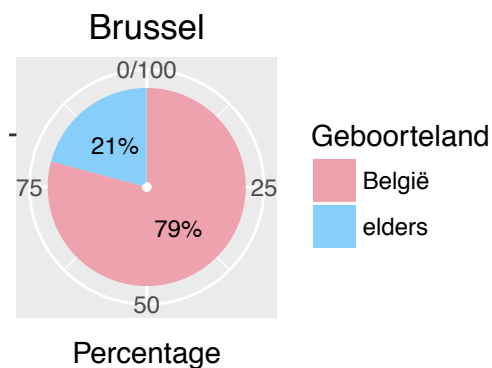

Figure 15: Wat is uw geboorteland?

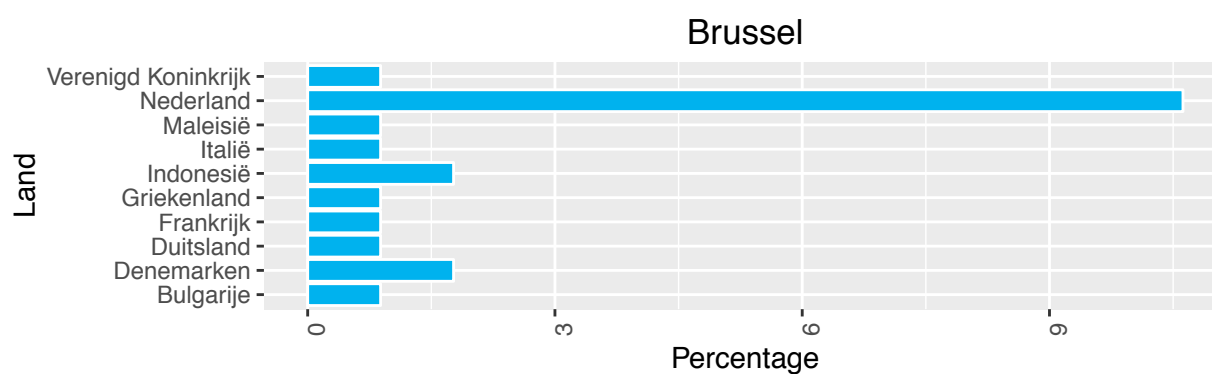

Figure 16: Verdeling naar geboorteland exclusief België.

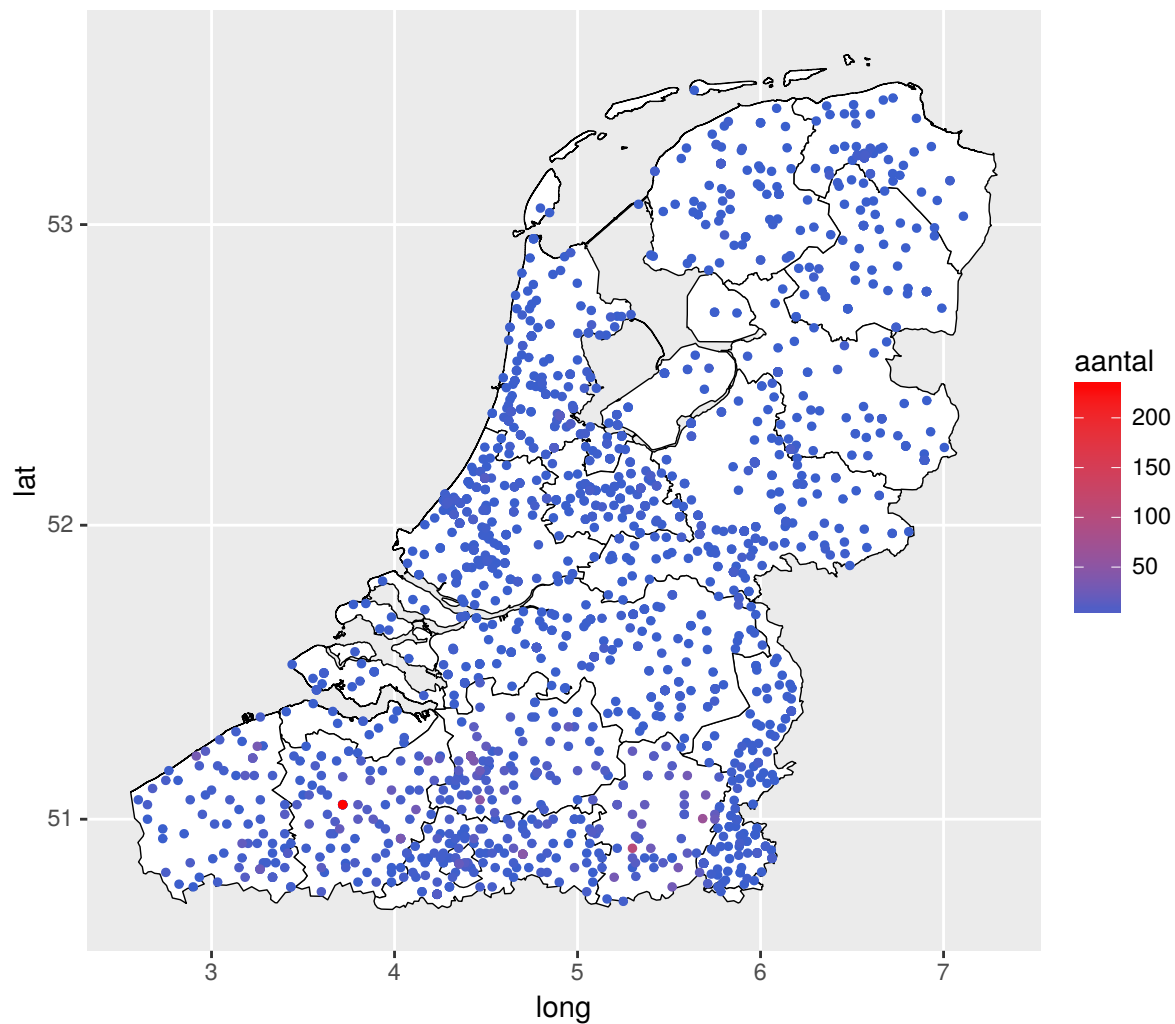

Figure 17: Spreiding van postcodes in Nederland, Vlaanderen en Brussel. Hoe zwarter de stip voor een postcode, hoe meer mensen die op die postcode wonen hebben meegedaan.

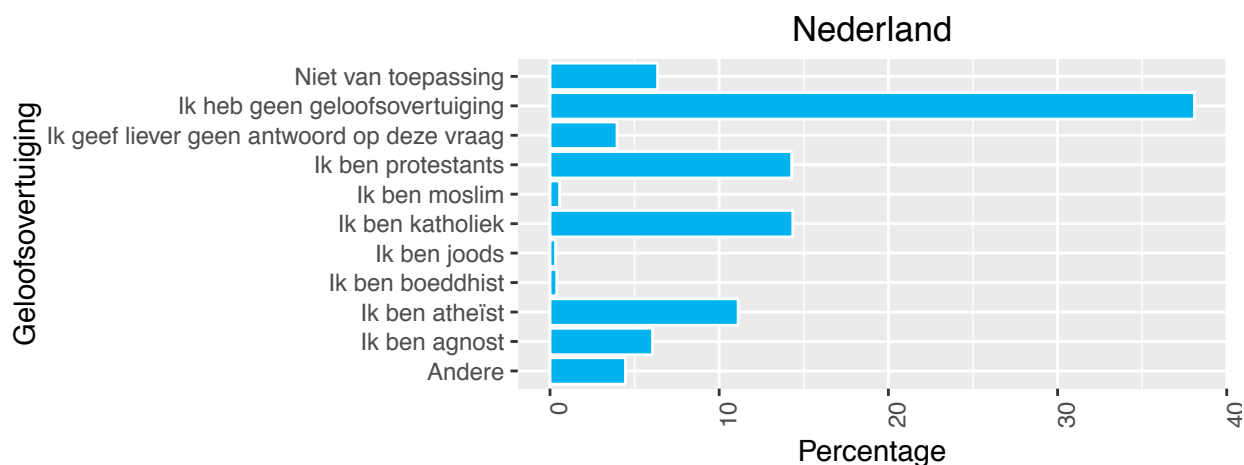

Figure 18: Heeft u een geloofsovertuiging?

‘Andere’ bestaat uit 102 verschillende opgaven.

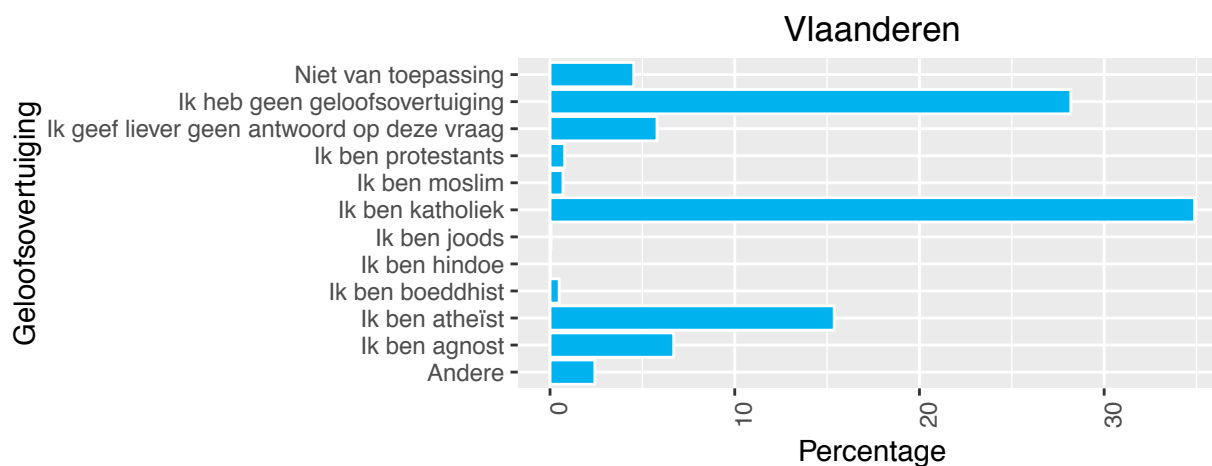

Figure 19: Heeft u een geloofsovertuiging?

‘Andere’ bestaat uit 67 verschillende opgaven.

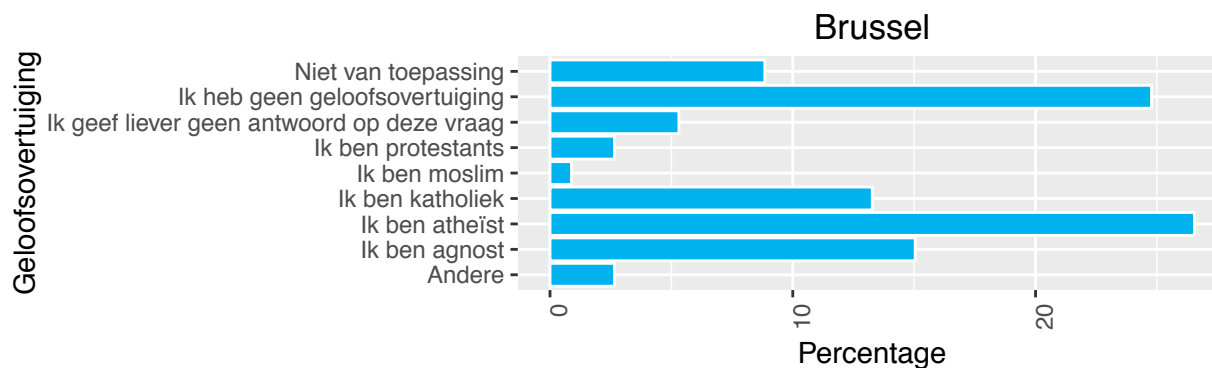

Figure 20: Heeft u een geloofsovertuiging?

‘Andere’ bestaat uit 3 verschillende opgaven.

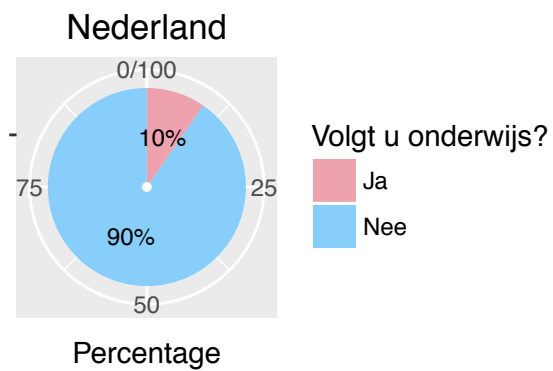

Figure 21: Volgt u onderwijs?

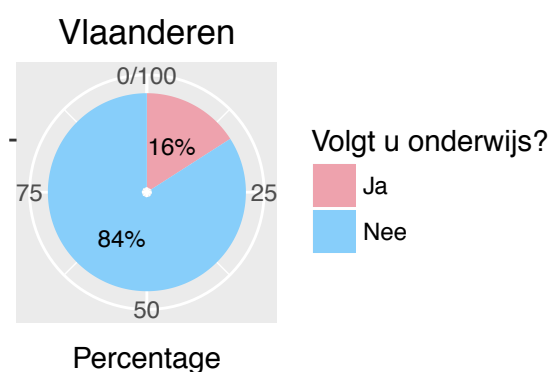

Figure 22: Volgt u onderwijs?

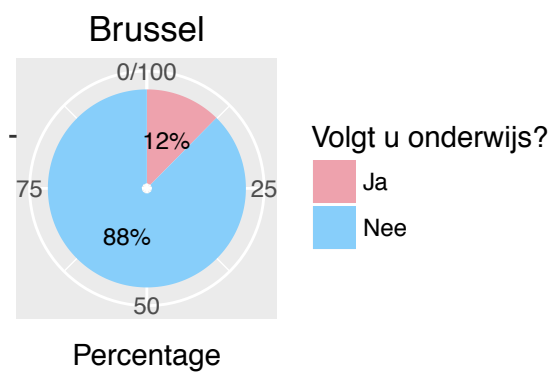

Figure 23: Volgt u onderwijs?

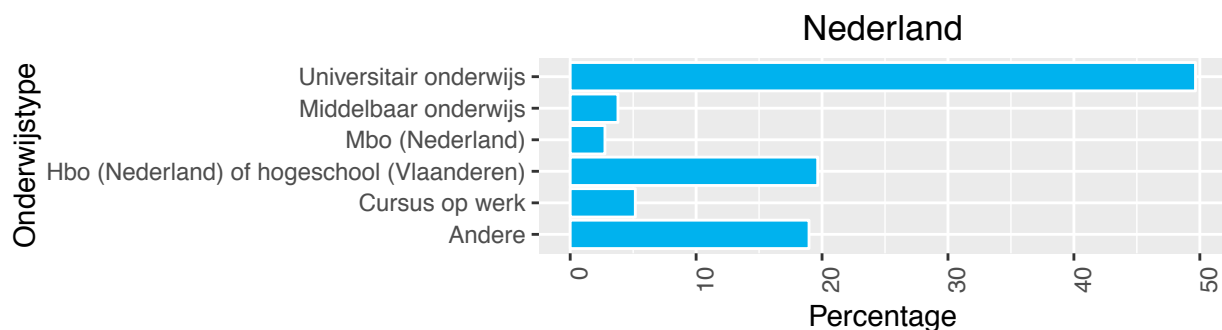

Figure 24: Wat voor soort onderwijs volgt u?

‘Andere’ bestaat uit 48 verschillende opgaven.

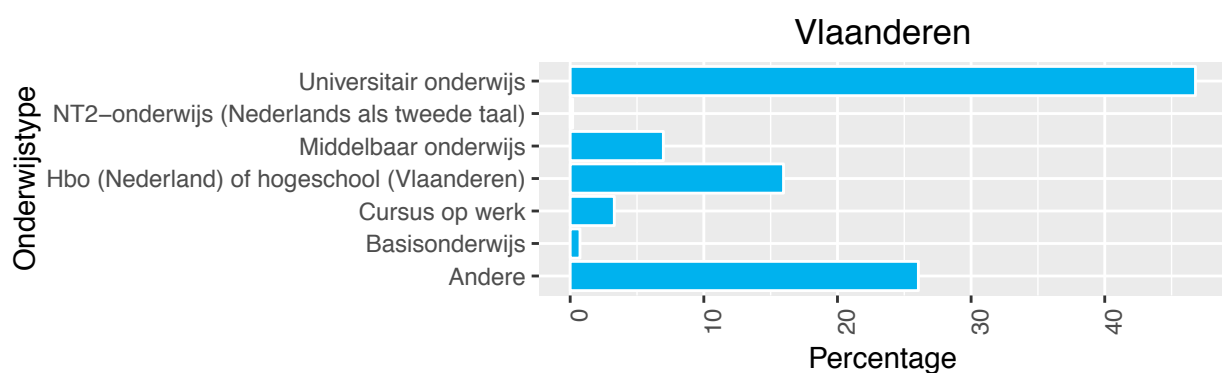

Figure 25: Wat voor soort onderwijs volgt u?

‘Andere’ bestaat uit 94 verschillende opgaven.

Figure 26: Wat voor soort onderwijs volgt u?

‘Andere’ bestaat uit 5 verschillende opgaven.

Wat is de naam van uw opleiding? Voor Nederland zijn er 252 verschillende opgaven. Voor Vlaanderen zijn er 424 verschillende opgaven. Voor Brussel zijn er 14 verschillende opgaven.

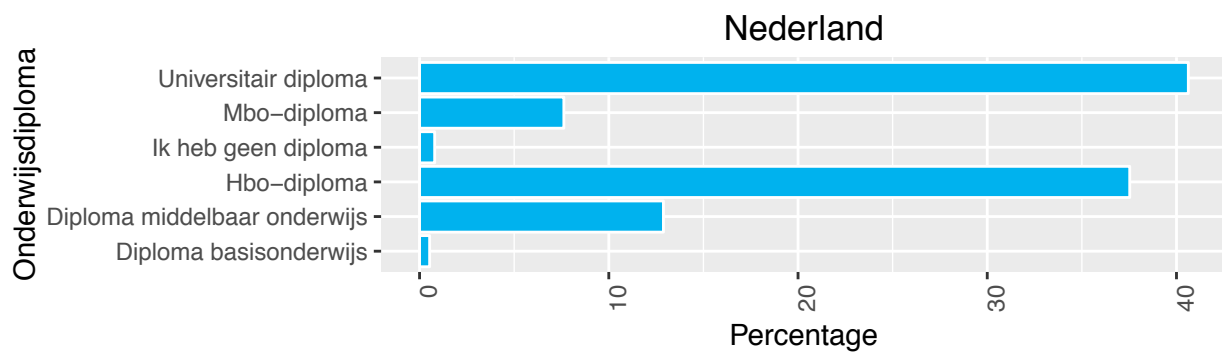

Figure 27: Wat is het hoogste onderwijsdiploma dat u heeft behaald?

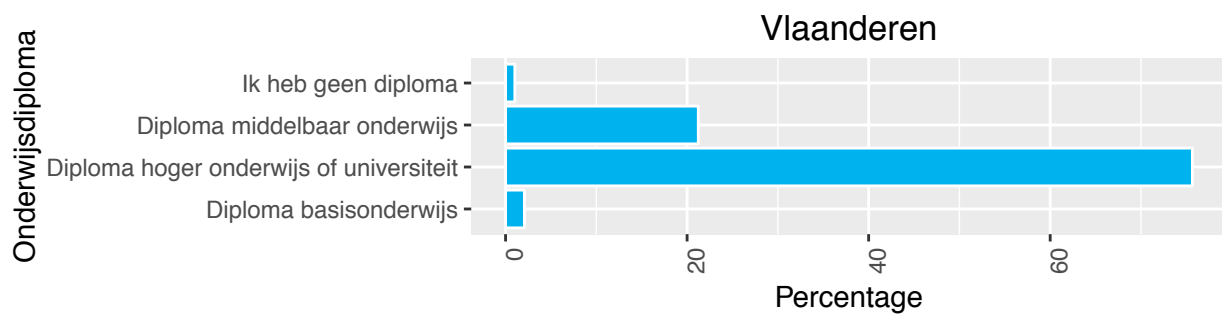

Figure 28: Wat is het hoogste onderwijsdiploma dat u heeft behaald?

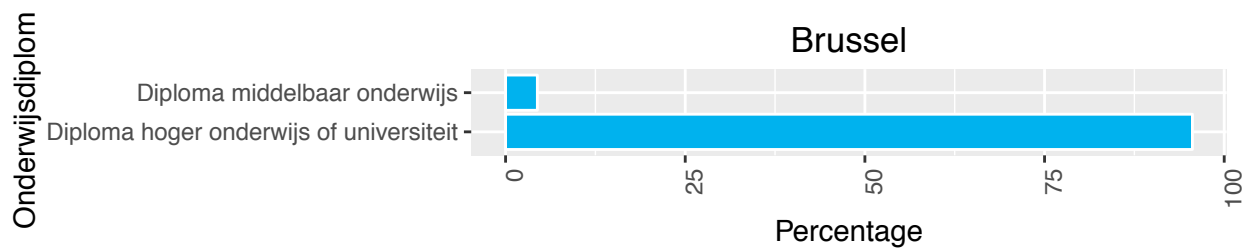

Figure 29: Wat is het hoogste onderwijsdiploma dat u heeft behaald?

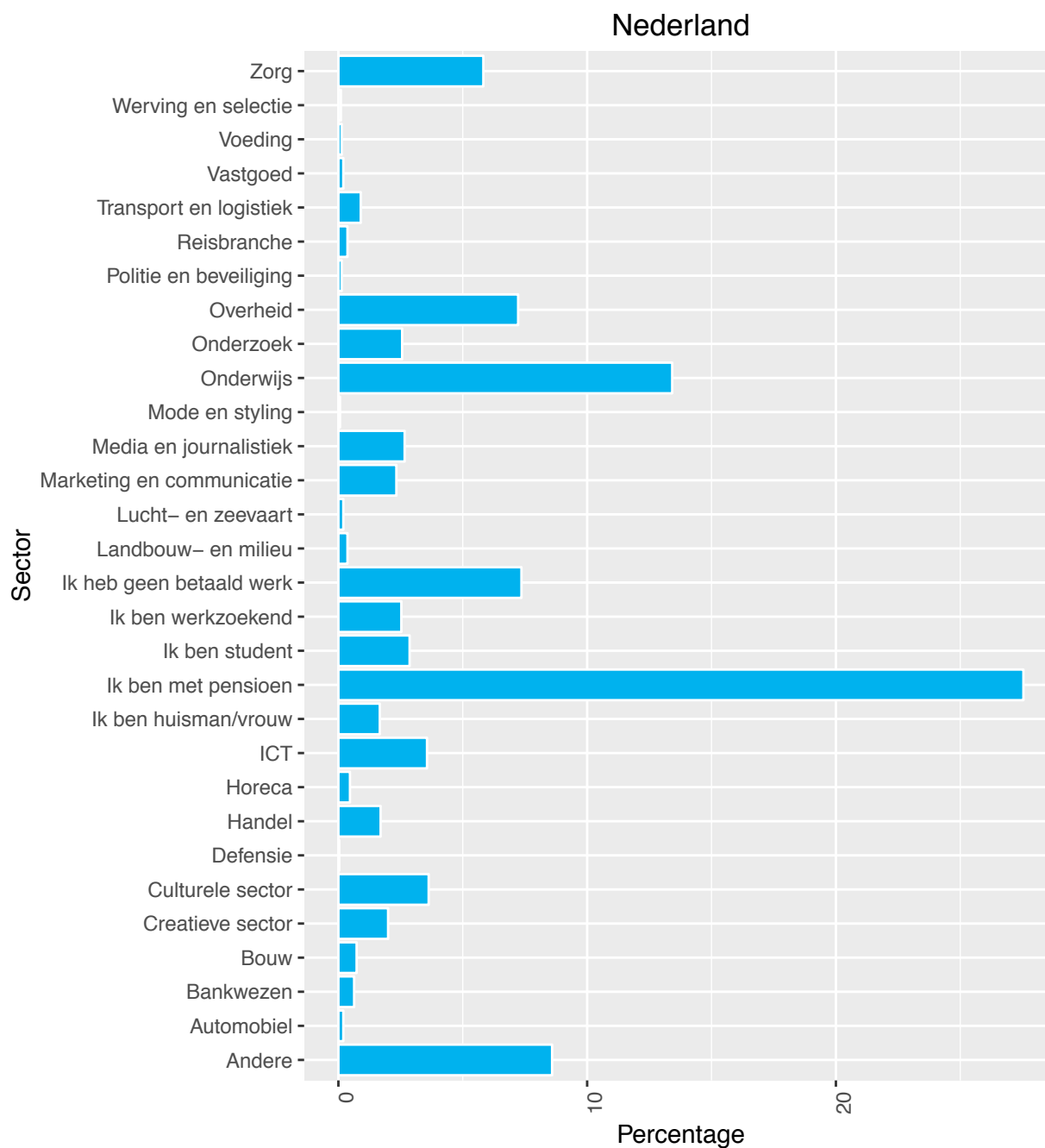

Figure 30: In welke sector werkt u?

‘Andere’ bestaat uit 195 verschillende opgaven.

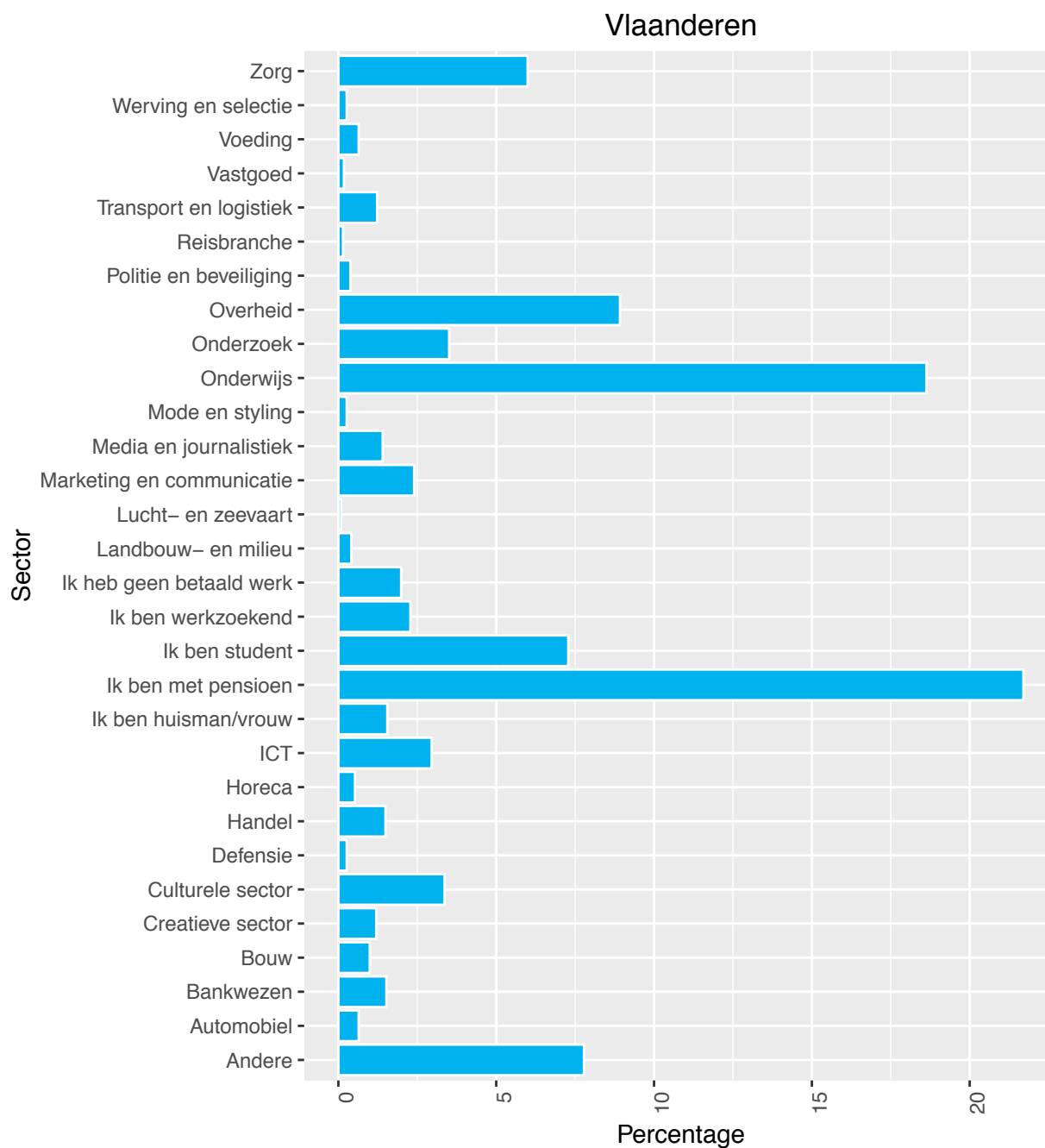

Figure 31: In welke sector werkt u?

‘Andere’ bestaat uit 213 verschillende opgaven.

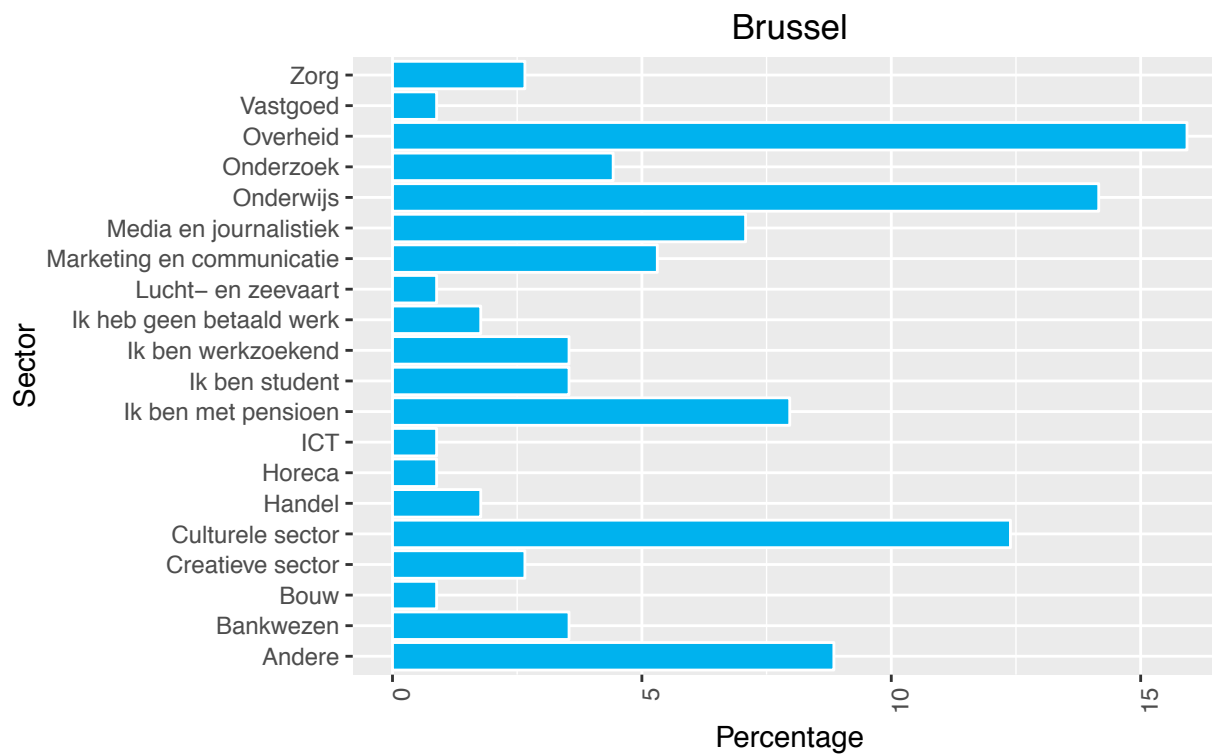

Figure 32: In welke sector werkt u?

‘Andere’ bestaat uit 10 verschillende opgaven.

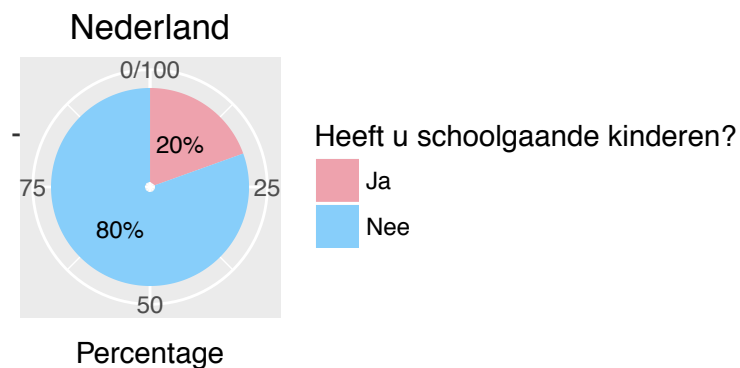

Figure 33: Heeft u schoolgaande kinderen?

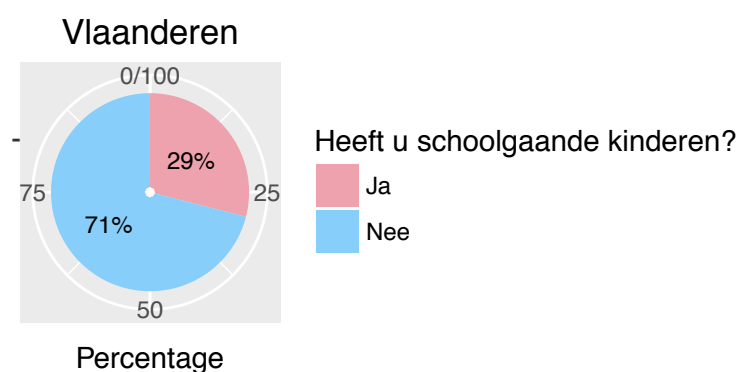

Figure 34: Heeft u schoolgaande kinderen?

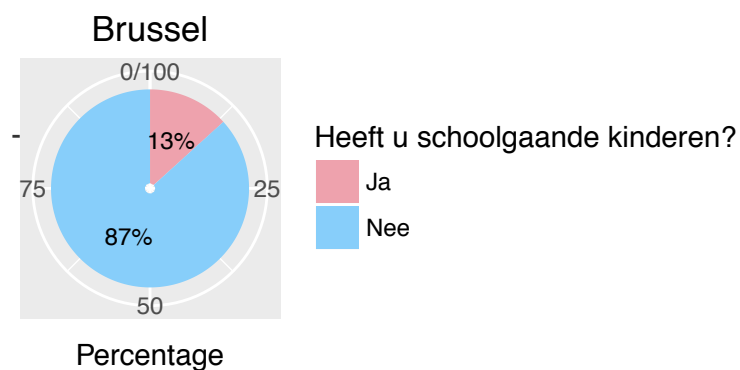

Figure 35: Heeft u schoolgaande kinderen?

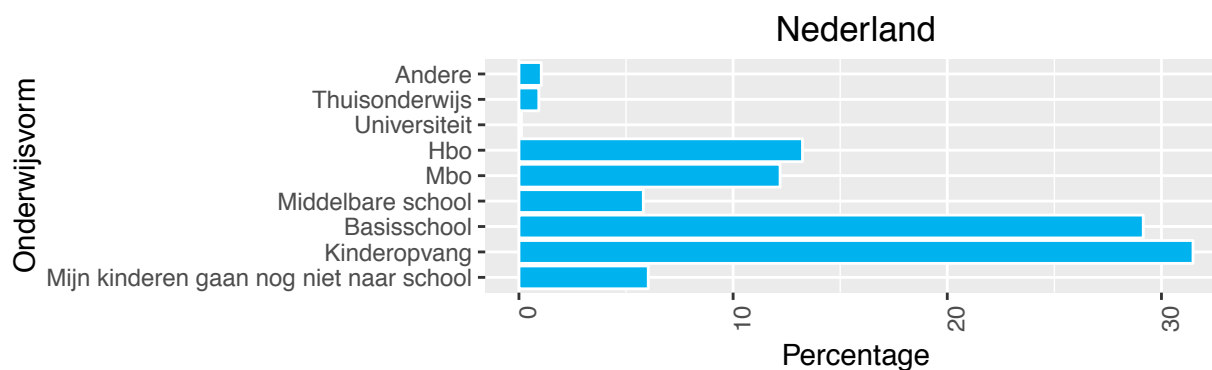

Figure 36: Mijn kind(eren) gaat (gaan) naar de... (deel 6a van de vragenlijst)

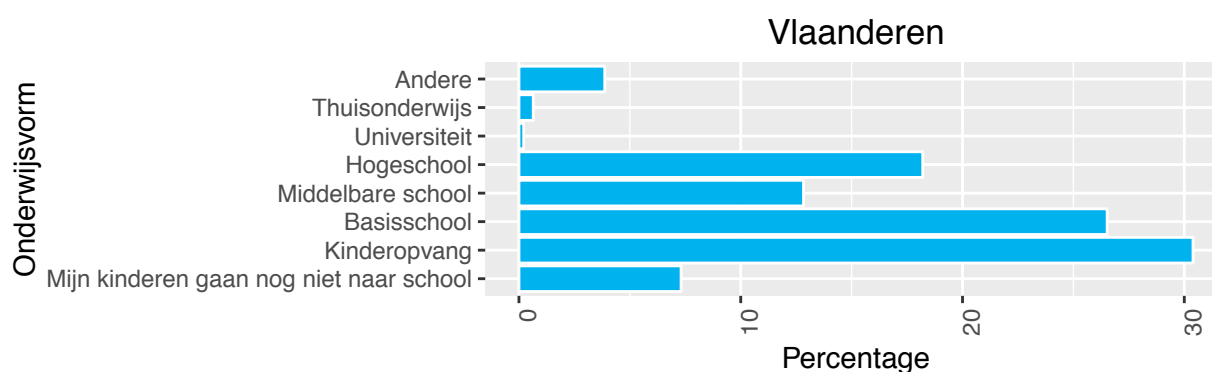

Figure 37: Mijn kind(eren) gaat (gaan) naar de... (deel 6a van de vragenlijst)

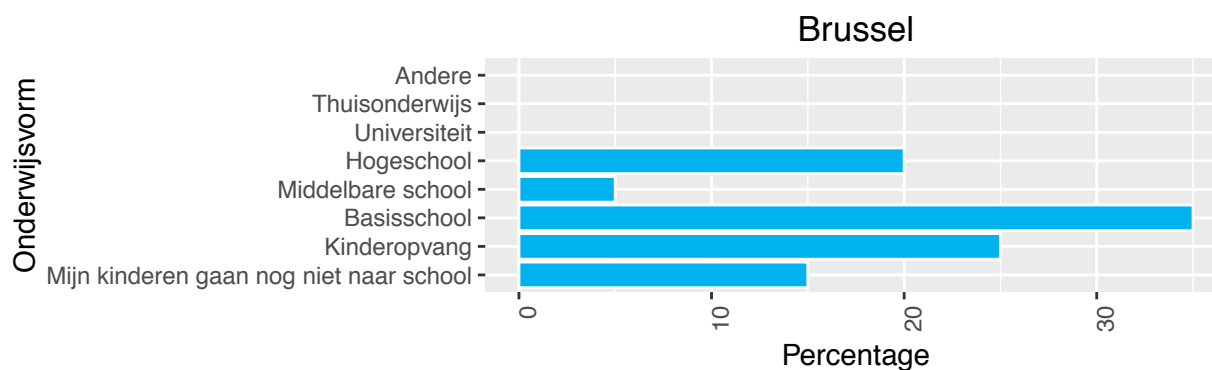

Figure 38: Mijn kind(eren) gaat (gaan) naar de... (deel 6a van de vragenlijst)

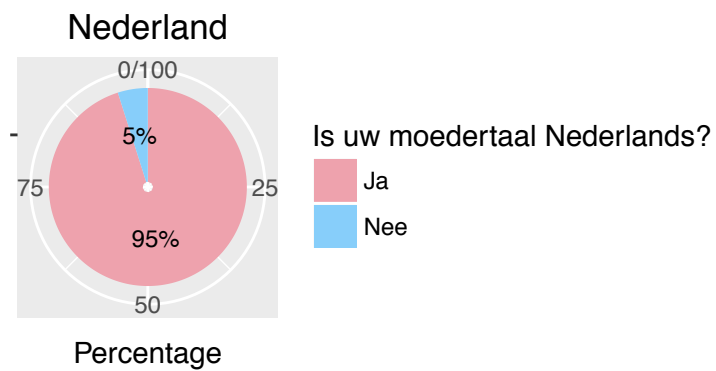

Figure 39: Is uw moedertaal Nederlands?

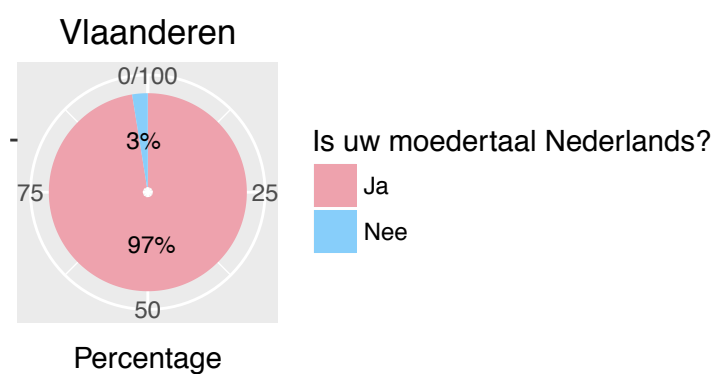

Figure 40: Is uw moedertaal Nederlands?

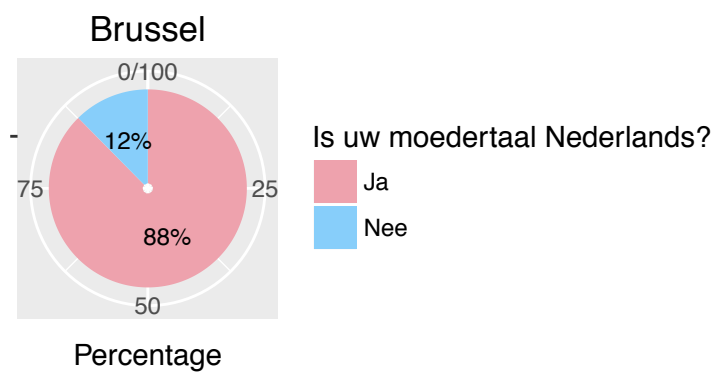

Figure 41: Is uw moedertaal Nederlands?

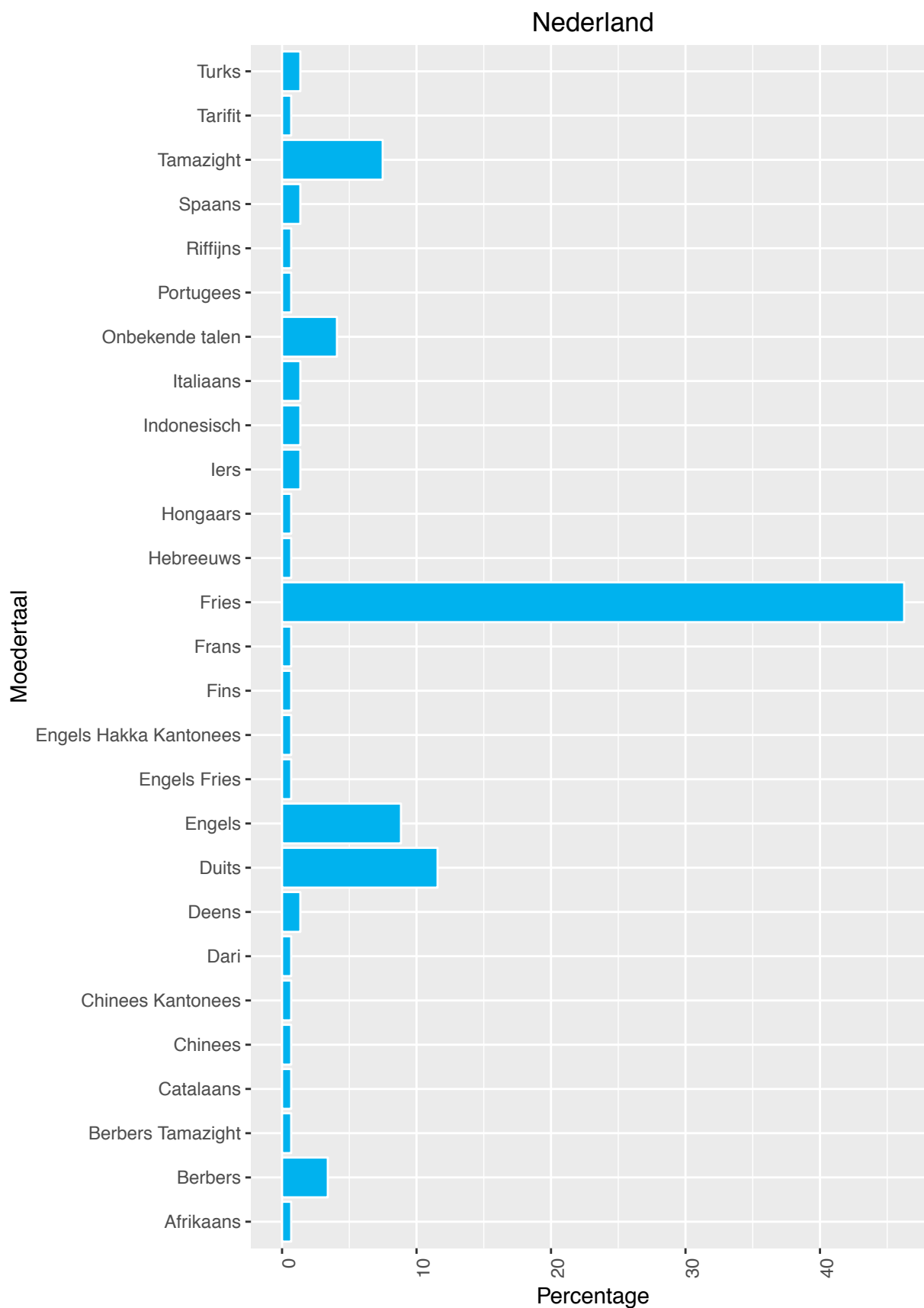

Figure 42: Wat is uw moedertaal (indien niet Nederlands)?

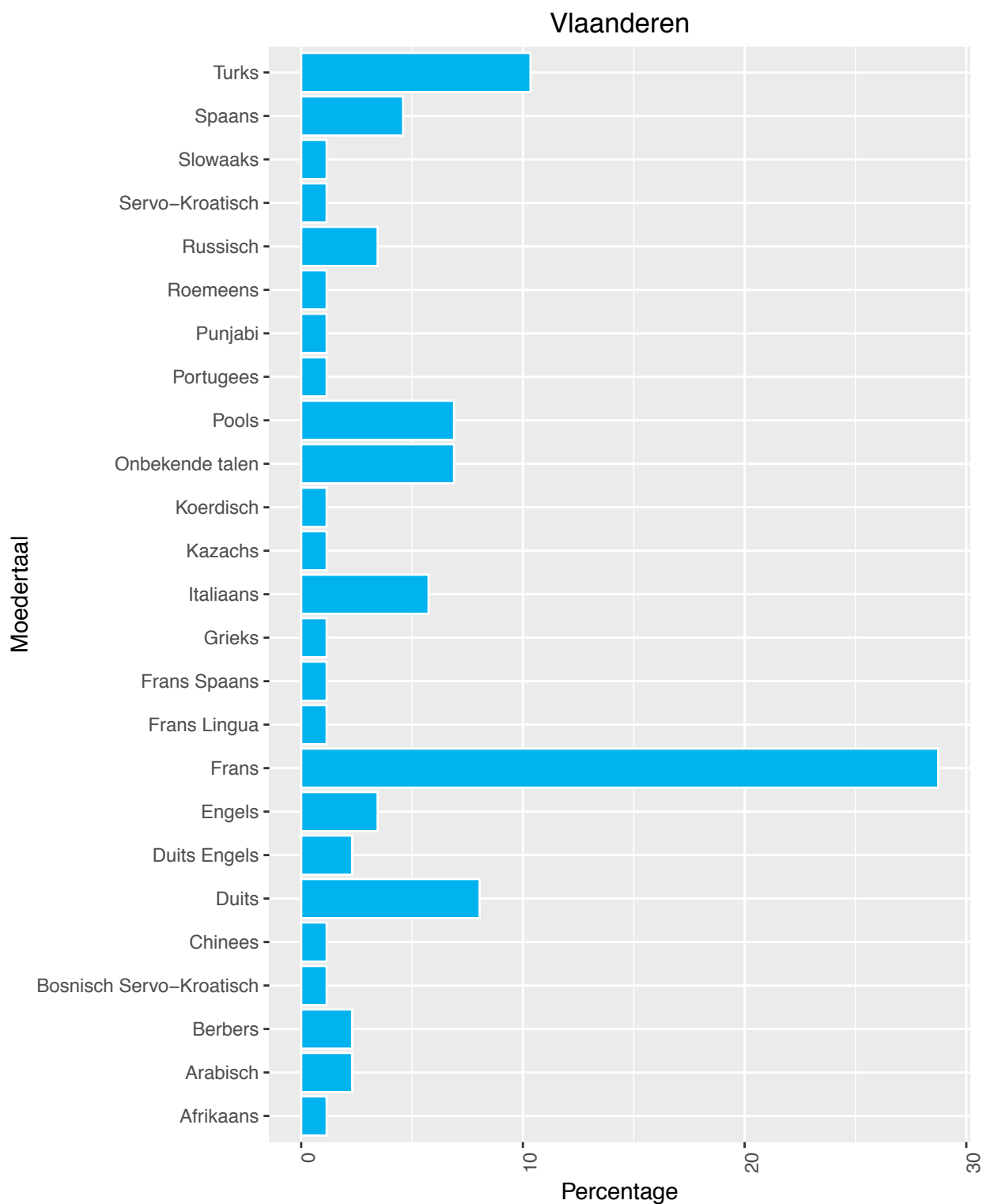

Figure 43: Wat is uw moedertaal (indien niet Nederlands)?

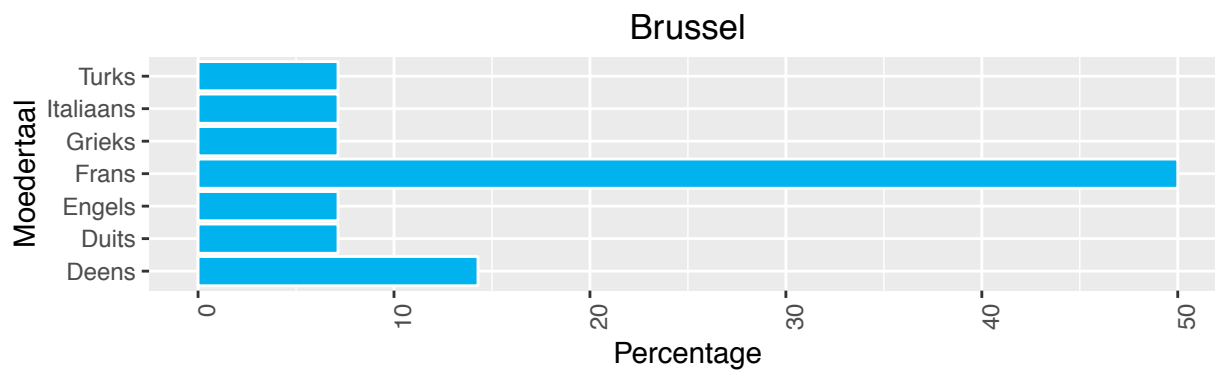

Figure 44: Wat is uw moedertaal (indien niet Nederlands)?

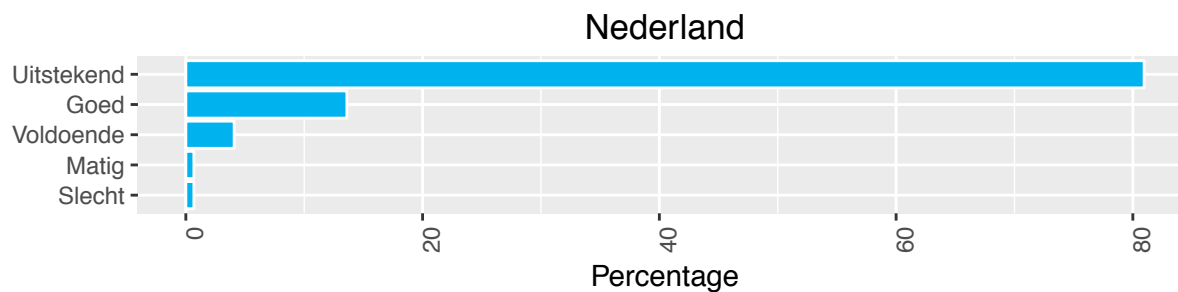

Figure 45: Hoe goed beheerst u het Nederlands (indien niet de moedertaal)?

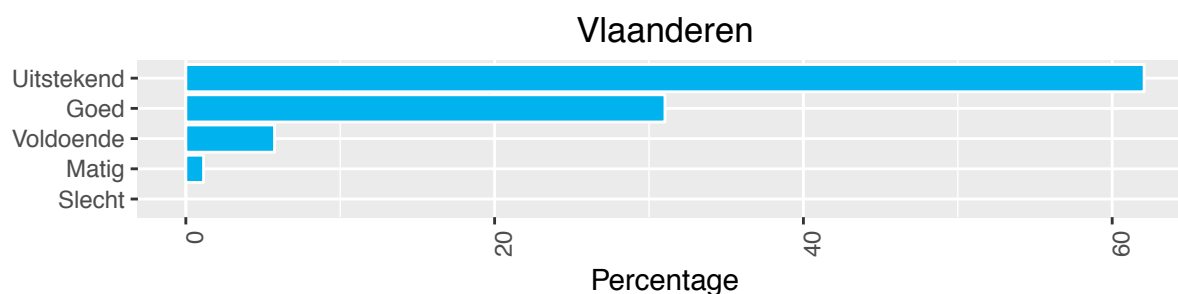

Figure 46: Hoe goed beheerst u het Nederlands (indien niet de moedertaal)?

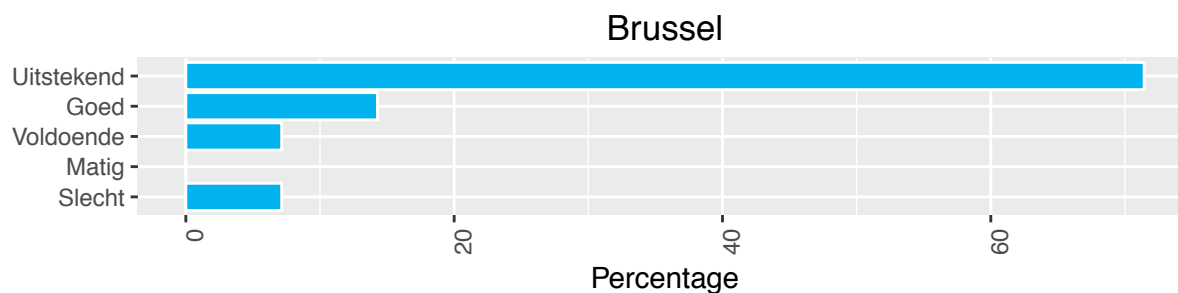

Figure 47: Hoe goed beheerst u het Nederlands (indien niet de moedertaal)?

2a. Taalkeuze in uw naaste omgeving

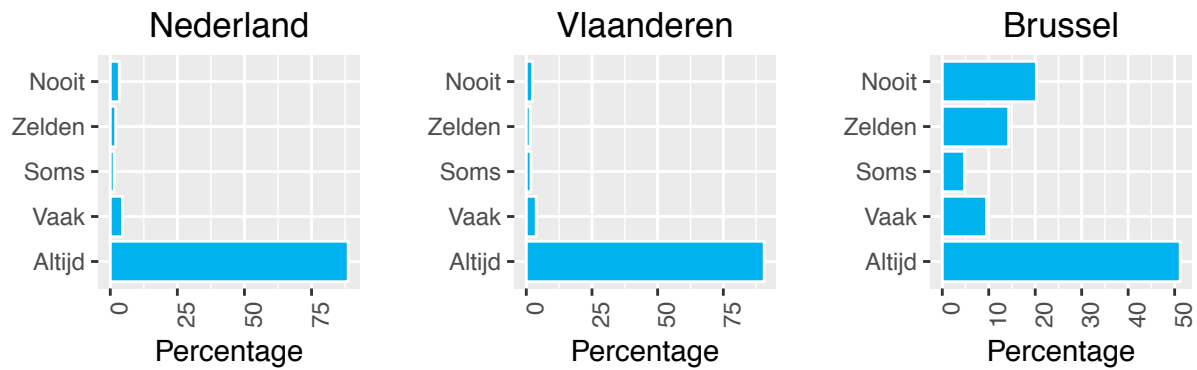

Figure 48: Met mijn partner spreek ik Nederlands.

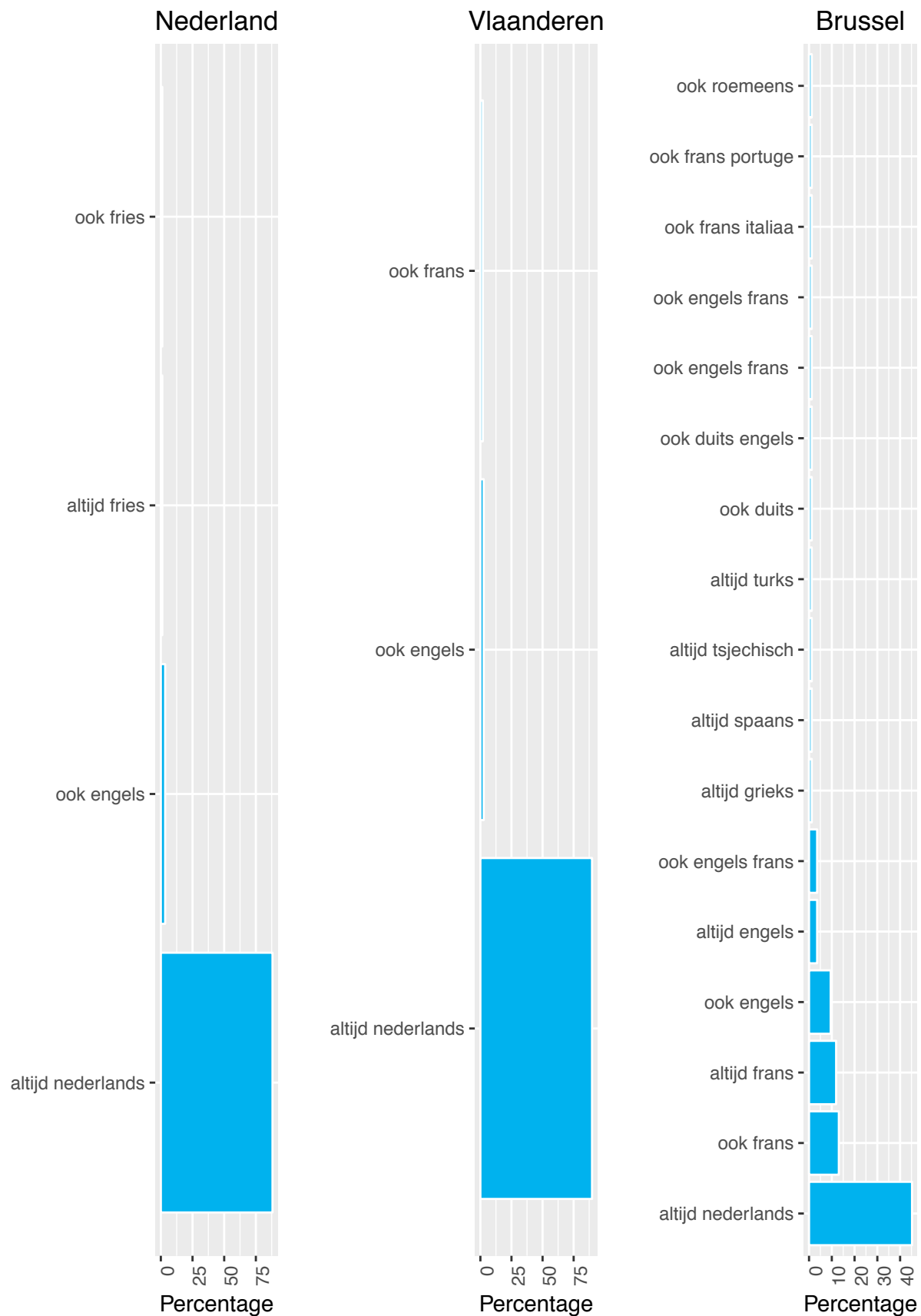

Figure 49: Met mijn partner spreek ik...

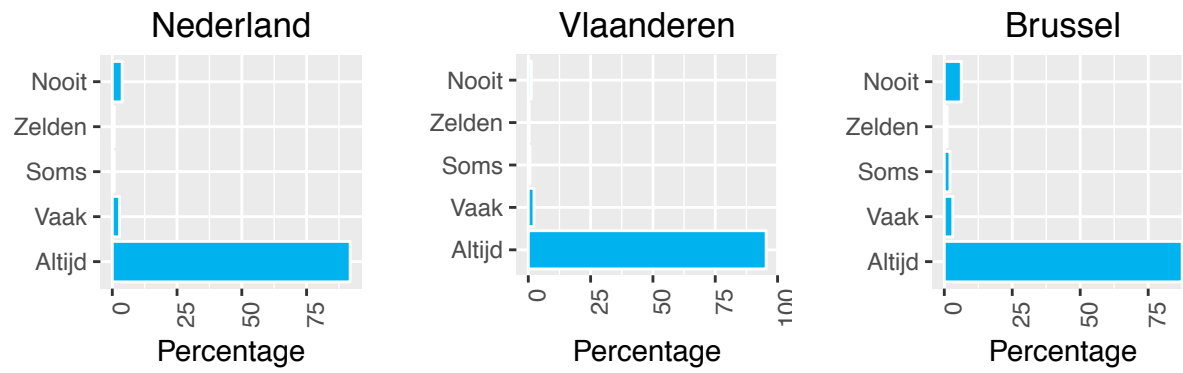

Figure 50: Met mijn broer of zus spreek ik Nederlands.

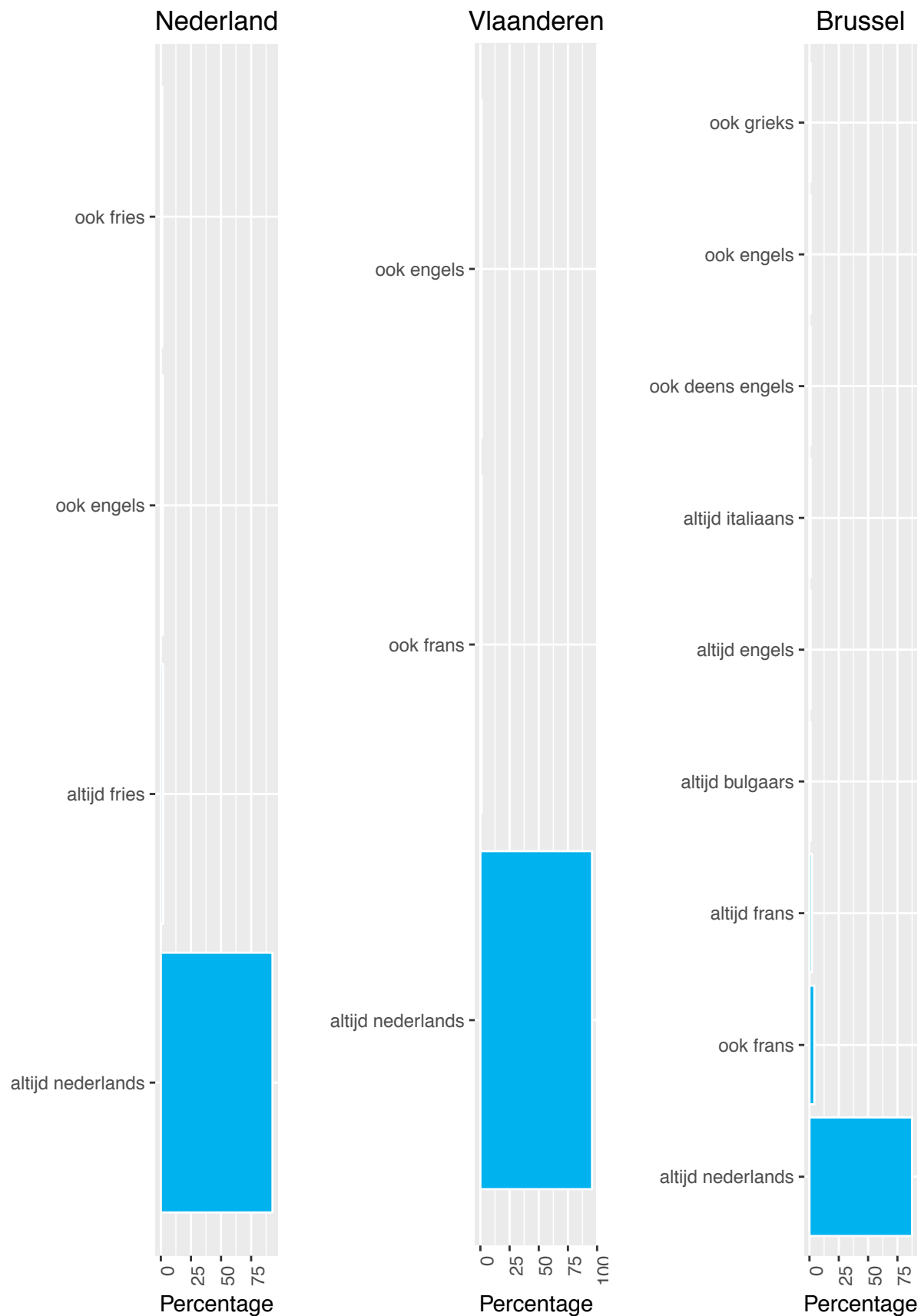

Figure 51: Met mijn broer of zus spreek ik...

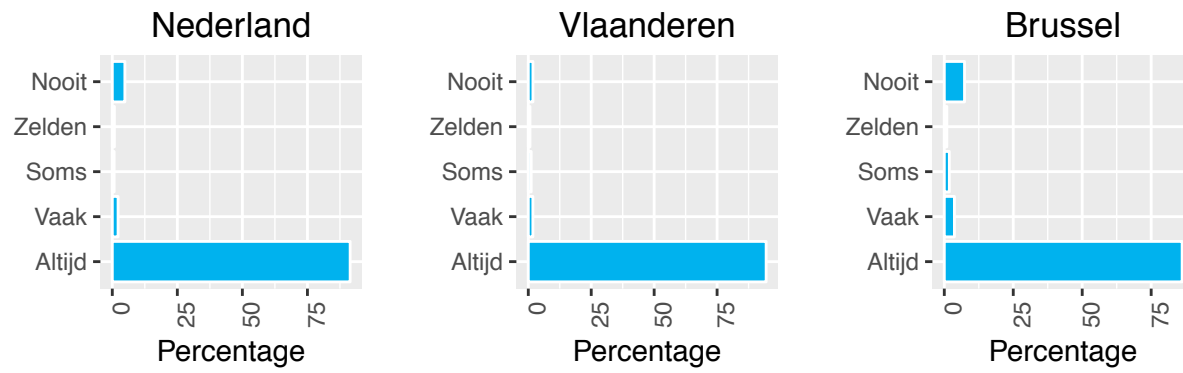

Figure 52: Met mijn ouders spreek/sprak ik Nederlands.

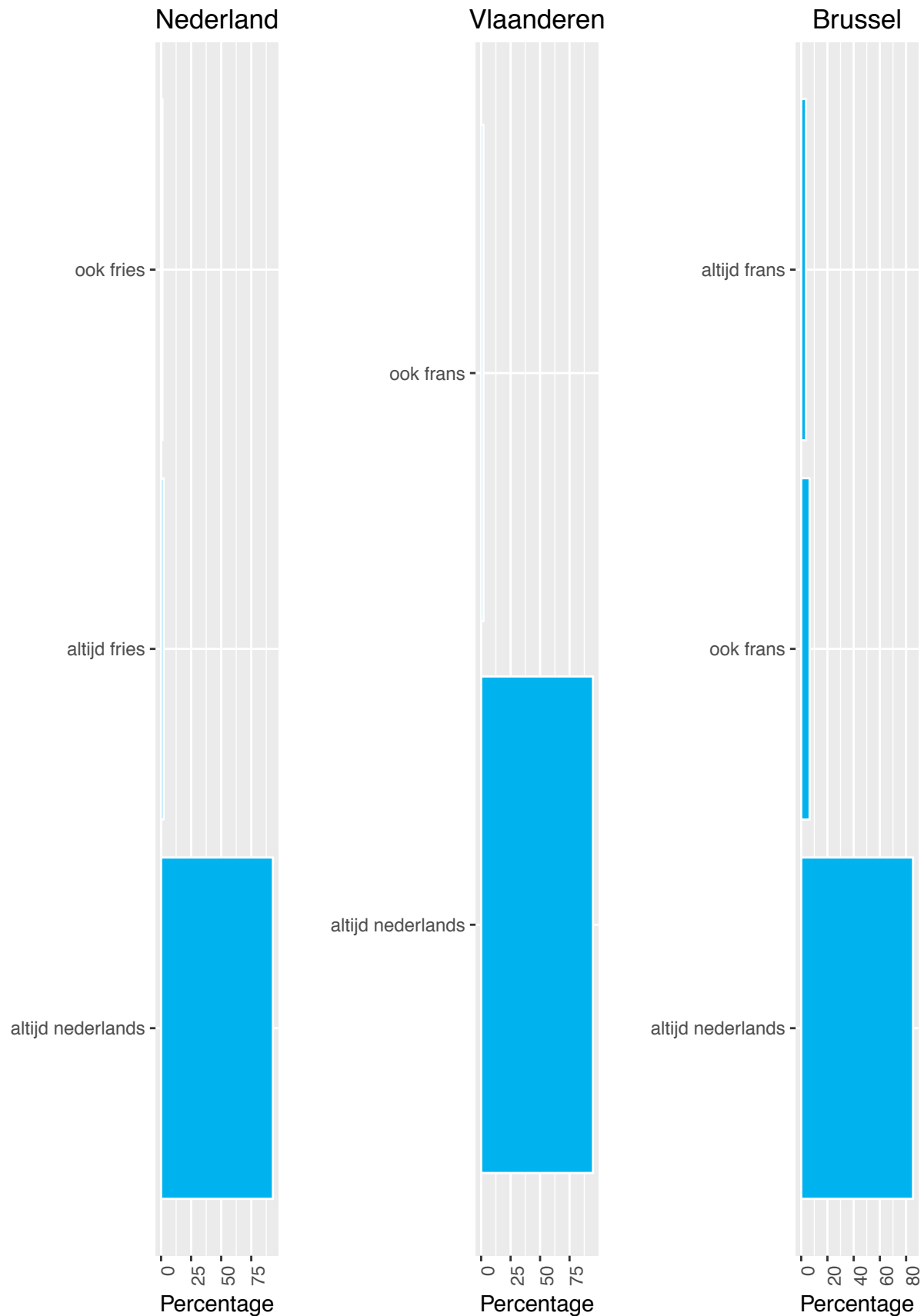

Figure 53: Met mijn ouders spreek/sprak ik...

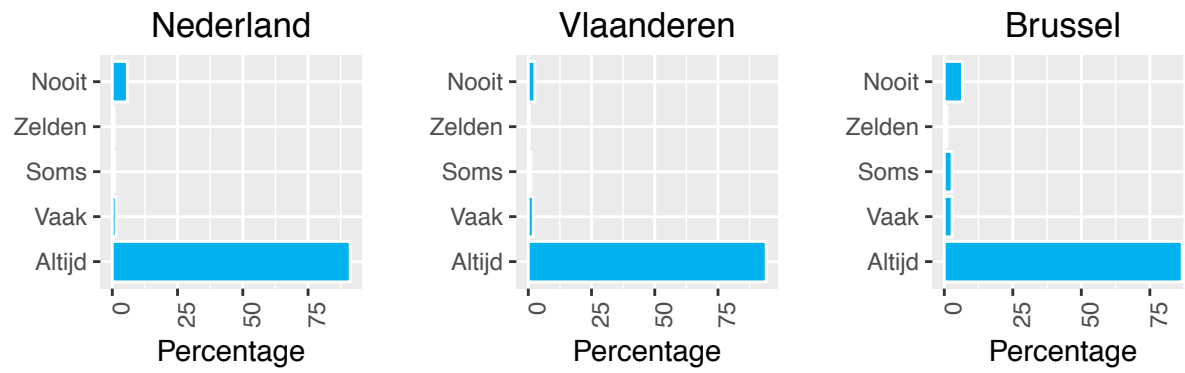

Figure 54: Met mijn grootouders spreek/sprak ik Nederlands.

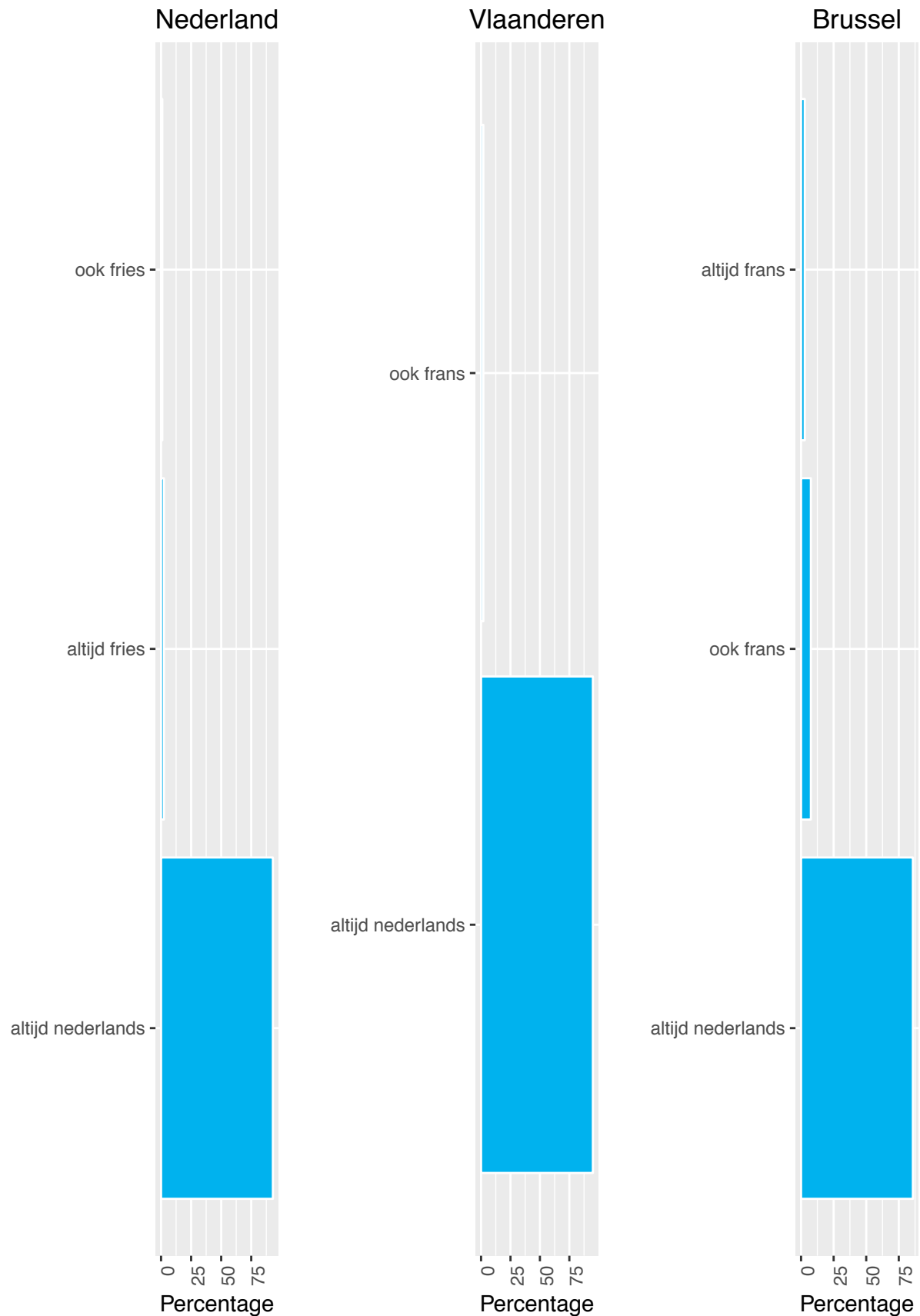

Figure 55: Met mijn grootouders spreek/sprak ik...

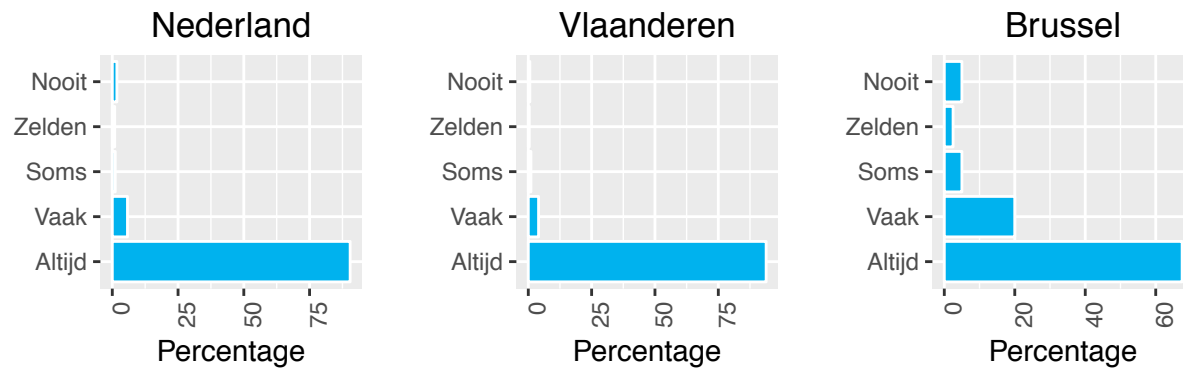

Figure 56: Met mijn kinderen spreek ik Nederlands.

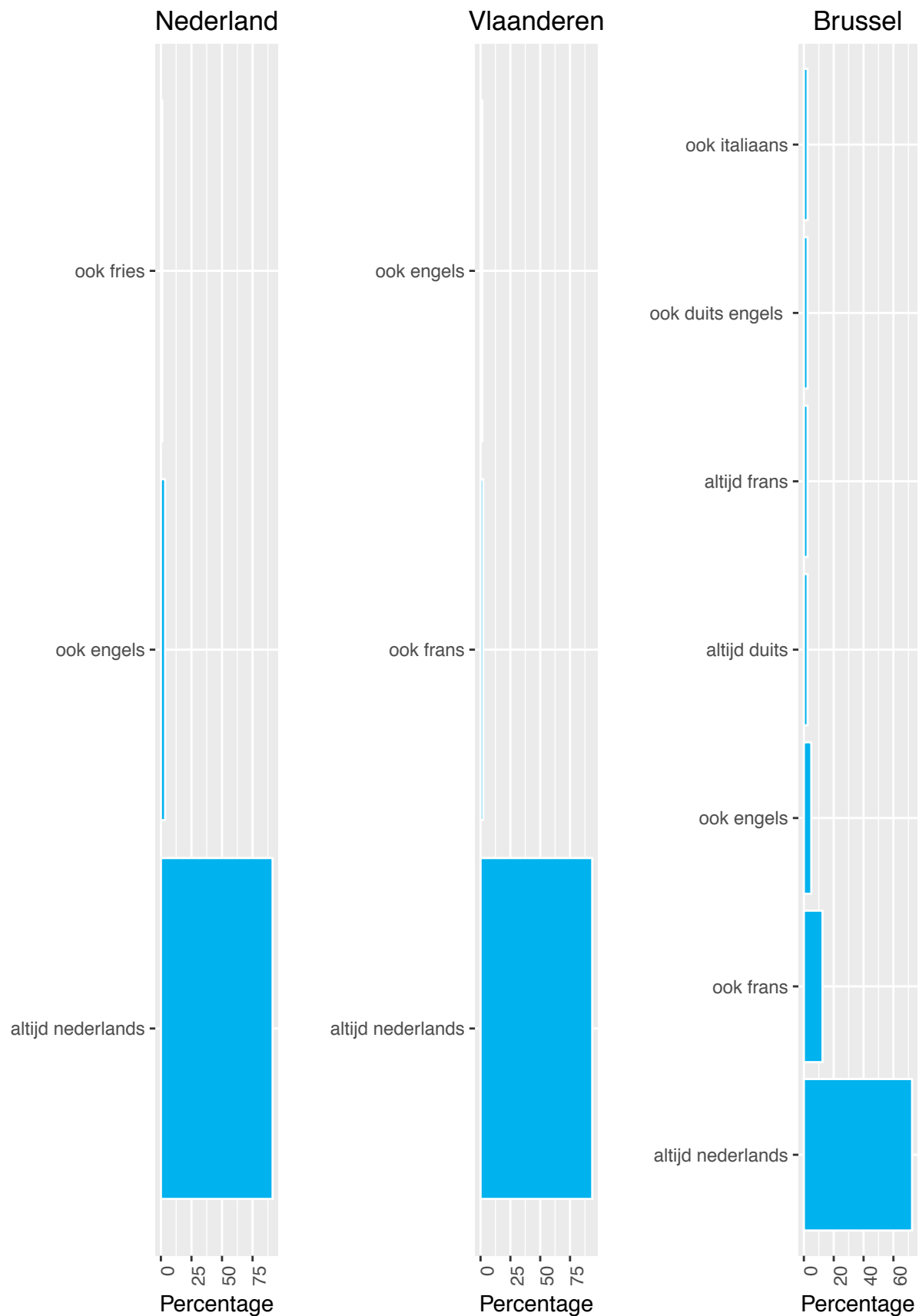

Figure 57: Met mijn kinderen spreek ik...

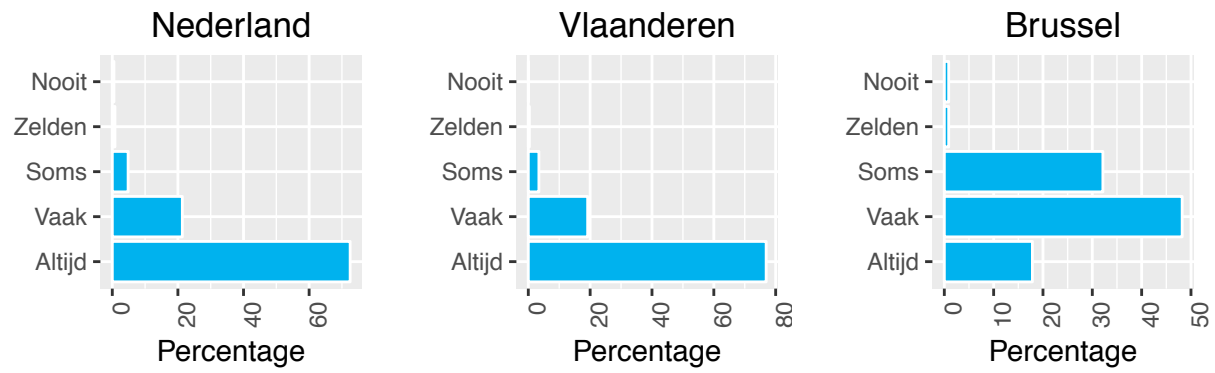

Figure 58: Met mijn vrienden spreek ik Nederlands.

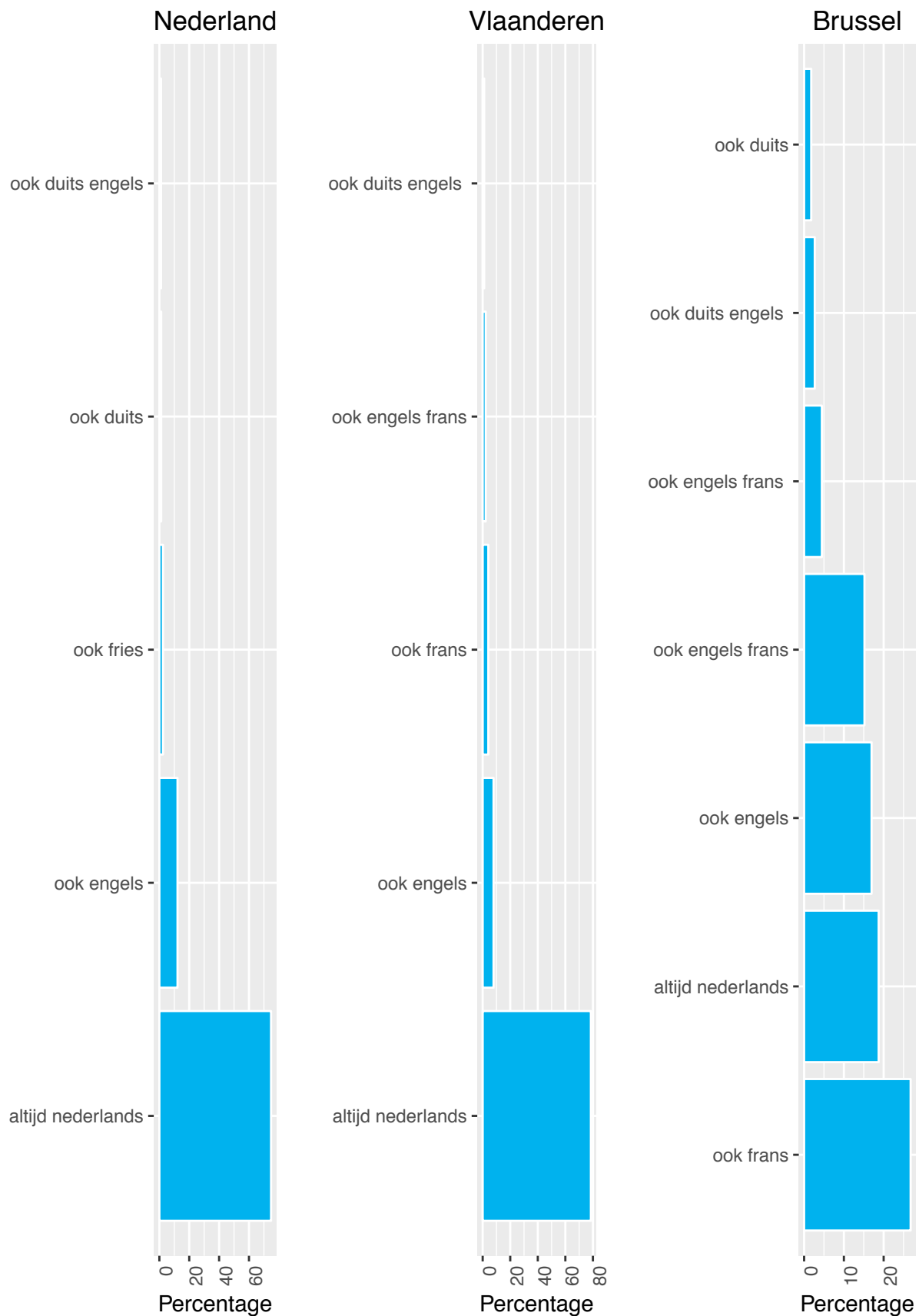

Figure 59: Met mijn vrienden spreek ik...

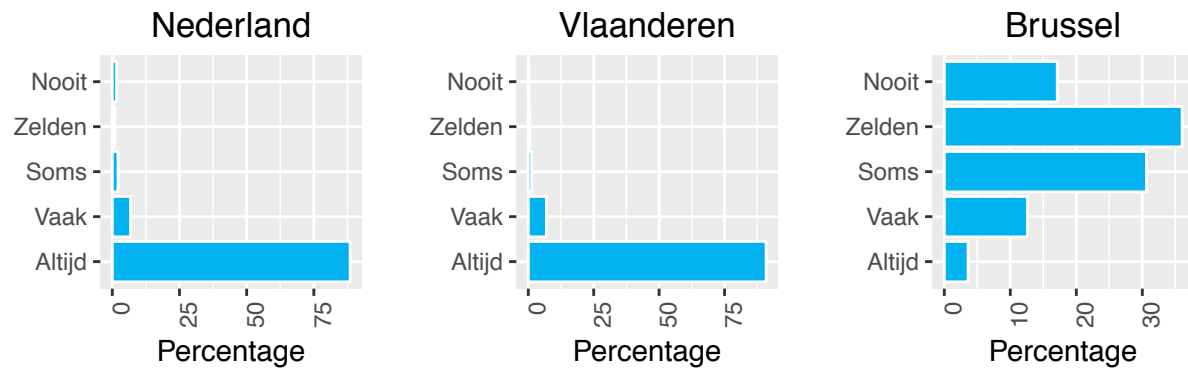

Figure 60: Met mijn buren spreek ik Nederlands.

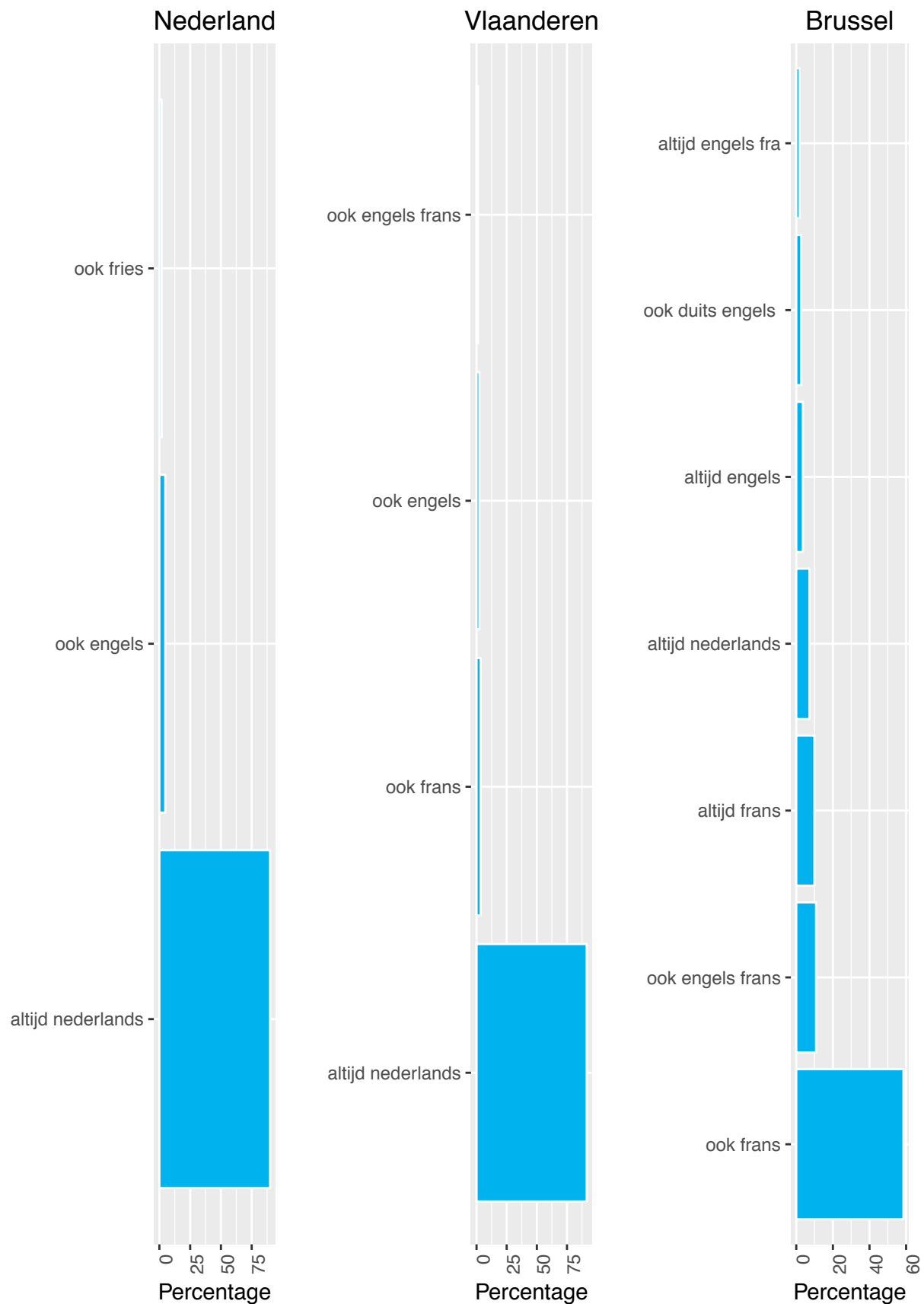

Figure 61: Met mijn burens spreek ik...

2b. Taalkeuze in uw naaste omgeving

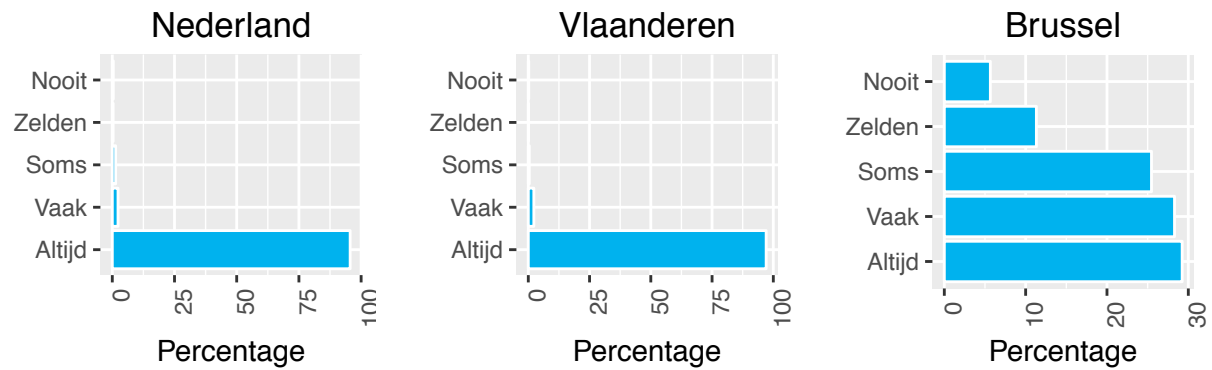

Figure 62: In het ziekenhuis spreek ik Nederlands.

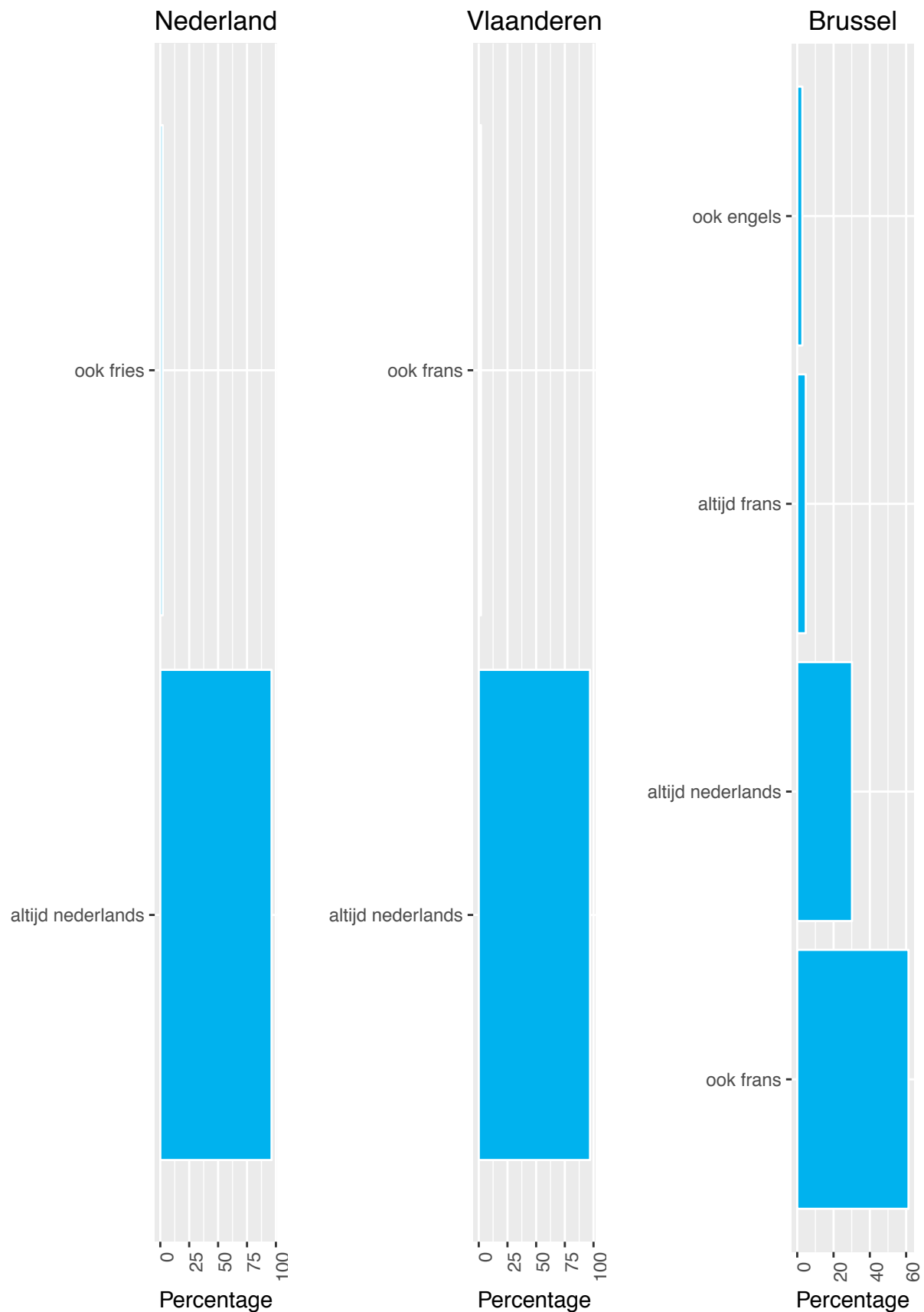

Figure 63: In het ziekenhuis spreek ik...

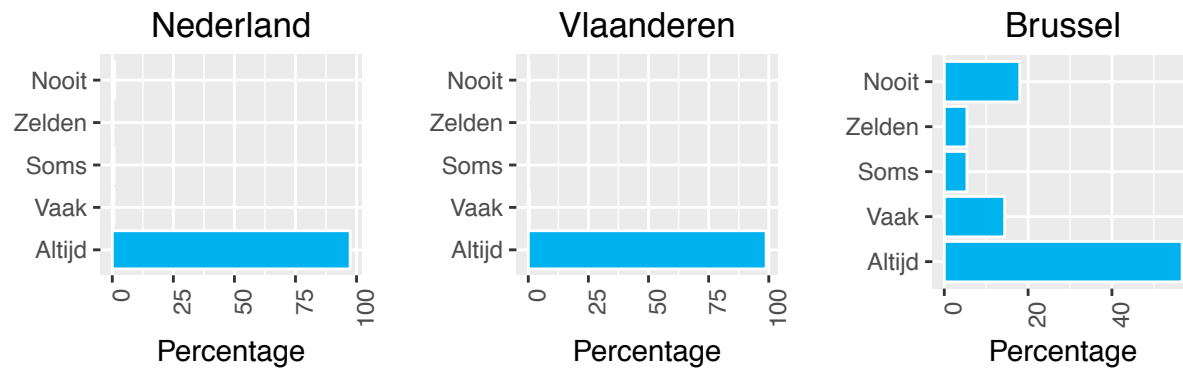

Figure 64: Met de huisarts spreek ik Nederlands.

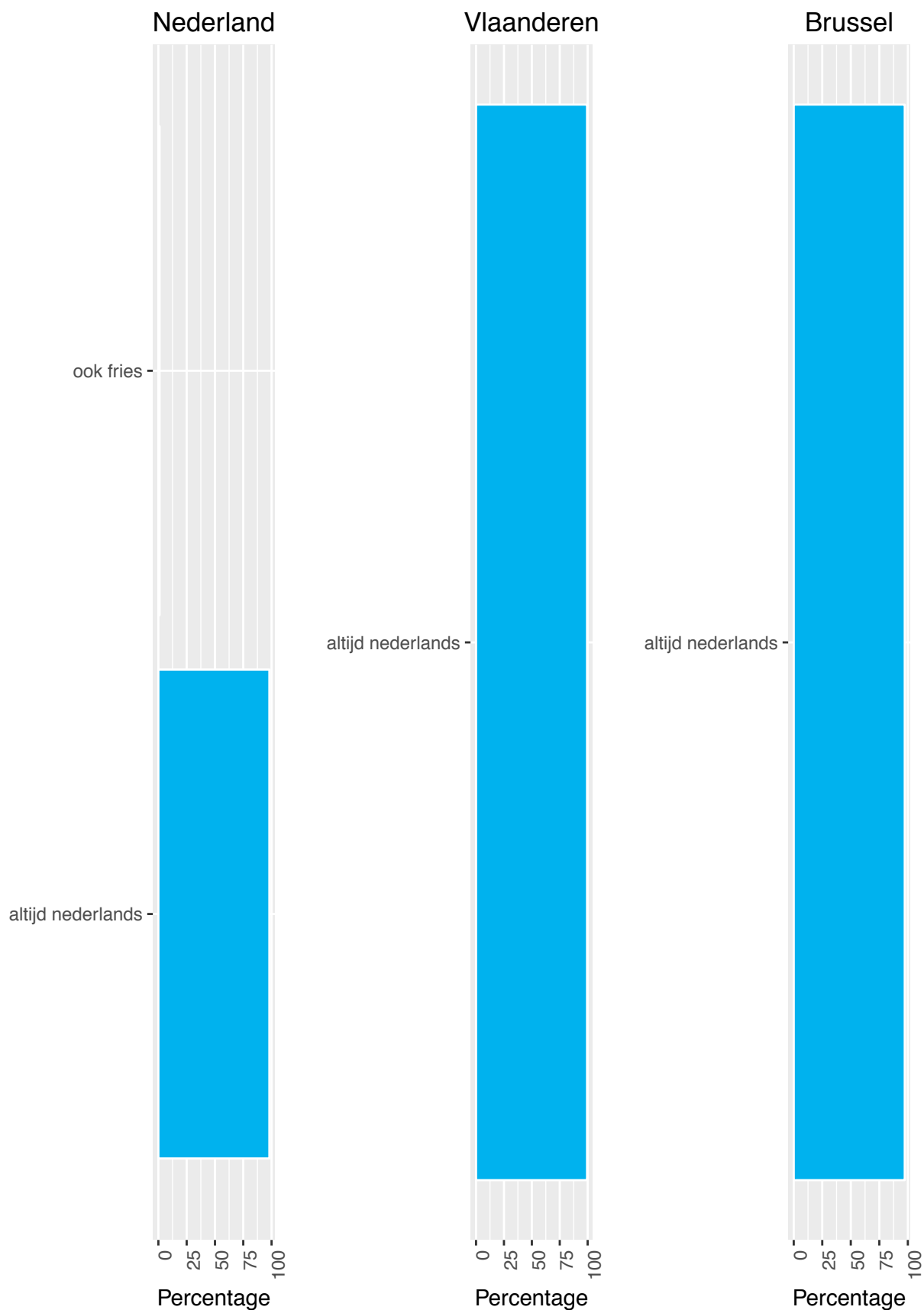

Figure 65: Met de huisarts spreek ik...

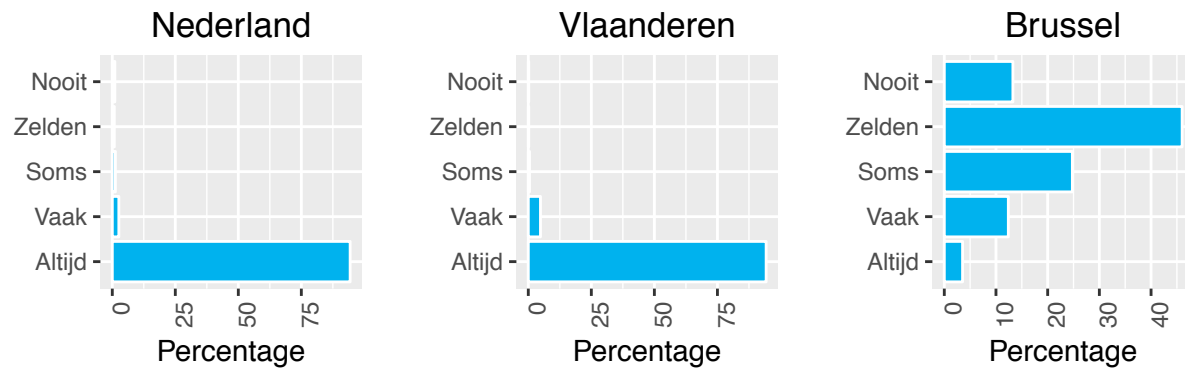

Figure 66: Aan de kassa in de supermarkt spreek ik Nederlands.

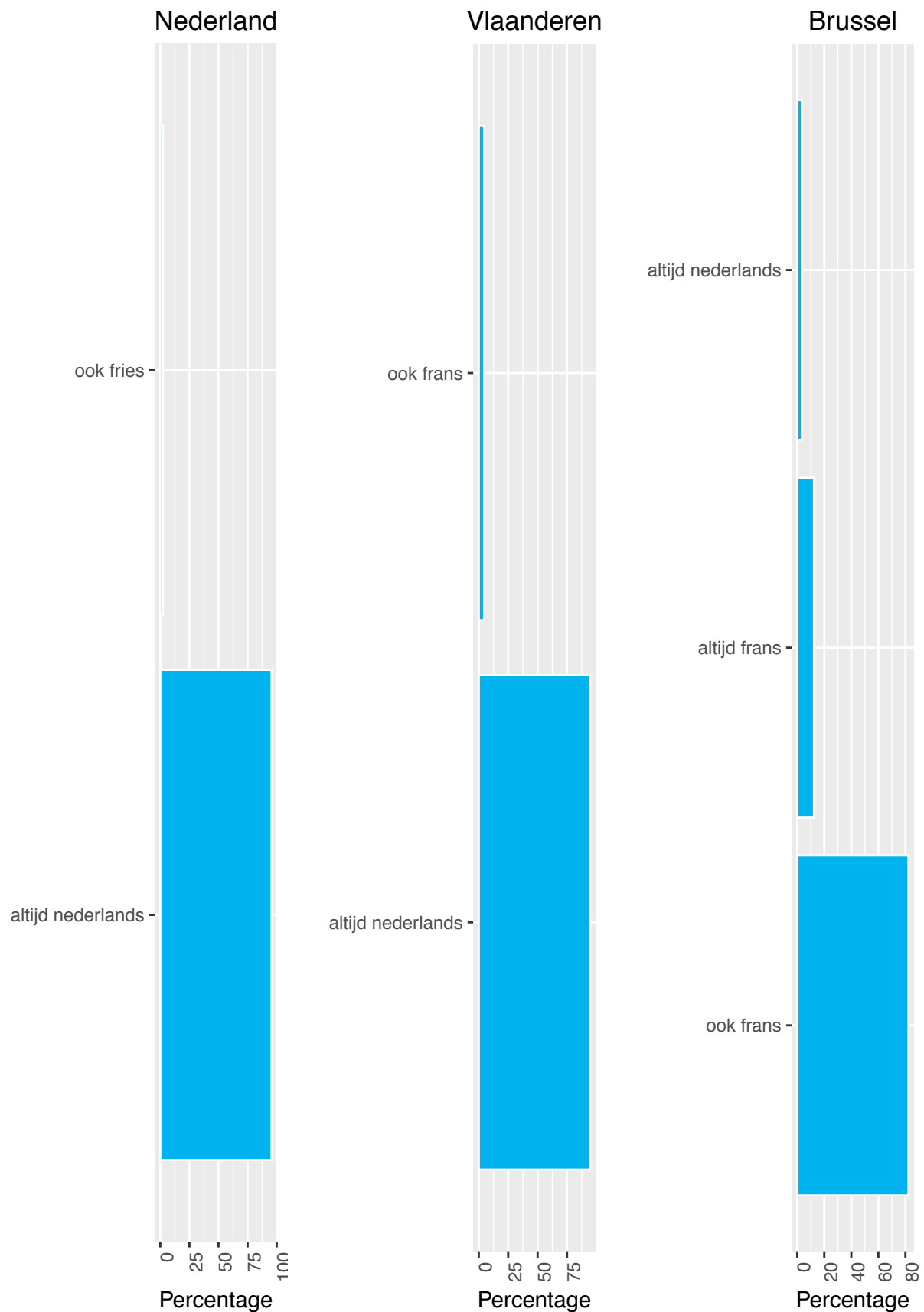

Figure 67: Aan de kassa in de supermarkt spreek ik...

2c. Taalkeuze in uw naaste omgeving

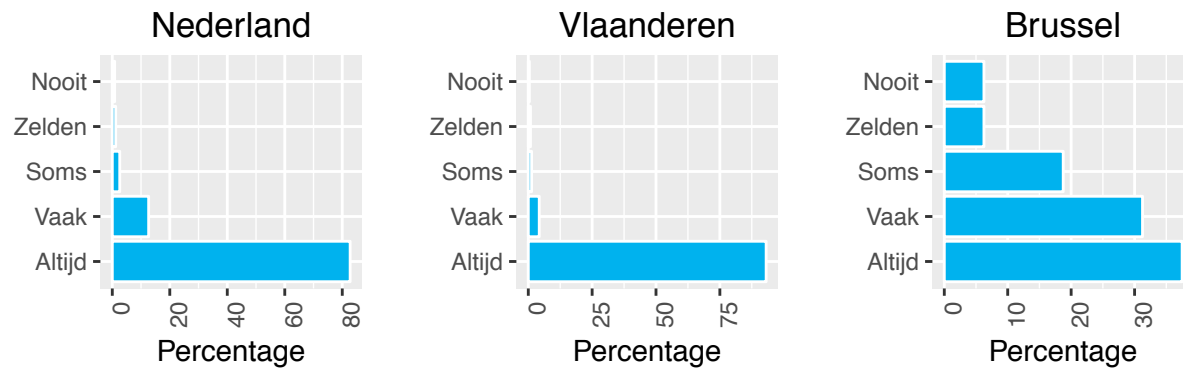

Figure 68: In een religieuze ceremonie gebruik ik Nederlands.

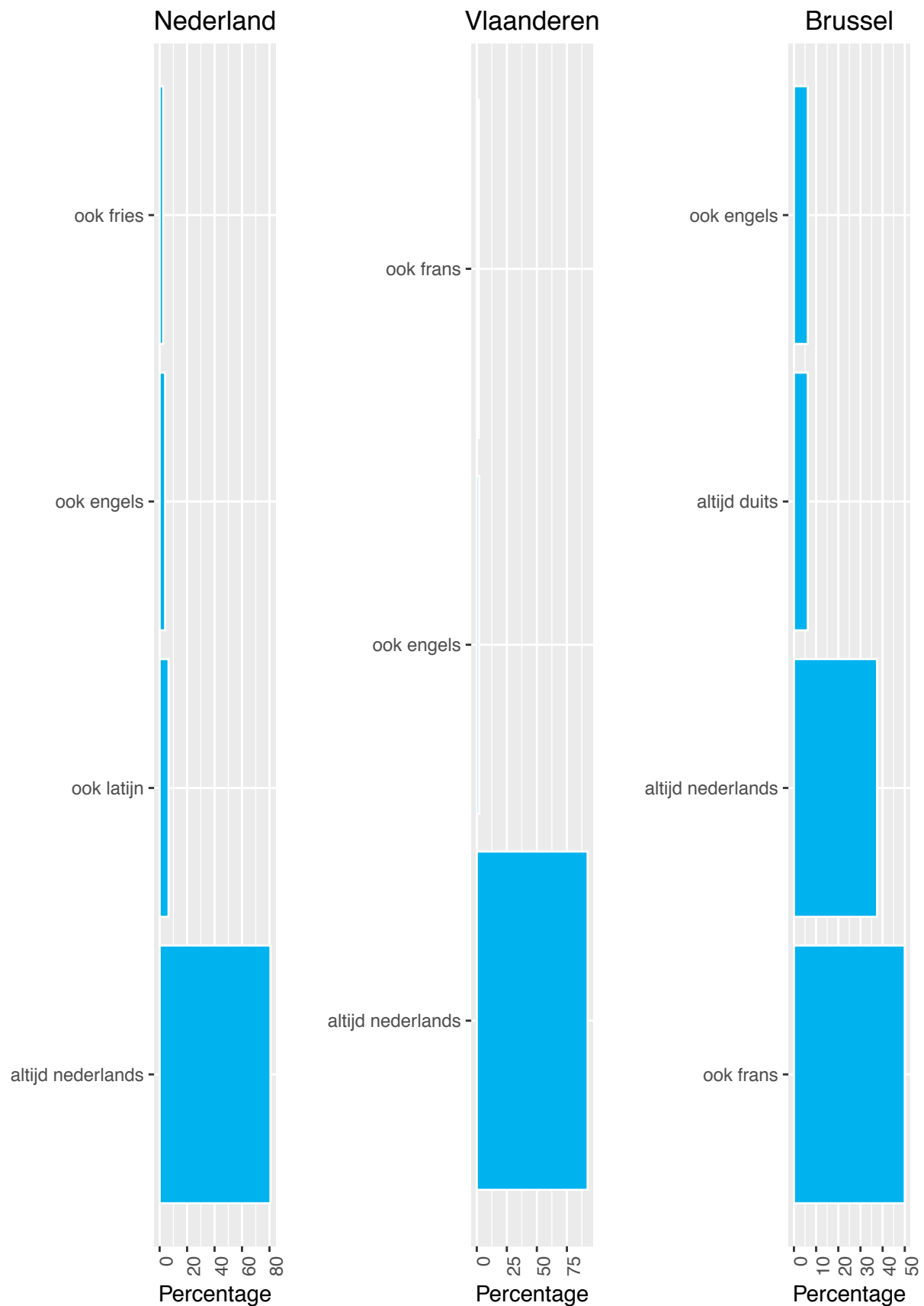

Figure 69: In een religieuze ceremonie gebruik ik...

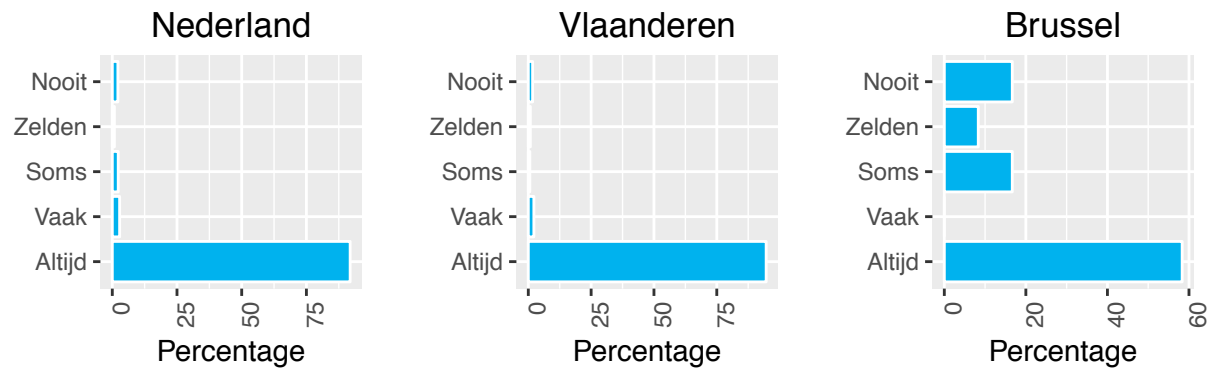

Figure 70: Met mijn religieuze leider spreek ik Nederlands.

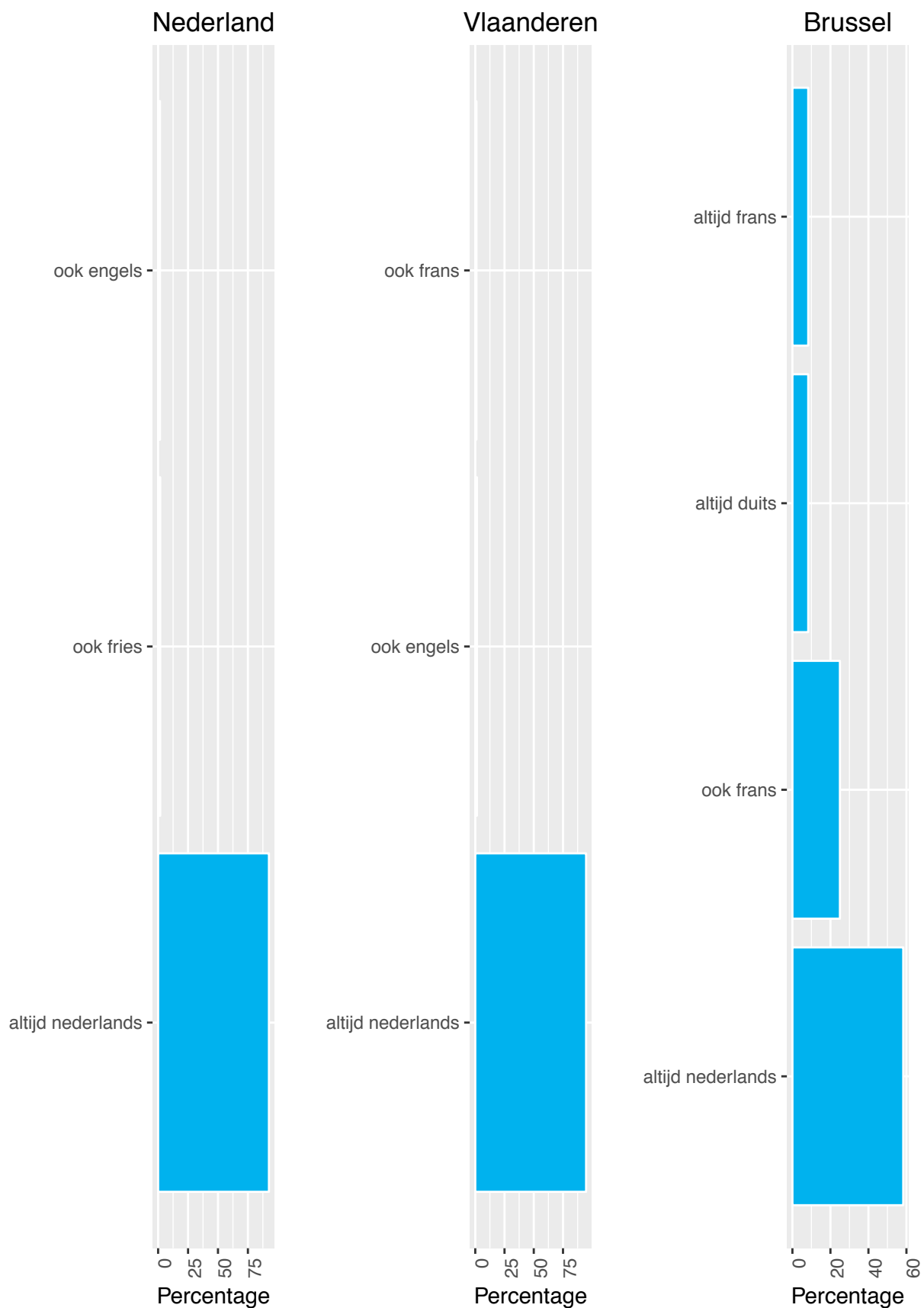

Figure 71: Met mijn religieuze leider spreek ik...

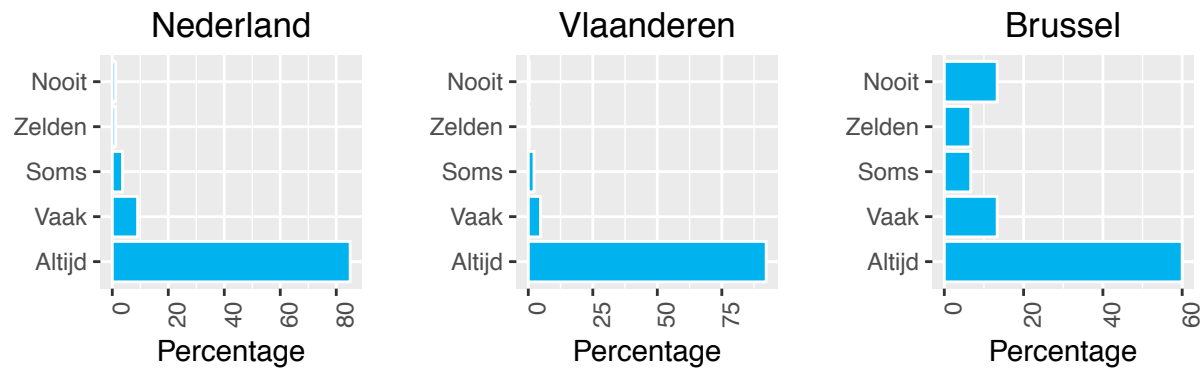

Figure 72: Met geloofsgenoten spreek ik Nederlands.

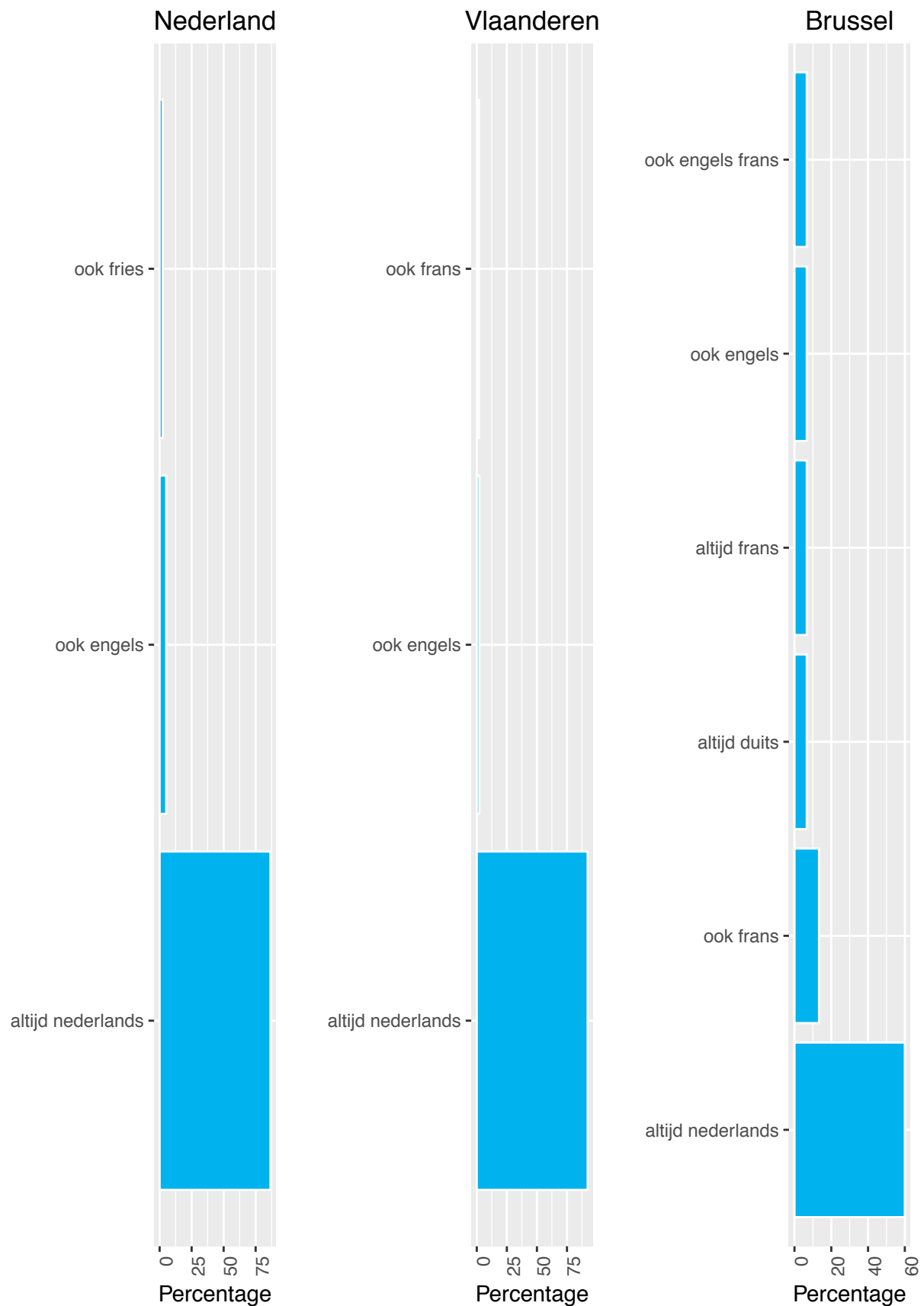

Figure 73: Met geloofsgenoten spreek ik...

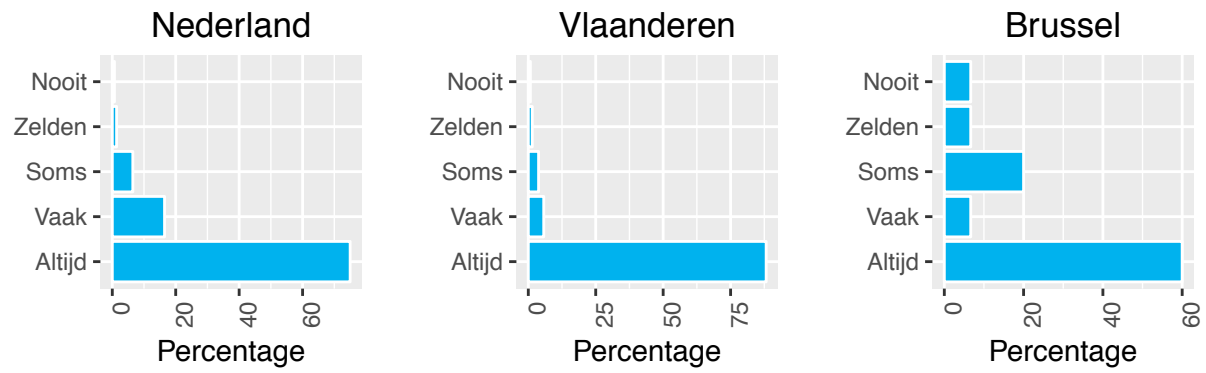

Figure 74: Literatuur van mijn religie is in het Nederlands.

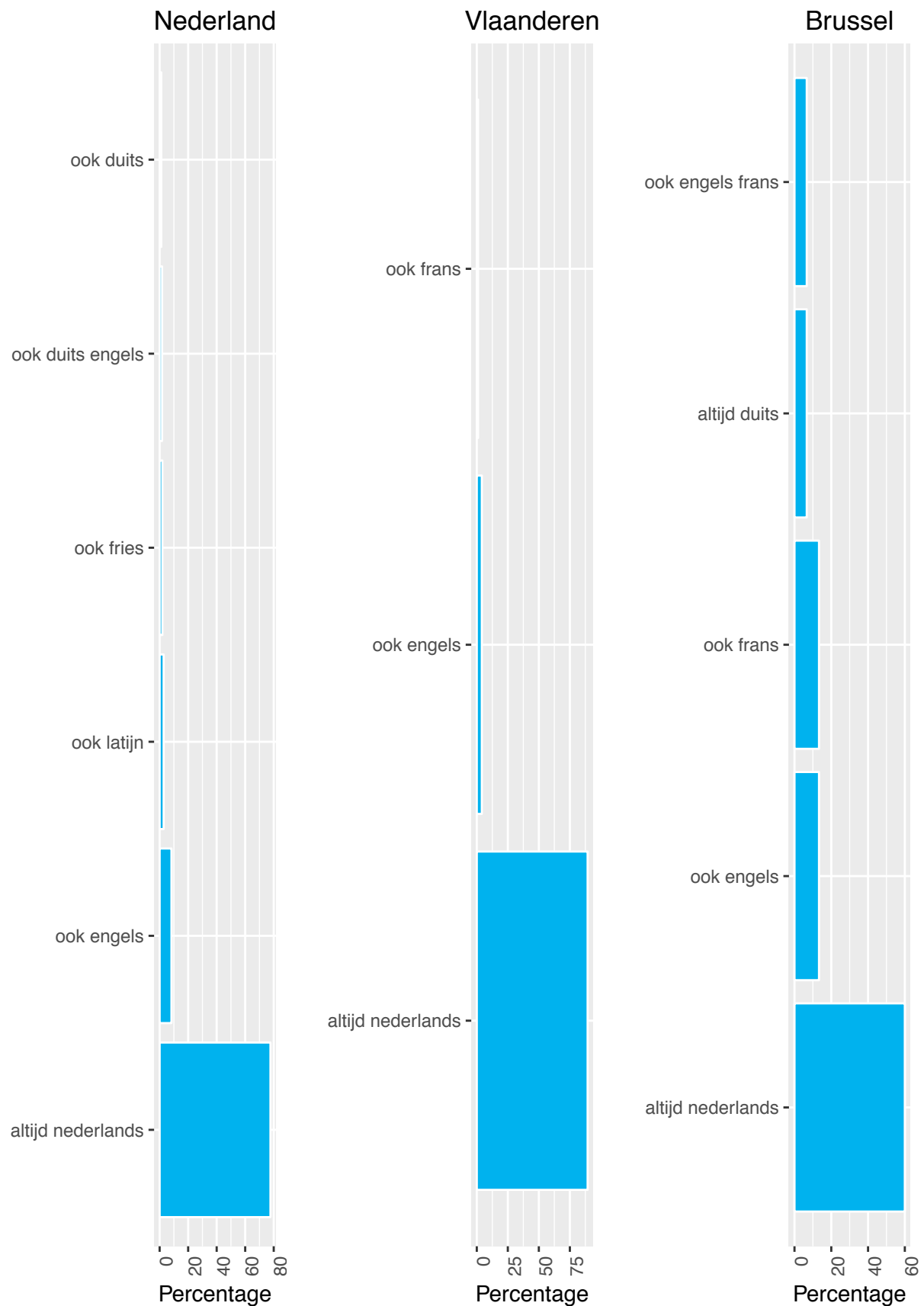

Figure 75: Literatuur van mijn religie is in het...

Wilt u nog iets kwijt over taalkeuze in uw naaste omgeving? Dat kan hieronder.

Eerste 24 opgaven Nederland:

- [1] “Met mijn ouders spreek ik half en met mijn grootouders spreek ik eigenlijk altijd dialect/streektaal. Met mijn burens eveneens.”
- [2] “Ik woon op het platteland, hier wordt echt nog plat gepraat door een groot deel van de bewoners en dit was ook de taal die ik van huis uit mee kreeg. Het is wel erg duidelijk te horen als iemand hier geboren is of niet. Zulke mensen noemen wij import. Hierdoor komt het drechts in het verdrag en wordt het steeds minder gesproken, wat jammer is.” [3] “Ik versta bijna alle dialecten, maar gebruik het zelf liever niet.”
- [4] “Ik spreek ook vaak in streektaal”
- [5] “Als ik nog in Limburg zou wonen, zou ik bijvoorbeeld bij de kassa van de (plaatselijke) supermarkt ook dialect spreken, maar in het ziekenhuis niet. Bij de huisarts ligt het eraan. Als je de huisarts al lang kent, dan zou het wel voor de hand liggen om dialect te spreken met de huisarts (mits hij/zij ook dialect spreekt uiteraard).”
- [6] “Met familie: ouders, zussen, grootouders spreek (sprak) ik altijd achterhoeks, Nedersaksisch.”
- [7] “In mijn omgeving wordt Drechts (Nedersaksisch) gesproken”
- [8] “ik spreek Nederlands, mijn omgeving/kennissen vaak Drechts, en we begrijpen elkaar prima”
- [9] “Ik werk met veel andere nationaliteiten. Dan spreken we engels of duits”
- [10] “Omdat mijn dochter met een Schot getrouwd is, spreek ik met mijn dochter soms Engels, nl. als hij erbij is.”
- [11] “Hebreeuws/Jiddisch”
- [12] “In een klein Drechts dorp zijn er burens die geen Nederlands spreken en die ik aanvankelijk absoluut niet kon verstaan. Het is een soort Platt-Deutsch waarmee je tot in Hamburg terecht kunt. (Al spreek ik daar natuurlijk liever Duits)”
- [13] “het blijft Nederlands, ook waar lokaal Drechts wordt gesproken.”
- [14] “Soms Duits i.v.m. Duitse schoonzoon”
- [15] “Ik woon als Drent in Drenthe; dus spreek ik in veel situaties dialect; voor mij is dat ook Nederlands al is het dan geen ABN.”
- [16] “Er wordt in deze streek Drenths en Gronings gesproken, en daar neem je soms woorden uit over.”
- [17] “Ik heb Nederlands genoemd als mijn spreektaal, maar met mijn man spreek ik stads Gronings”
- [18] “In het winterseizoen speel ik toneel in het Gronings. Op deze uitvoeringen c.q. vergaderingen spreek ik het Groninger dialect.”
- [19] “Als de gesprekspartner zelf ook Drechts dialect spreekt doe ik dat ook, anders niet”
- [20] “ook spreek het drechts, is nedersaksisch”
- [21] “In mijn werk spreek ik als leerkracht soms tegen ouders engels.”
- [22] “Ik ben naar Roemenië geweest om hulp te bieden. Daar, maar ook nu nog wel eens, via Facebook, spreek Engels met hen.”
- [23] “De meeste van mijn vrienden spreek ik uitsluitend via het internet, en dus (bijna) altijd via gescreven taal. Dit is meestal in het Engels.”
- [24] “Ik spreek met mijn kinderen regelmatig Engels om hen Engels te leren.”

Eerste 24 opgaven Vlaanderen:

- [1] “Mijn familie spreekt geen Nederlands (iedereen woont in Amerika), dus met hen spreek ik uiteraard Engels. Met mijn man gebruik ik nog af en toe Engels, vooral als ik niet op een woord of uitdrukking kan komen. Ik vond/vind het heel belangrijk om Nederlands te leren, ook al had ik hier perfect kunnen overleven als engelstalige.”
- [2] “Op mijn werk spreek ik ook Frans en Engels”
- [3] “Anders dan Nederlands spreek ik ook Spaans en Frans. Soms Engels, Italiaans en Portugees.”
- [4] “Als ik merk dat mijn gesprekspartner een taal spreekt die binnen mijn taalvaardigheidsbereik ligt, dan kom ik hem/haar graag tegemoet in die taal. Dit om mijzelf meer en meer richting de typologie polygloot te kunnen brengen.”
- [5] “Het (christelijke) geloof kent, zeker in urbane omgevingen, geen culturele grenzen. Katholieken van alle mogelijke achtergronden vieren samen de eucharistie. Uiteraard spreken gelovigen naast het Nederlands ook nog andere talen. Frans en Engels komen in Antwerpen het frequentst voor.”
- [6] “Ik spreek soms andere talen met niet zo naaste, anderstalige vrienden”
- [7] “/”
- [8] “Mijn partner is Zweeds en is bijgevolg meestal in Zweden. Gesprekken die gevoerd worden over Skype zijn meestal in het Engels, zelden ook in het Zweeds.”
- [9] “/”
- [10] “neen”
- [11] “Ik werk als onderzoeker aan de Universiteit en daar wordt vaak Engels gesproken. Verder spreek ik Engels met onze Poolse poetsvrouw.”
- [12] “Mijn man is van Kameroen”
- [13] “Mijn moeder is perfect tweetalig maar heft als moedertaal Frans, daarom spreek ik wel eens Frans met haar of met mijn familie. Ik heb internationale vrienden en partners (gehad), met hen spreek ik dan Engels.”
- [14] “In mijn vriendengroep wordt Engels gesproken wanneer de vriendin (een Braziliaanse) van een goede vriend van mij er ook bij is. +/- 1 op de 4 keren.”
- [15] “Geen idee of dit later nog aan bod komt: met mijn niet-iets-minder naaste omgeving (kennissen, ouders van schoolvriendjes, ...) spreek ik soms wel een andere taal of variëren we in een gesprek tussen talen”
- [16] “Ik woon in een multiculturele omgeving en om mekaar te begrijpen is het soms nodig alles uit de kast te halen. Rechtse buur is een Turk en mijn Turks beperkt zich tot yanim, lan olum, lan kezim, seni seviyorum, bardak, parmak en nog wat woordjes. Links woont een Pool en gebaren, gestamel en woorden uit welke taal dan ook die bruikbaar zijn om mekaar te begrijpen komen aan bod.” [17] “Ik heb zowel Engelstalige als Franstalige vrienden.”
- [18] “Op het werk spreek ik vaak, maar minder dan 50%, Frans. Ik werk in Brussel voor de Federale overheid”
- [19] “Gebruik veel Engels op het werk (IT sector)”
- [20] “/”
- [21] “Mijn echtgenoot is van Nederland, dus met hem en mijn schoonouders spreek ik een iets zuiverder Nederlands, dat wil zeggen, ik probeer Vlaams getinte uitdrukkingen te vermijden, dit heeft wel tot het gevolg dat ik een deel van mijn dialect kwijtraak.”
- [22] “Met mijn ex schoonfamilie sprak ik frans”
- [23] “Enkel wanneer mijn gesprekspartner geen Nederlands spreekt, schakel ik over naar een andere taal.”
- [24] “Ik ben een actieve tangodanser. Het tangomilieu is zeer internationaal. Met verschillende tangodansers en -vrienden spreek ik Frans (beperkte kennis) en Engels (vloeiend).”

Eerste 24 opgaven Brussel:

- [1] “Met mijn grootouders sprak ik vaak Limburgs dialect, en mijn vrienden spreken vaak dialect en dan praat ik in het Nederlands terug.”
- [2] “Ik woon in Brussel en mijn partner is Française, verder heb ik ook enkele Franstalige vrienden.”
- [3] “Geboren in Nederland, opgegroeid in Vlaanderen, al 8 jaar wonende te Brussel (waar ik meer Frans dan Nederlands spreek).”
- [4] “Ik woon in een meertalige superdiverse Brussel en ik pas mij aan deze realiteit”
- [5] “Ik spreek in winkels 95% Nederlands, anders Frans”
- [6] “Tja, we zijn een perfect tweetalig koppel, zij moedertaal Frans en ik Nederlands”
- [7] “Ik woon in Brussel; een enkele keer moet ik daarom wel Frans spreken, met andere Brusselaars van buitenlandse herkomst. Ik heb veel kennissen in/uit het buitenland, daarmee spreek ik Engels, Duits, of Frans”
- [8] “Woon in Molenbeek/Brussel, vele kassabedienden, buurtwinkels, vrienden zijn franstalig.”
- [9] “Ik woon in Brussel, een tweetalige (en internationale) stad. Ik spreek dus dagelijks meerdere talen. Nederlands, Frans, Zweeds, Noors, Deens, Engels en soms wat Duits. Hangt van de situatie af. Ik ben een West-Vlaming, dus mijn moedertaal is eigenlijk het West-Vlaamse dialect, dat ik dagelijks actief gebruik.”
- [10] “Tweetalig Brussel maakt dat een andere taal gebruiken een must is.”
- [11] “Ik woon in Brussel-centrum, maar ben afkomstig van Limburg. Uit gewoonte spreek ik handelaars en mensen op straat in het Frans aan omdat dit makkelijker is en omdat 8 op 10 enkel Frans spreekt.”
- [12] “Als ik mensen groet in een winkel, op straat of bij bedrijven, doe ik dat in het Frans.”
- [13] “Ik droom soms in Frans of Engels. Wanneer ik mijn familie in West-Vlaanderen bezoek, moet ik altijd even omschakelen : die rare klanken die ik hoor, zijn geen Pools of Arabisch, maar wel Vlaams dialect”
- [14] “Ik woon in Brussel, dus erg tweetalig. Vriendengroep is meertalig.”
- [15] “Ik pas mij altijd aan aan mijn gesprekspartner ipv Nederlands te blijven spreken”
- [16] “Aan de kassa in de supermarkt spreek ik alleen Frans als Nederlands niet lukt.”
- [17] “maar ik woon halftijds in tsjehie en halftijds in belgie, de enquete laat mij niet toe dit goed in kaart te brengen, door de aard van de vraagstelling”
- [18] “ook Engels”
- [19] “Ik woon in een multiculturele omgeving waar vooral Frans en soms Engels gesproken wordt. Zelden Nederlands. De vraag naar Nederlands bijspijkeren bestaat wel.”
- [20] “Brussel = meertalige omgeving”
- [21] “op het werk spreek ik ook vaak Engels”
- [22] “OP 10 jaar in Brussel wonen zie ik een verschuiving van Frans naar Oost-Europese en Afrikaanse talen, naast Arabisch dat er altijd al was.”
- [23] “Met mijn moeder heb ik altijd Nederlands (dialect) gesproken, hoewel zij uit een meer Franstalige familie kwam.”
- [24] “Soms beschamend de manier dat door Vlamingen Nederlands wordt gesproken, bv op trein, metro, etc”

3a. Taalkeuze op uw werk

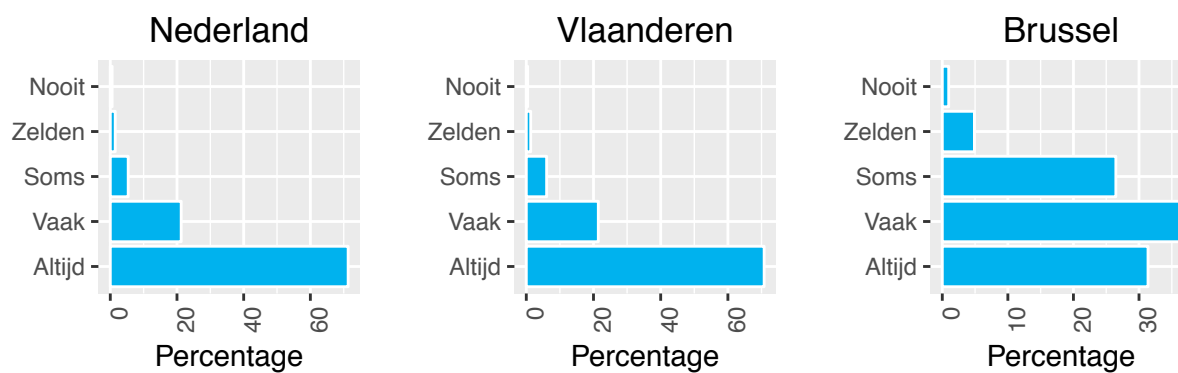

Figure 76: Met collega's praat ik Nederlands.

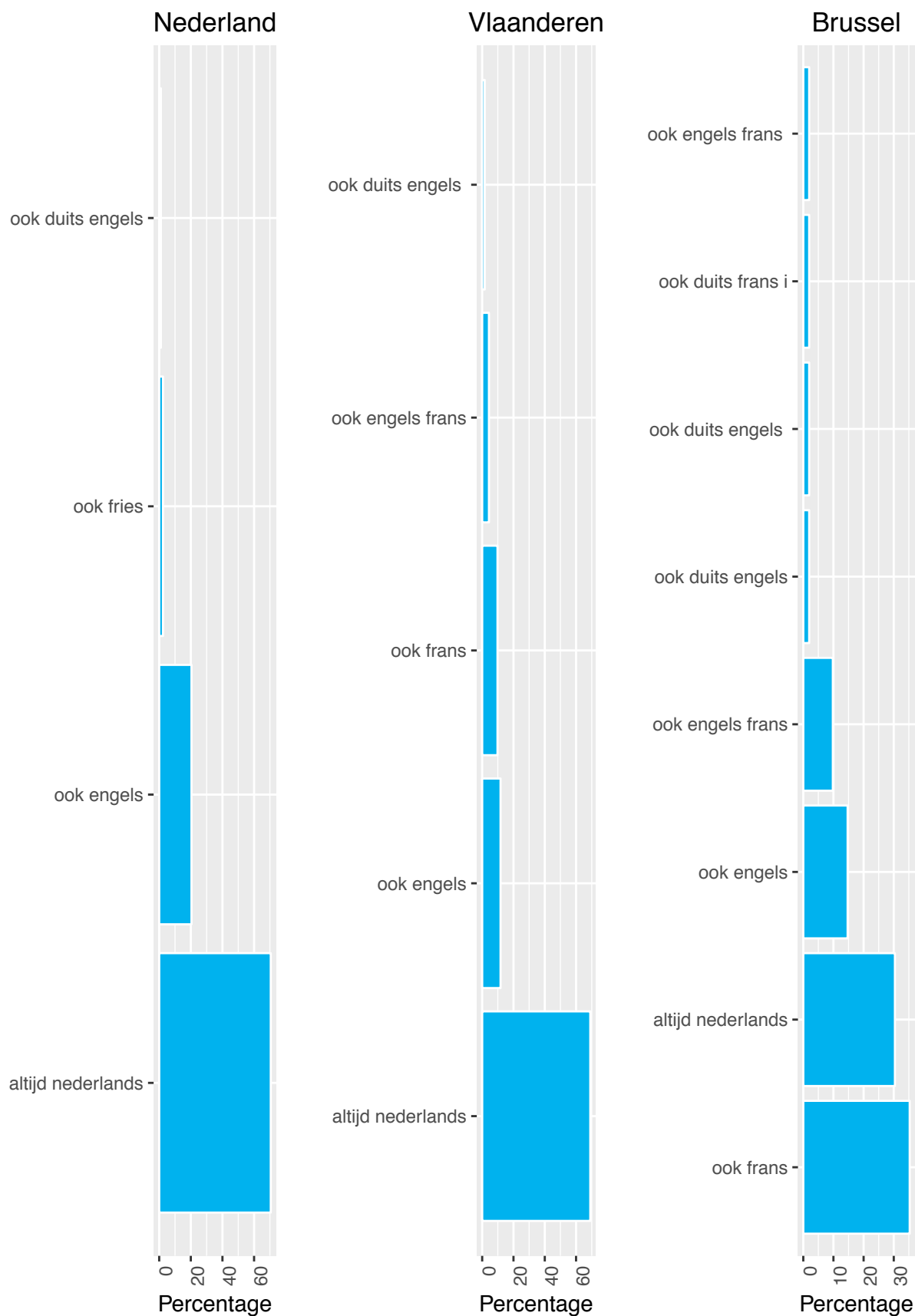

Figure 77: Met collega's praat ik...

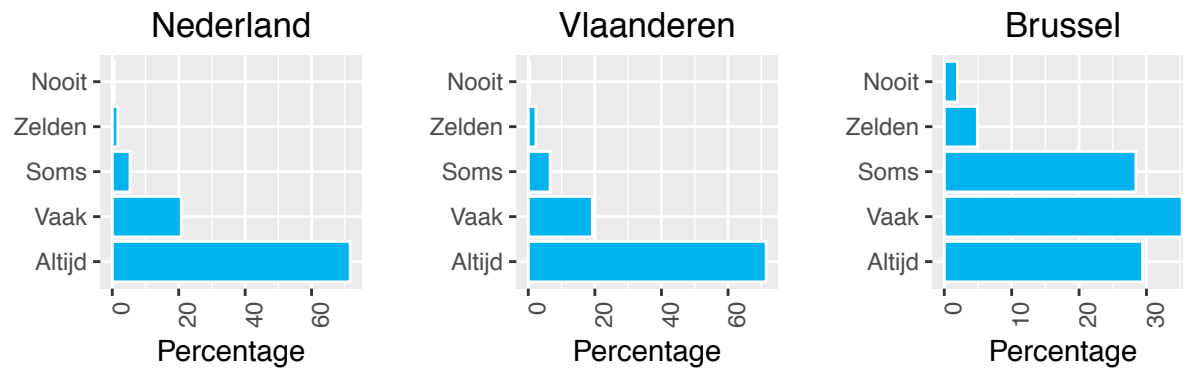

Figure 78: Met collega's e-mail ik in het Nederlands.

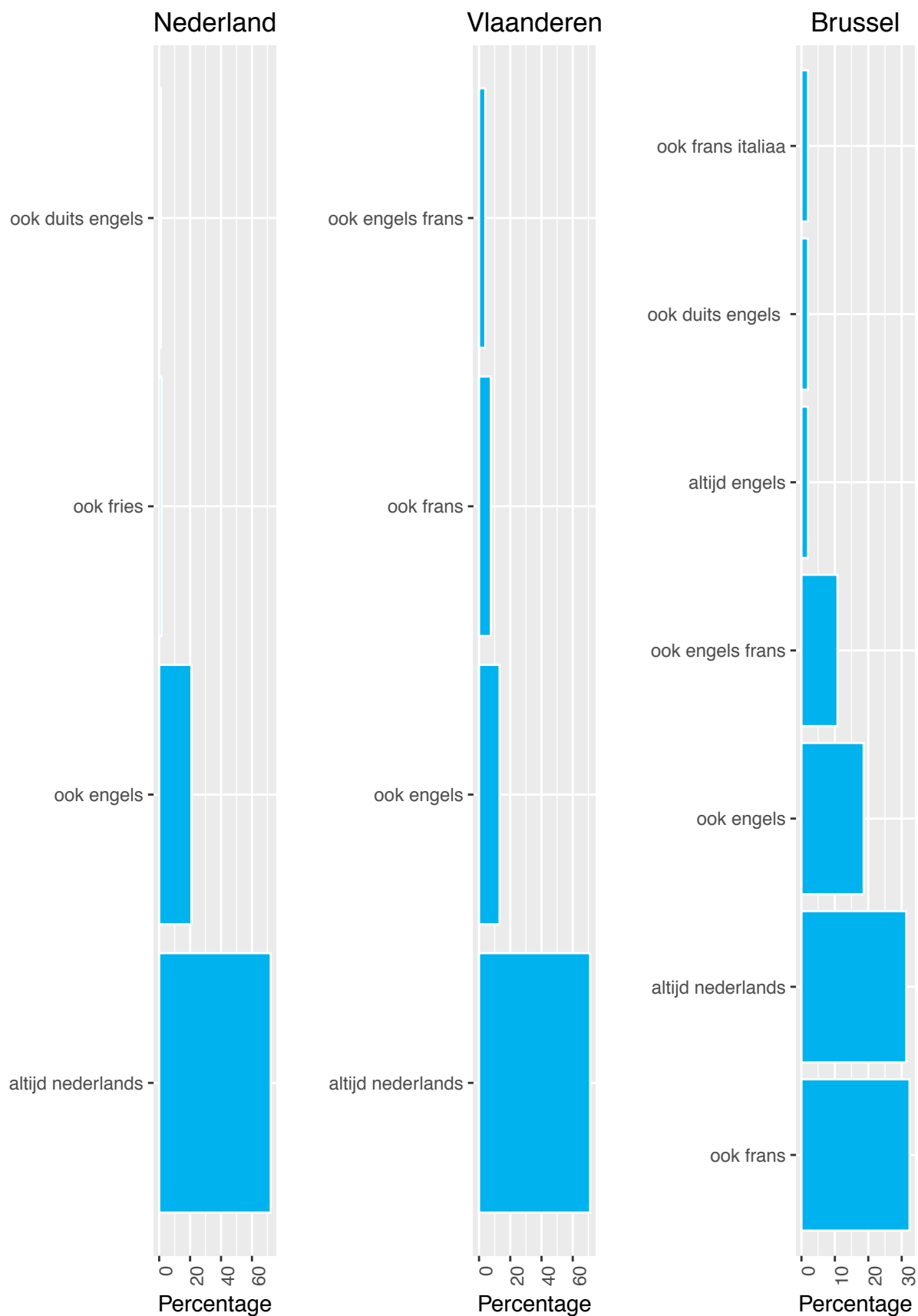

Figure 79: Met collega's e-mail ik in het...

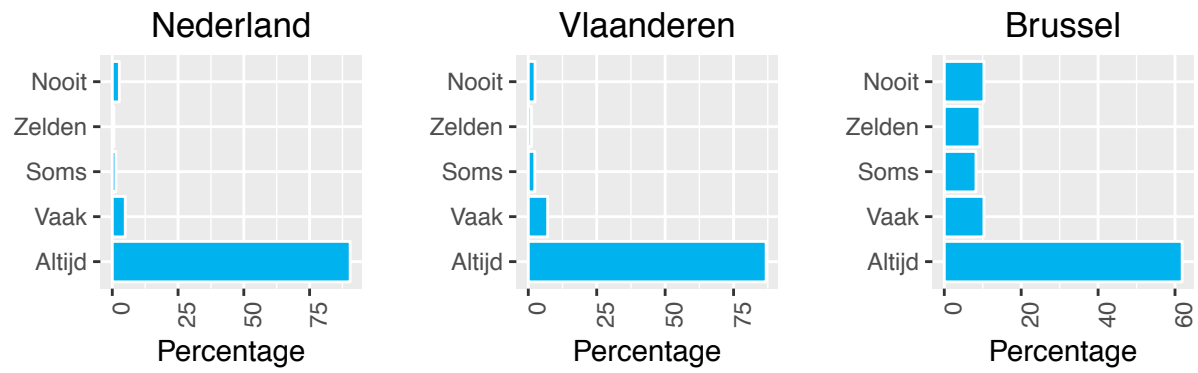

Figure 80: Met mijn baas praat ik Nederlands.

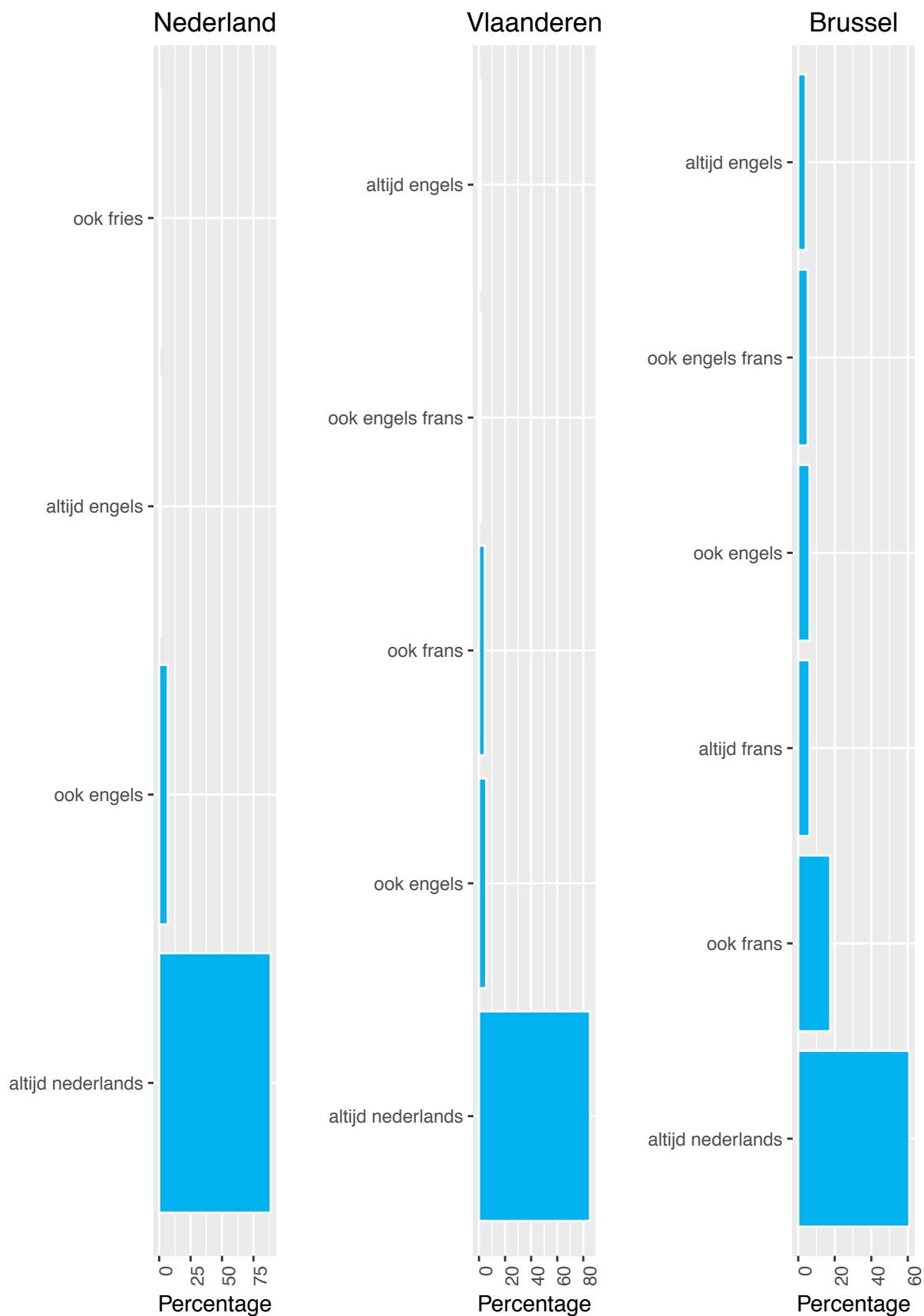

Figure 81: Met mijn baas praat ik...

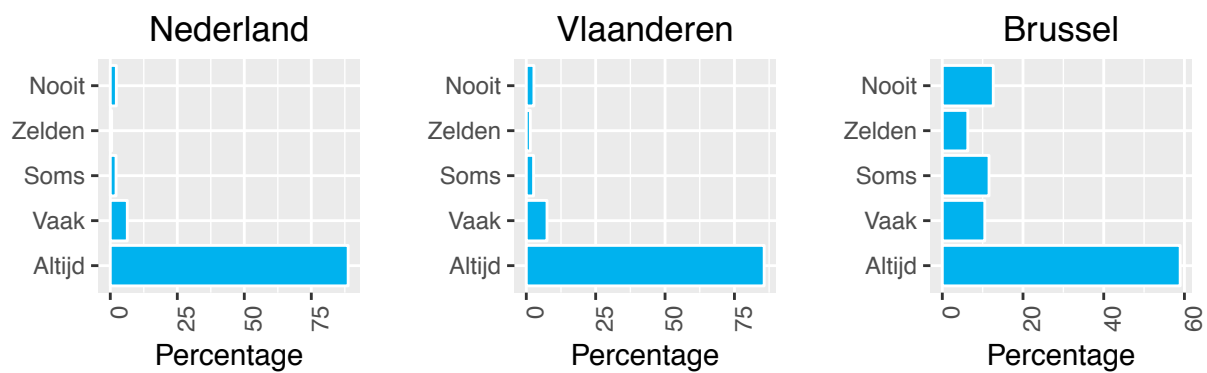

Figure 82: Met mijn baas e-mail ik in het Nederlands.

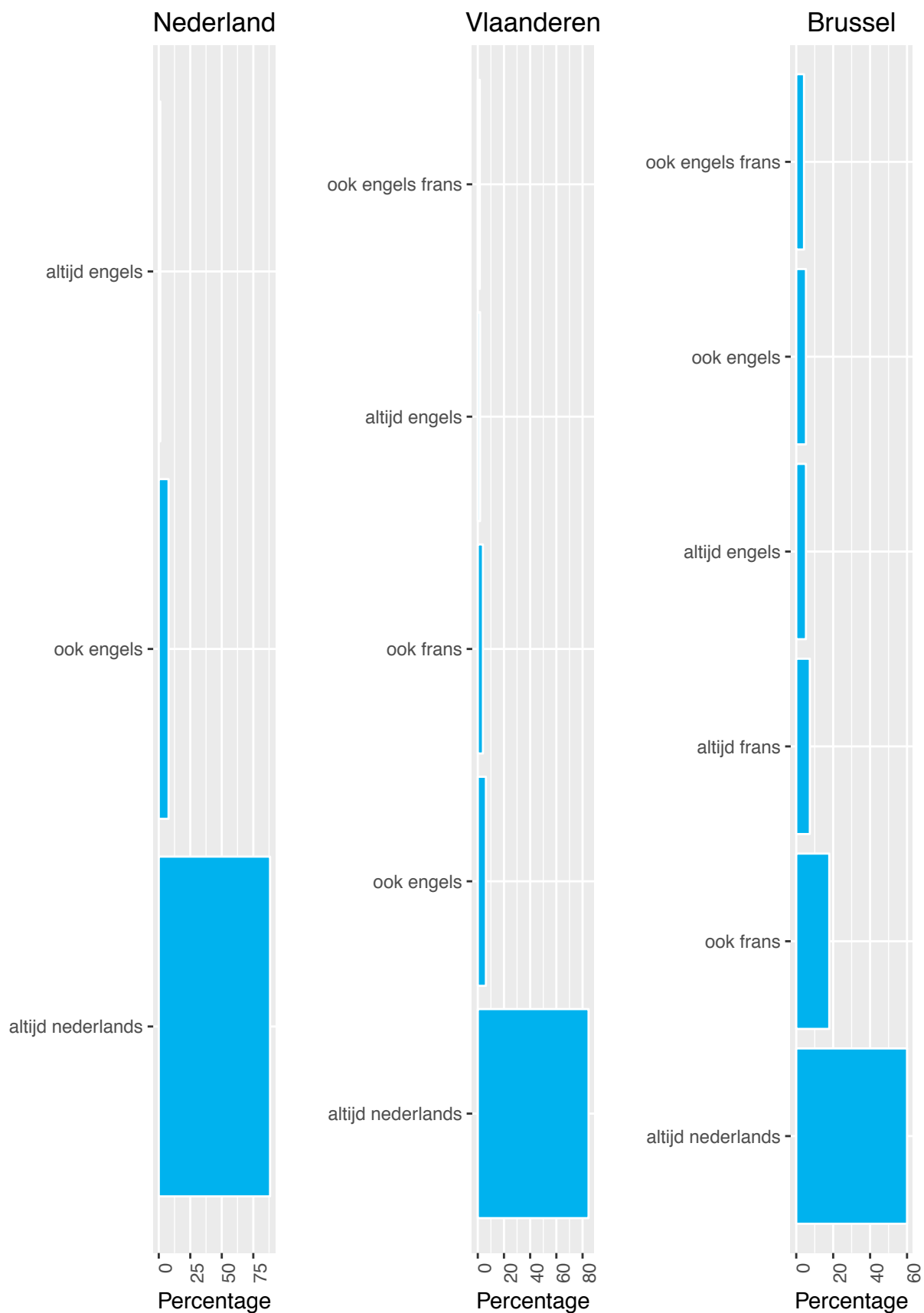

Figure 83: Met mijn baas e-mail ik in het...

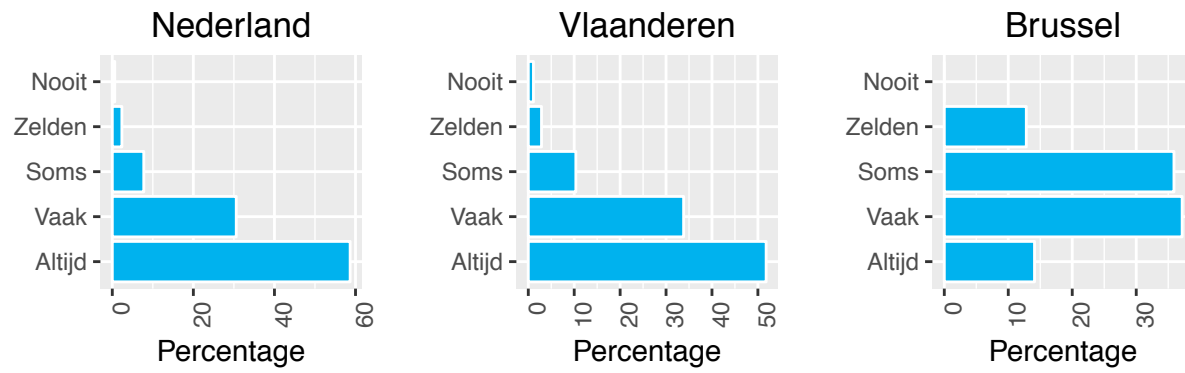

Figure 84: Met klanten praat ik Nederlands.

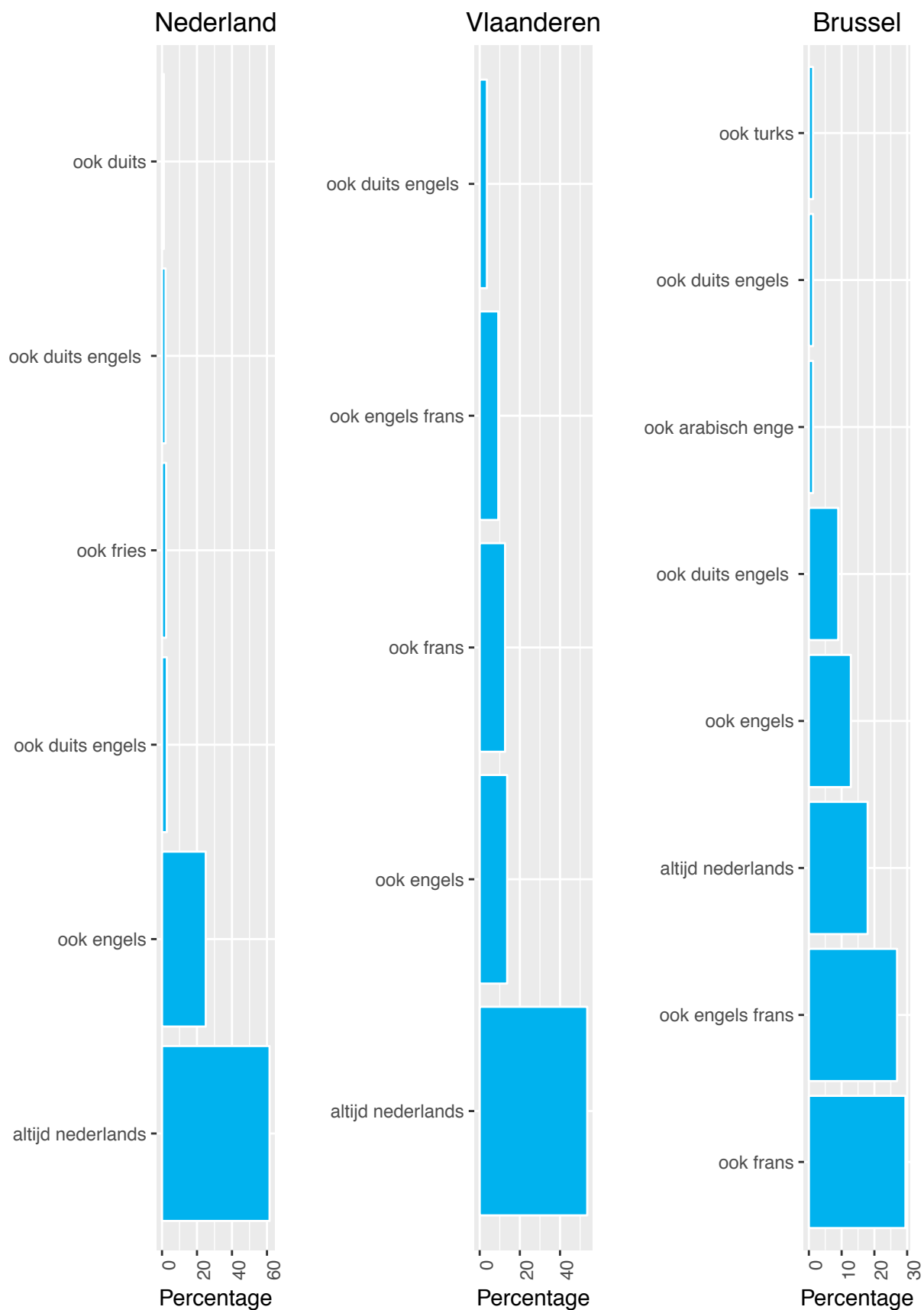

Figure 85: Met klanten praat ik...

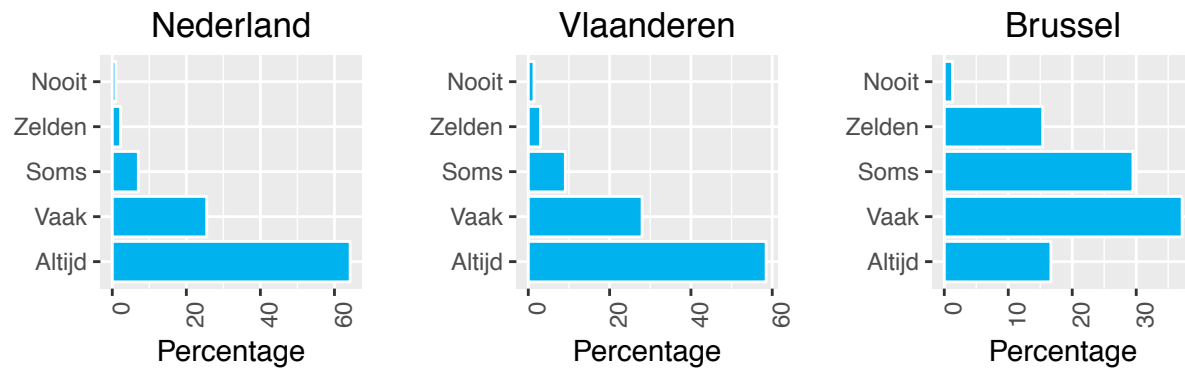

Figure 86: Met klanten e-mail ik in het Nederlands.

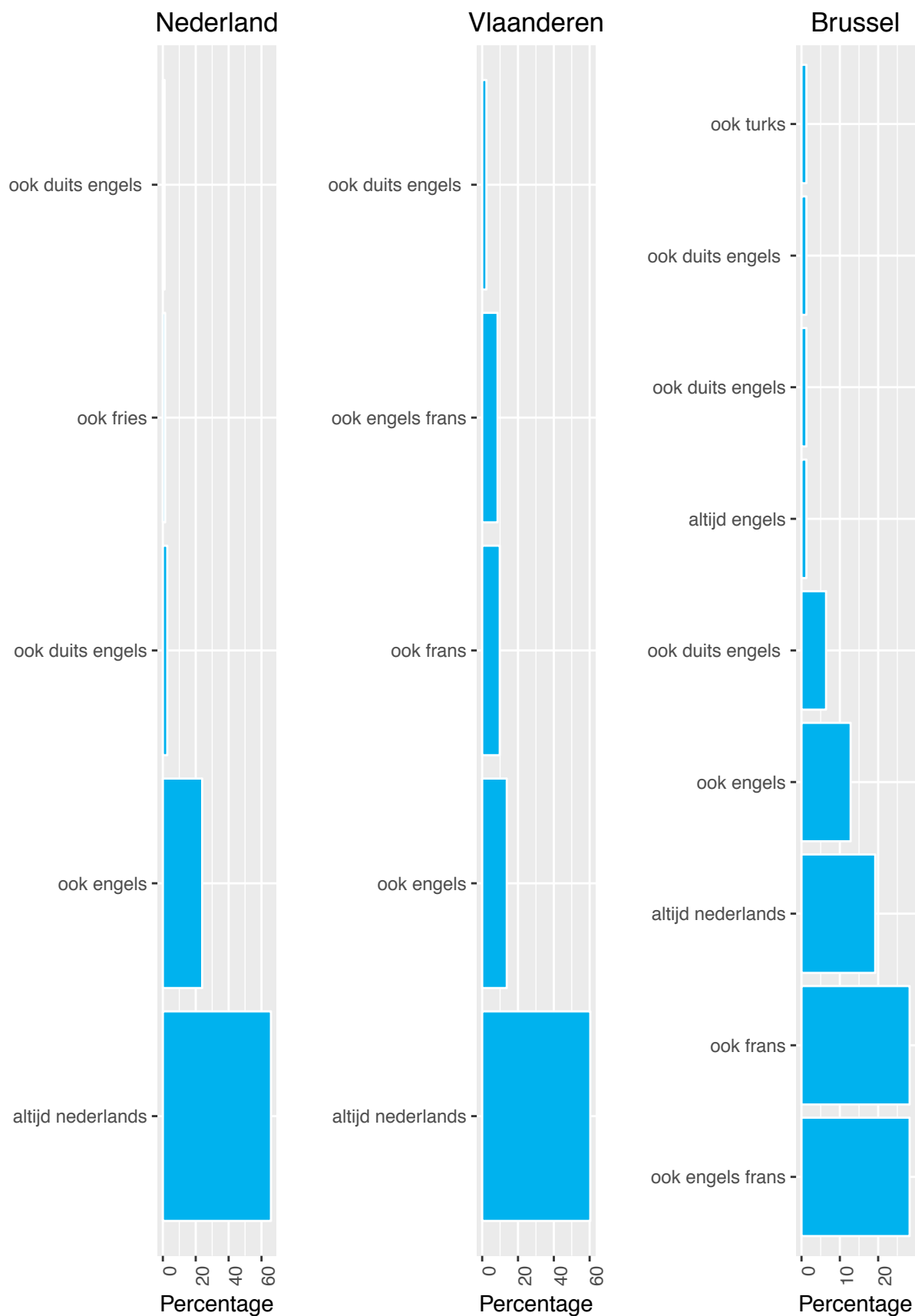

Figure 87: Met klanten e-mail ik in het...

3b. Taalkeuze op uw werk

Figure 88: Het jaarverslag van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

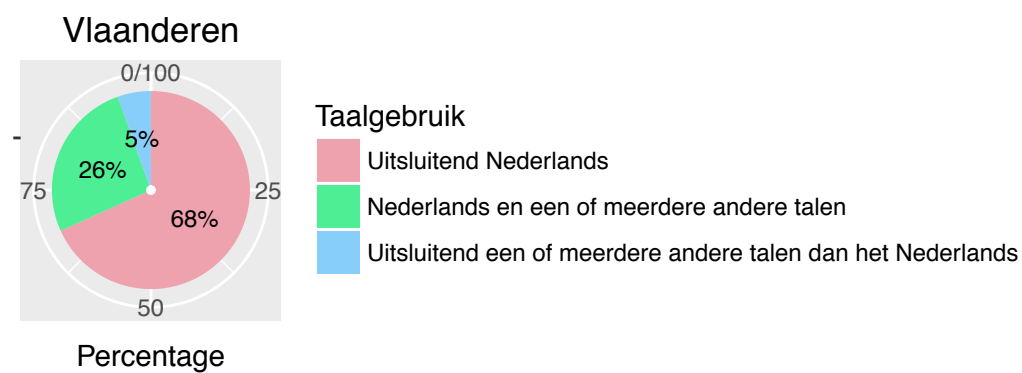

Figure 89: Het jaarverslag van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

Figure 90: Het jaarverslag van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

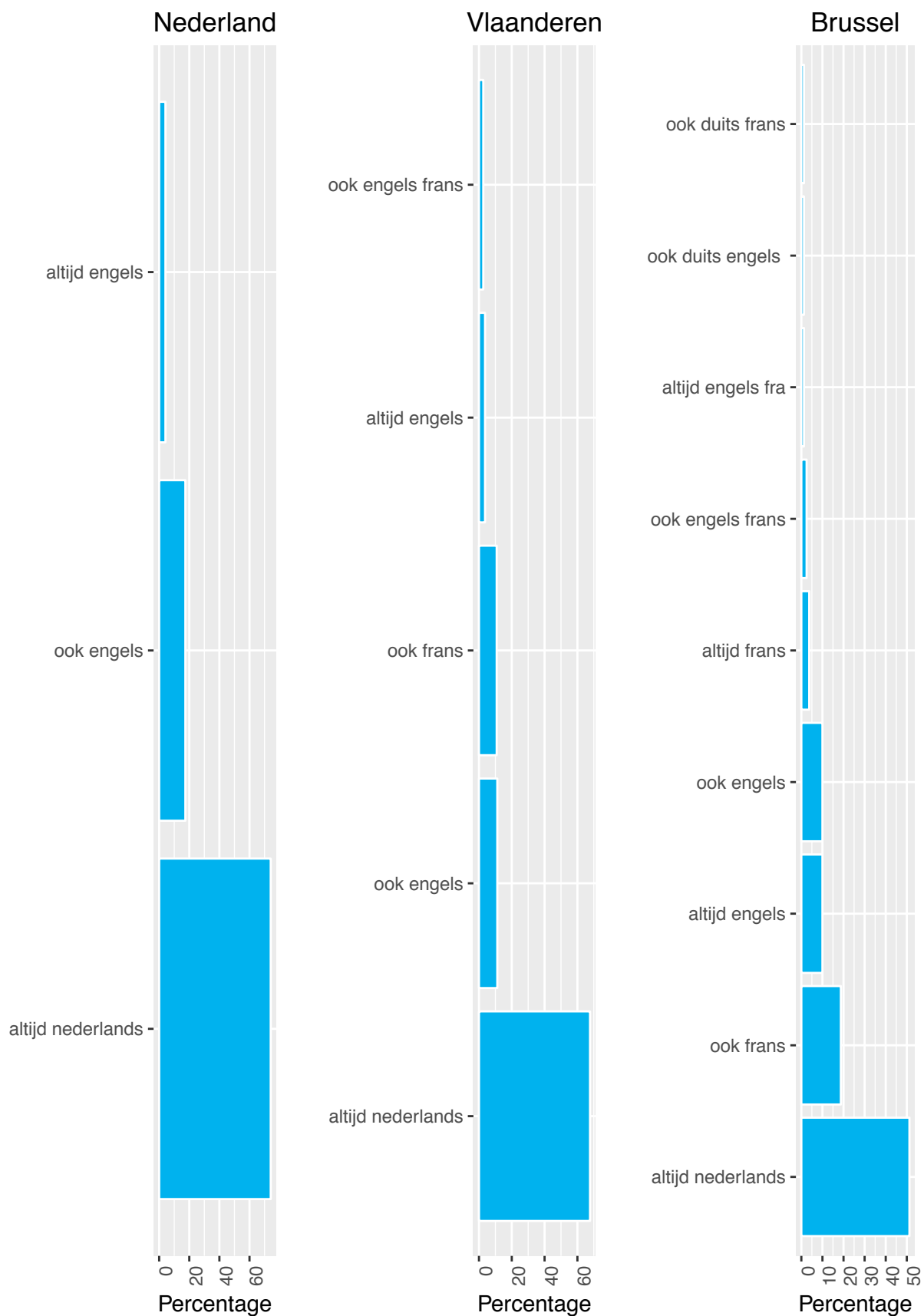

Figure 91: Het jaarverslag van mijn bedrijf of organisatie is (ook) in het...

Figure 92: De website van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

Figure 93: De website van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

Figure 94: De website van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

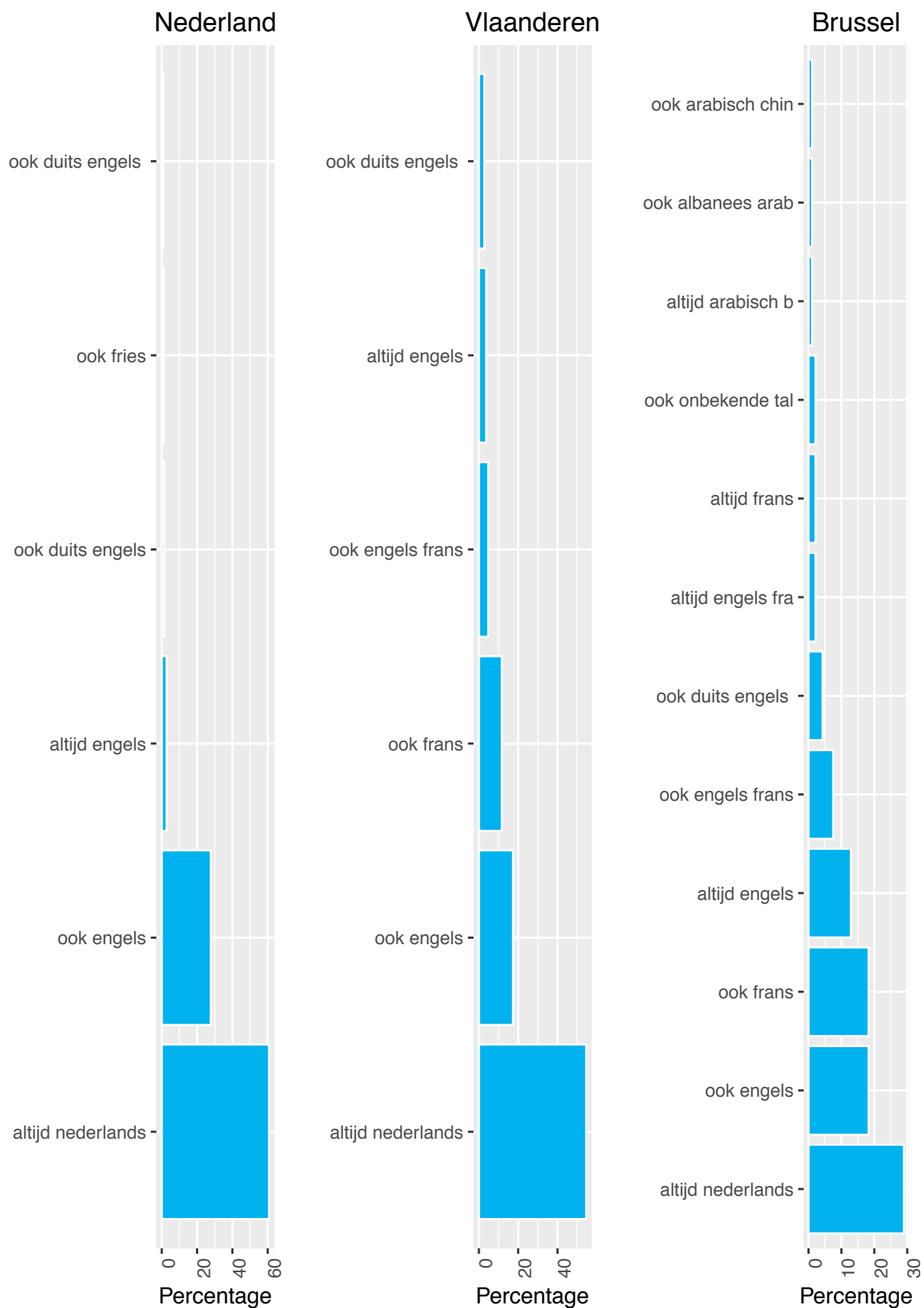

Figure 95: De website van mijn bedrijf of organisatie is (ook) in het...

Figure 96: Reclame maakt mijn bedrijf of organisatie in het... .

Figure 97: Reclame maakt mijn bedrijf of organisatie in het... .

Figure 98: Reclame maakt mijn bedrijf of organisatie in het... .

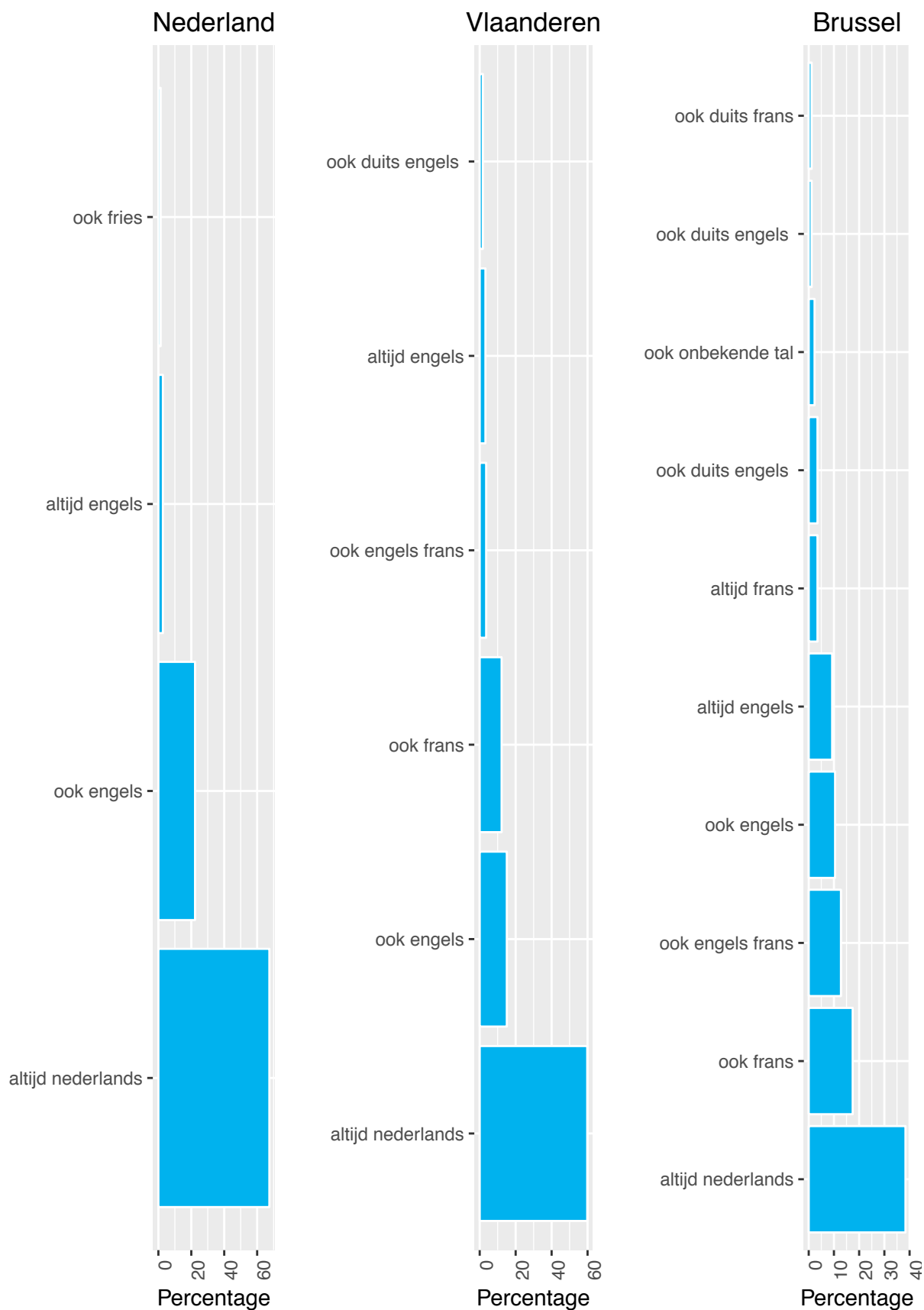

Figure 99: Reclame maakt mijn bedrijf of organisatie (ook) in het...

Figure 100: De slogan van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

Figure 101: De slogan van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

Figure 102: De slogan van mijn bedrijf of organisatie is in het... .

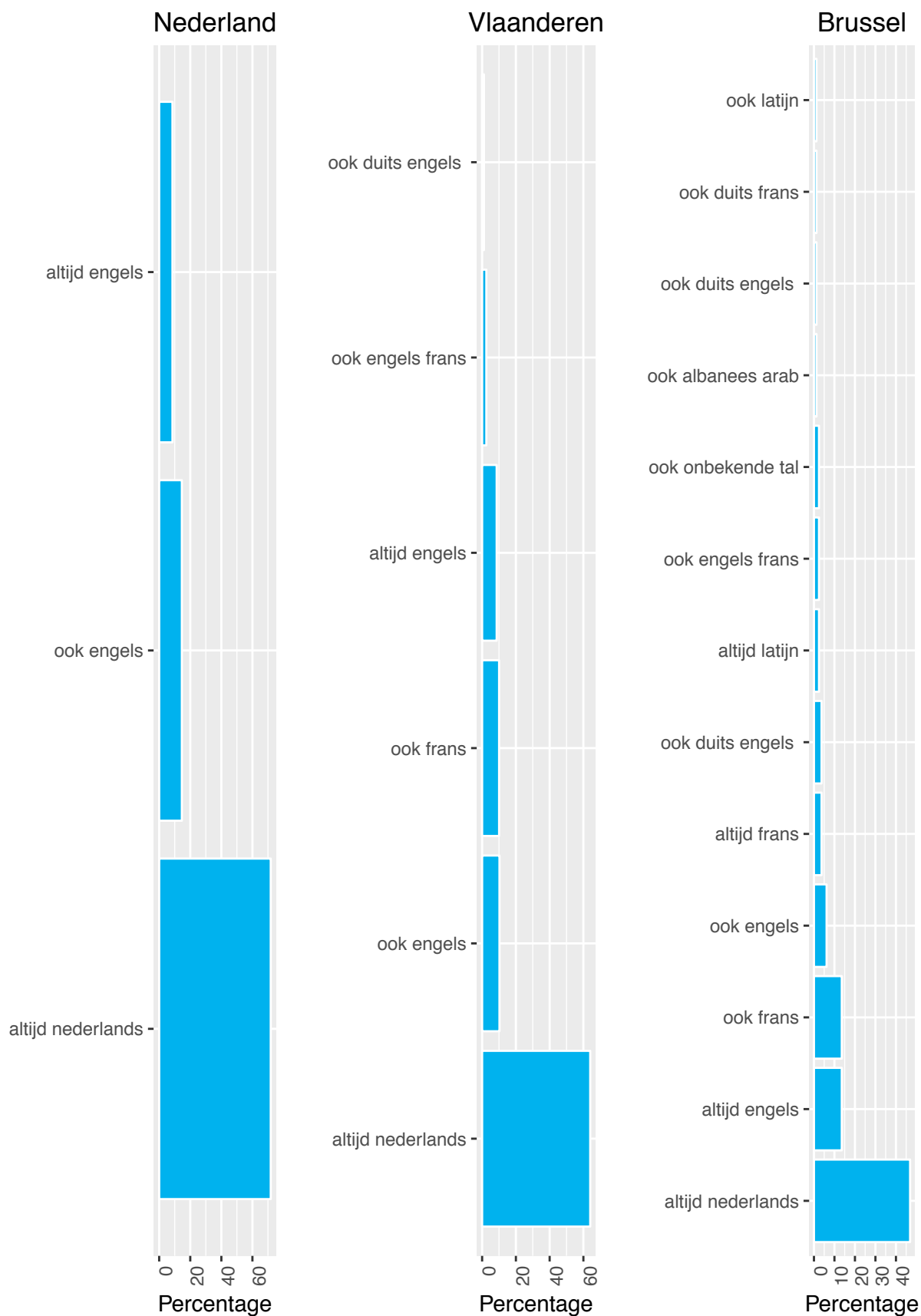

Figure 103: De slogan van mijn bedrijf of organisatie is (ook) in het...

Figure 104: Vacatures schrijft mijn bedrijf of organisatie uit in het... .

Figure 105: Vacatures schrijft mijn bedrijf of organisatie uit in het... .

Figure 106: Vacatures schrijft mijn bedrijf of organisatie uit in het... .

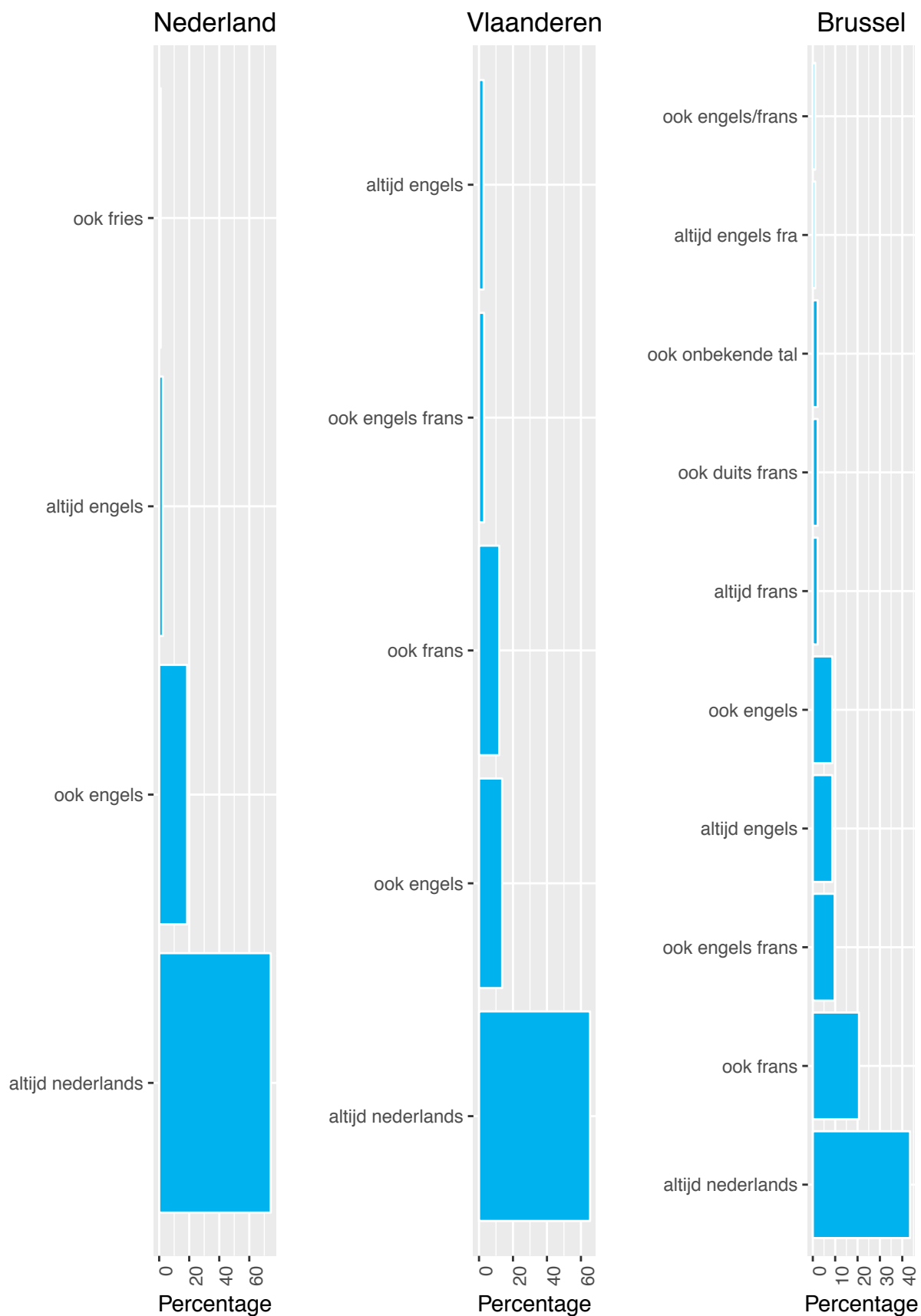

Figure 107: Vacatures schrijft mijn bedrijf of organisatie (ook) uit in het... .

Wilt u nog iets kwijt over taalkeuze op het werk? Dat kan hieronder.

Eerste 24 opgaven Nederland:

- [1] “Ik ben muzikant en voor sommige bands of projecten is een website Engelstalig of ook in het Engels. Van één band is de website in het Nederlands en in het Duits.”
- [2] “Ik loop stage, en dit bedrijf wil de duitse markt op dus reclame wordt nu ook in het Duits gedaan. Website moet nog vertaald worden.”
- [3] “Met de meeste collega’s communiceer ik in het Nederlands. Met sommige collega’s spreek ik Engels. Niet omdat de voertaal in het bedrijf eigenlijk Engels is, maar omdat voor die collega’s Nederlands niet de moedertaal is.” [4] “Werk vat ik hier op als vrijwilligerswerk. Ik help namelijk mensen met het schrijven (variërend van een bezwaarschrift, sollicitatiebrief tot een voorwoord in een boek)”
- [5] “Ik werk in een universitaire omgeving...”
- [6] “Een multi-national kan daar niet omheen.”
- [7] “Rare vraag voor een gepensioneerde. Ik kan wel zeggen dat ik in mijn werkzame periode altijd met iedereen op het werk Nederlands sprak.”
- [8] “Uitleg van termen die vreemd zijn en tevens (naar het blijkt) een kort bestaan hebben”
- [9] “daar ik gepensioneerd ben heb ik antwoorden op de gestelde vragen”
- [10] “Aangezien ik met pensioen ben heb ik de laatste vragen beantwoord mbt mijn oude ziekenhuis en mijn vroegere patienten en collega’s in binnen- en buitenland. Als specialist heb ik nooit een baas gehad,”
- [11] “internationaal bedrijf met veel engelstalige invloed Shell)”
- [12] “Ik ben met pensioen en dus kan ik hierboven niets zinnigs invullen.”
- [13] “Dit zijn andere clubs zoals PCOB, Senioren Platform en de WMO-raad”
- [14] “ik werk niet meer, ben gepensioneerd. De voertaal was bij ons op het werk Nederlands, met sommige collega’s sprak ik wel Drents, als we onder elkaar waren.”
- [15] “Er wordt natuurlijk in het buitenland reclame gemaakt voor ons land”
- [16] “Ik heb een bijbaan bij het Meertens en de Universiteit, de tweede taal naast Nederlands is bij beide Engels.”
- [17] “Ik werk vanuit huis, voor verschillende bedrijven. Taalkeuze is meestal Engels, soms Nederlands en Engels, en af en toe uitsluitend Nederlands.”
- [18] “Ik heb op het moment geen werk. maar bij voorgaande banen heb ik, met uitzondering van gesprekken met buitenlandse klanten, altijd Nederlands gesproken.”
- [19] “Amerikaans bedrijf. In NL vestiging met ca. 10 nationaliteite is voertaal Engels”
- [20] “Ik werk bij een Nederlands bedrijf, dat onderdeel is van een concern met hoofdkantoor in Parijs. De formele voertaal is Engels (ook in Frankrijk).”
- [21] “In ons bedrijf is Engels de voertaal.”
- [22] “Ik werk niet meer, dus veel is niet van toepassing”
- [23] “De taal van collega’s is soms op een irritante wijze doorspekt met Engelse woorden en termen; dat is niet bevorderlijk voor de communicatie.”
- [24] “Geen verdere opmerkingen.”

Eerste 24 opgaven Vlaanderen:

- [1] “ik ben free lancer voor een amerikaanse firma”
- [2] “Op mijn werk gebruikte ik dikwijls Spaans, Engels en Italiaans.”
- [3] “Ik werk nog niet”
- [4] “De voertaal is duidelijk het Nederlands, bij buitenlandse artiesten is dat echter niet altijd even zinvol om die taal aan te houden.”
- [5] “Ik werk in een vertaalbureau met Walen en Engelse natives (Britten en Amerikanen). Onze voertaal is Nederlands, maar we spreken ook soms Frans en Engels.”
- [6] “Internationaal bedrijf waardoor veel communicatie in meerde talen gebeurt.”
- [7] “Ik werk voor een sectie van een internationale organisatie. Onze eigen publicaties zijn in het Nederlands, maar internationale documenten (die wij ook verspreiden en gebruiken) in het Engels.” [8] “Ik ben zelfstandig vertaler en proeflezer en werk in de talencombinaties EN>NL, FR>NL en PT>NL.”
- [9] “/”
- [10] “neen”
- [11] “Engels is aan de Universiteit de voertaal indien er één of meer buitenlanders aanwezig zijn, zeker als zij niet genoeg Nederlands kennen.”
- [12] “Ik werk in een Nederlandstalige kinderopvang in Brussel”
- [13] “De ouders van onze leerlingen zijn voornamelijk allochtone ouders. Met hen praten we meestal ‘met hand en tand’ en verschillende talen.”
- [14] “Ik werk in een internationale onderzoekscontext met Oostenrijkse, Duitse, Zwitserse, Chinese, Spaanse, Amerikaanse, Canadese collega’s”
- [15] “Internationaal vertaalbureau, vandaar alle mogelijke talen :)”
- [16] “Met klanten (patiënten) spreek en mail ik soms in het Frans of Engels.”
- [17] “klanten zijn er niet wel ouders van kinderen. Deze spreken niet altijd nederlands”
- [18] “Op het werk wordt er lesgegeven in 30 verschillende talen”
- [19] “Ik ben student en werk niet.”
- [20] “De doelgroep van mijn organisatie bestaat uit nieuwkomers in België. Zij hebben zeer verschillende taalachtergronden. <http://www.atlas-antwerpen.be/>”
- [21] “ik werk voor de Vlaamse overheid dus zij zijn nogal strikt in de taalwetgeving. . .”
- [22] “Ik werk bij het Huis van het Nederlands, Brussel. Hoewel hier meerdere talen door klanten worden gesproken, is het doel Nederlands als oefenkans aanbieden. Vandaar de taalkeuze.”
- [23] “De organisatie waar ik voor werk komt veel in contact met inburgeraars en anderstaligen.”
- [24] “Geen werk: student”

Eerste 24 opgaven Brussel:

- [1] “Ook al is mijn baas Nederlandstalig spreken we zelden in het Nederlands omdat we de enigen Nederlandstalige zijn en de werktaal Engels is”
- [2] “Ik werk met collega’s van meer dan 15 nationaliteiten en onze voertaal op kantoor en binnen het hele bedrijf is engels. Samen spreken we ongeveer 20 talen.”
- [3] “Ik werk voor de Europese Commissie”
- [4] “Ik werk in een Nederlandstalige school”
- [5] “Ben docent Nederlands op Franstalige scholen”
- [6] “Meertalige omgeving (internationale school)”
- [7] “Ik werk in een Franstalig bedrijf. . .”
- [8] “Ik ben niet in dienst, maar ben wel betrokken als bestuurder/lid van een aantal Nederlands/Vlaamse en internationale organisaties”
- [9] “eigenlijk is het steeds Nederlands, Frans én Engels”
- [10] “Ik werk als freelancer en moet soms ook in het Engels en het Frans (of een Scandinavische taal) interviewen.”
- [11] “Gezien dat we bevinden ons in Brussels, gebruiken we altijd Frans, Nederlands en Engels (voor mailtjes, voor de website, voor contact met het publiek) maar we spreken Frans met elkaar (mijn collega’s en mijn baas zijn tweetalig)” [12] “Het bedrijf waarvoor ik werk publiceert zowel Franstalige als Nederlandstalig materiaal. Communicatie in beide landstalen dus.”
- [13] “Als vzw die het Brussels dialect promoot, wordt er ook vaak Brussels gebruikt in de communicatie, zowel intern als extern”
- [14] “Ik werk in een taalschool, dus deze vragen zijn niet echt van toepassing. Vooral Engels en Frans wordt er gesproken.”
- [15] “om elkaar te helpen oefenen & ook een beetje om de politieke lading van taalkeuze te vermijden, spraken we af dat we in het team op vaste dagen NL of FR te spreken: ma-woe-vr voor NL en di-do voor FR (er zijn meer NL teamleden)”
- [16] “We zijn een internationaal theatergezelschap met 16 verschillende nationaliteiten, vandaar dat de communicatie in verschillende talen gebeurt”
- [17] “Werktalen: Nederlands, Frans, Engels”
- [18] “Mijn werkgever is een NT2 school.”
- [19] “Ik werk voor een organisatie die wereldwijd actief is. Er werken veel buitenlandse collega’s.”
- [20] “ik werk halftijds voor de universiteit gent en ben dan halftijds actief als onafhankelijk kunstenaar, dus de vraagstelling is nogal vreemd voor mij”
- [21] “Vlaamse onderneming met Vlaams als voertaal”
- [22] “We communiceren in Brussel met de taal die relevant is voor de doelgroep.”
- [23] “Bilingue francophone. Zou moeten tweetalig zijn, maar er is toch een dominantie van het Frans.”
- [24] “Ik werk in het Nederlandstalig onderwijs (in Brussel) onze officiële voertaal is Nederlands, maar moesten we deze consequent gebruiken bij ouders zouden er veel boodschappen verloren gaan.”

4a. Taalkeuze in cultuur en media

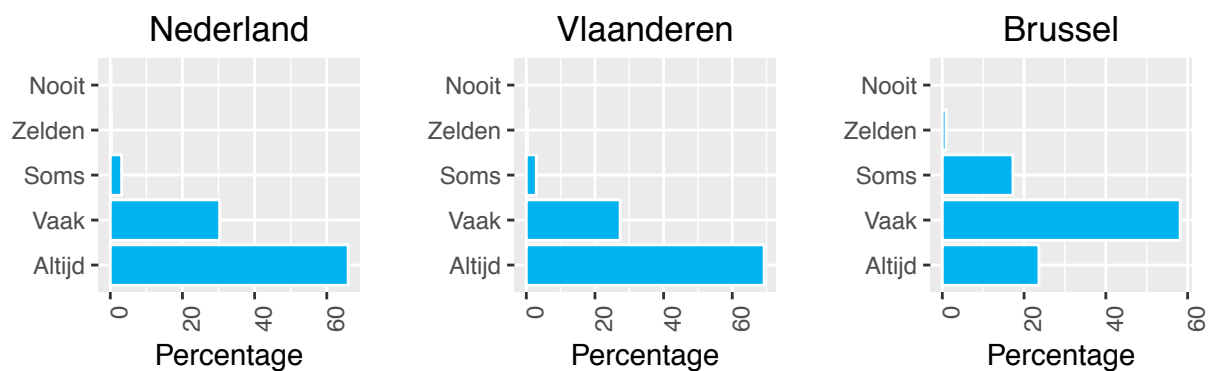

Figure 108: Kranten lees ik in het Nederlands.

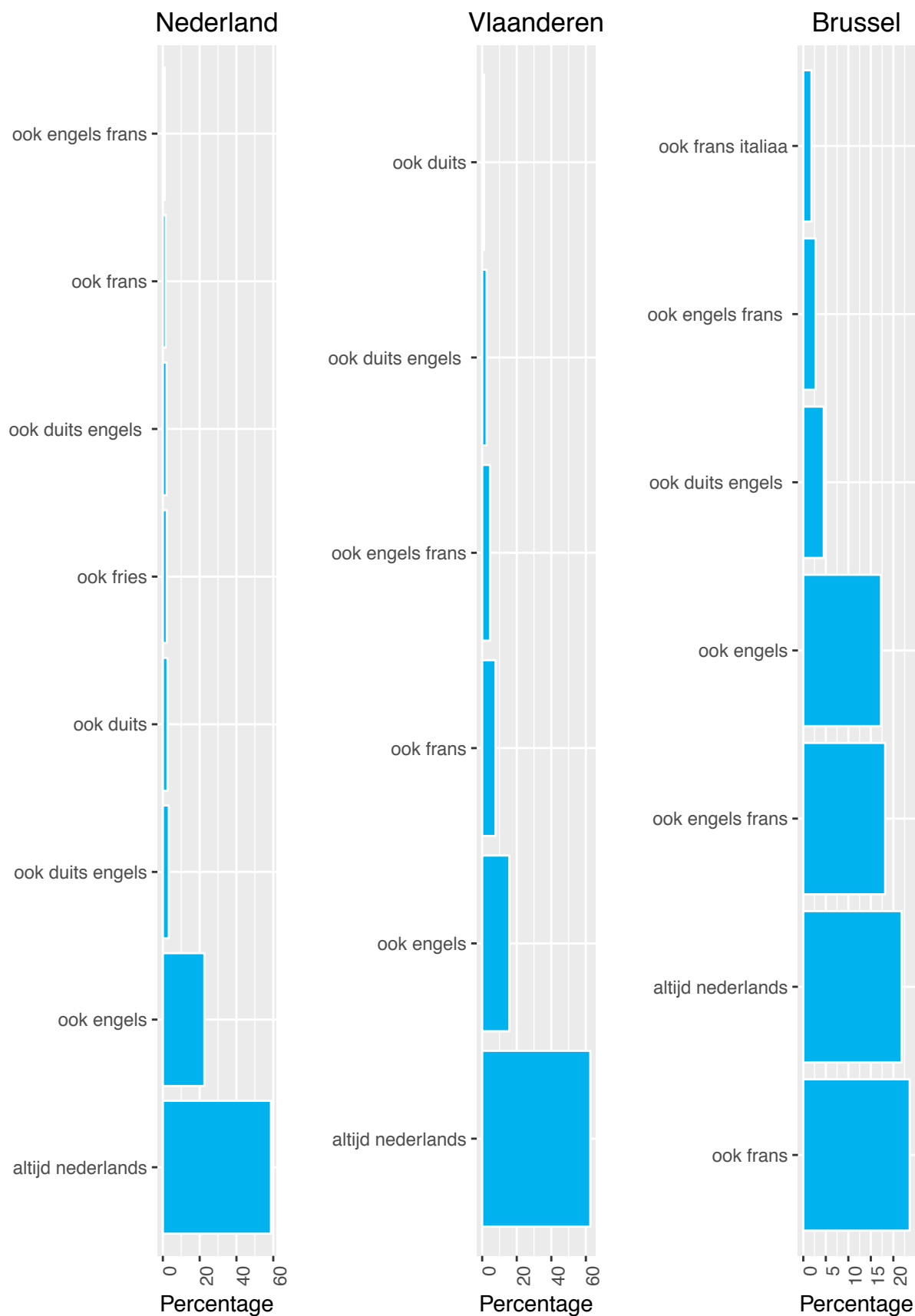

Figure 109: Kranten lees ik in het...

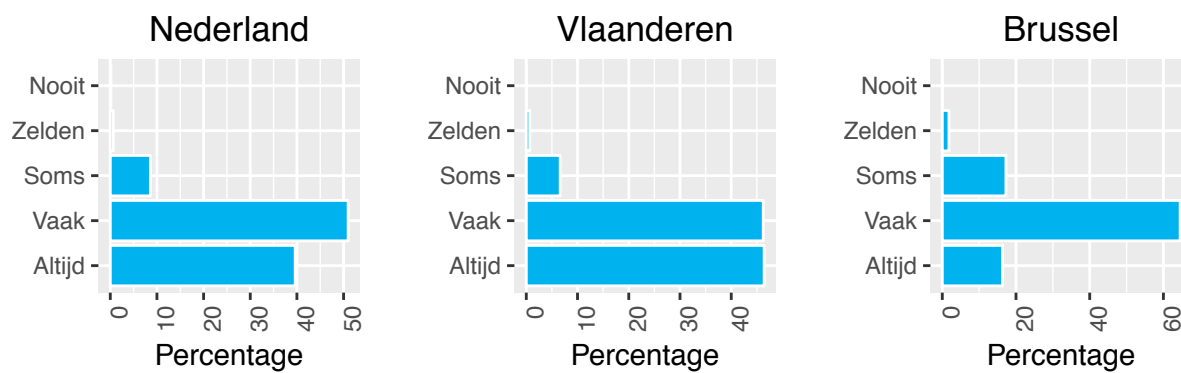

Figure 110: Online nieuws lees ik in het Nederlands.

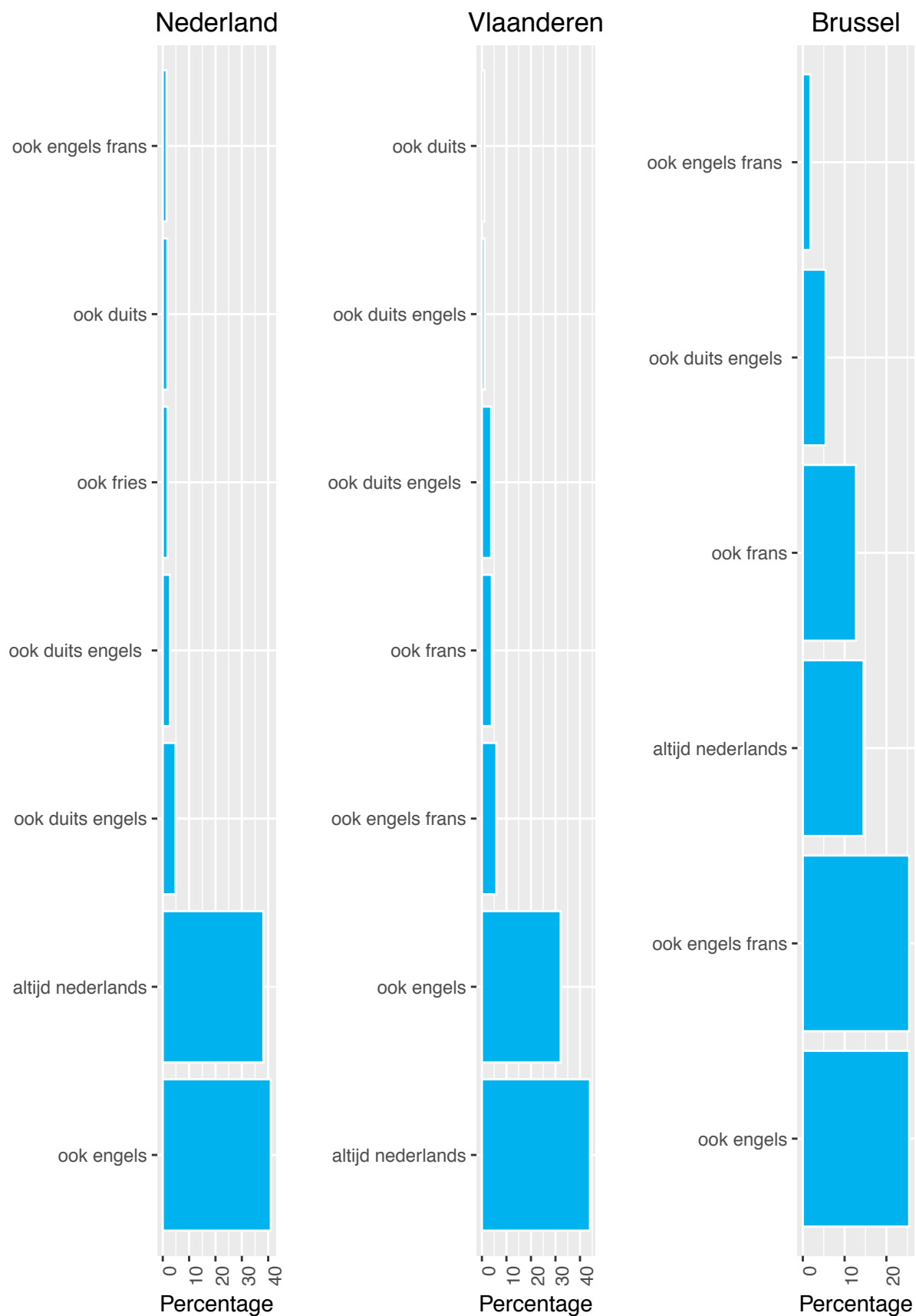

Figure 111: Online nieuws lees ik in het...

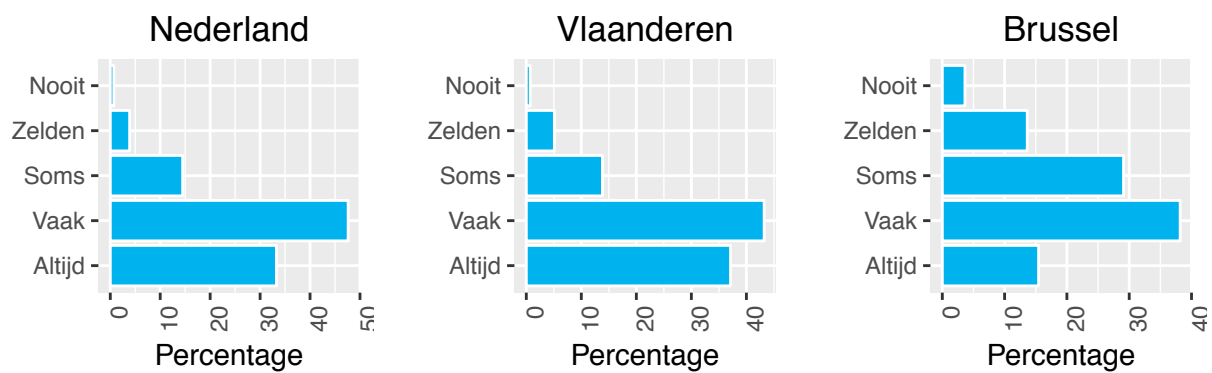

Figure 112: Wikipedia raadpleeg ik in het Nederlands.

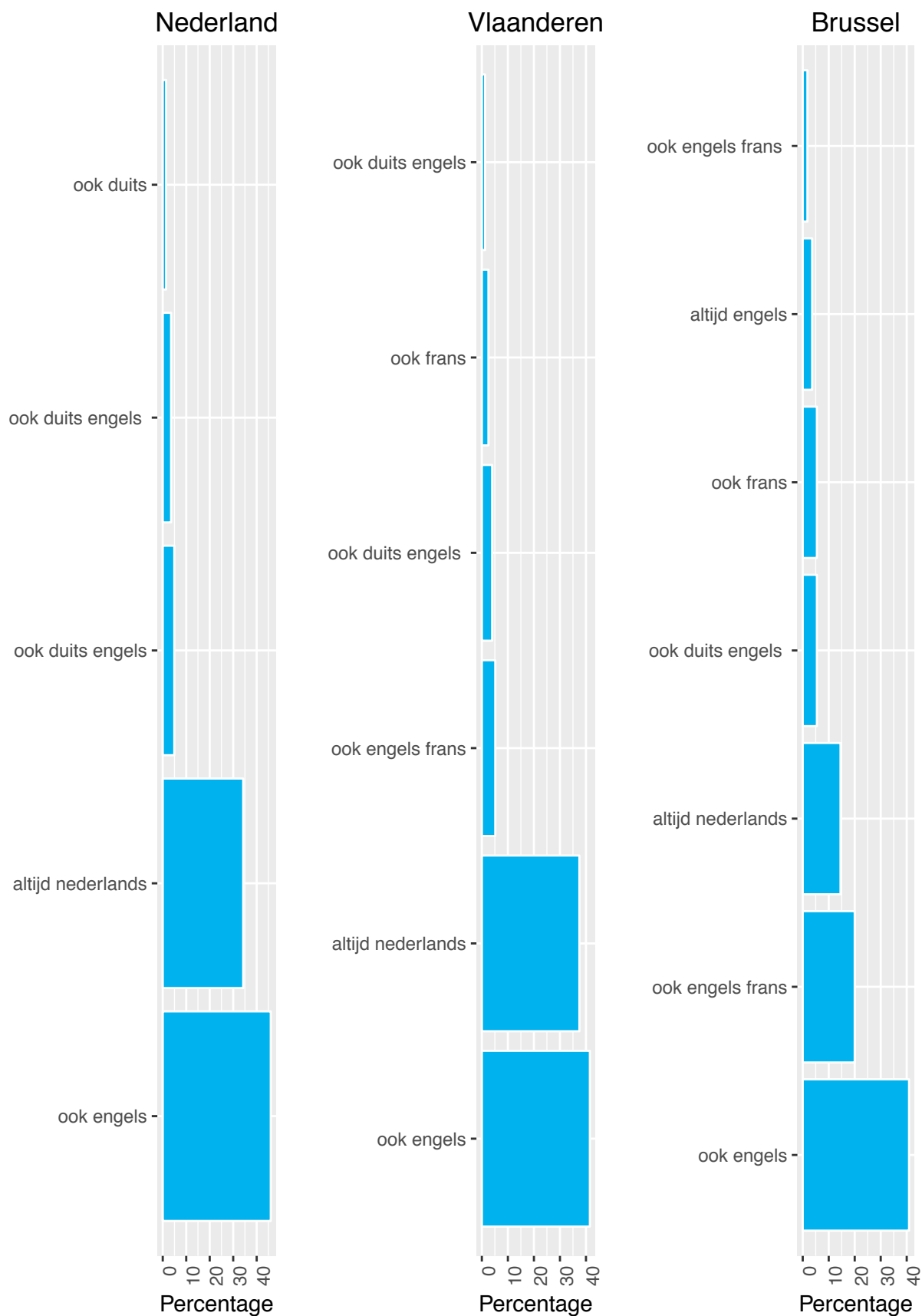

Figure 113: Wikipedia raadpleeg ik in het...

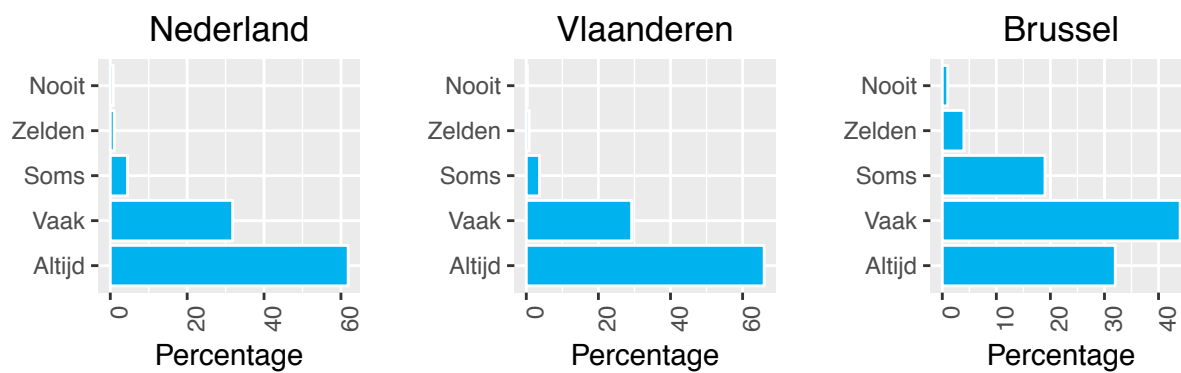

Figure 114: Het tv-journaal kijk ik in het Nederlands.

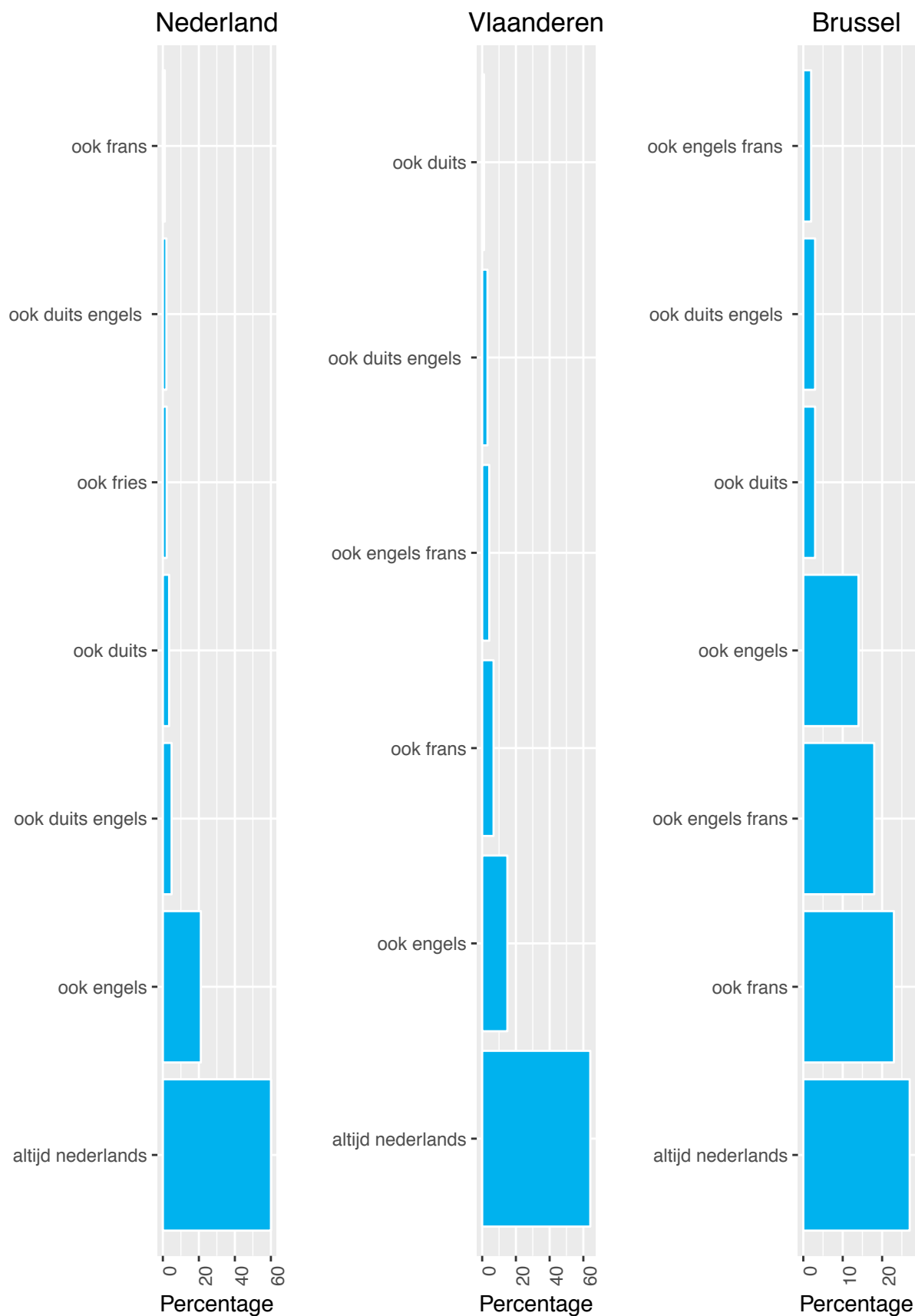

Figure 115: Het tv-journaal kijk ik in het...

4b. Taalkeuze in cultuur en media

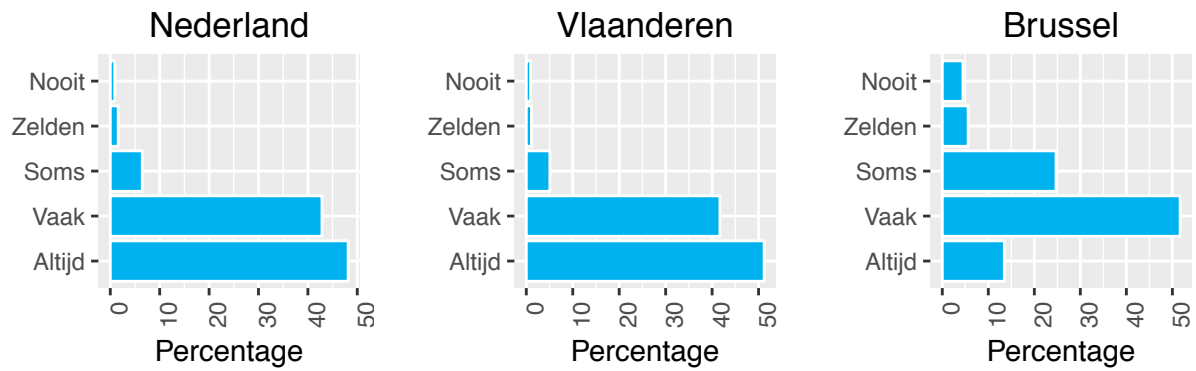

Figure 116: Op Facebook gebruik ik Nederlands.

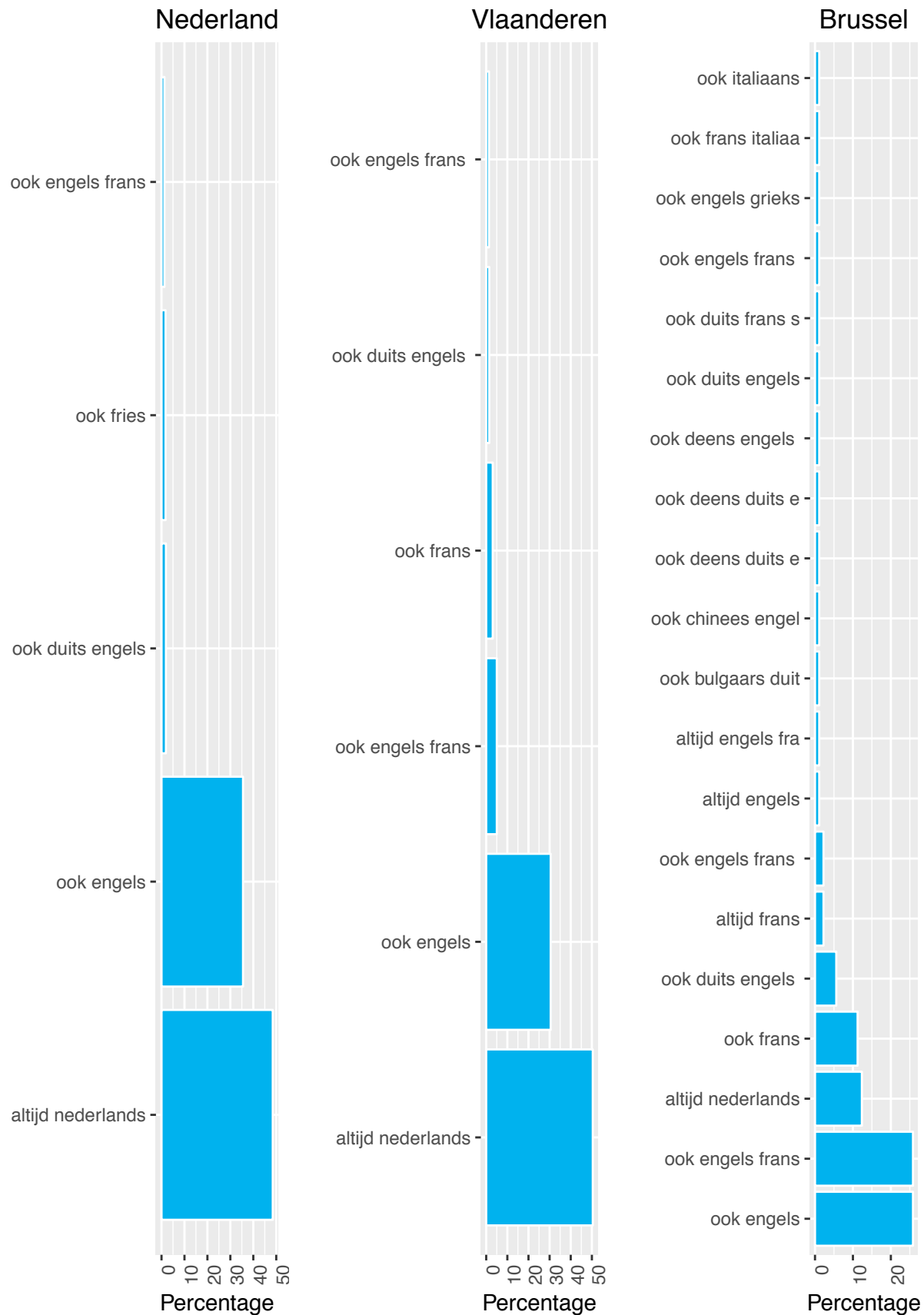

Figure 117: Op Facebook gebruik ik...

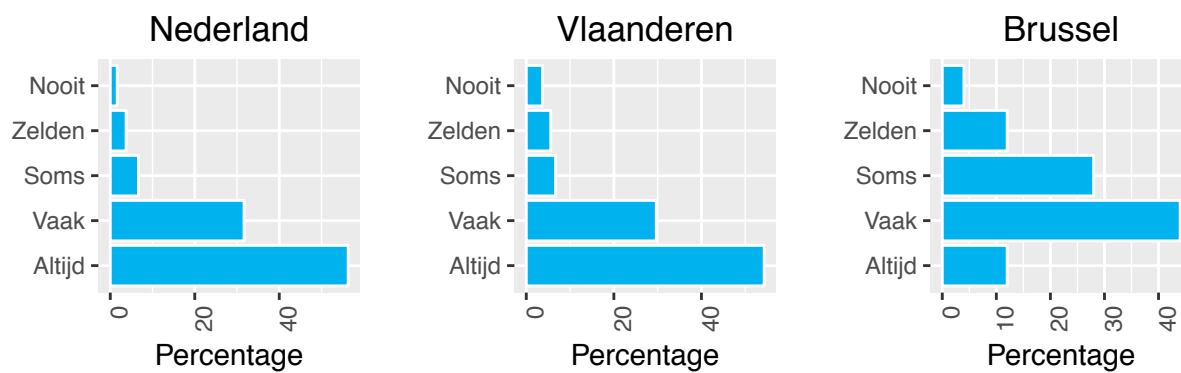

Figure 118: Op Twitter gebruik ik Nederlands.

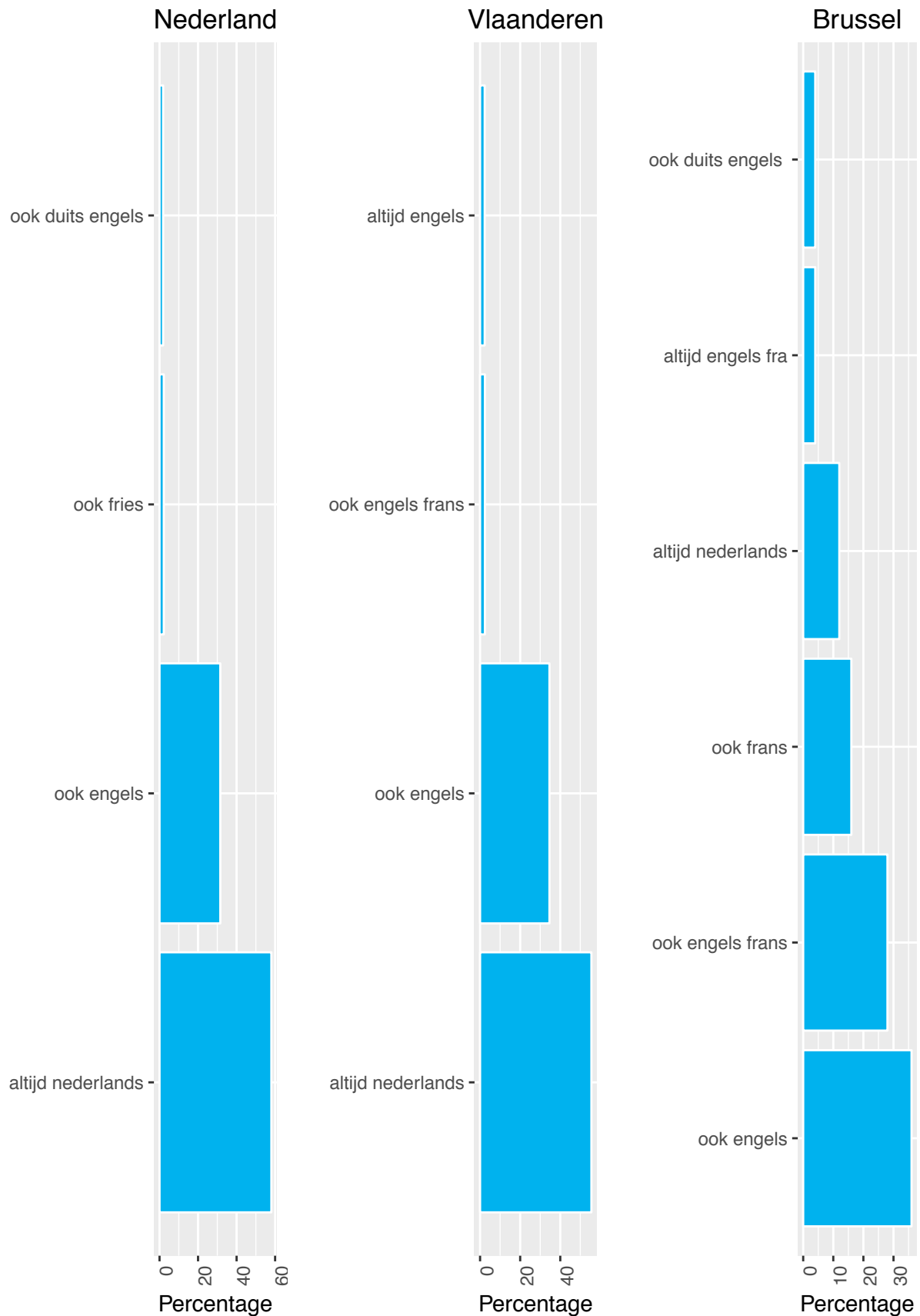

Figure 119: Op Twitter gebruik ik...

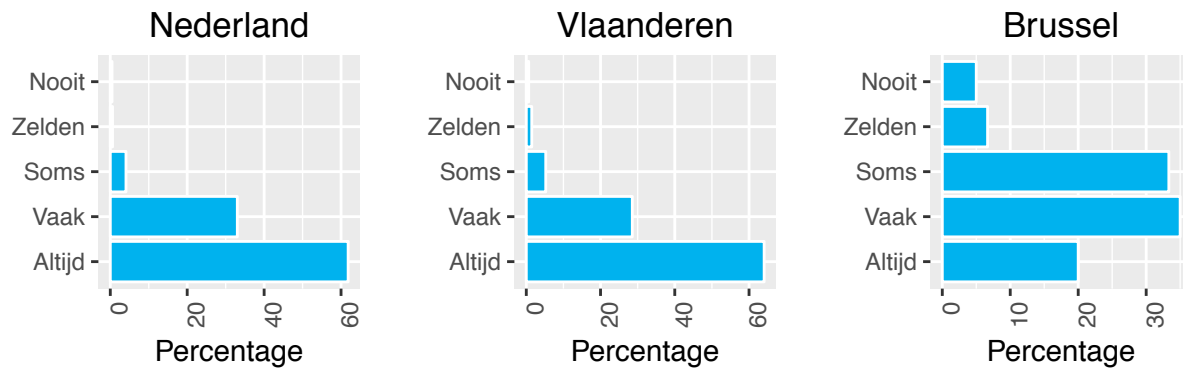

Figure 120: Op WhatsApp gebruik ik Nederlands.

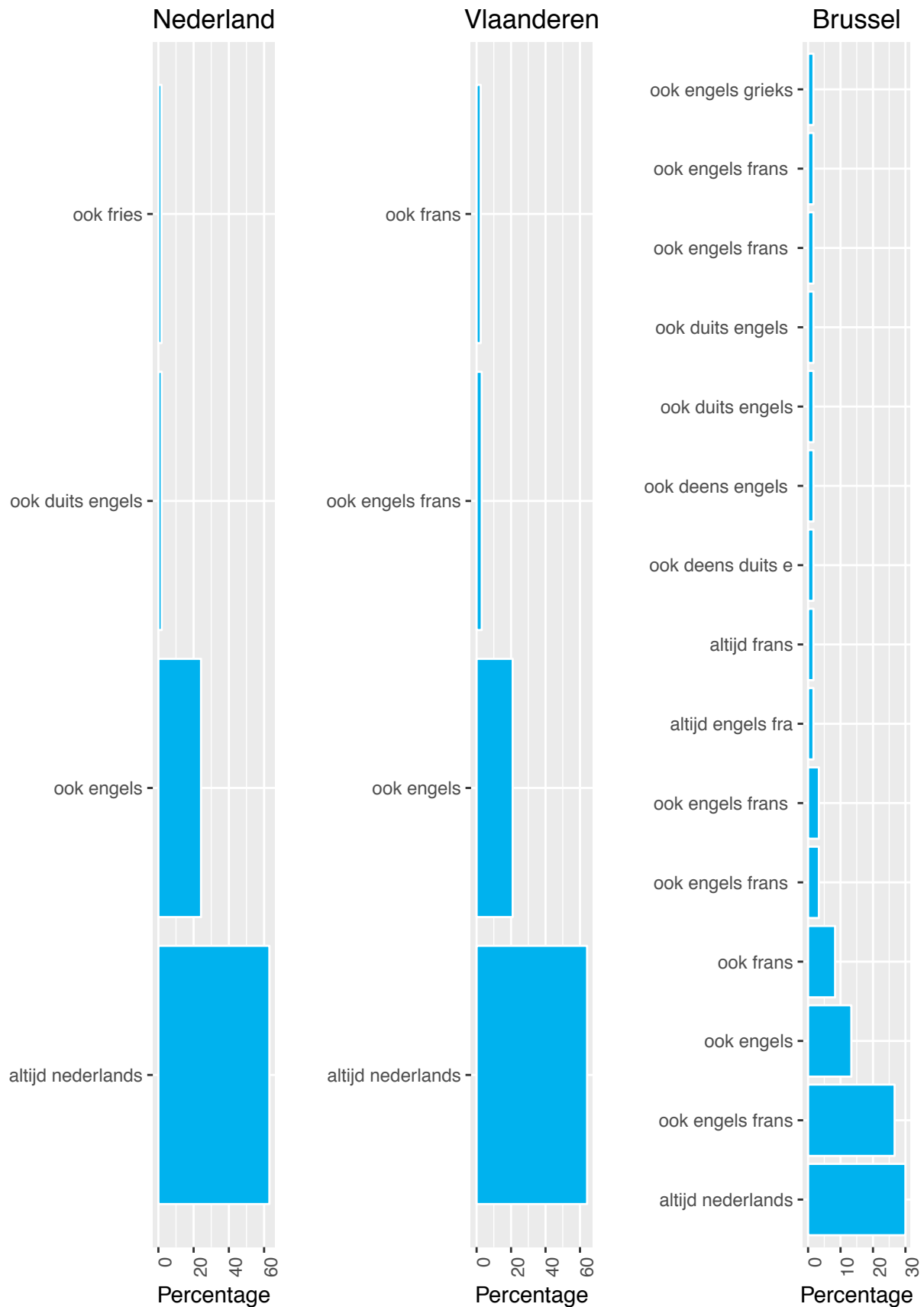

Figure 121: Op WhatsApp gebruik ik...

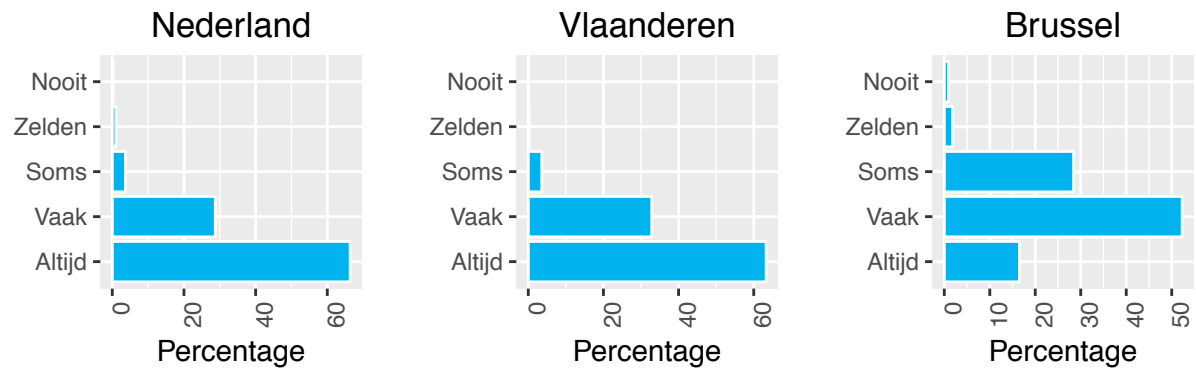

Figure 122: Sms'jes stuur ik in het Nederlands.

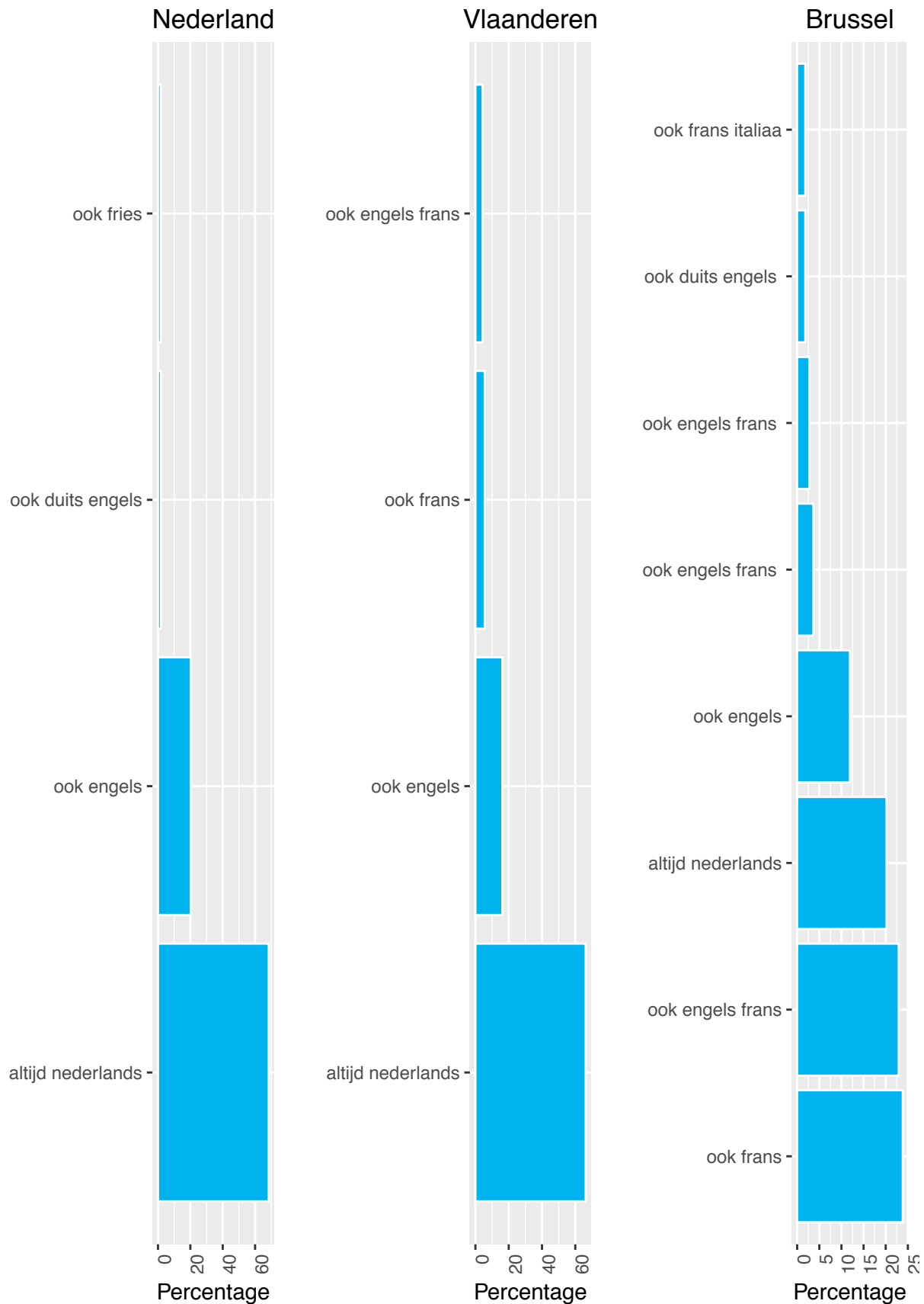

Figure 123: Sms'jes stuur ik in het...

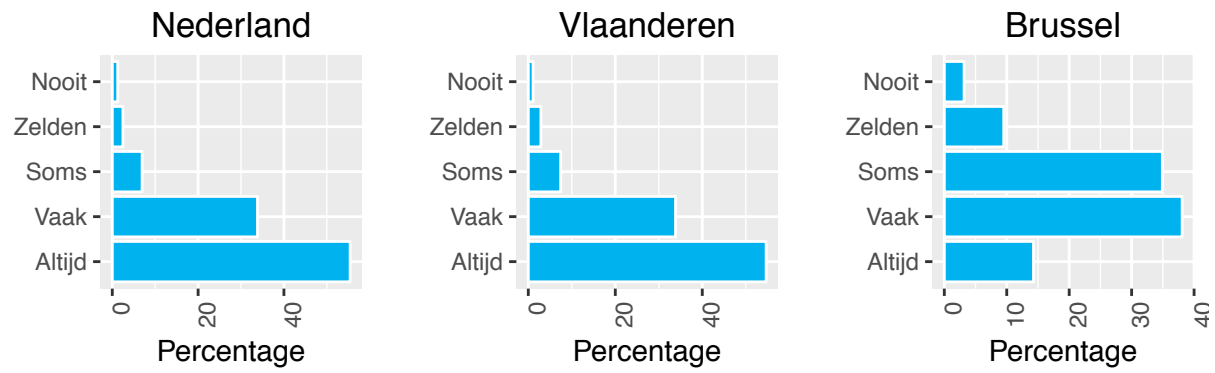

Figure 124: Op andere sociale media gebruik ik Nederlands.

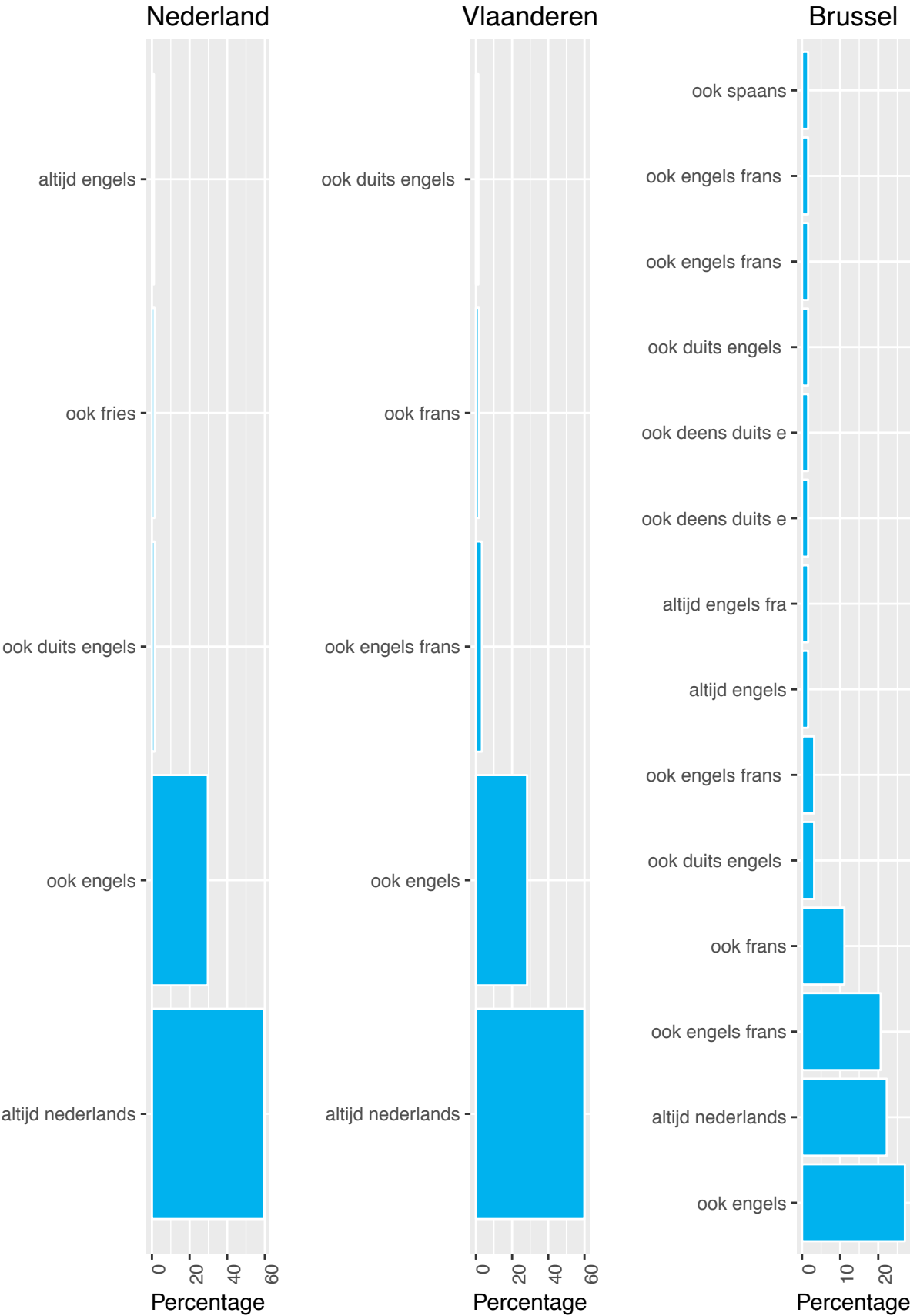

Figure 125: Op andere sociale media gebruik ik...

4c. Taalkeuze in cultuur en media

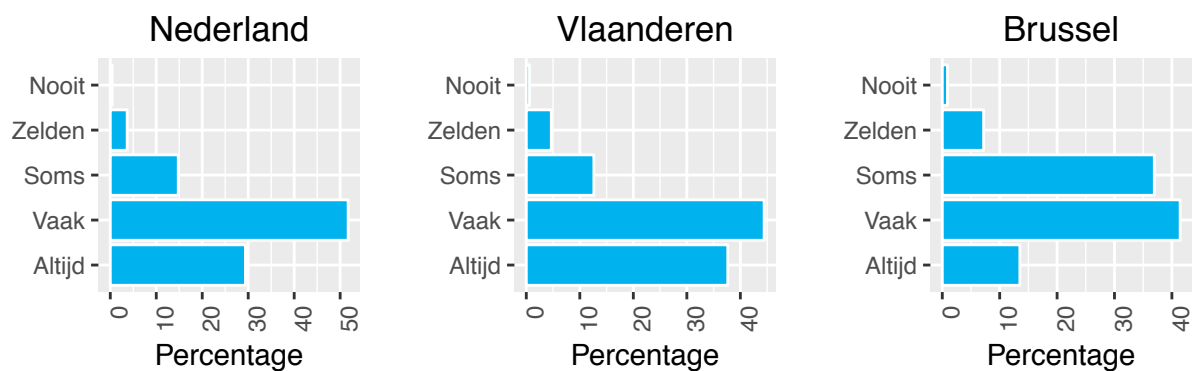

Figure 126: Boeken lees ik in het Nederlands.

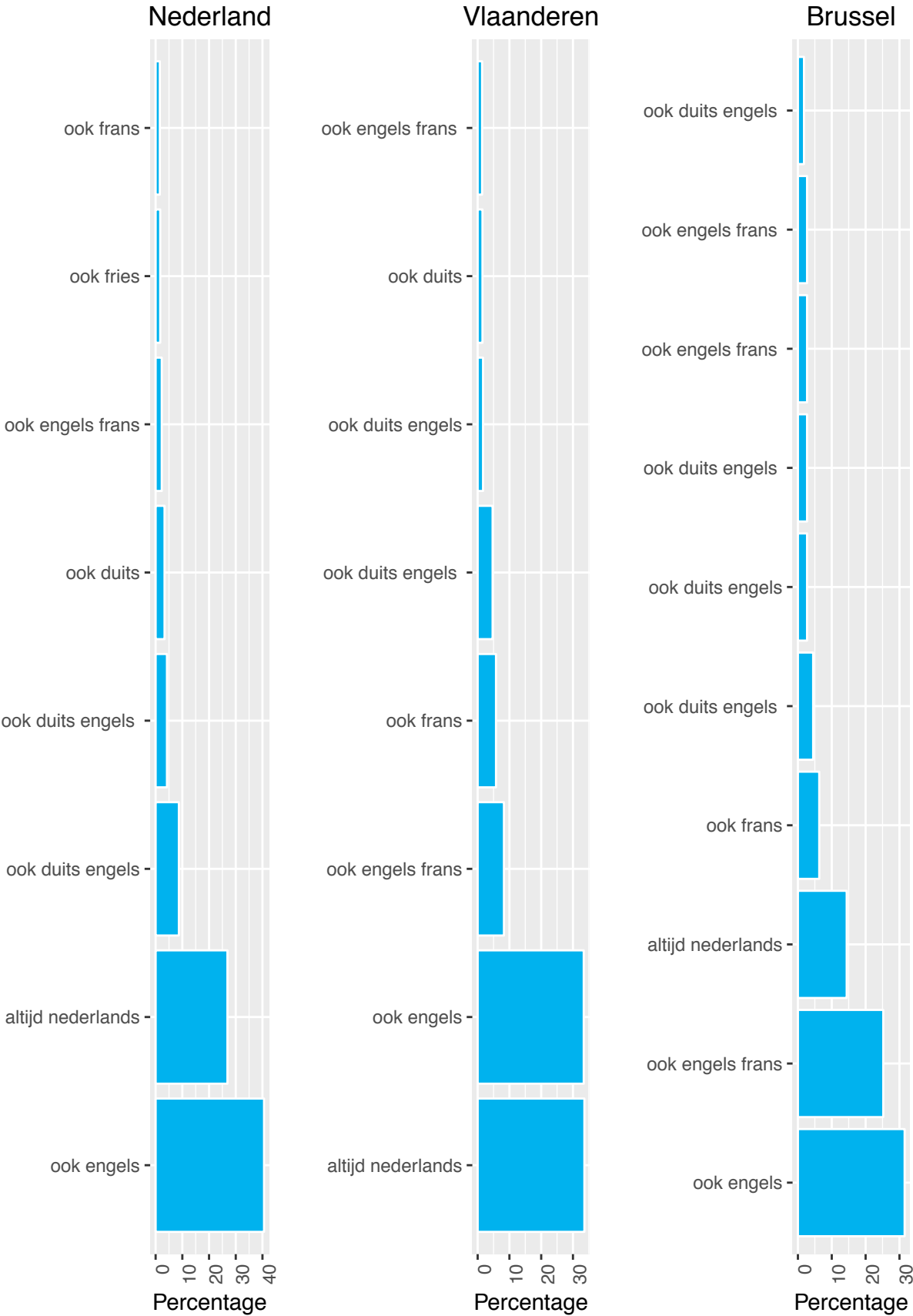

Figure 127: Boeken lees ik in het...

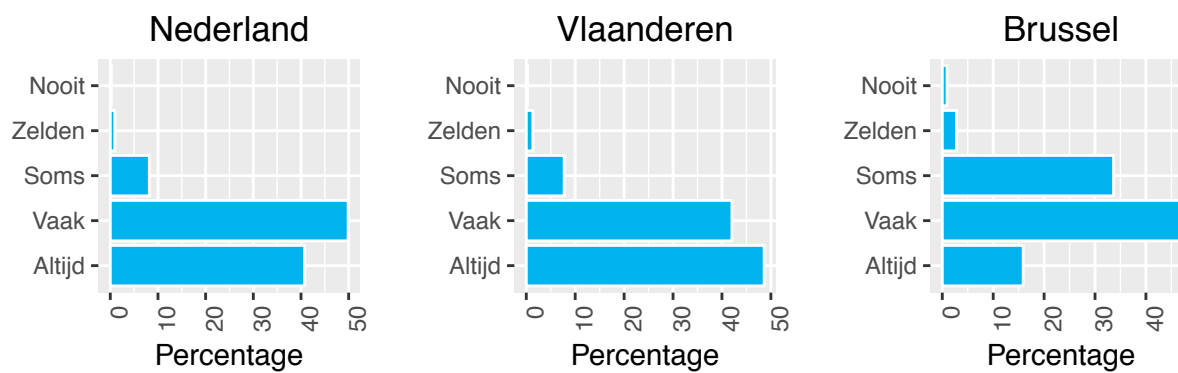

Figure 128: Tijdschriften lees ik in het Nederlands.

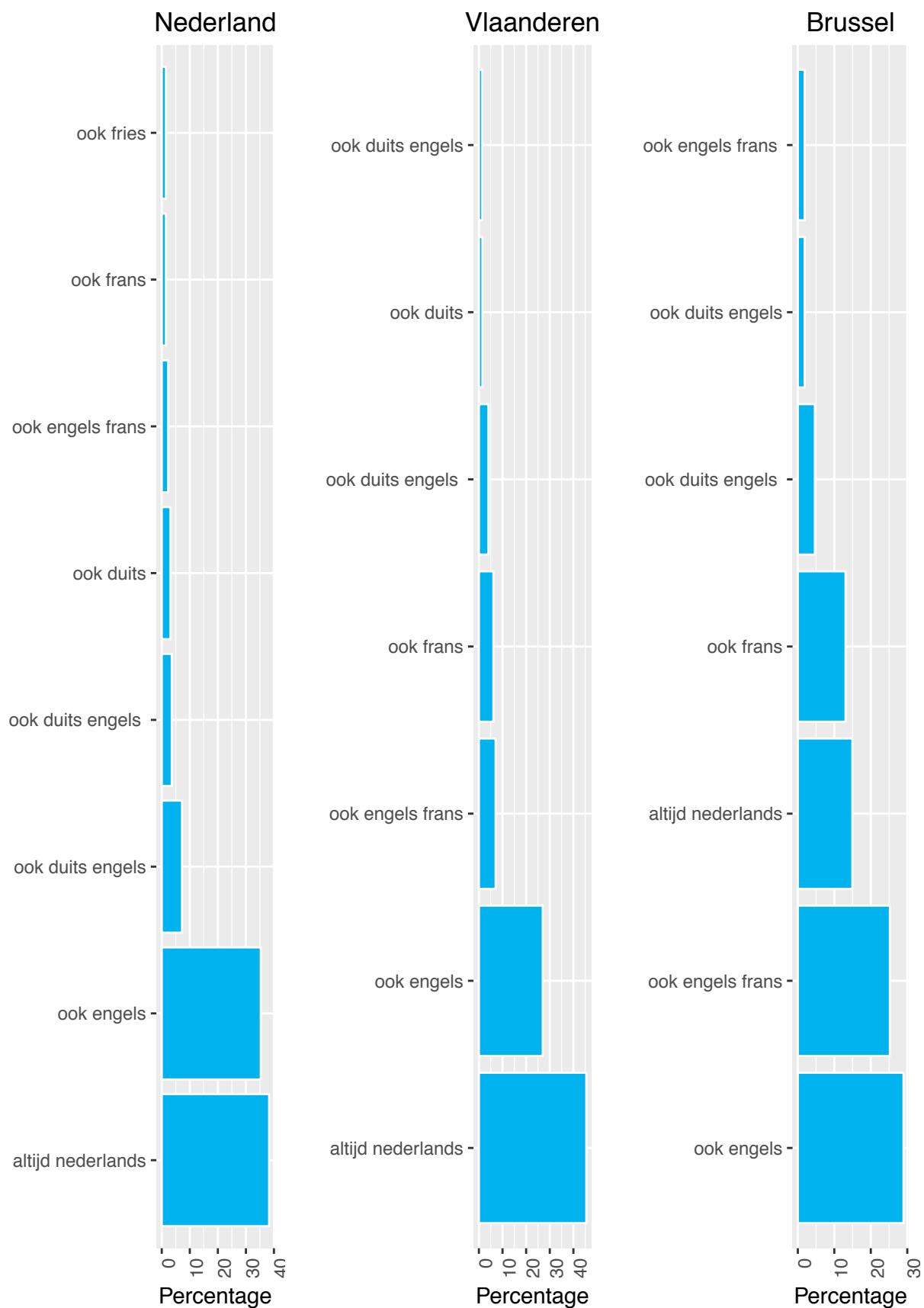

Figure 129: Tijdschriften lees ik in het...

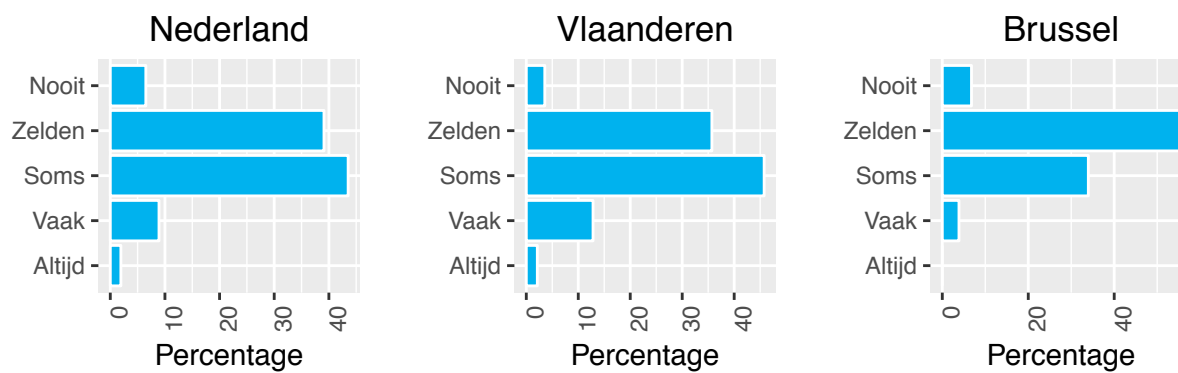

Figure 130: De muziek die ik luister is Nederlandstalig.

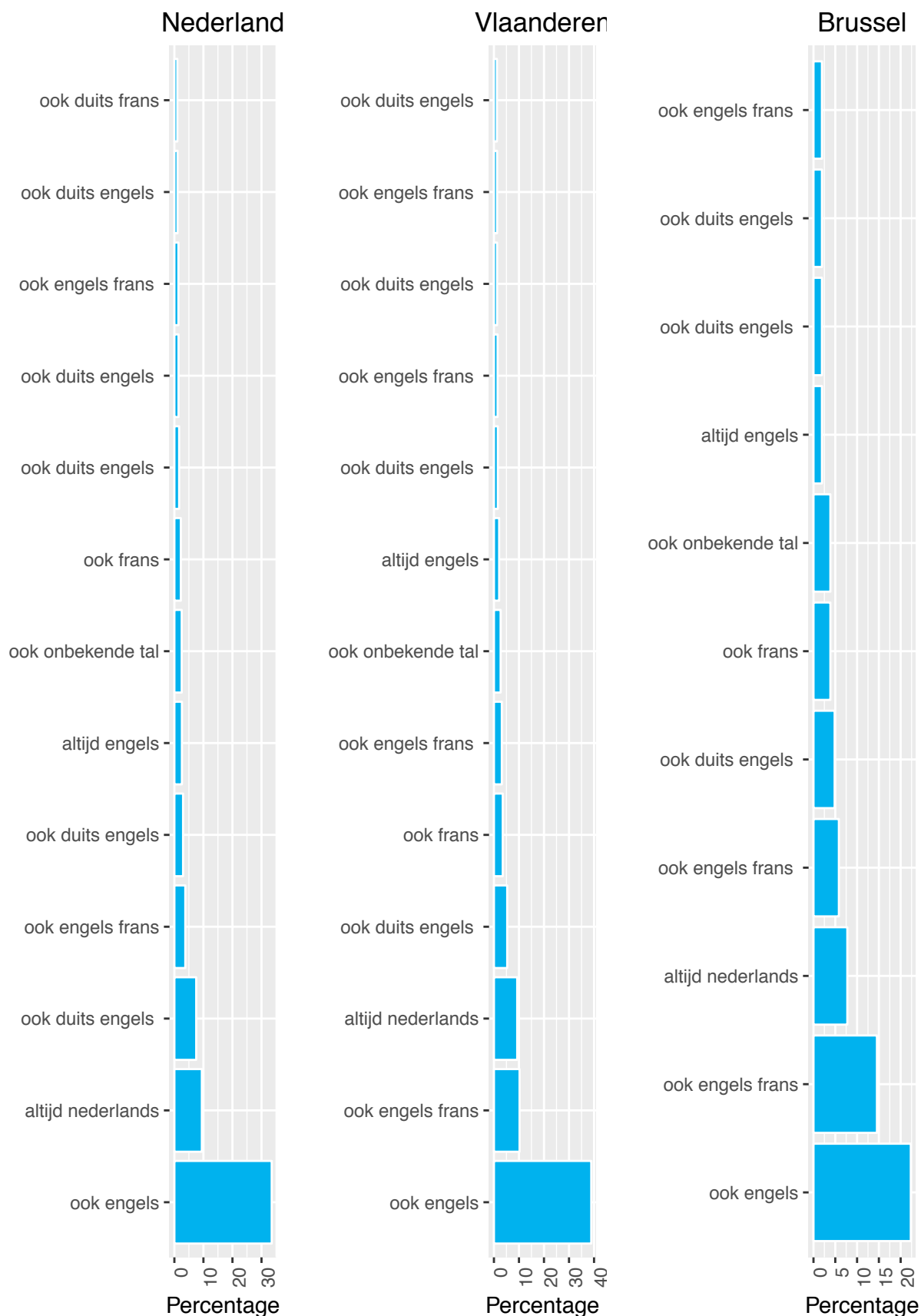

Figure 131: De muziek die ik luister is...

4d. Taalkeuze in cultuur en media

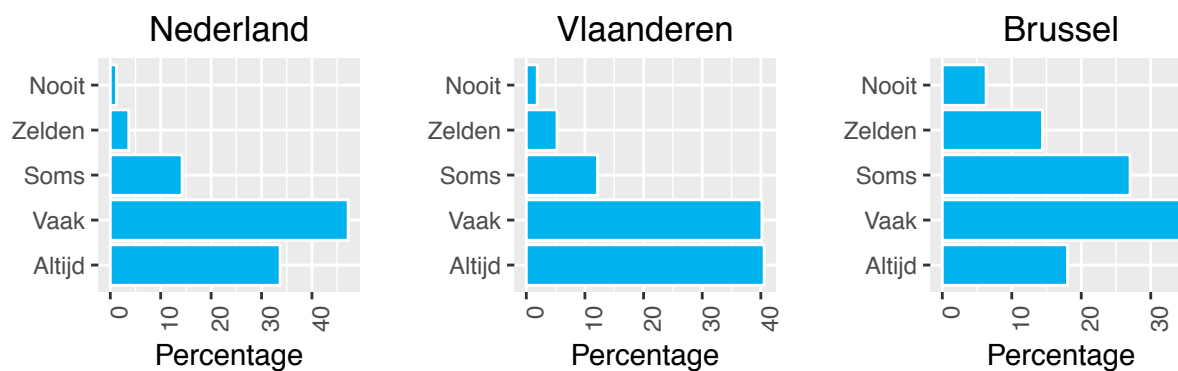
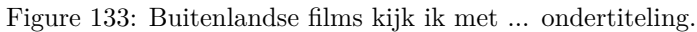

Figure 132: Buitenlandse films kijk ik met Nederlandse ondertiteling.

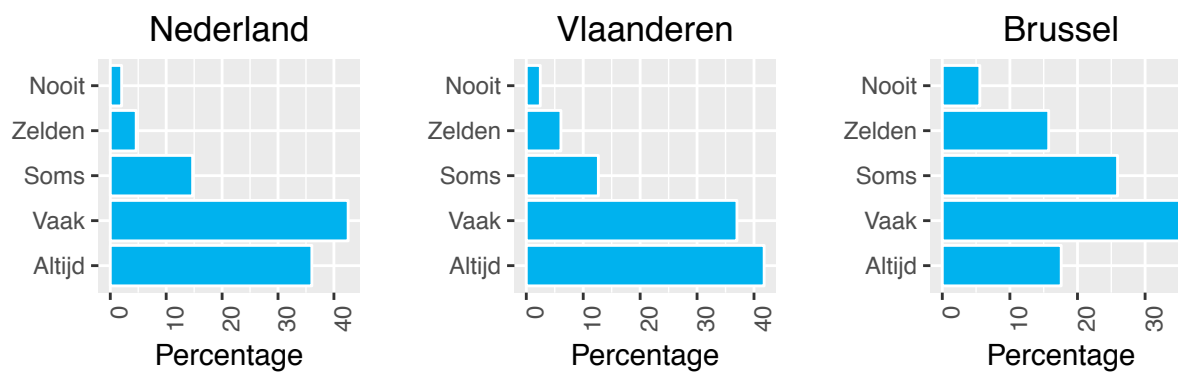

Figure 134: Buitenlandse series kijk ik met Nederlandse ondertiteling.

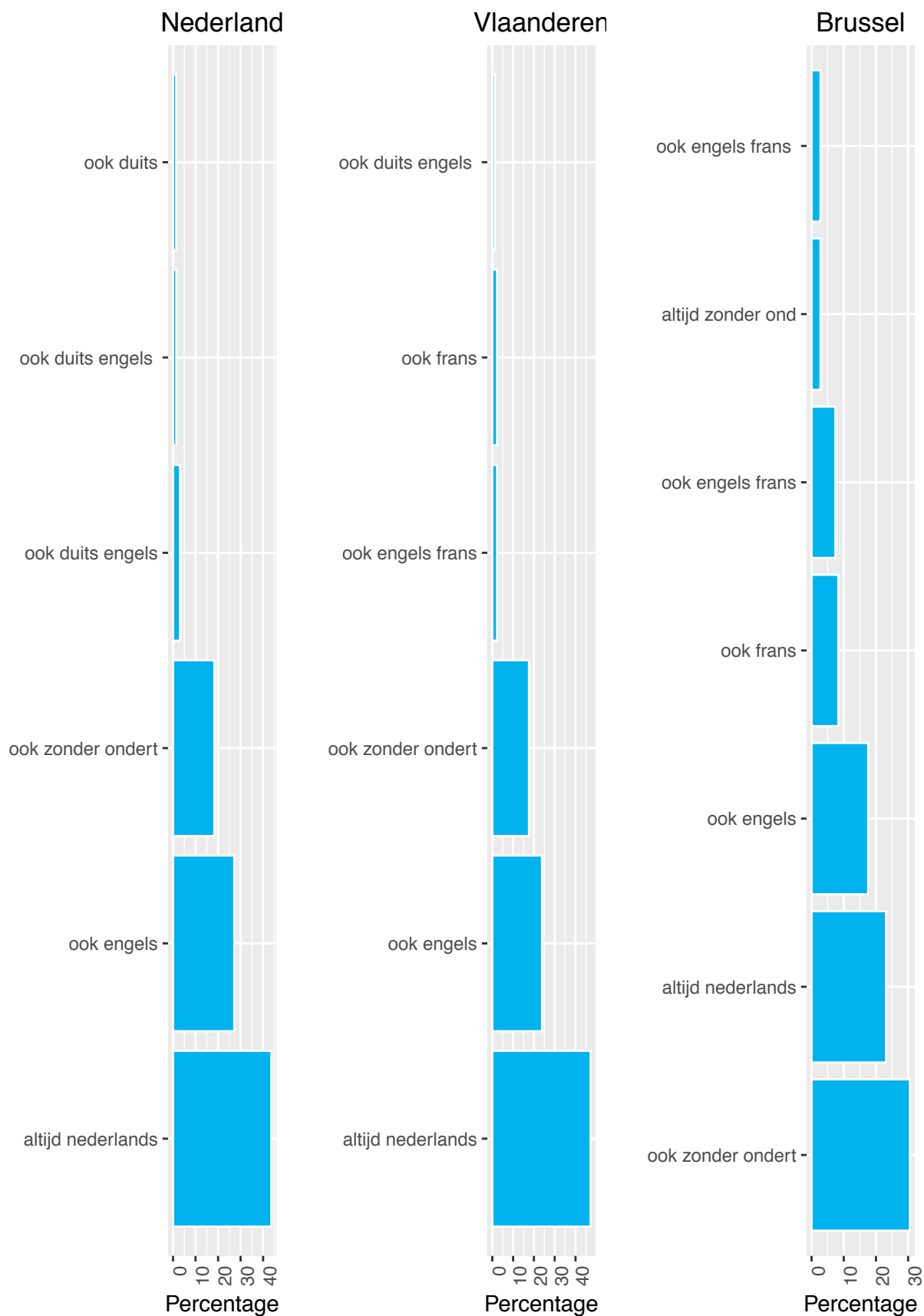

Figure 135: Buitenlandse series kijk ik met ... ondertiteling.

Wilt u nog iets kwijt over taalkeuze in cultuur en media? Dat kan hieronder.

Eerste 24 opgaven Nederland:

- [1] “Voor keur gaat naar Engels omdat het makkelijker is om dan informatie te vinden over onderwerpen die ik leuk vindt zo als Anime en Kpop.”
- [2] “Kijk ook vaak regionale programma’s”
- [3] “Duits spreek ik vloeiend en versta ik en heb geen ondertiteling nodig”
- [4] “Het hebben van familie, geboren in een ander land kan interesse opwekken voor de taal die aldaar wordt gebruikt.”
- [5] “Ik kies meestal niet voor een taal, maar voor een boek/film/tijdschrift - zolang het een taal is die ik beheers. Het is fijn om polyglot te zijn! Opmerkelijk genoeg gebruik ik het Frans weinig. Dat kom ik om een of andere reden niet zo vaak tegen.”
- [6] “Ik beheers: Twents & Nederlands & Engels & Duits”
- [7] “Ik kies waar mogelijk ondertiteling in de taal die gesproken wordt (888)”
- [8] “Niet te lang de vreemde taal-spreker te laten horen. Nadelig is vooral dat er vaak een (te beknopte weergave in onze moedertaal gegeven wordt.”
- [9] “ook frans komt in aanmerking”
- [10] “Muziek is niet talig. Wat op muziek gezette teksten betreft maakt de taal me niet veel uit. Sommige kan ik verstaan, andere niet. Dat hangt vaak meer van de articulatie af dan van de taal. Films en series hebben op Nederlandse zenders een ondertiteling, op buitenlandse meestal niet.”
- [11] “vaak met engelse ondertitels als de audio ook engels is, om te ondervangen als ik het geluid net even gemist heb ofzo, dan kan ik het nog lezen onderin beeld. Soms ook zonder ondertiteling, maar verreweg de meeste engelse films en series met engelse audio en engelse ondertitels. (behalve bij netflix waar je vaak alleen nlse ondertitels hebt bij engelse audio)”
- [12] “Frans films ook met franse ondertiteling”
- [13] “Als ik naar BBC of History, Travel Channel, of Discovery kijk, of Duitsland, dan kan ik het volgen zonder de ondertiteling.”
- [14] “Als ik de ondertiteling makkelijk zelf kan kiezen, kies ik bij Engelstalige programmas meestal voor geen ondertiteling. Op TV heeft bijna alles standaard Nederlandse ondertitels (waar ik dan ook onbewust gebruik van maak). Op het internet hebben Engelstalige programmas meestal geen ondertiteling, en voor programmas in een taal anders dan het Nederlands of Engels kies ik voor Engels- of Nederlandstalige ondertiteling.” [15] “Jammer dat Duitsland geen ondertiteling kent, maar dat alles nagesynchroniseert wordt.”
- [16] “zonder ondertiteling alleen als het Engelse films/series betreft, alle andere talen met Nederlandse ondertiteling”
- [17] “Ik gebruik ondertiteling omdat ik slechthorend ben. Dus ook als een film in een taal is die ik goed beheers (Nederlands, Engels of Frans).”
- [18] " Ben lerares Duits, vandaar die keuze "
- [19] “Ik lees ook vakbladen over psychologie, soms in het Nederlands, soms in het Engels, heel soms in het Duits”
- [20] “Als ik dat niet doe, ontgaat mij het fijne er in, hoewel ik soms op de BBC kijk naar natuurseries of documentaires, die zijn te volgen en op Arte soms iets in het Duits”
- [21] “Luister ook naar Frans-, Engels-, Indonesisch-, Tsjechisch- en Turkstalige muziek (al versta ik de teksten in veel gevallen niet of nauwelijks)”
- [22] “Geen verdere opmerkingen.”
- [23] “De laatste jaren is het Fries op sociale media in opkomst.”
- [24] “Alleen in Engels als het niet anders kan”

Eerste 24 opgaven Vlaanderen:

- [1] “Op de Duitse en Britse/Amerikaanse TV wordt niet ondertiteld”
- [2] “Spanse filmen hebben meestal Nederlandse ondertiteling”
- [3] “Ik ben uitermate blij dat België geen dubcultuur heeft op vlak van films en televisieseries. Door ondertiteling te gebruiken (in twee talen) steek je veel meer op van de gebruikte talen dan anders. Net door de ondertitelcultuur hier ben ik geprikkeld geweest en in staat geweest om mijzelf met meerdere talen machtiger te maken.” [4] “Soms kijk ik naar Japanse of Spaanse films, dan gebruik ik oftewel Engelse of Nederlandse ondertitels, afhankelijk van welke beschikbaar zijn. Engelse en Nederlandse series bekijk ik doorgaans zonder ondertiteling.”
- [5] “geen ondertiteling bij Engelstalige films en series, Nederlandse ondertiteling bij anderstalige films en series.”
- [6] “Ik kijk bijna alleen series en films in het Engels. Daarvoor heb ik geen ondertiteling nodig. Ik lees de ondertitels vaak wel "per ongeluk".”
- [7] “/”
- [8] “neen”
- [9] “Engels is de belangrijkste taal naast het Nederlands.”
- [10] “Ik vind het storend om Engelstalige films of series met Nederlandse ondertiteling te kijken. Vertalingen zijn soms zo raar.”
- [11] “Nederlandse ondertiteling is vaak niet correct of brengt de boodschap anders over”
- [12] “De taal van de ondertiteling hangt af van wat er beschikbaar is.”
- [13] “Ik kijk steeds films/series in de originele versie. Indien originele versie anders dan Engels gebruik ik Nederlandse ondertiteling. Bij Engelse films/series geen of Engelse ondertiteling.”
- [14] “Engelse programma's/films zonder ondertiteling”
- [15] “Afhankelijk van de taal, kijk ik films en series soms ook zonder ondertitels. Als er Nederlandse ondertitels zijn, zet ik ze erbij, als er geen Nederlandse ondertitels zijn, maar wel in een andere taal die ik begrijp, zet ik de ondertitels in een andere taal.”
- [16] “Bij rumoer thuis (spelende kinderen) maken we vaak gebruik van ondertiteling voor slechthorenden”
- [17] “Ik kijk zowel naar Engelstalige als Franstalige nieuwsuitzending. Ik gebruik ook beide talen, met overwicht van het Frans, bij het lezen van online media. Franse films bekijk ik Frans ondertiteld, Engelstalige film, tenzij in het dialect, bekijk ik zonder ondertiteling, tenzij die automatisch meegegeven wordt.”
- [18] “Engelstalig zonder ondertiteling”
- [19] “/”
- [20] “ook google translate wordt veelvuldig gebruikt bij internet bezoek.”
- [21] “Ik lees, luister naar muziek en kijk films in het Engels of het Spaans of het Frans”
- [22] “Maar 1 extra taalkeuze mogelijk bij muziek... Ik luister niet alleen naar Nederlandstalige en Engelse muziek maar ook Frans...”
- [23] “Ik bekijk heel vaak Engelse televisie ook samen met mijn kinderen.”
- [24] “ik kijk Engelse/Amerikaanse series en films soms zonder ondertiteling”

Eerste 24 opgaven Brussel:

- [1] “Muziekaanbod is vrijwel nooit in het Nederlands. Er is nog wat in andere talen dan het Engels, maar dat moet je zoeken. Dat doe ik dan ook.”
- [2] “Ik kijk naar buitelandse series of films met Nederlandse ondertiteling alleen maar wanneer ik naar Vlaams TV kijk.”
- [3] “Meestal kijk ik naar Engelstalige films zonder ondertiteling, maar af en toe ook naar bv een Arabische film met Franse ondertiteling.”
- [4] “Ik kijk nooit televisie, dus stream alles via mijn computer. Ik ben gewoon om series / films in het Engels te zien (uitgezonderd van Franse films in het Frans) en heb geen nood aan een vertaling.” [5] “Ik heb een paar Engelstalige of internationale vrienden met wie ik Engels praat via Facebook, Whatsapp, enzovoort.”
- [6] “vaak gebruik ik geen ondertiteling onder invloed van een lokale tapasbar ben ik ook Spaans aan het leren”
- [7] “Films en series zijn op de Franstalige televisie bijna altijd gedubd. Vragen naar de taal van de ondertitels houdt enkel steek voor Vlaamse en Nederlandse zenders.”
- [8] “BBC of Franstalige zenders met ondertiteling omwille van soms moeilijk accent of te snel praten. Met ondertiteling in de originele taal is het makkelijker begrijpbaar.”
- [9] “Films en series bekijk ik ook in het FR en EN zonder ondertiteling”
- [10] “Liedjes beluister ik in om het even welke taal, ik hoef de teksten niet noodzakelijk te begrijpen.”
- [11] “ik heb geen televisie dus ik bekijk nooit buitenlandse series, en films probeer ik in de originele taal te begrijpen”
- [12] “Je hoeft de taal niet altijd te begrijpen om ervan te kunnen genieten.”
- [13] “Films in het Frans gedubd zijn verschrikkelijk, kijk altijd naar originele versie”
- [14] “jammer dat ik niet meerdere antwoorden kan kiezen. bvb boeken lees ik voornamelijk in het Engels maar ook in het Frans (en Nederlands, natuurlijk)”
- [15] “ik probeer Chinees te leren”
- [16] “. Ondertitels zijn voor mij in veel gevallen niet nodig.”
- [17] “Jammer dat er geen mogelijkheid bestaat twee talen aan te geven. Dit is een serieuze lacune”
- [18] “Meertaligheid is een meerwaarde in cultuur”

5a. Taalkeuze in het onderwijs: basisonderwijs

5b. Taalkeuze in het onderwijs: middelbaar onderwijs

5c. Taalkeuze in het onderwijs: mbo

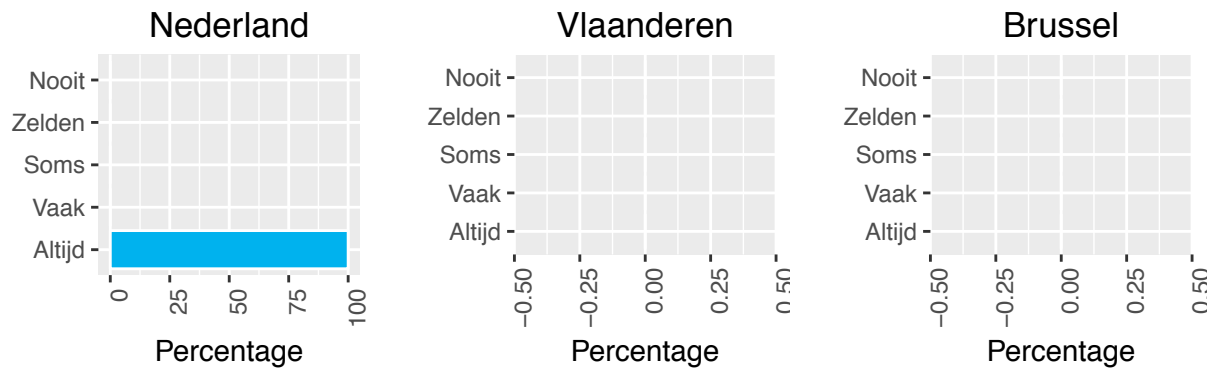

Figure 136: Met docenten praat ik Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

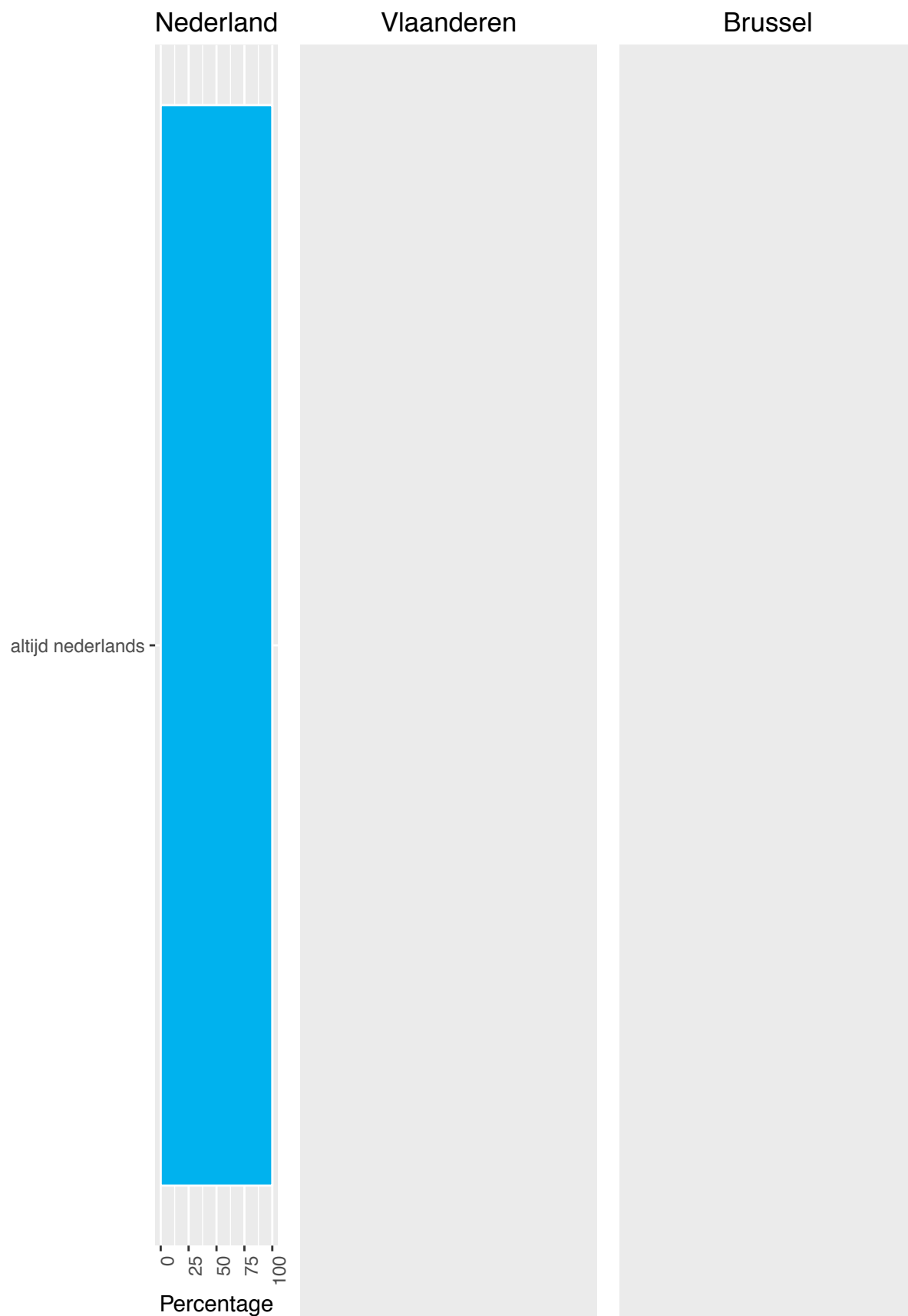

Figure 137: Met docenten praat ik... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd)

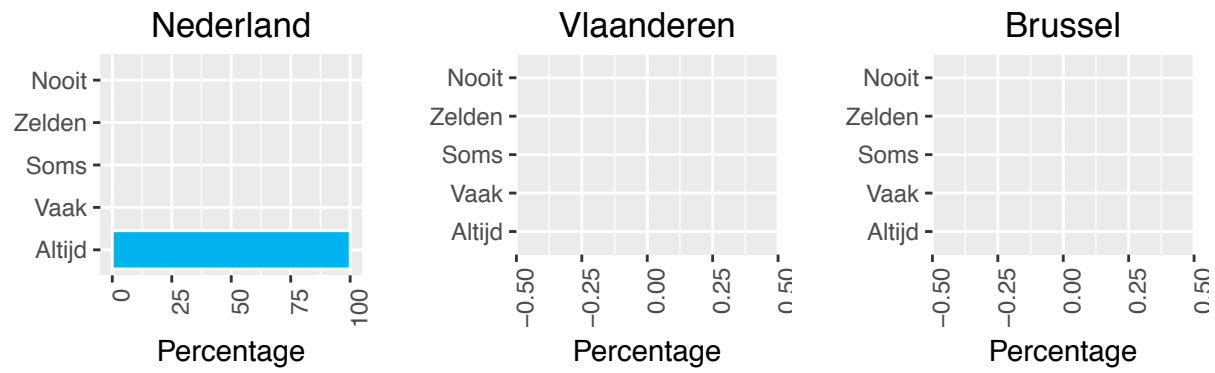

Figure 138: Mijn docent(en) geeft (geven) niet-taalkvakken in het Nederlands.

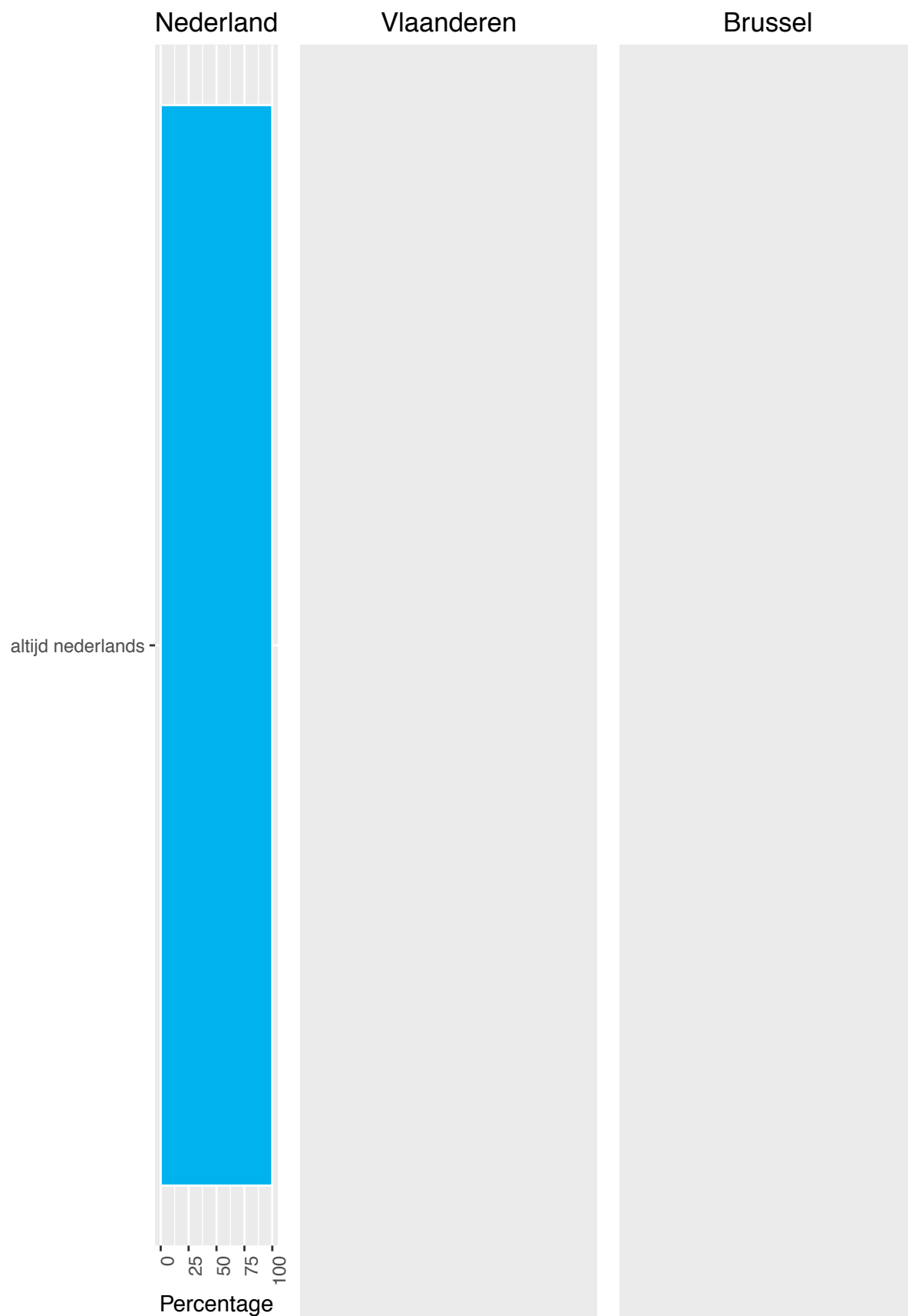

Figure 139: Mijn docent(en) geeft (geven) niet-taalvakken in het...

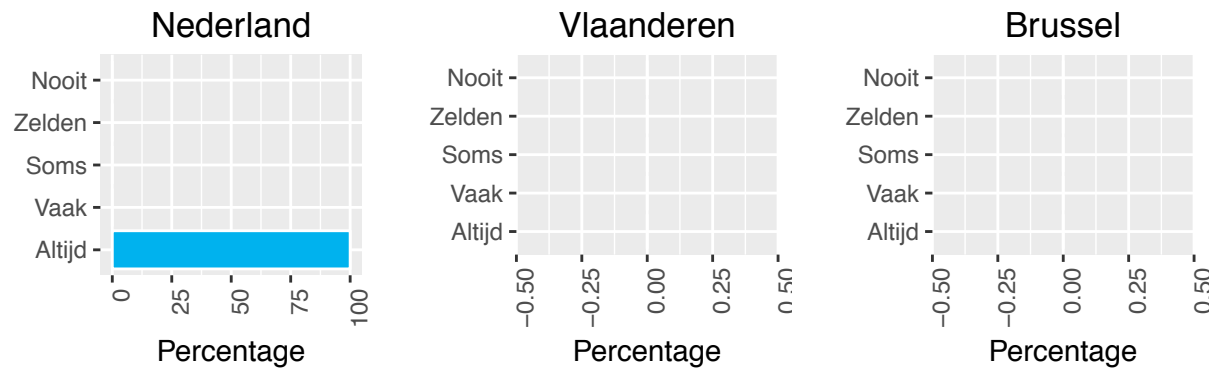

Figure 140: Lesboeken zijn in het Nederlands.

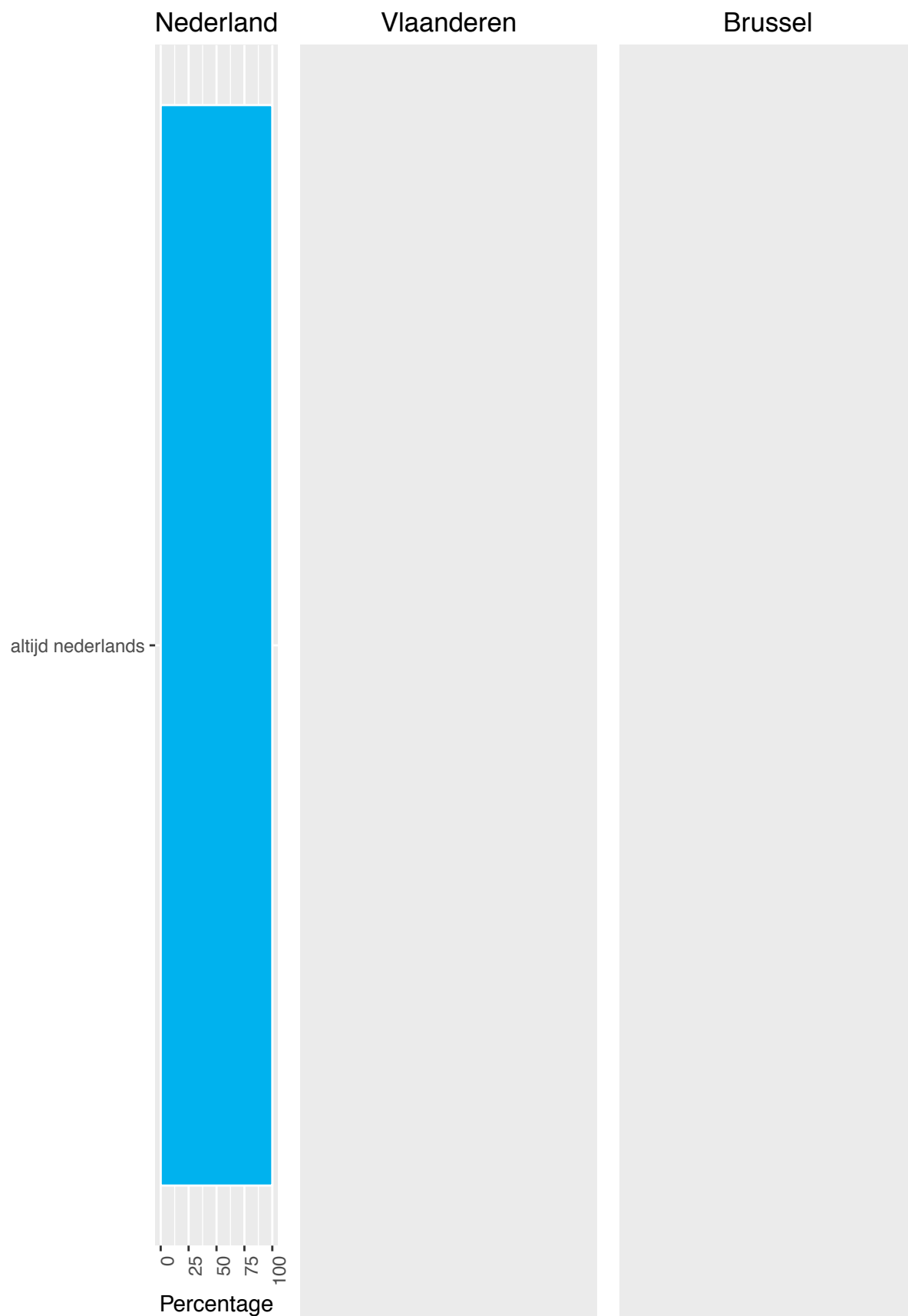

Figure 141: Lesboeken zijn in het...

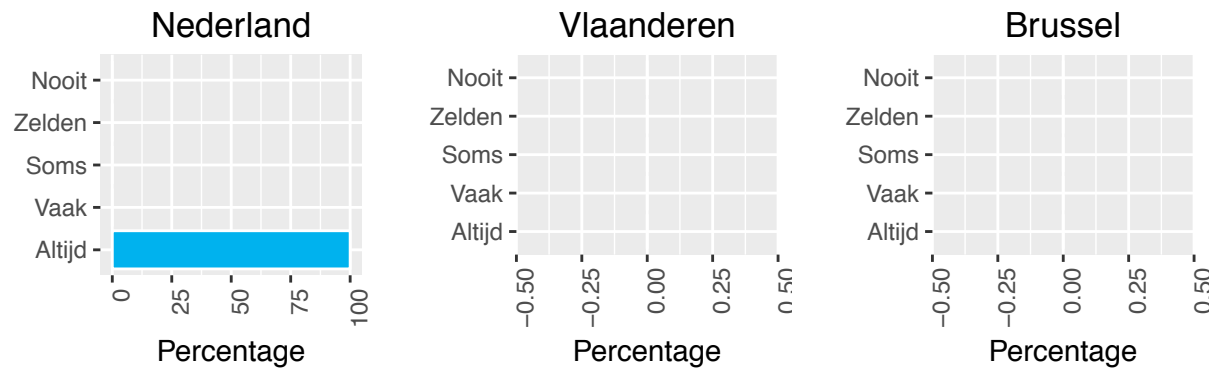

Figure 142: In de les praat ik met studiegenoten Nederlands.

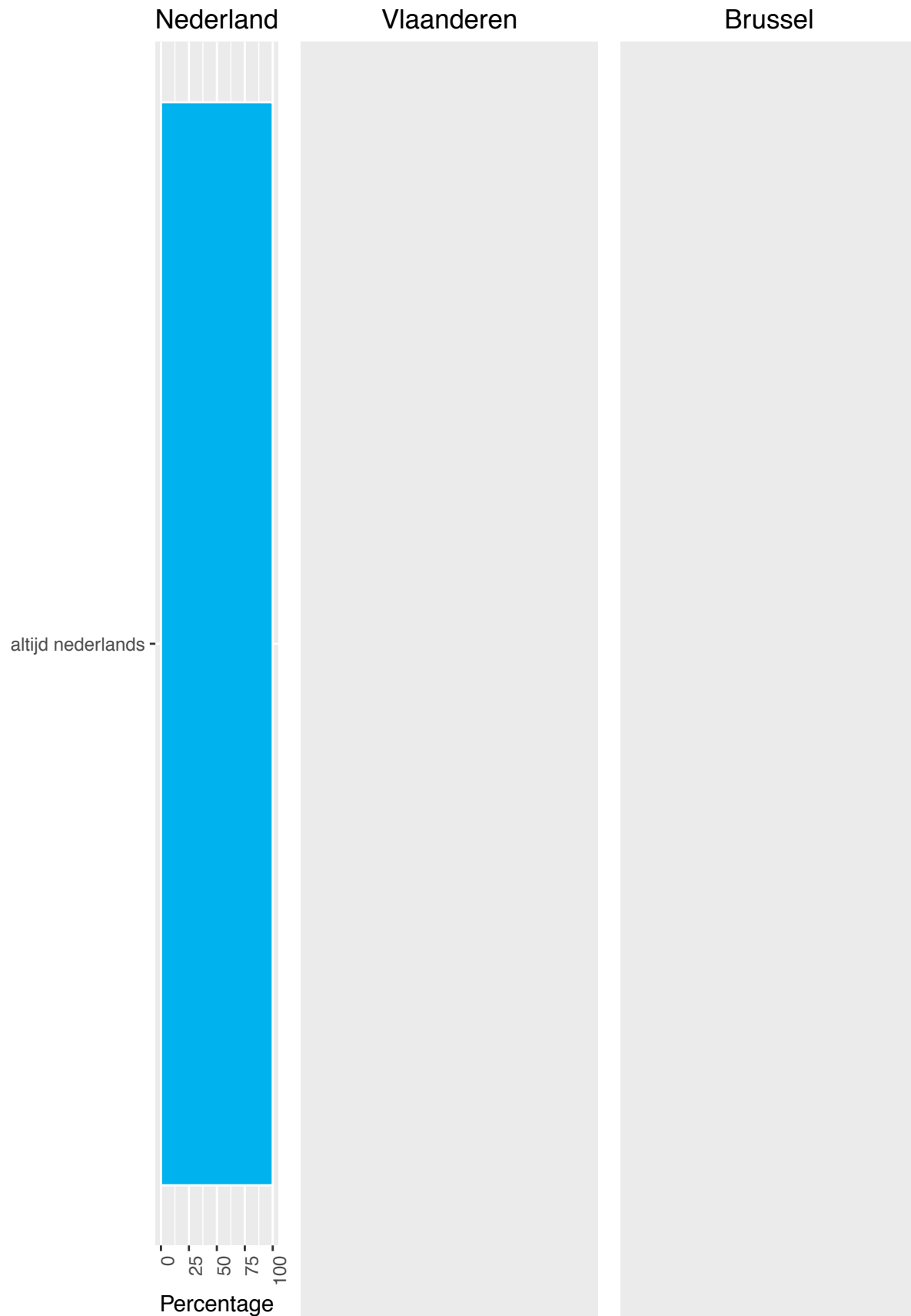

Figure 143: In de les praat ik met studiegenoten...

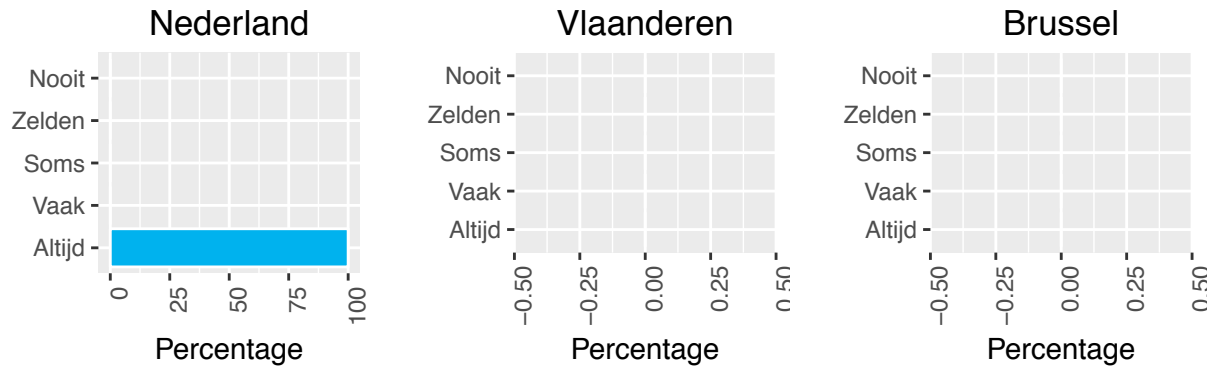

Figure 144: Buiten de les praat ik met studiegenoten Nederlands.

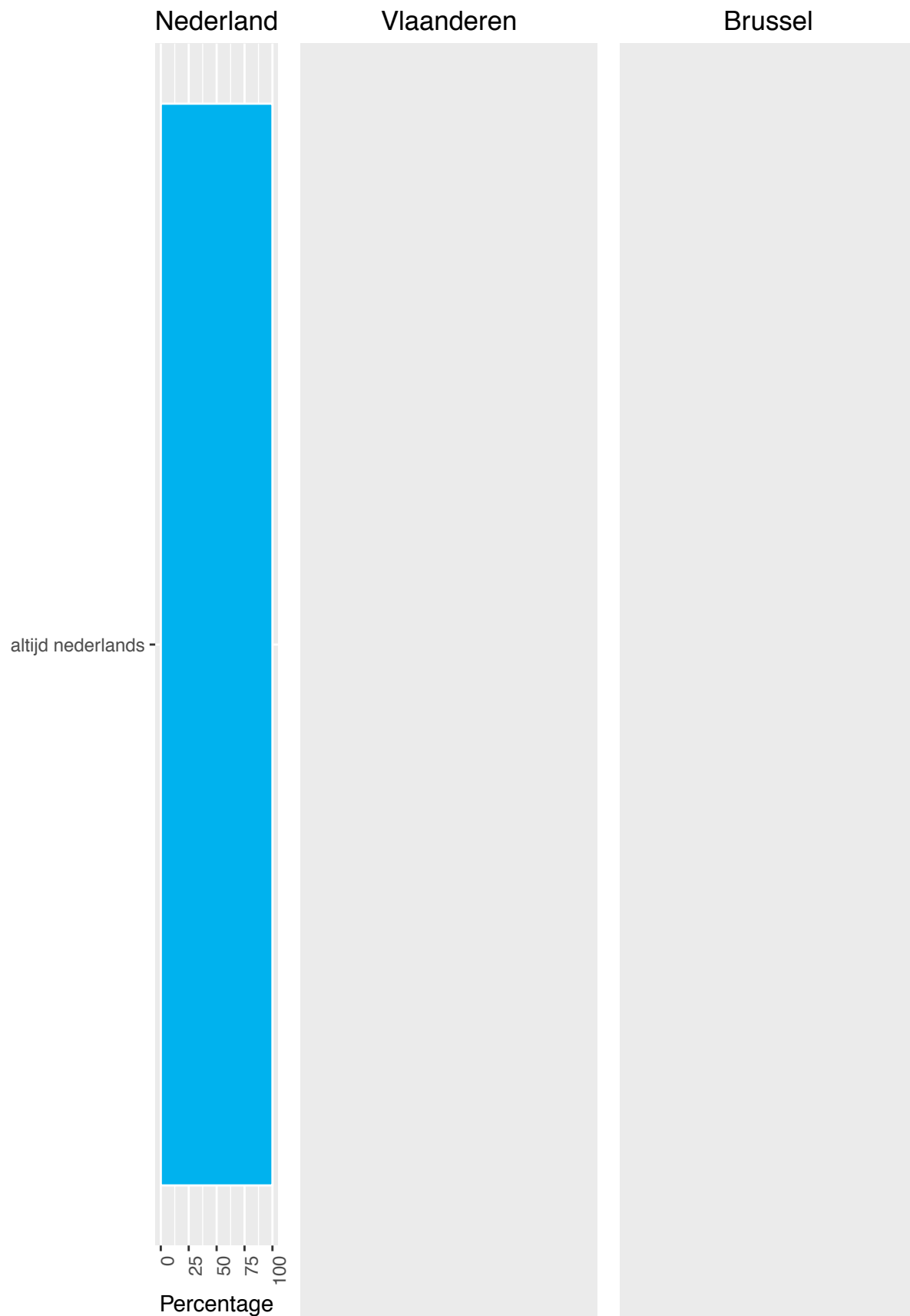

Figure 145: Buiten de les praat ik met studiegenoten...

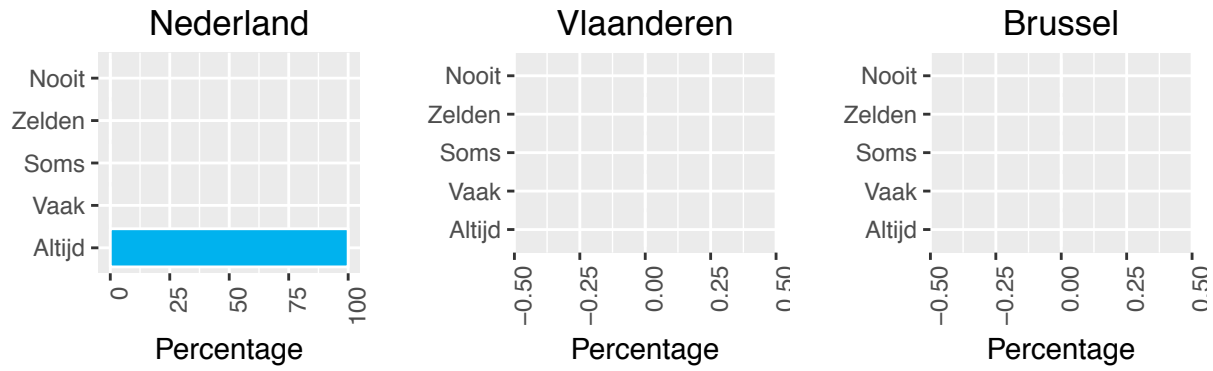

Figure 146: Werkstukken schrijf ik in het Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

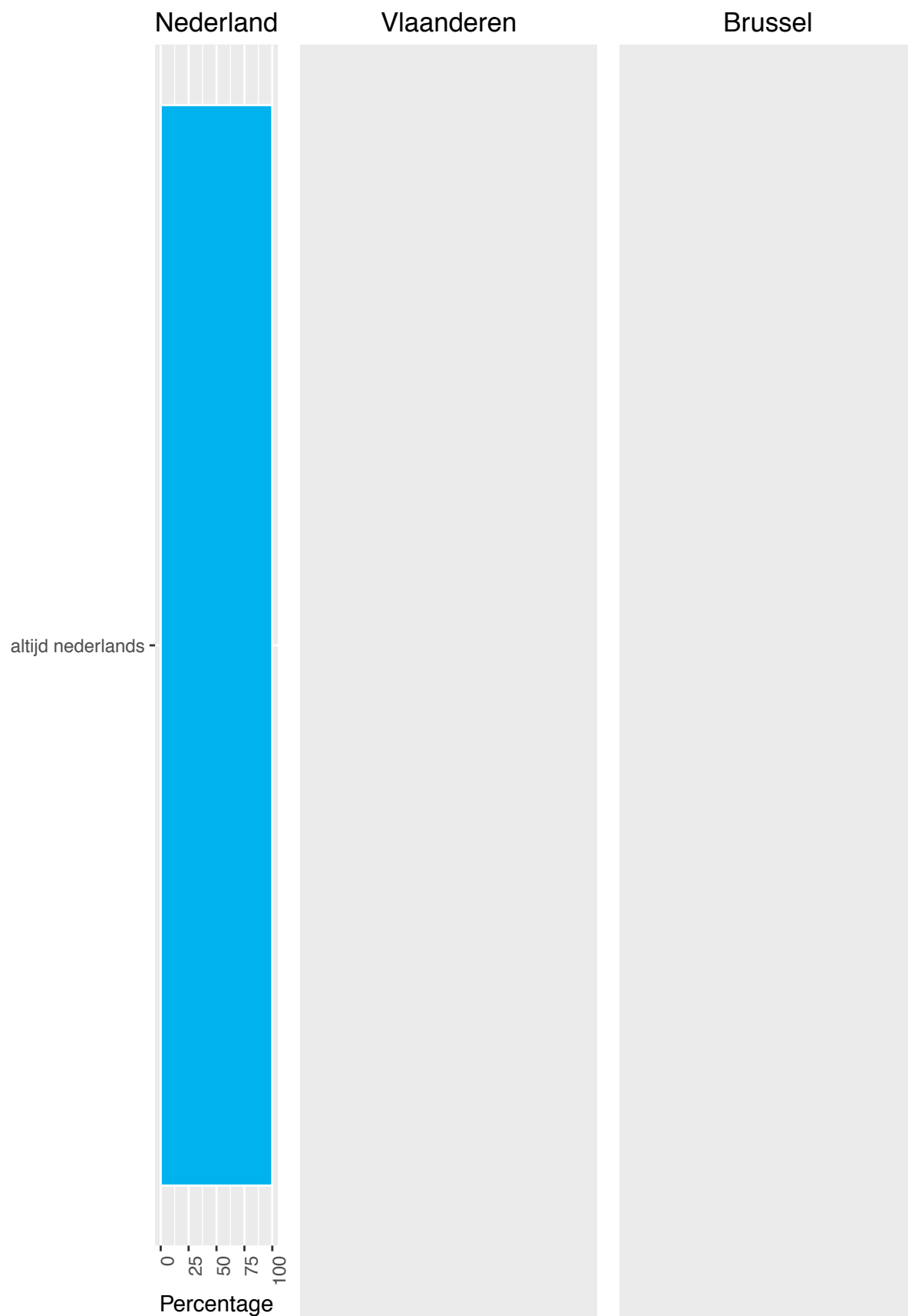

Figure 147: Werkstukken schrijf ik in het... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd)

Figure 148: De website van de school is in het...

Figure 149: De website van de school is in het...

Figure 150: De website van de school is in het...

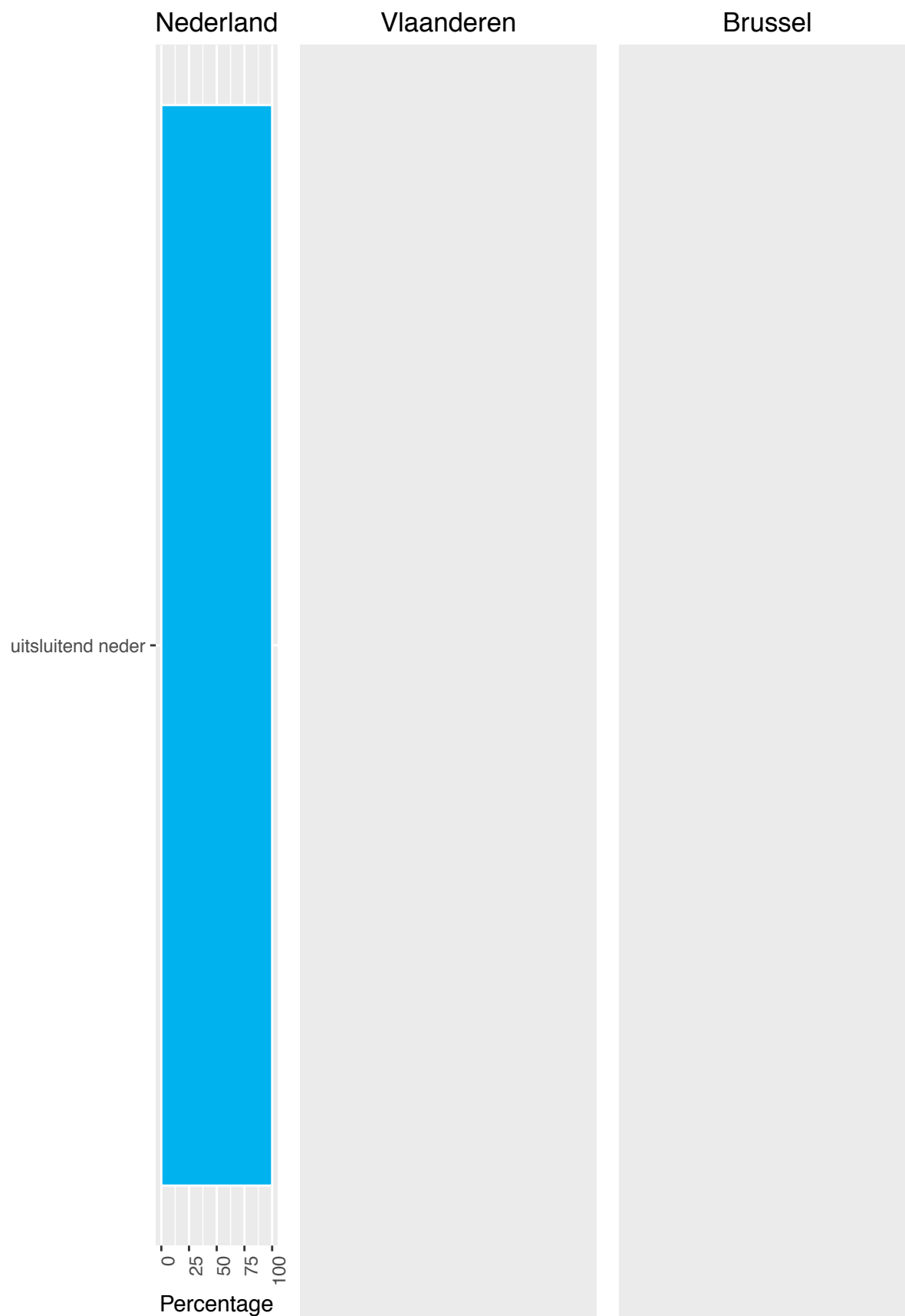

Figure 151: De website van de school is (ook) in het...

5d. Taalkeuze in het onderwijs: hbo of de hogeschool

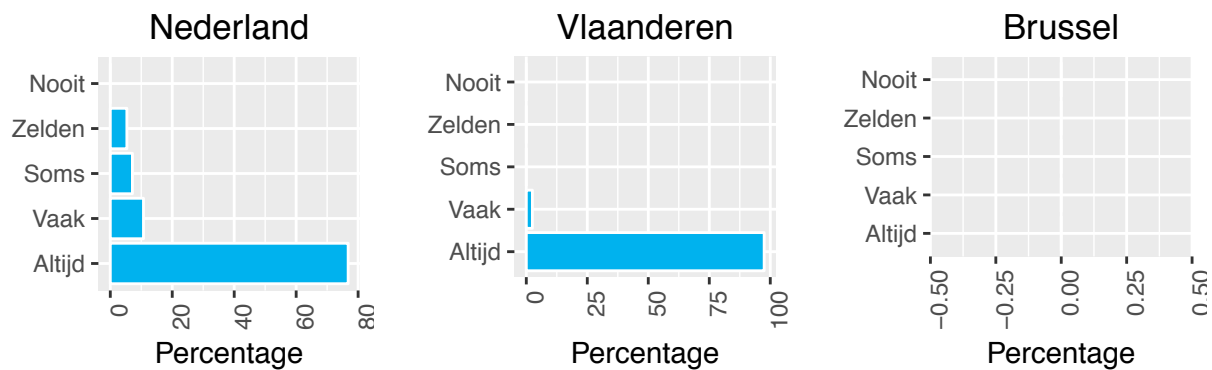

Figure 152: Met docenten praat ik Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

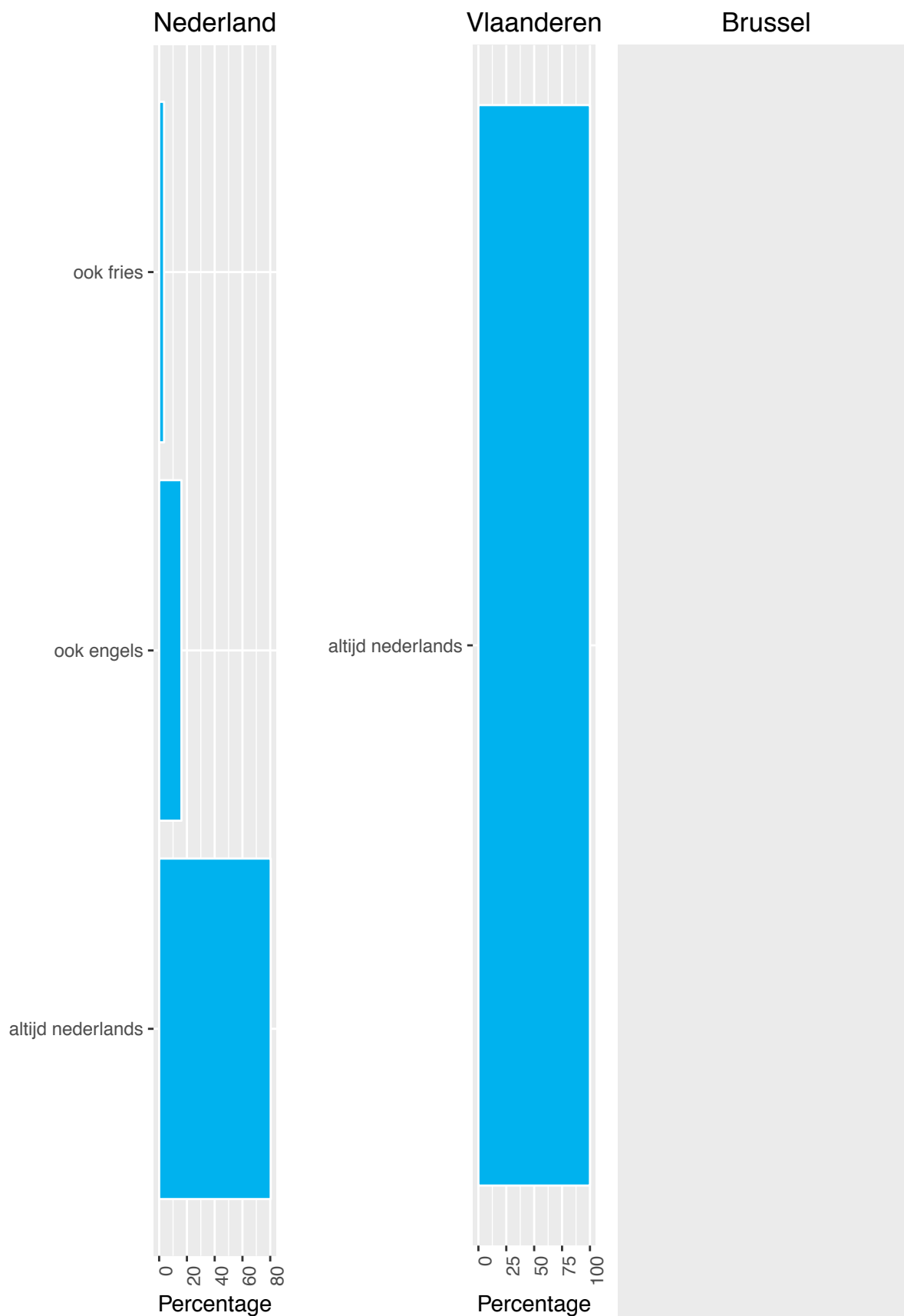

Figure 153: Met docenten praat ik... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd)

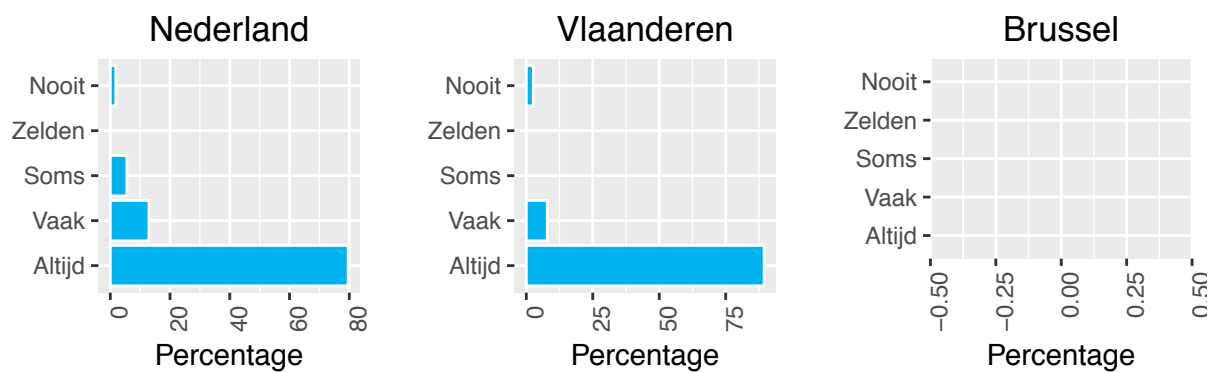

Figure 154: Mijn docent(en) geeft (geven) niet-taalkvakken in het Nederlands.

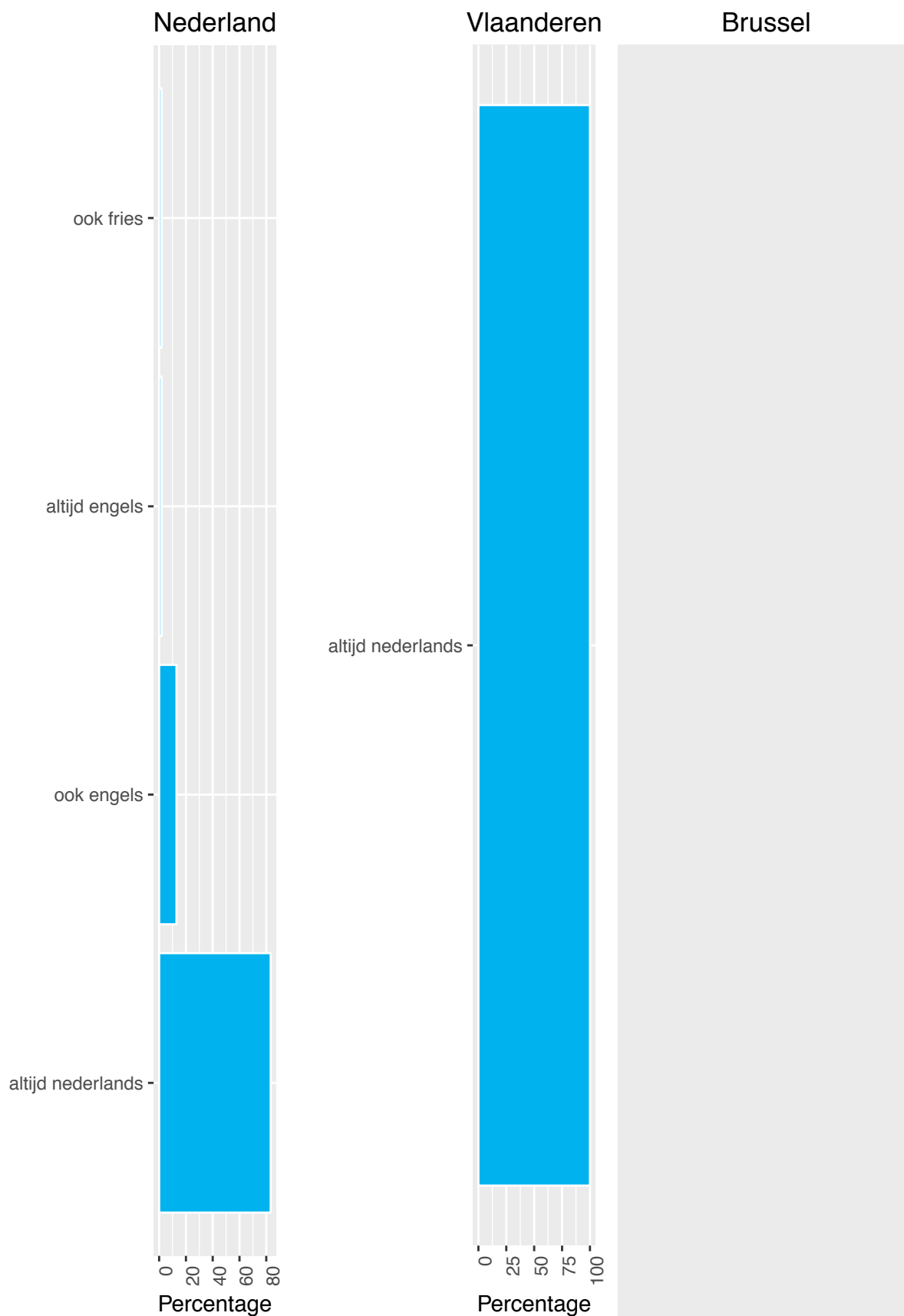

Figure 155: Mijn docent(en) geeft (geven) niet-taaltvakken in het...

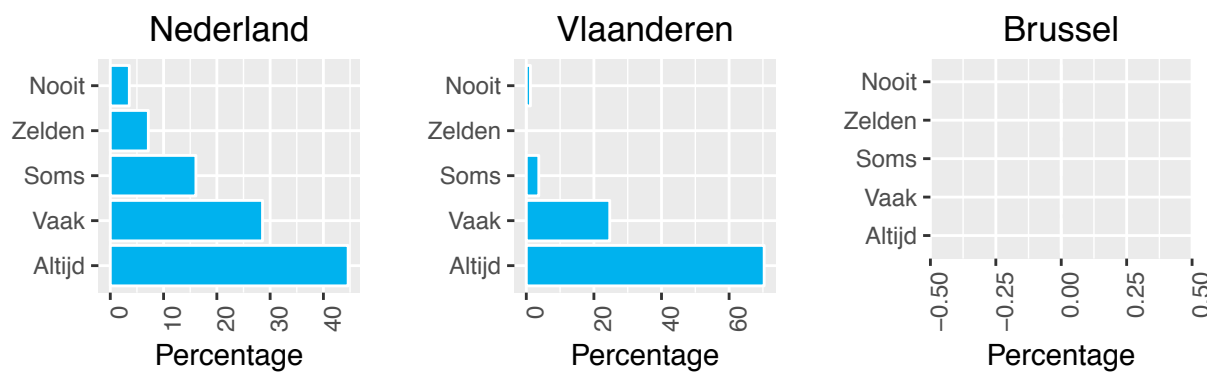

Figure 156: Studiemateriaal is in het Nederlands.

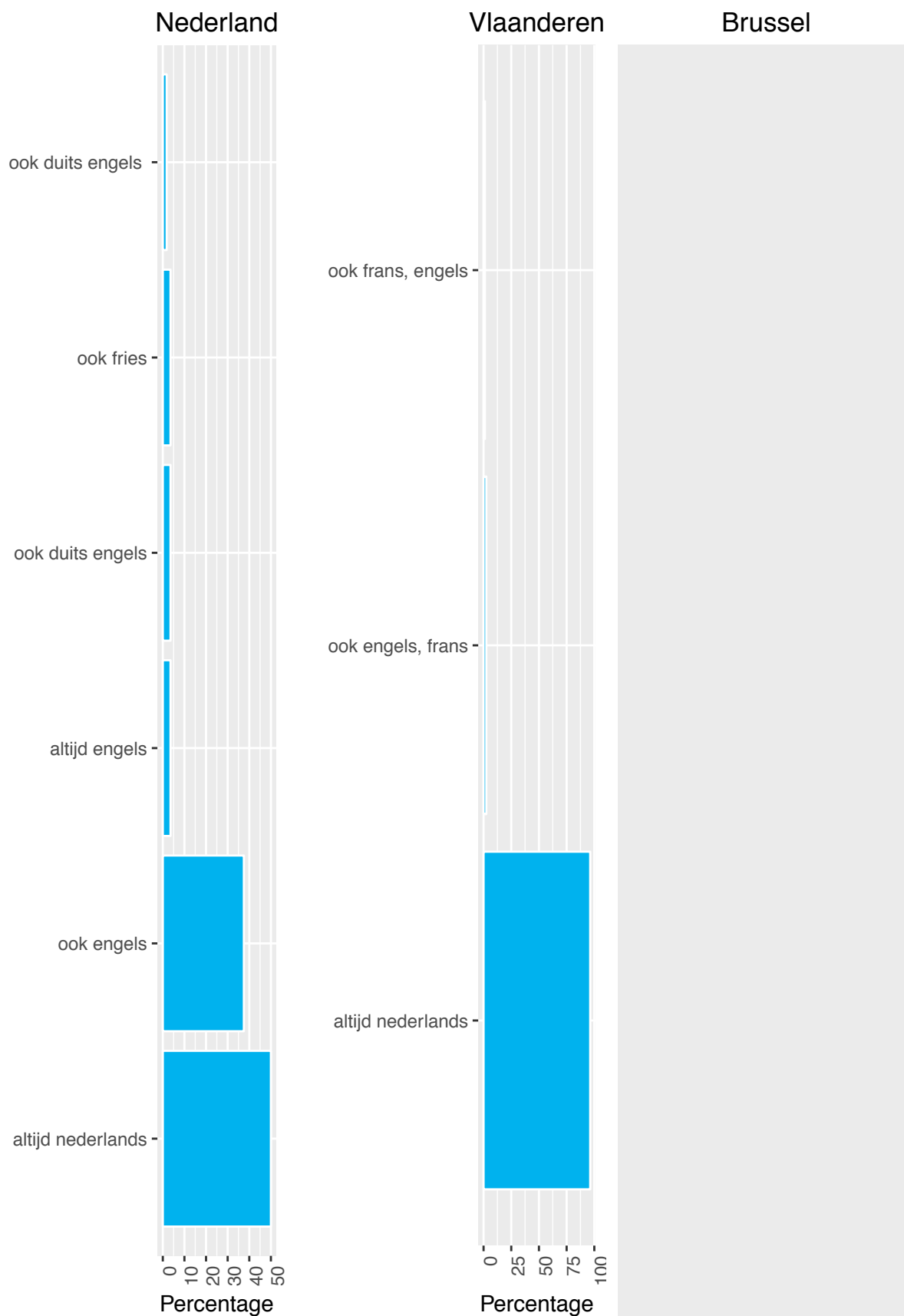

Figure 157: Studiemateriaal is in het...

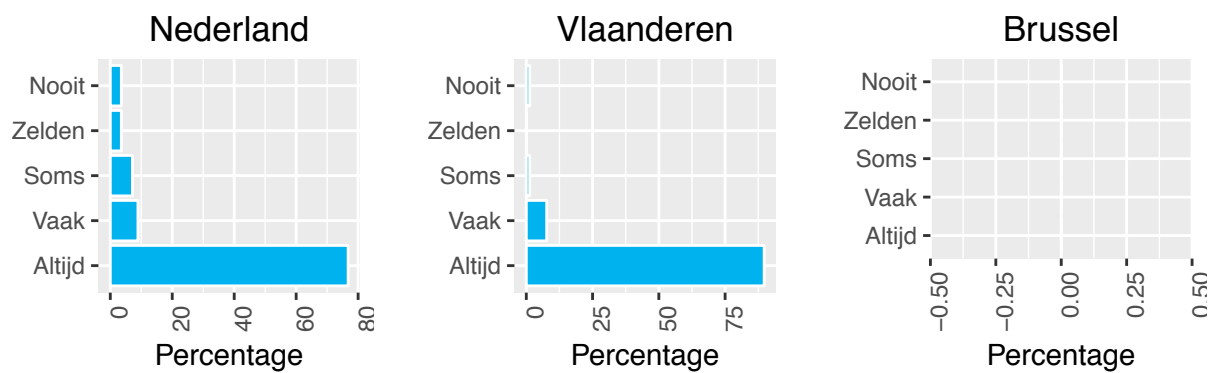

Figure 158: Met studiegenoten praat ik in de les Nederlands.

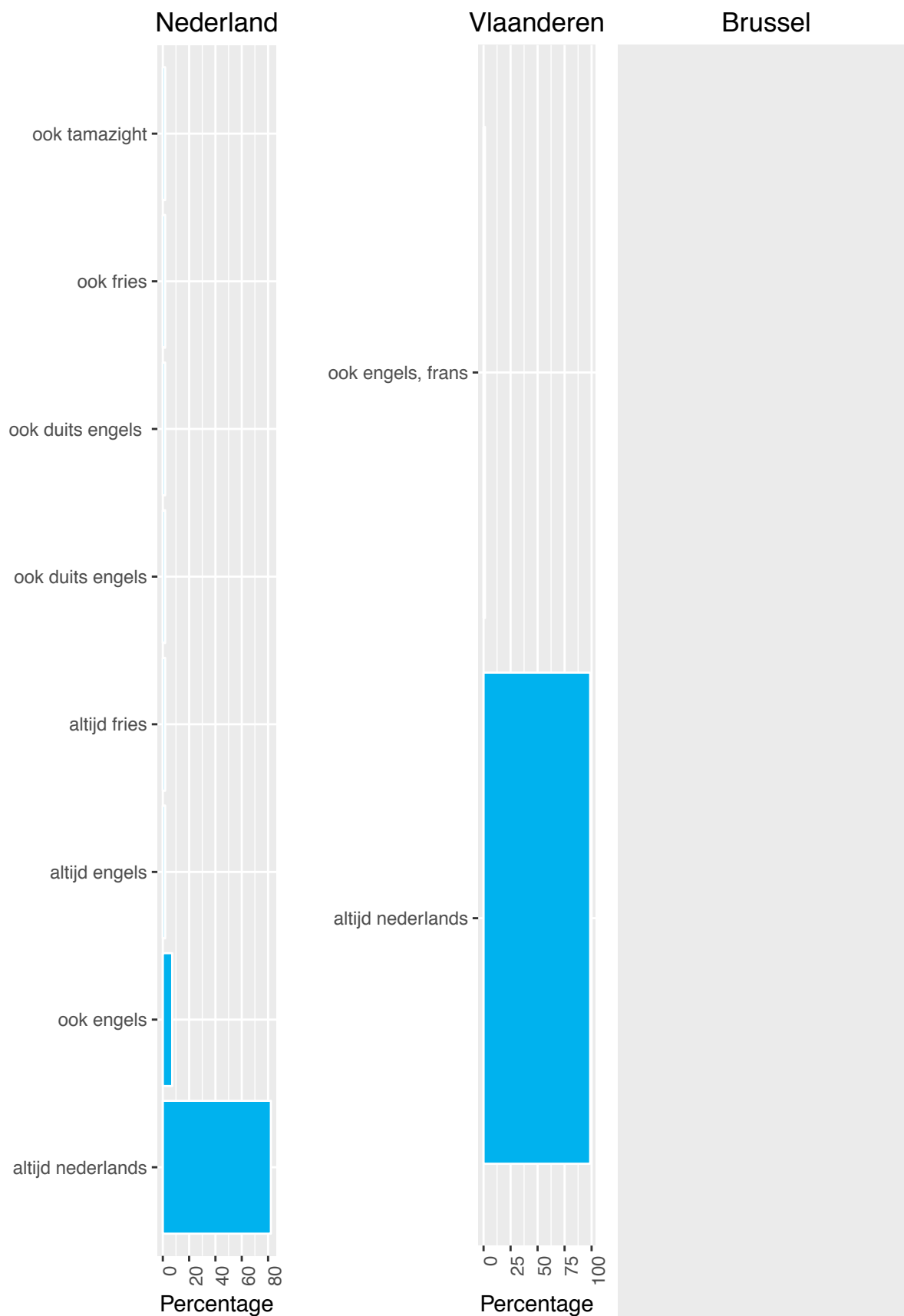

Figure 159: Met studiegenoten praat ik in de les...

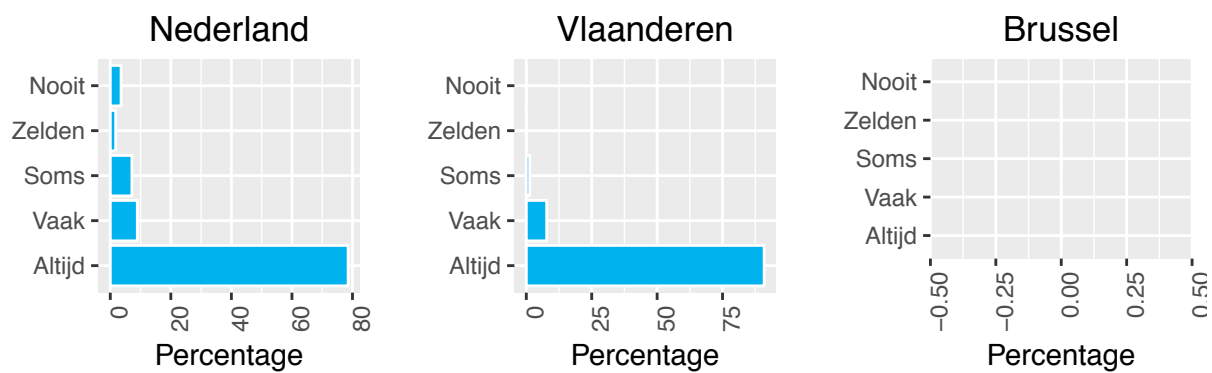

Figure 160: Met studiegenoten praat ik buiten de les Nederlands.

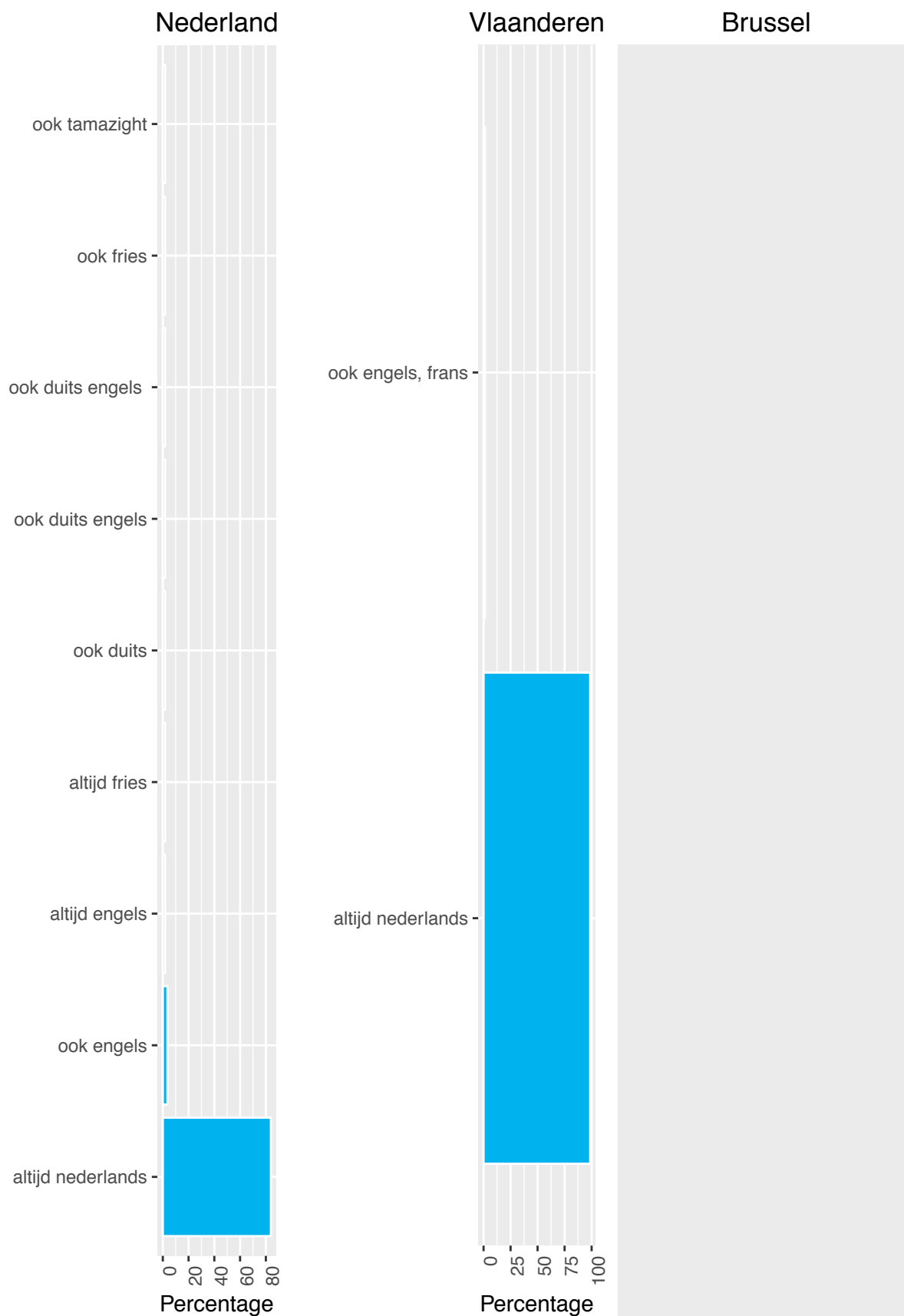

Figure 161: Met studiegenoten praat ik buiten de les...

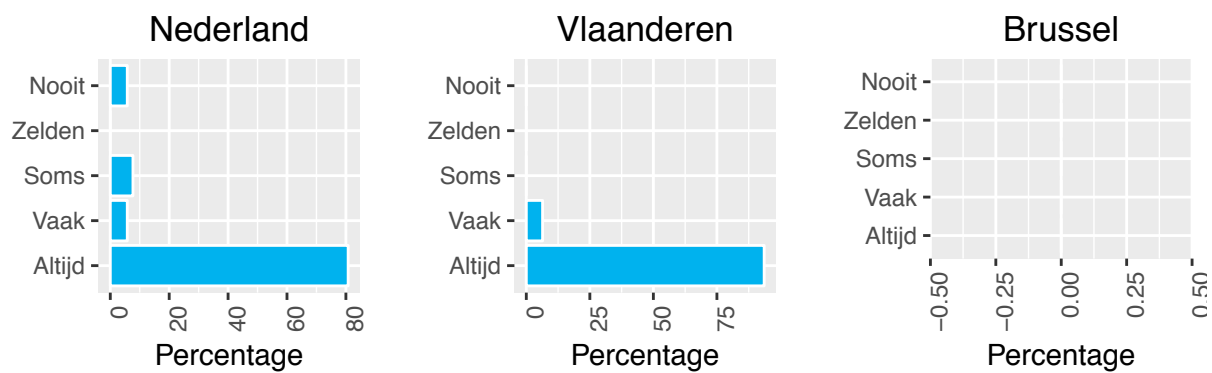

Figure 162: Papers schrijf ik in het Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

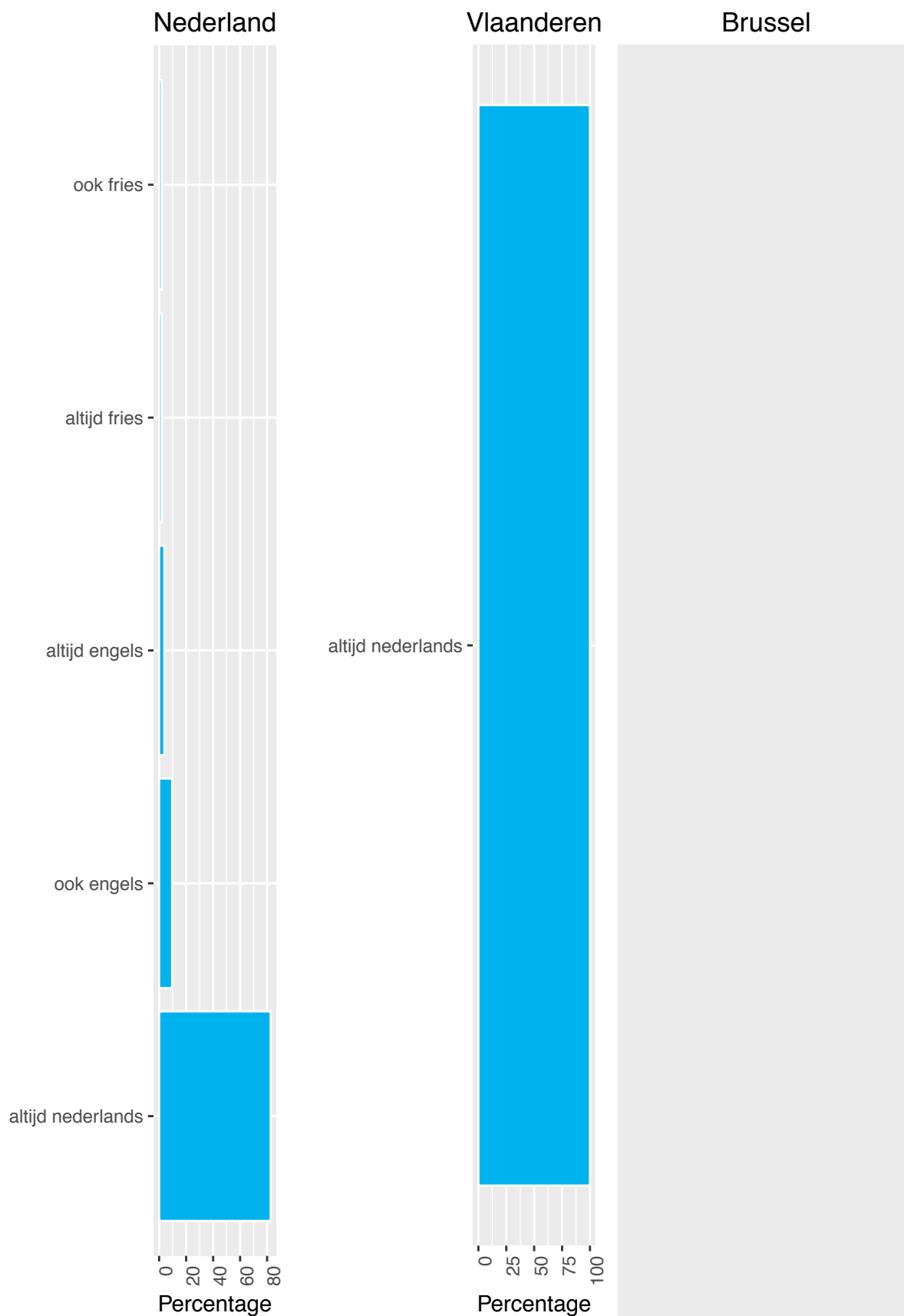

Figure 163: Papers schrijf ik in het... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd)

Figure 164: De website van de school is in het...

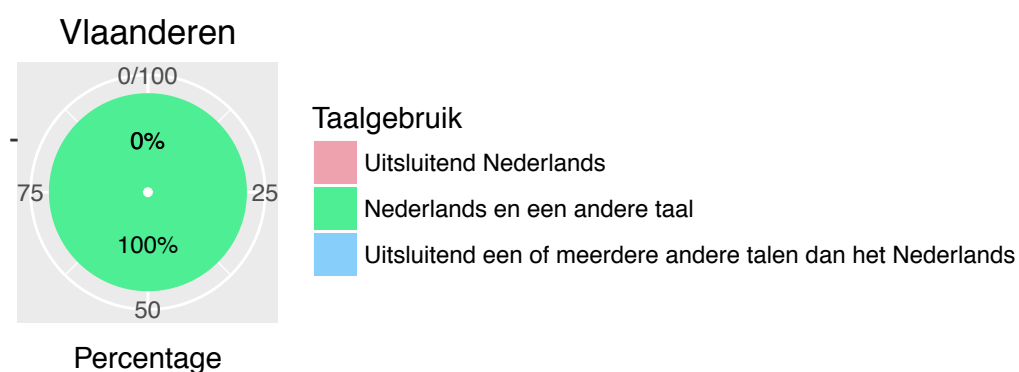

Figure 165: De website van de school is in het...

Figure 166: De website van de school is in het...

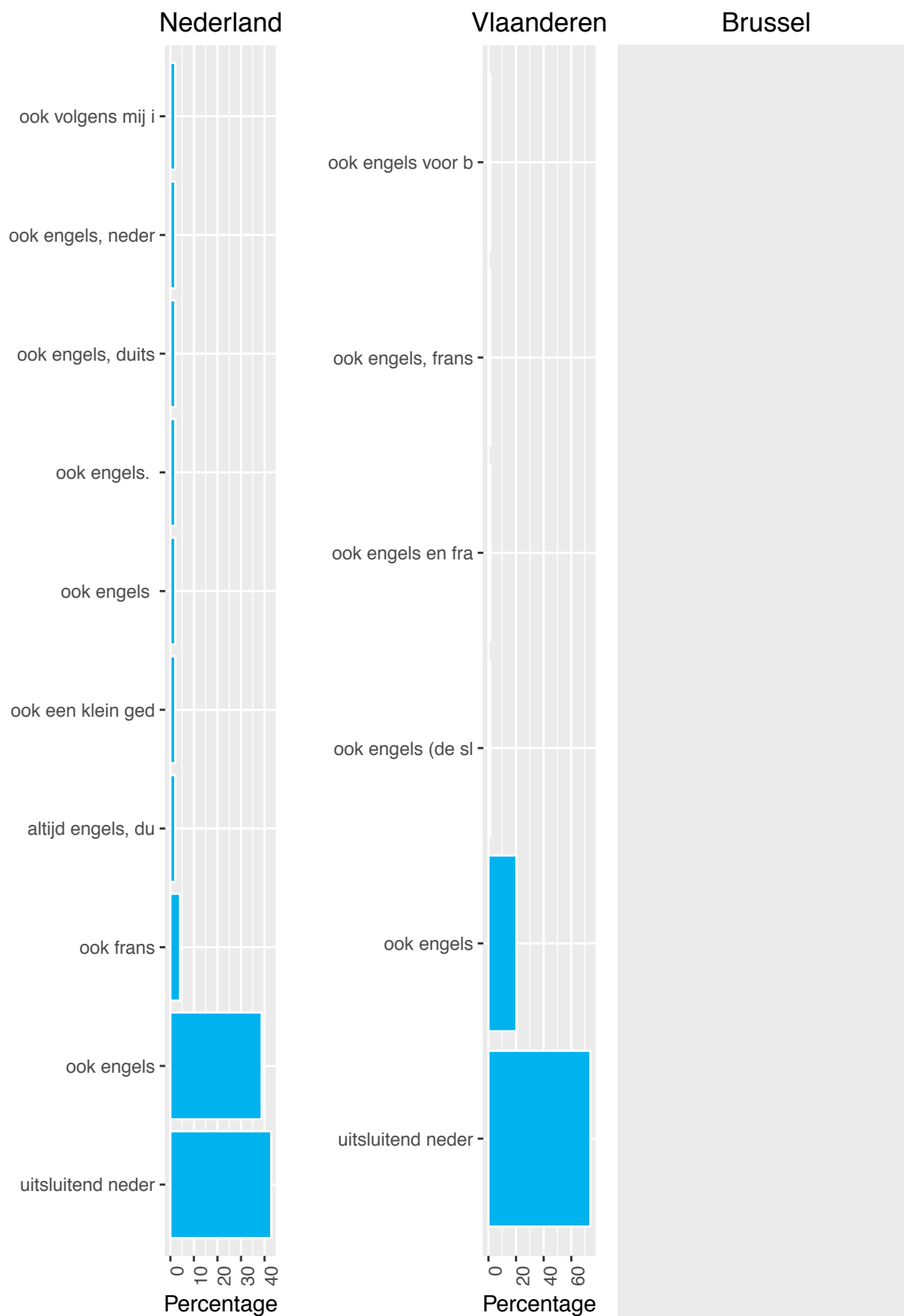

Figure 167: De website van de school is (ook) in het...

5e. Taalkeuze in het onderwijs: universitair onderwijs

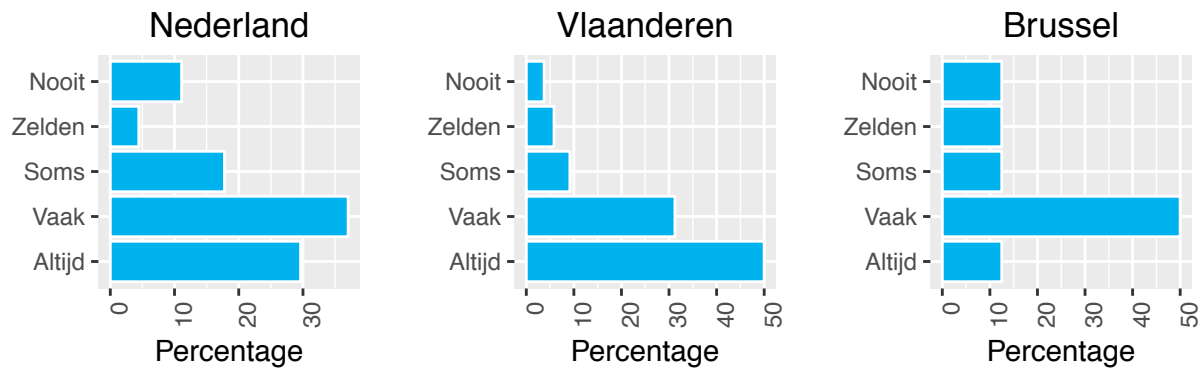

Figure 168: Docenten geven niet-taalvakken in het Nederlands.

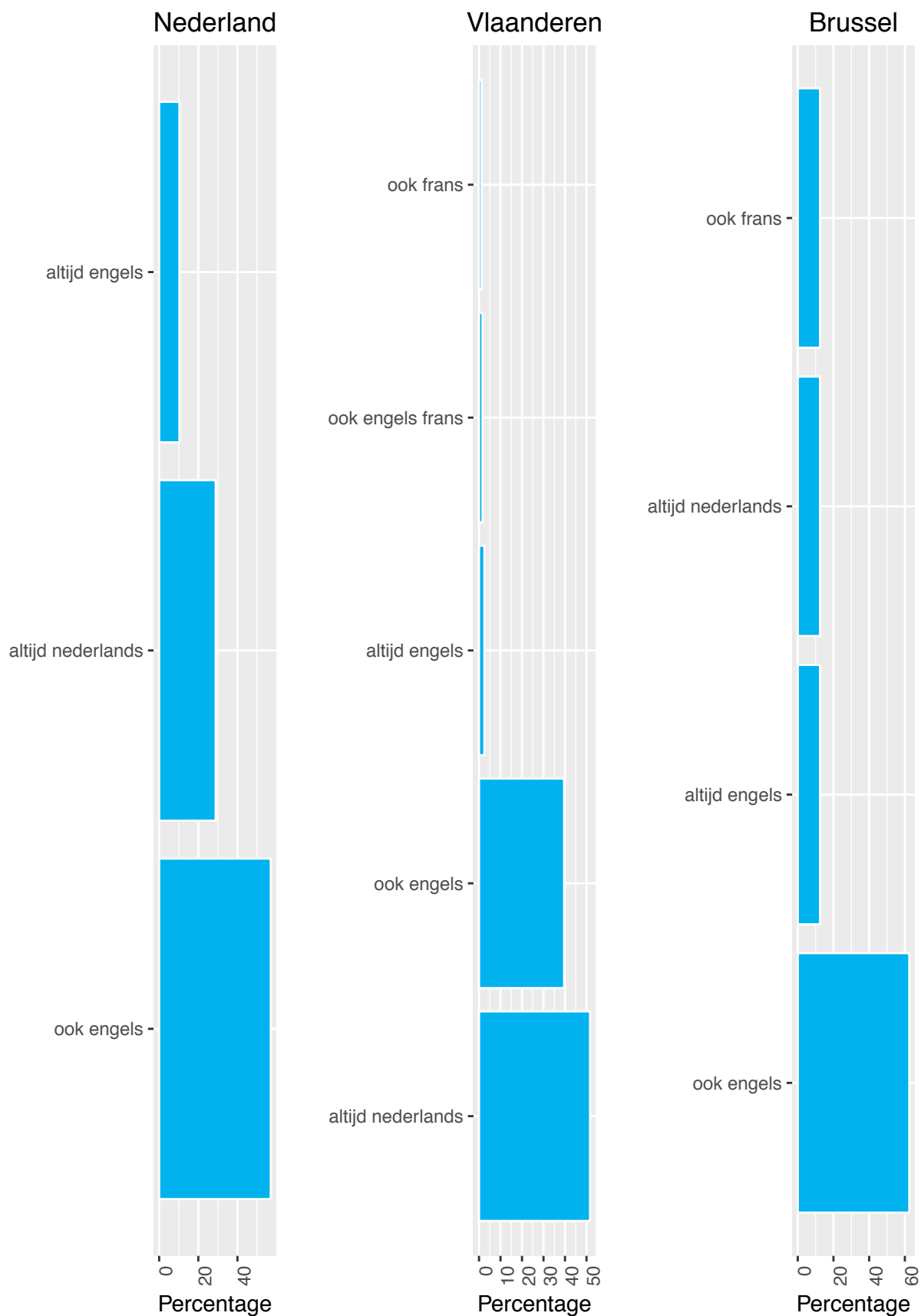

Figure 169: Docenten geven niet-taalkvakken in het...

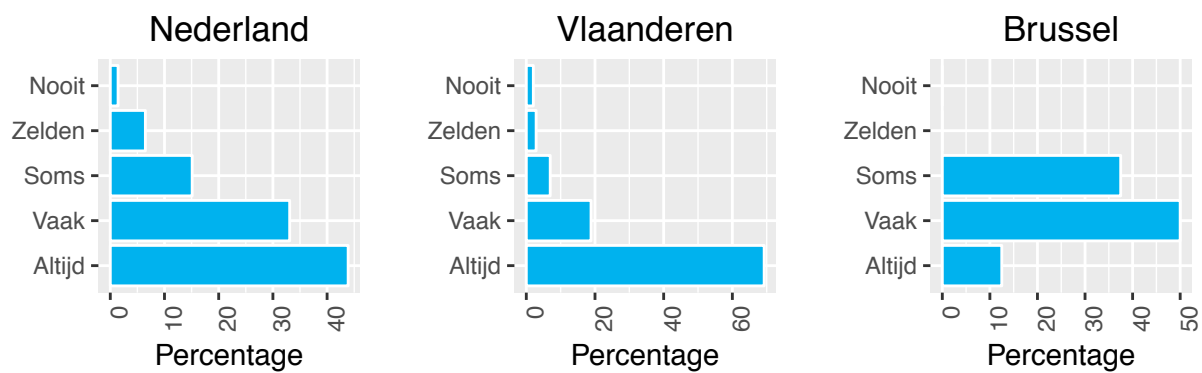

Figure 170: Met docenten praat ik Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

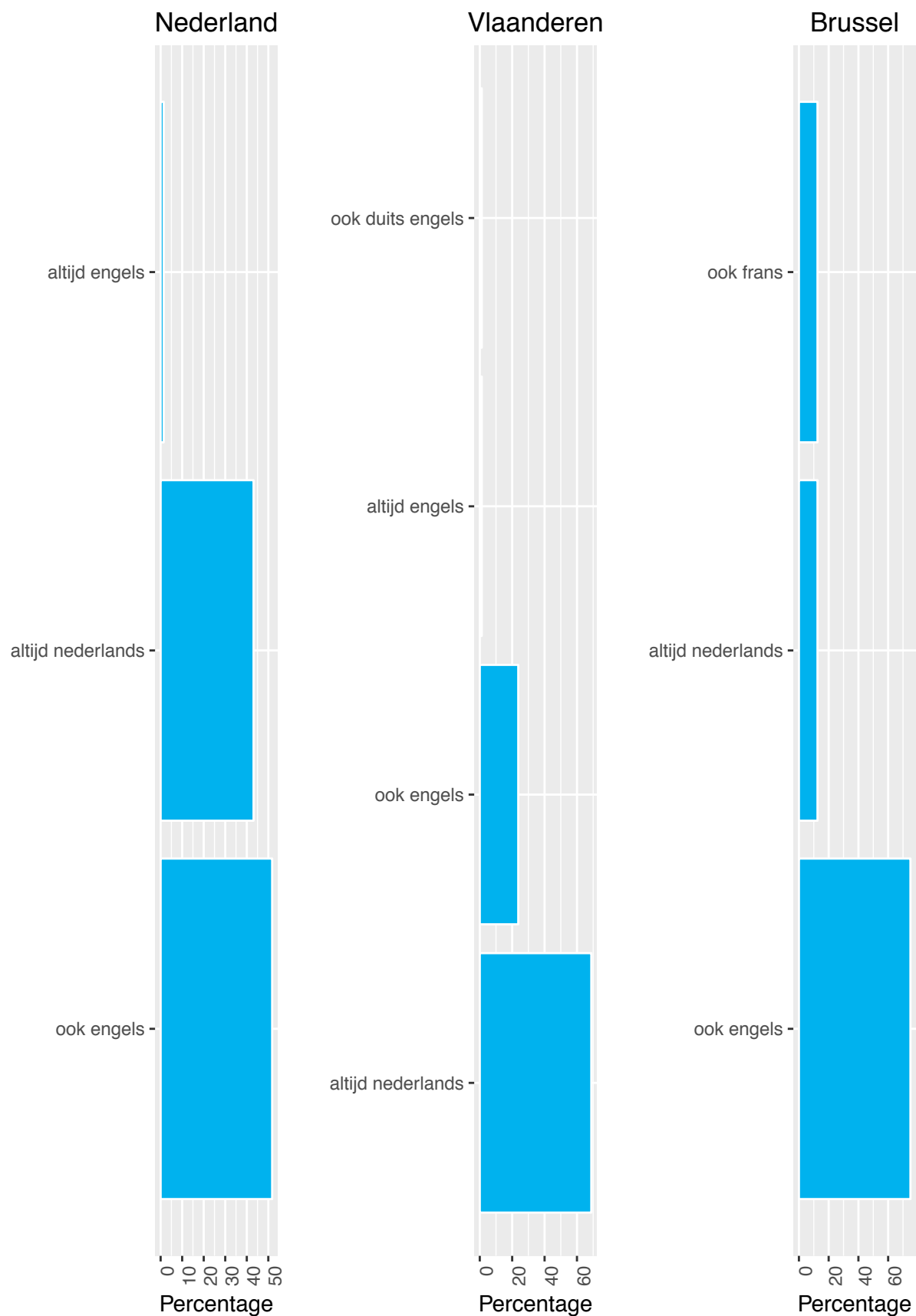

Figure 171: Met docenten praat ik ... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

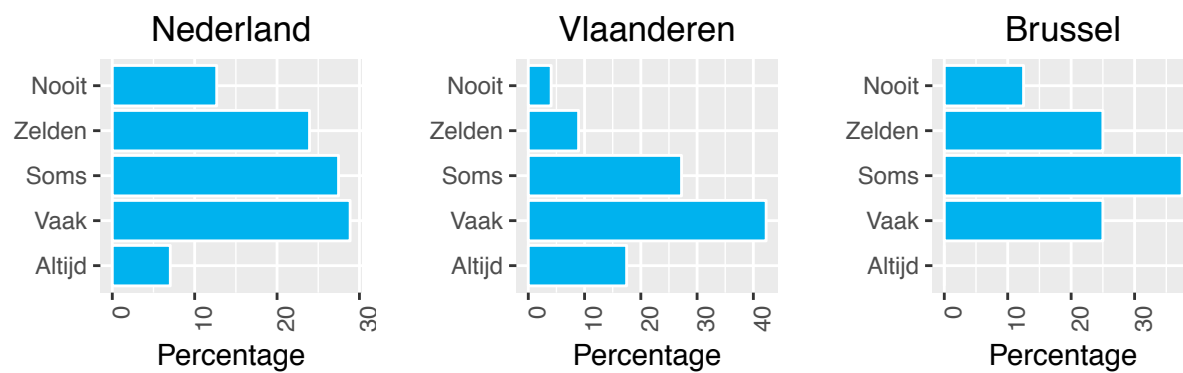

Figure 172: Studiemateriaal is in het Nederlands.

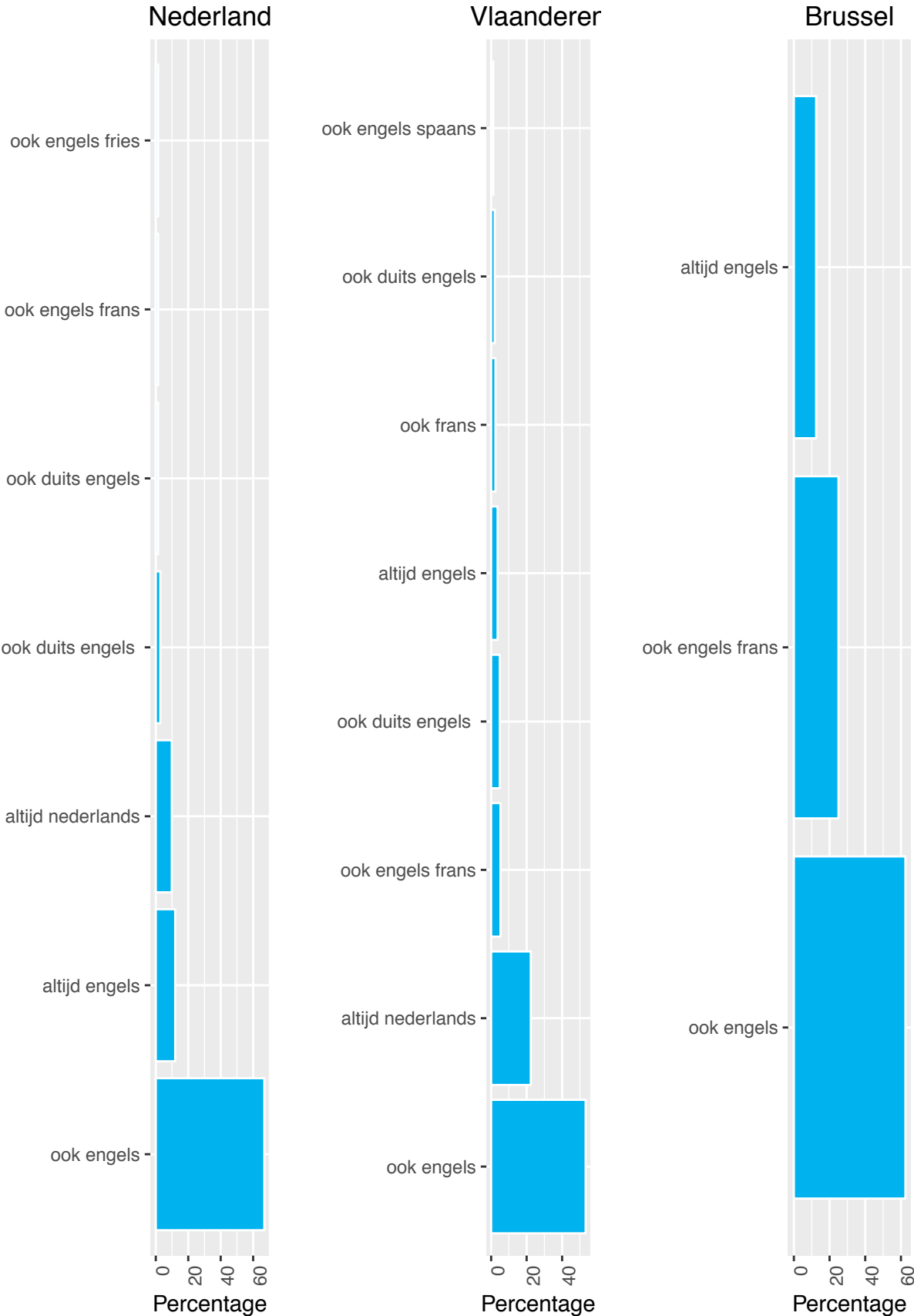

Figure 173: Studiemateriaal is in het...

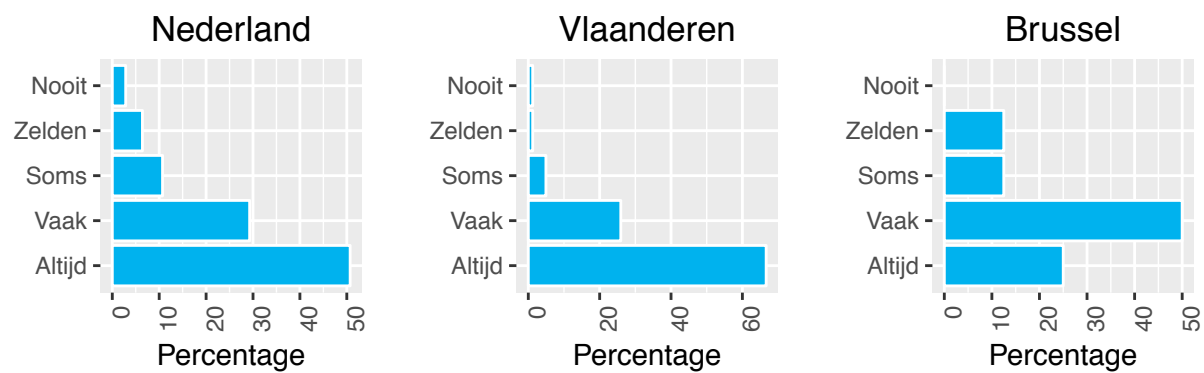

Figure 174: In college praat ik met studiegenoten Nederlands.

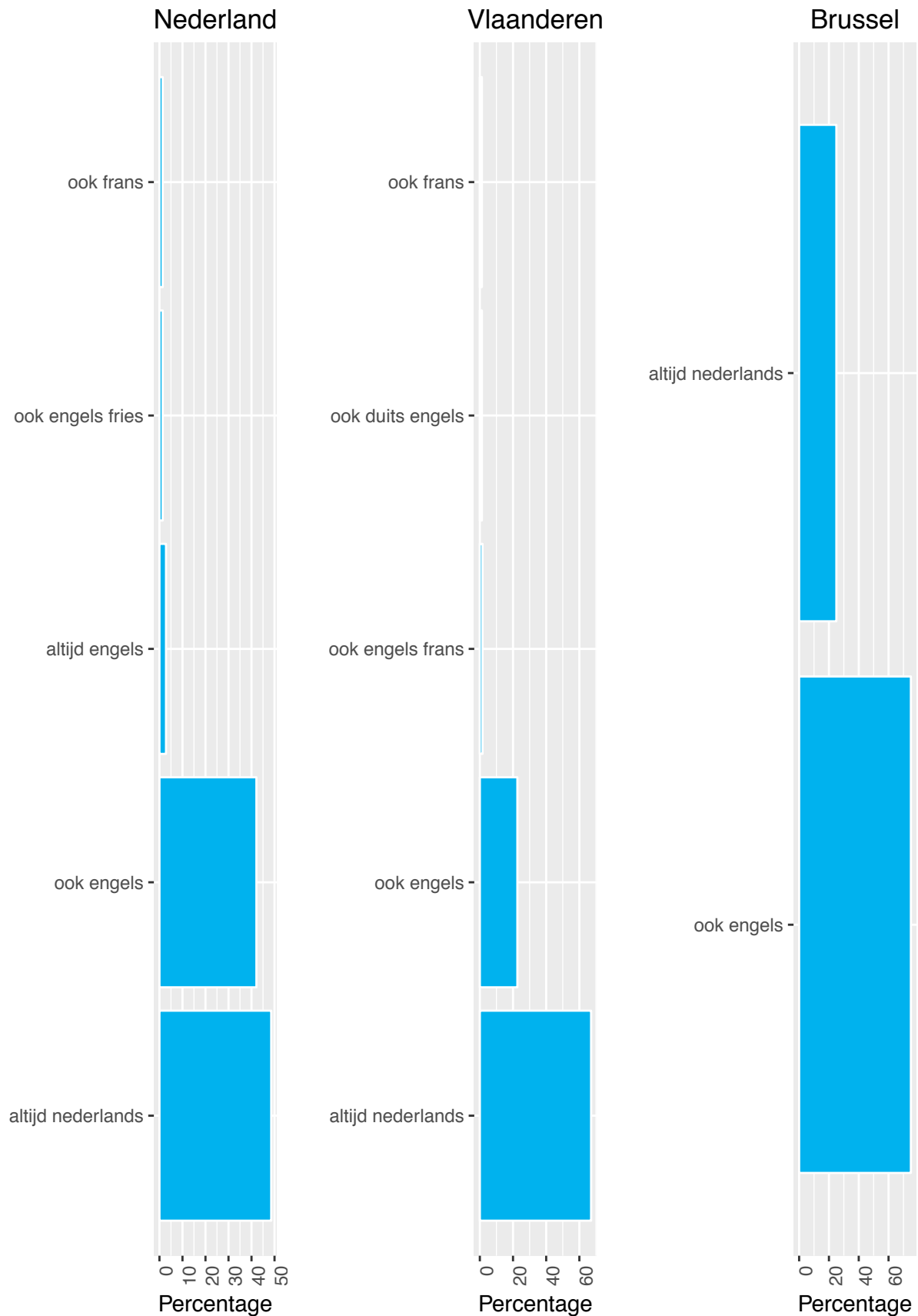

Figure 175: In college praat ik met studiegenoten...

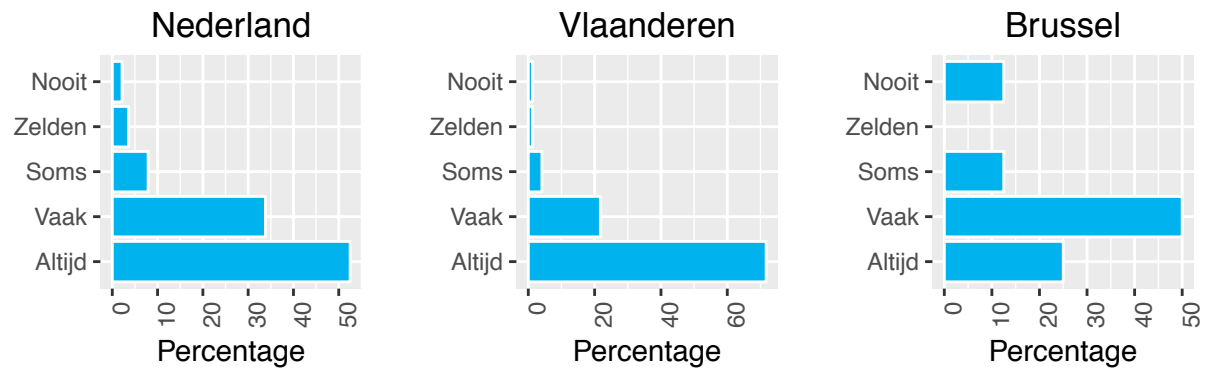

Figure 176: Buiten college praat ik met studiegenoten Nederlands.

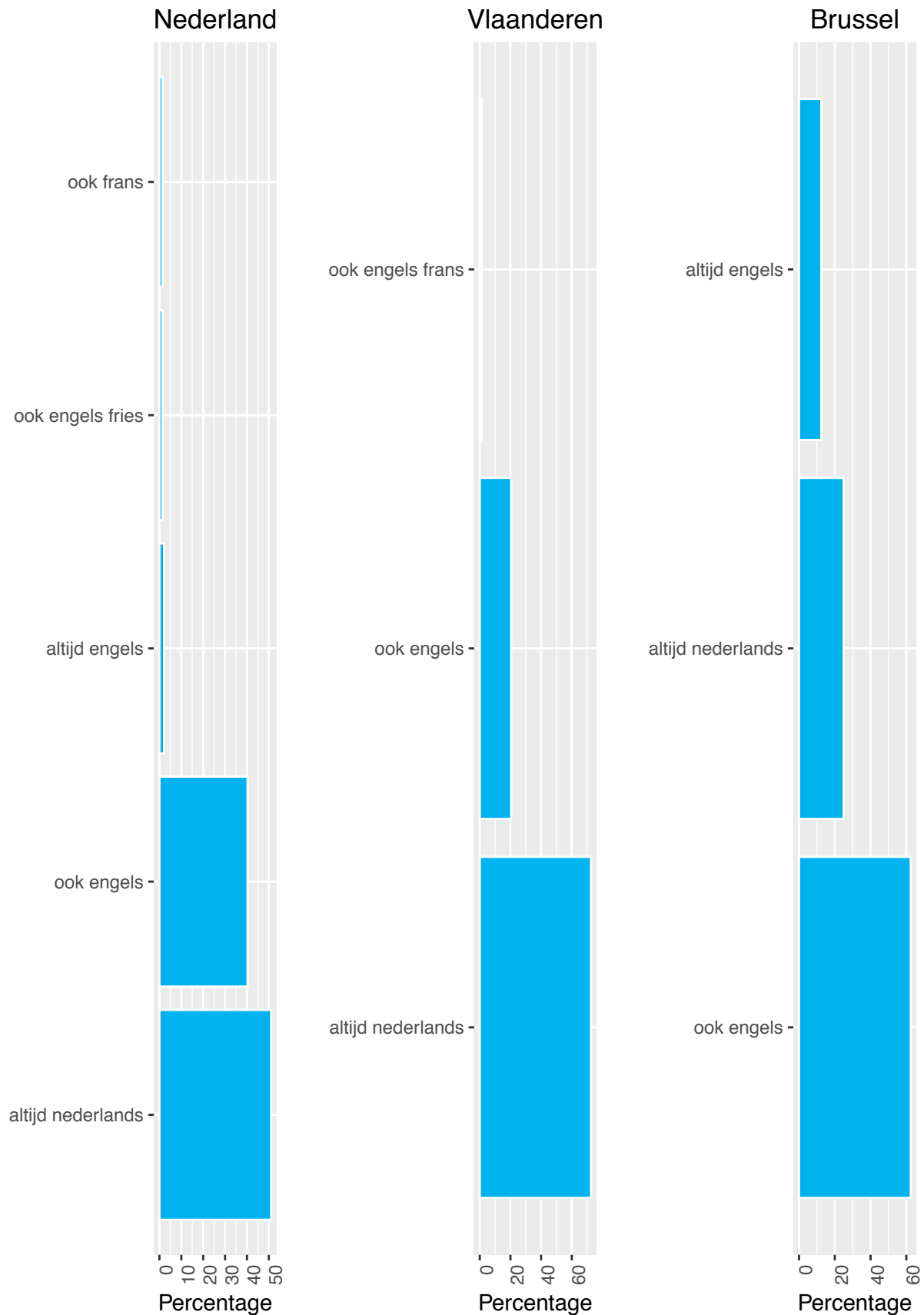

Figure 177: Buiten college praat ik met studiegenoten...

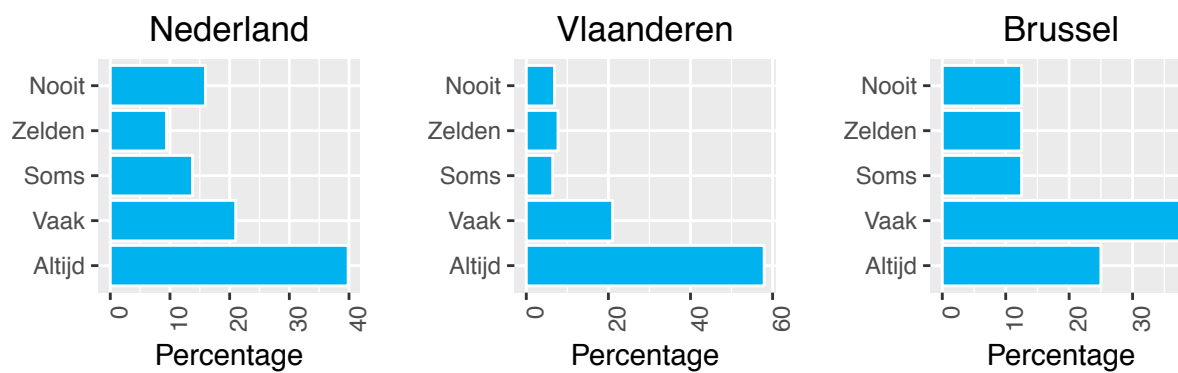

Figure 178: Papers schrijf ik in het Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

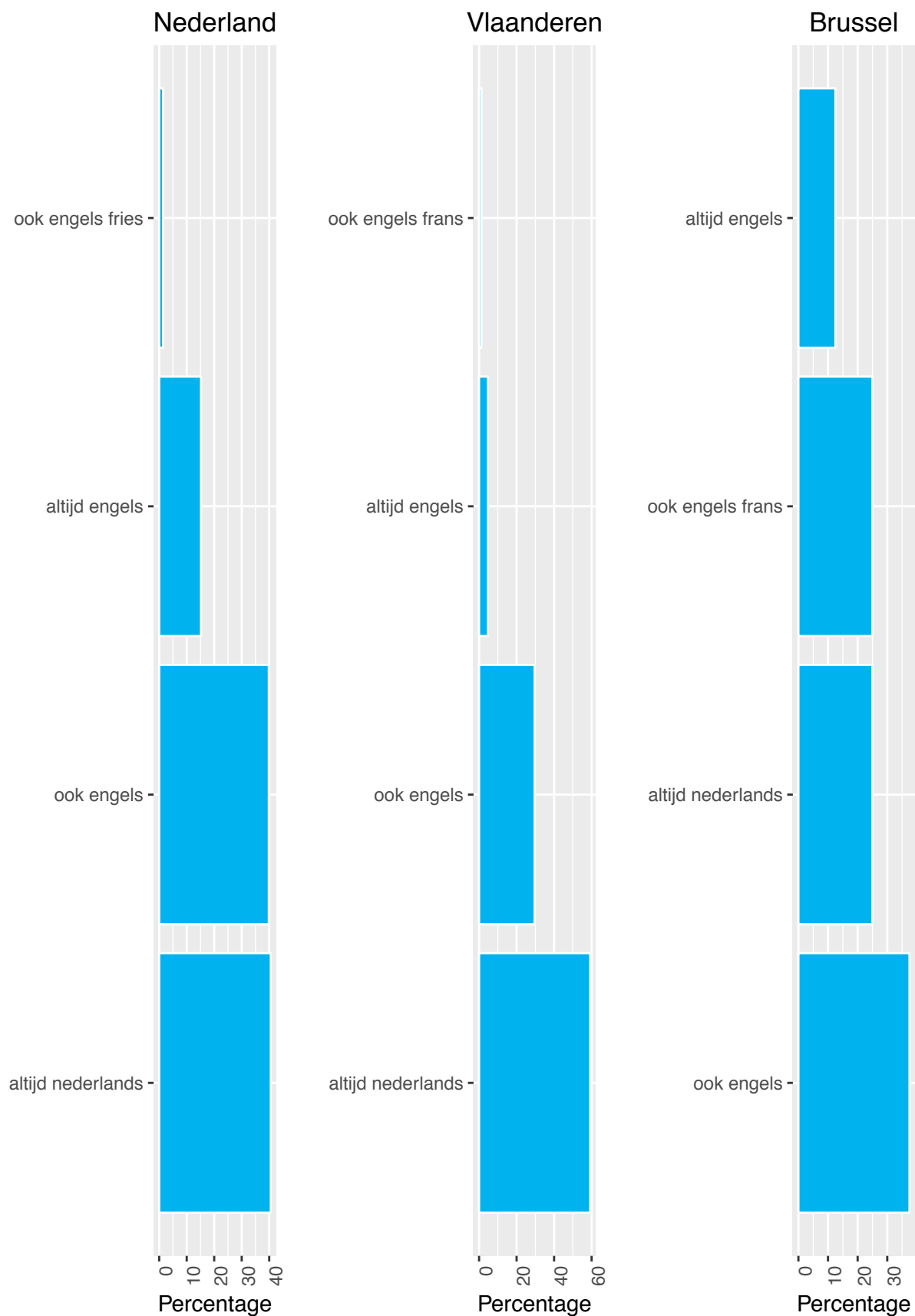

Figure 179: Papers schrijf ik in het ... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

Figure 180: De website van de universiteit is in het...

Figure 181: De website van de universiteit is in het...

Figure 182: De website van de universiteit is in het...

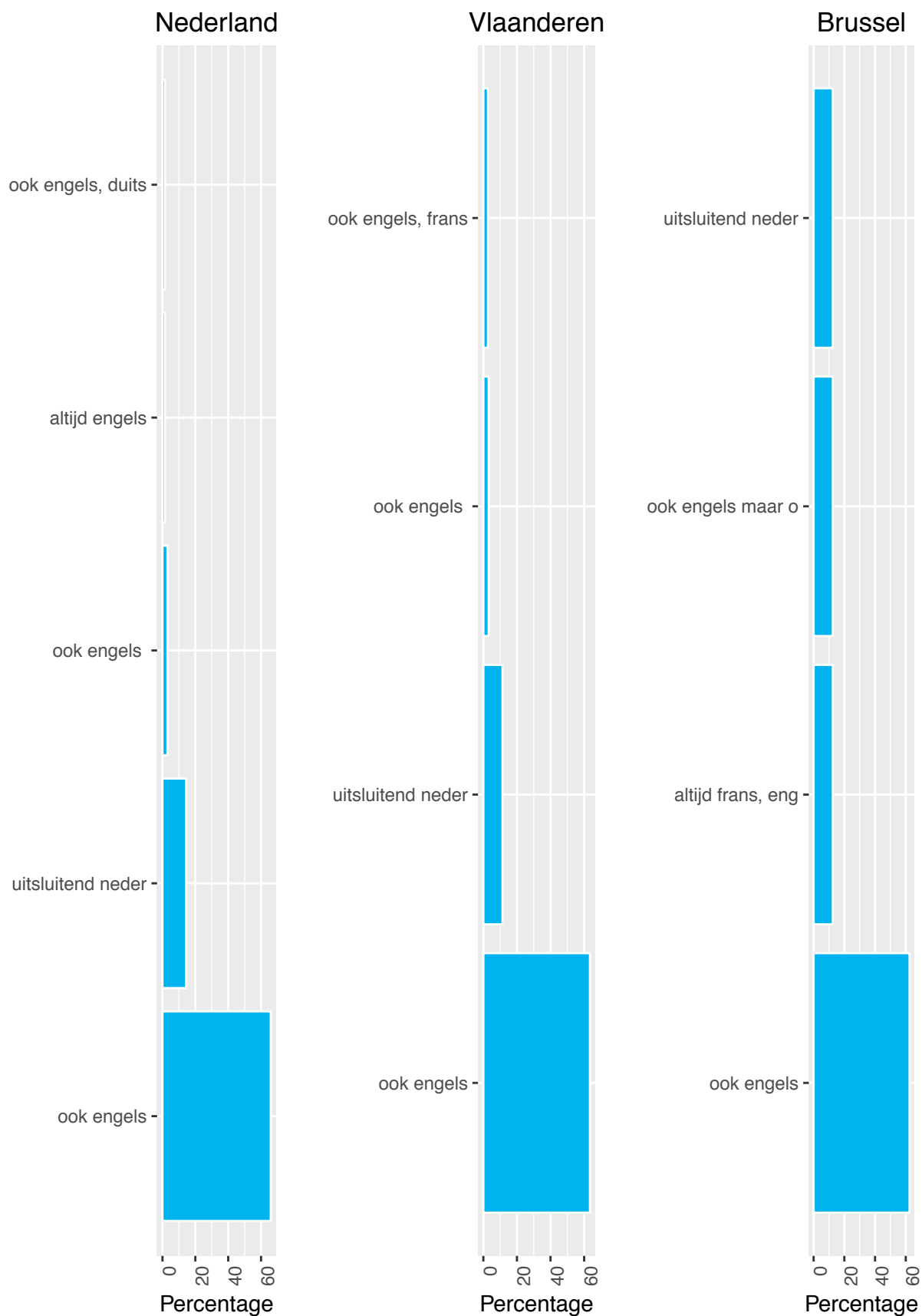

Figure 183: De website van de universiteit is (ook) in het...

5f. Taalkeuze in het onderwijs: cursusonderwijs

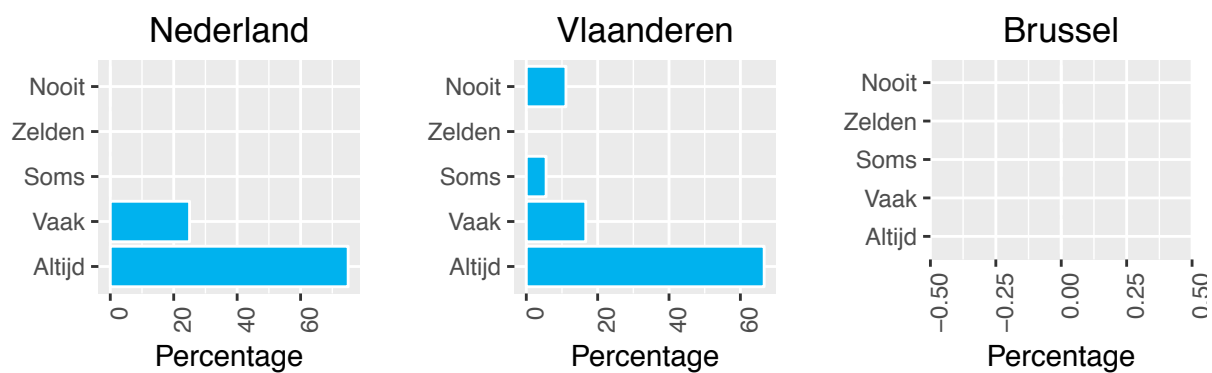

Figure 184: Met docenten spreek ik Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

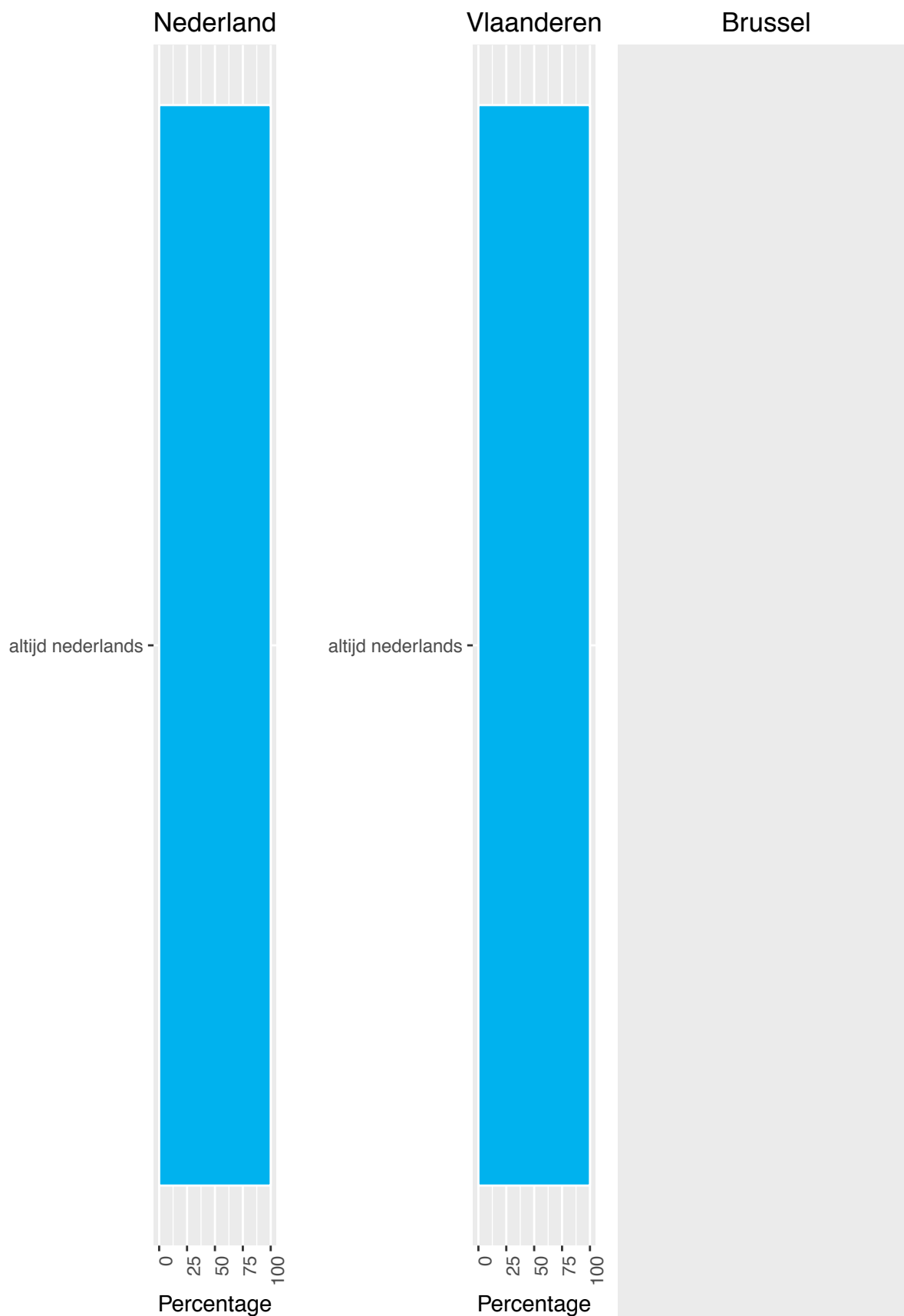

Figure 185: Met docenten spreek ik... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd)

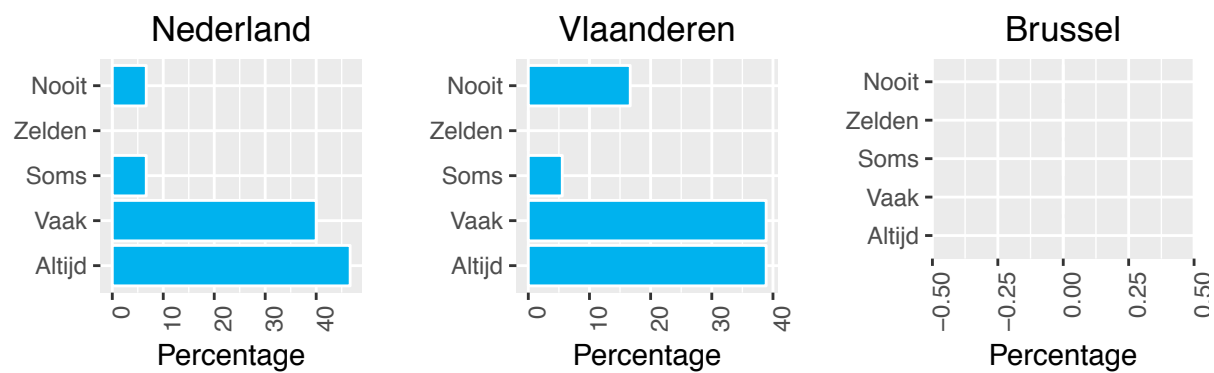

Figure 186: Cursusmateriaal is in het Nederlands.

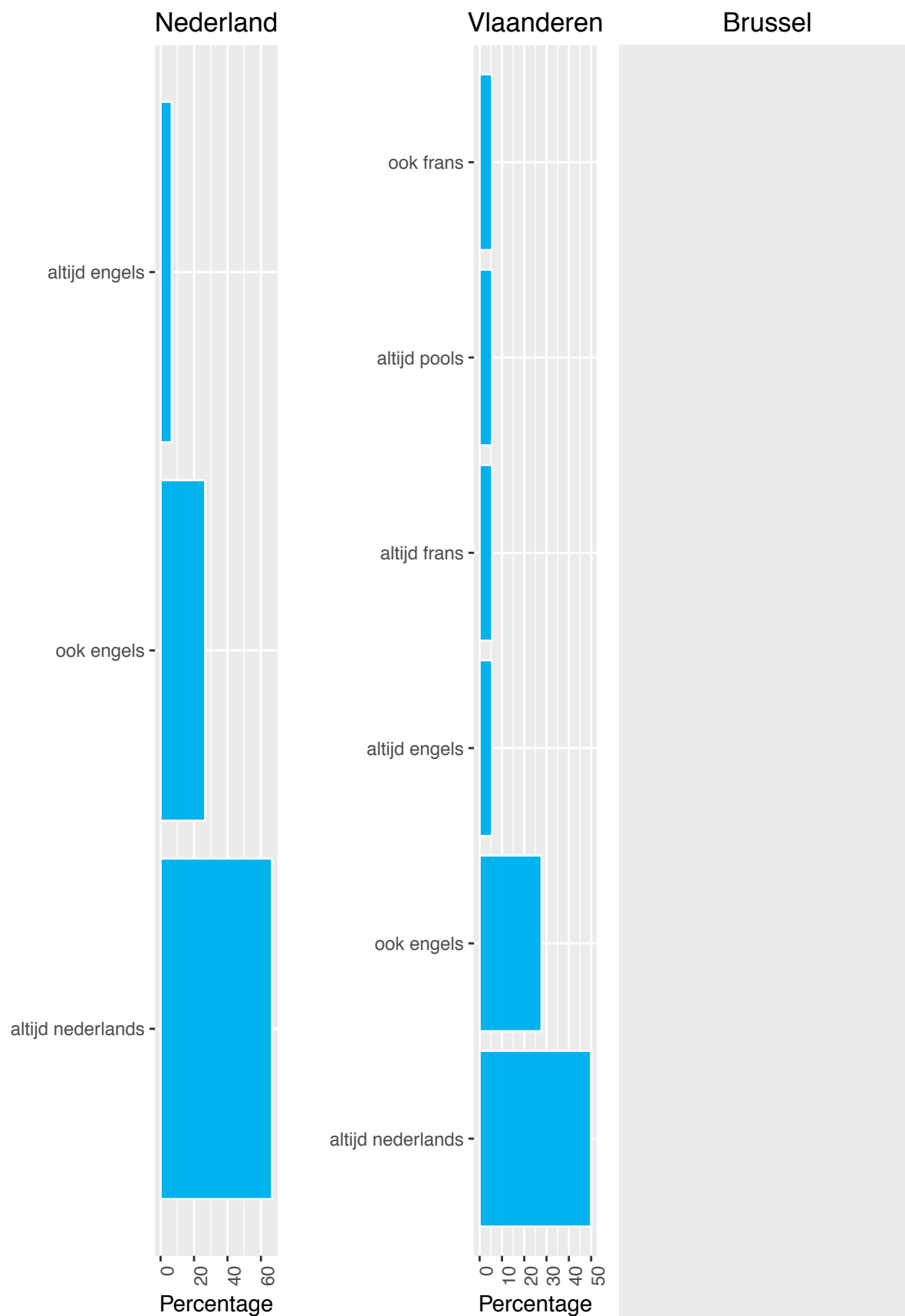

Figure 187: Cursusmateriaal is in het...

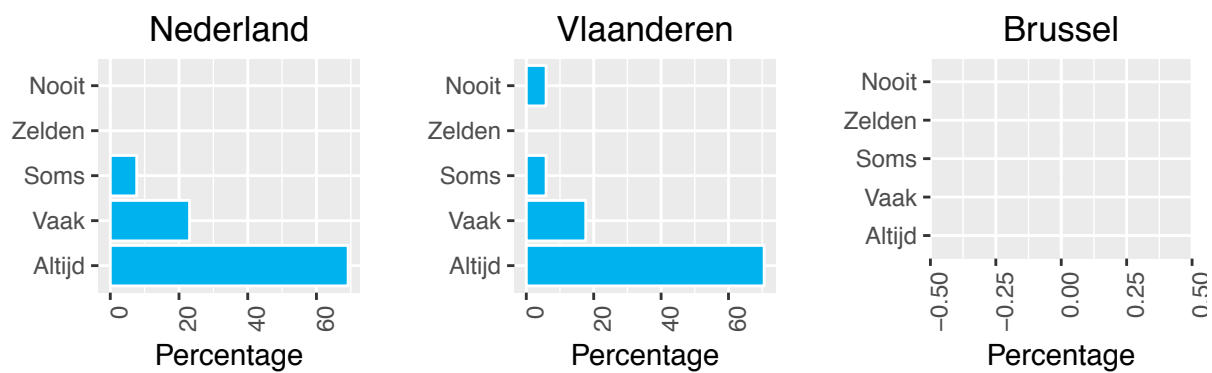

Figure 188: In de les spreek ik met medecursisten Nederlands.

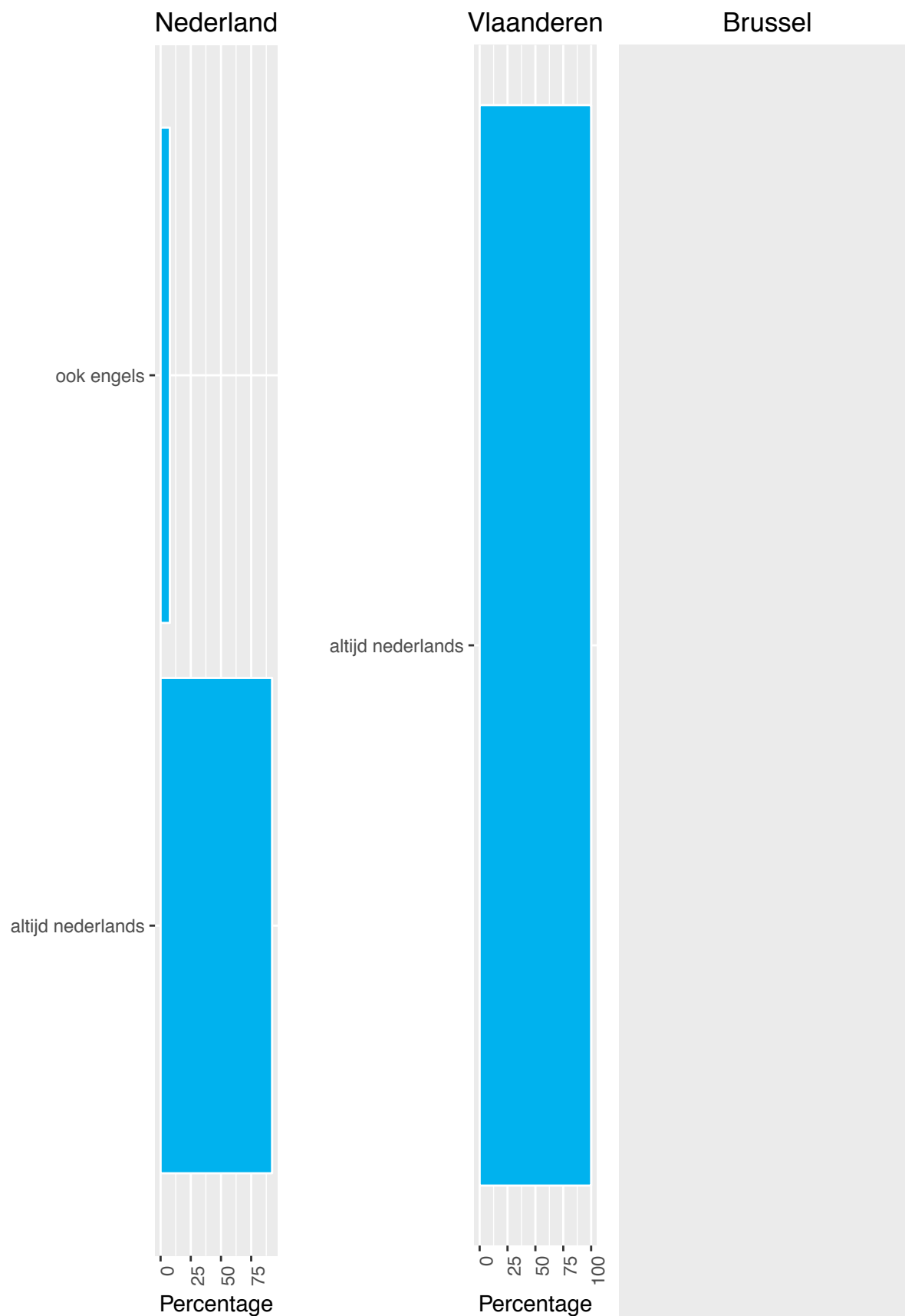

Figure 189: In de les spreek ik met medecursisten...

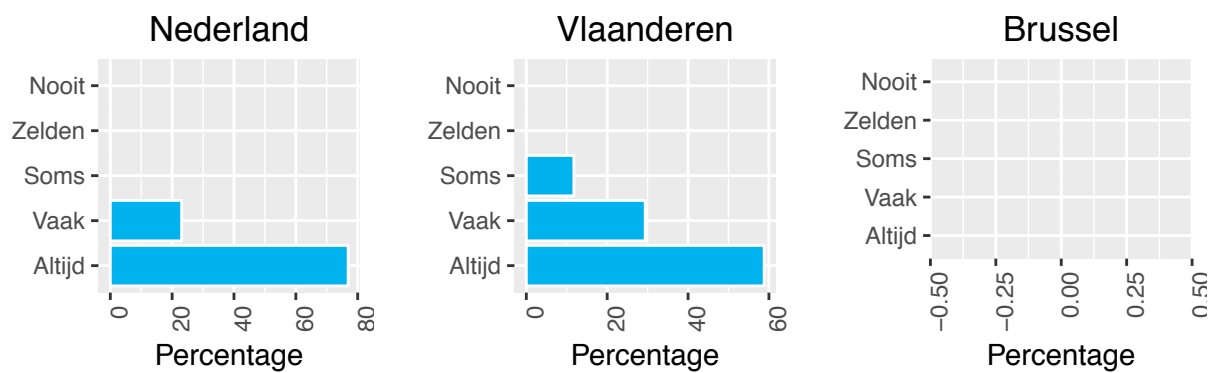

Figure 190: Buiten de les spreek ik met medecursisten Nederlands.

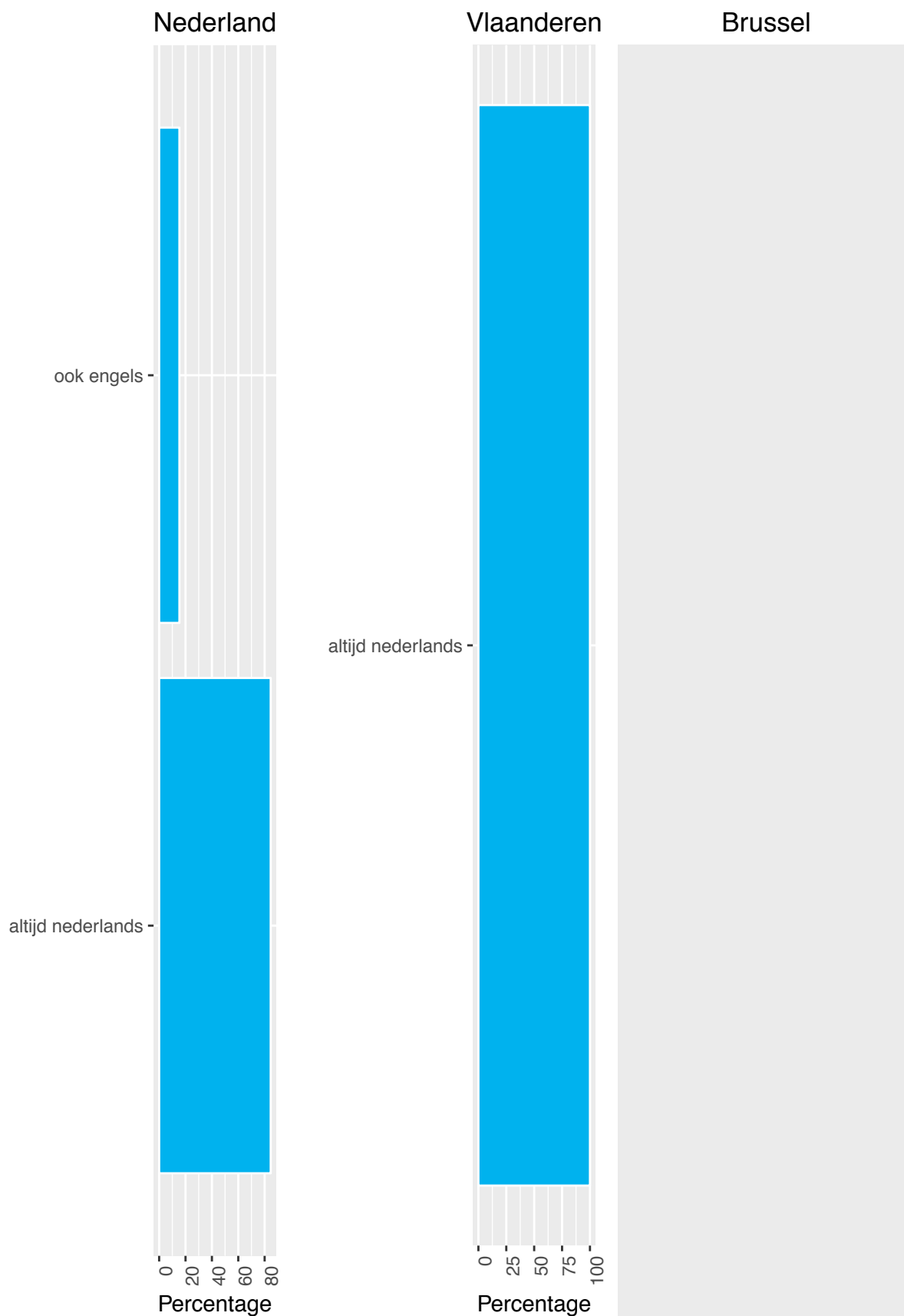

Figure 191: Buiten de les spreek ik met medecursisten...

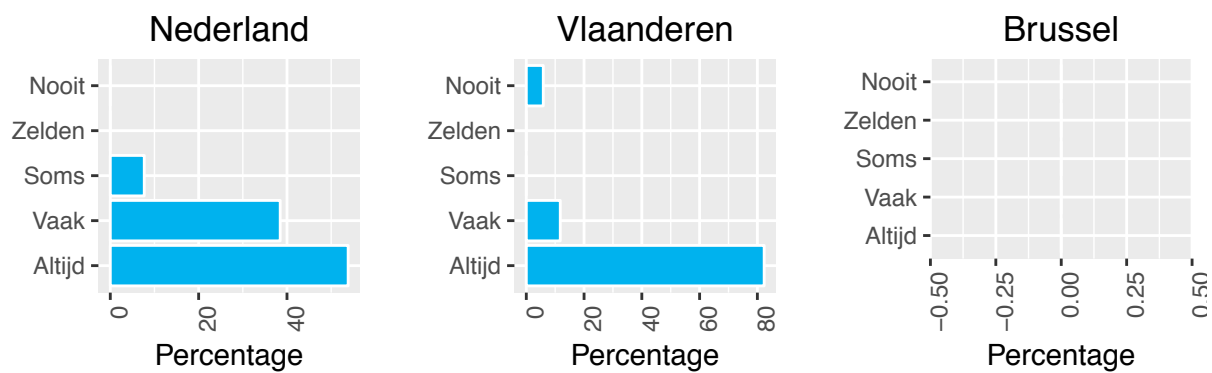

Figure 192: Opdrachten schrijf ik in het Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

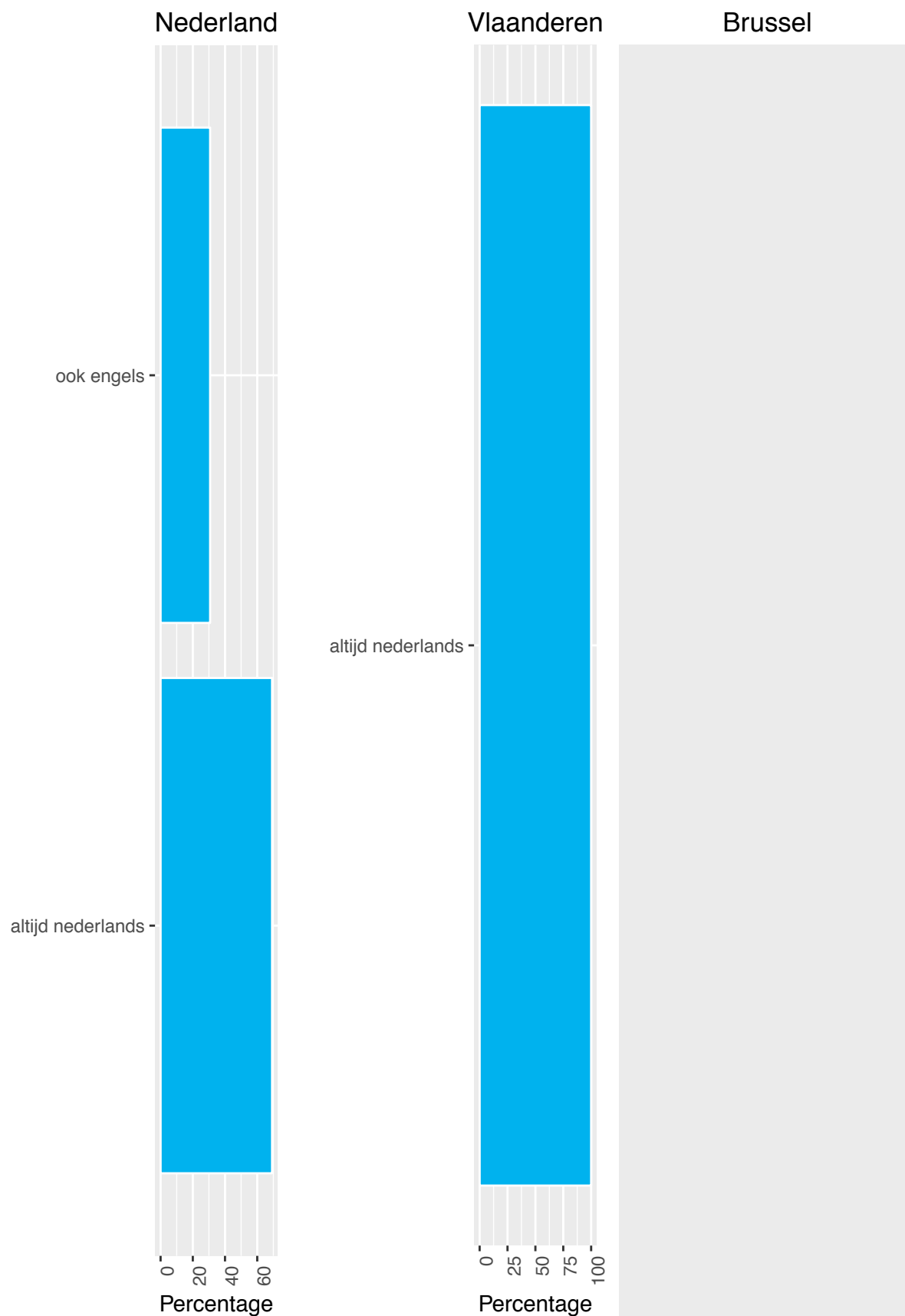

Figure 193: Opdrachten schrijf ik in het... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd)

Wilt u nog iets kwijt over taalkeuze in het onderwijs? Dat kan hieronder.

Eerste 24 opgaven Nederland:

- [1] “Er wordt veel toegespitst op het Engels terwijl ik zelf het niveau te laag vindt van veel middelbare scholen om leerlingen les te laten volgen in het Engels. Heb zelf ook LVO Engels gestudeerd en als je daar soms de uitspraak hoort van sommige 4de jaars studenten! Wow.. die wil ik niet voor mijn klas hebben want dat is gewoon te slecht voor woorden.”
- [2] “Er zijn nogal wat opleidingen waar Engels de voertaal is. Begrijpelijk, omdat er bijvoorbeeld buitenlandse studenten studeren of buitenlandse docenten lesgeven. Ook kan het zijn dat studenten uiteindelijk in internationale context zullen gaan werken. Maar het komt ook vaak voor dat de (Nederlandstalige) studenten van zo’n opleiding ‘gewoon’ in Nederland aan het werk gaan. Zij lopen dan tegen een bijzonder taalprobleem aan als zij gaan solliciteren: ze beheersen hun moedertaal niet meer voldoende. Zij hebben vier/vijf/zes jaar in een Engelse ‘bubble’ geleefd en moeten nu ineens sollicitatiebrieven, beleidsrapporten en e-mails in het Nederlands gaan schrijven. Er wordt van ze verwacht dat zij op HBO- of academisch niveau kunnen communiceren in het Nederlands. Er zijn veel studenten van zo’n ‘Engelstalige’ opleiding die daar moeite mee hebben. Het zou mooi zijn als de voertaal van een opleiding alleen Engels is als dat echt niet anders kan. Verder zou het goed zijn als in iedere studie (met Engels als voertaal, maar ook met Nederlands als voertaal) vanaf het eerste studiejaar en gedurende de hele studie voldoende aandacht wordt besteed aan schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid in het Nederlands.” [3] “Ik heb afgelopen jaar een Engels docent gehad, die op enkele woorden na, geen Nederlands sprak.”
- [4] “Bij mijn huidige studie voor psychosociaal counselor komt veel Engels kijken, vooral in artikelen/tijdschriften/vakbladen”
- [5] “Ik volg onderwijs buiten Friesland, het is daarom dat ik hier geen Fries spreek en dat er niets in het Fries is.”
- [6] “Zoals eerder vermeld gebruiken we zeer veel Engels op de universiteit.”
- [7] “Ik volg een internationale opleiding.”
- [8] “Yn Fryslân moat it ûnderwiis yn 't Frysk jûn wurde, altiten. It Nederlânsk as in bûtenlânske taal.”
- [9] “Meertaligheid in het onderwijs is een verrijking.”
- [10] “Mijn opleiding is volledig verengelst in de laatste 4 jaar.”
- [11] “Er zijn veel internationale studenten, dus om die reden moet er wel Engels gesproken en gedoceerd worden.”
- [12] “Bij de WUR is het vrijwel allemaal Engels”
- [13] “Mijn opleiding bevat veel Chinese termen en woorden, maar dat lijkt mij logisch voor een opleiding tot acupuncturist. Tevens heb ik als vooropleiding een verkorte HBO verpleegkunde gedaan, daar kwam veel Latijn en Grieks in voor. Dat heb ik nu niet genoemd, omdat ik klaar ben met die opleiding.”
- [14] “Studiemateriaal wordt mn aangeboden in het Engels/Amerikaans-Engels”
- [15] “Engelstalig opleiding, dus weinig NL sowieso.”
- [16] “ik wist niet dat er een onderdeel over onderwijs kan, dus ik heb het gedeelte over werk over de universiteit ingevuld.”
- [17] “De studie die ik volg wordt 50% in het Nederlands gegeven en 50% in het Engels gegeven.”
- [18] “Eigenlijk blij dat het Acadunglish nog niet op de universiteit gangbaar was toen ik daar studeerde. Ik denk graag in eigen taal en zonder afgeleid te worden door maffe zinsbouw, accenten en woordkeus door mijzelf en gesprekspartners, zeker als beide partijen prima Nederlands spreken.”
- [19] “Wetenschappelijke publicaties moeten tegenwoordig (ook) in het Engels.”
- [20] “Ik erger me dood over de vanzelfsprekendheid waarmee Nederlands in het hoger onderwijs wordt vervangen door een Koeterwaals dat door sommigen aangezien wordt voor Engels.”
- [21] “Ben zelf docent aardrijkskunde in een TTO Engelstalige school”
- [22] “Ik betreur het dat steeds meer zaken in het Nederlandse onderwijs in het Engels moeten. Het is van de gekken dat ik een paper voor Nederlands in het Engels moet schrijven. Een correcte beheersing van het Nederlands zou ik mogen verwachten van hbo- en wo-studenten, het tegendeel is echter waar. De kennis van het Engels is ook niet naar behoren. Een duidelijke keuze zou helpen.”
- [23] “Ook hier, bedoel ik wederom overal "Engels"”
- [24] “Het is een Nederlandstalige bachelor”

Eerste 24 opgaven Vlaanderen:

- [1] “Ik heb in Chili gestudeerd”
- [2] “Het lijkt alsof de enquête een groot deel heeft overgeslagen (springt van 4d naar 5g). Ik heb geen vragen over onderwijs gehad.”
- [3] “Er zitten vrij veel buitenlandse studenten op het conservatorium, dus is Engels vaak de lingua franca. Ook op sociale media communiceer ik met sommige studiegenoten in het Engels.”
- [4] “Ik vind het jammer dat er niet meer energie/tijd/geld wordt gestoken in het tweetalig (Frans-Nederlands) maken van Belgische schoolgaande kinderen. Mijn taalkennis Frans is om dit moment heel minimaal, hoewel ik eigenlijk 10 jaar lang Frans heb gevolgd op school. Talen liggen me en heb ik steeds graag gestudeerd: het feit dat ik (en veel leeftijdsgenoten die hetzelfde Vlaamse onderwijs hebben genoten) nu slecht Frans kan, ligt in mijn ogen grotendeels aan de manier waarop Frans onderricht werd.” [5] “Ik ben ingeschreven in een opleiding die uitsluitend in het Engels gedoceerd wordt.”
- [6] “Ik studeer Nederlands en Frans, dus vandaar het Frans in de les en voor papers”
- [7] “Meer engels”
- [8] “Mijn universitaire opleiding vond plaats in België, Duitsland, VS en Frankrijk”
- [9] “Laat het bij het Nederlands. Ik kan me moeilijk inbeelden dat een leraar wiskunde zich goed uitdrukt in het Engels. En toch. Nederlandse scholieren scoren beter voor Engels dan Vlaamse. Maar misschien ligt dat aan andere factoren. Op zich ook een onderzoek waard.”
- [10] “Ik volg een doctoraatsopleiding in de wijsbegeerte aan de VUB - voertaal is Engels.”
- [11] “Ik ben afgestudeerd in 1981. Toen was de situatie aan de universiteiten helemaal anders dan nu.”
- [12] “Men zou al van in de eerste jaren minstens een tweede taal moeten verplichten.”
- [13] “De opleiding die ik volg is in het Engels (USA), grotendeels (maar niet uitsluitend) via internet, en als ik oefen met een Nederlandstalige (Nederlander of Vlaming), dan gebeurt dat in het Nederlands.”
- [14] “Aangezien de meeste universitaire opleidingen internationaal gericht zijn, mag meer ingegaan worden op andere talen zoals Frans en Engels.”
- [15] “Ik heb net een Engelstalige master afgerond aan de KUL.”
- [16] “De landstalen Frans, Nederlands en Duits zouden ook buiten de specifieke taallessen gebruikt moeten worden om een betere kennis van deze talen te bekomen.”
- [17] “In hogere studies is het contact met het Engels onvermijdelijk, aangezien dit de enige manier is om internationale netwerken uit te bouwen.”
- [18] “Zie vorige nota”
- [19] “De accenten van de docenten zijn niet altijd om over naar huis te schrijven.”
- [20] “Dat een leerling in meerdere talen onderwijs moet volgen.”
- [21] “Ik volg avondles Italiaans”
- [22] “moet nederlands blijven, teveel engels tegenwoordig!”
- [23] “nederlands correct en juist leren is een must”
- [24] “NEEN”

Eerste 24 opgaven Brussel:

[1] “Afhankelijk van of het vak in het Nederlands wordt aangeboden spreekt men Engels, dan wel Nederlands. In sommige gevallen dienen primaire teksten in het Duits of Frans gelezen te worden (maar niet gesproken)”

[2] “Ik heb de laatste vragen geantwoord op basis van de opleidingen die ik in Vlaanderen en Brussel gevolgd heb. In Nederland was mijn studie voornamelijk in het Engels met enkele onderdelen in het Duits. Vaak sprak ik Nederlands met Nederlandstalige docenten” [3] “Frans en Nederlands en in enkele gevallen het Duits kunnen in het meertalig onderwijs in Vlaanderen worden gebruikt.”

U heeft aangegeven geen onderwijs te volgen. Wilt u toch nog iets kwijt over taalkeuze in het onderwijs? Dat kan hieronder.

Eerste 24 opgaven Nederland:

- [1] “Grootste deel onderwijs in het Nederlands, computeronderwijs ook in het Engels”
- [2] “Op het conservatorium waar ik gestudeerd heb was de voertaal Engels, door de grote hoeveelheid buitenlandse studenten en buitenlandse (m.n. Amerikaanse) docenten. Ik geef zelf les op een mbo-muziekopleiding waar alles in het Nederlands is vanwege het feit dat de studenten uitsluitend Nederlandstalig zijn.”
- [3] “Er moet meer gedaan moeten in streektaal”
- [4] “Ik vind het prima dat het Onderwijs in het Nederlands wordt gegeven. Dat er facultatief andere taalmogelijkheden zijn is prima”
- [5] “Lik heb Nederlandstalig onderwijs gevolgd. Op universiteit veel in het Engels gelezen.”
- [6] “Nederlands onderwijs gehad, met als vreemde talen engels duits frans en spaans”
- [7] “Ik verbaas mij vaak over de desinteresse voor andere talen. Misschien omdat de nadruk steeds meer op technische vakken komt te liggen.”
- [8] “Ik werk al meer dan 30 jaar.”
- [9] “Ik heb in het verleden een aantal blokken in het engels gevolgd.”
- [10] “Ik volg geen onderwijs, maar werk er wel. De tendens steeds meer in het Engels te doen, vind ik zorgelijk. M.i. is het niet goed voor het niveau van de vakken die in het Engels gegeven worden. Het niveau van het Engels van leerlingen en studenten wordt misschien (mark my words ;)) iets hoger, maar niet zoveel dat het opweegt tegen het kwaliteitsverlies op andere terreinen, waaronder zeker ook het Nederlands.”
- [11] “Nederlands”
- [12] “Nederlands, ook in hoger onderwijs! Maar dat is een mening.”
- [13] “De nederlandse taal steeds de voorrang laten hebben in lessen en communicatie van het onderwijs.”
- [14] “in nedrland hoort nederland op scholen gegeven te worden, tenzij er uitdrukkelijk sprake is van bijv. een Engelse of internationale school. Als buitenlandse studenten hier komen studeren, laat ze Nederlands leren, wij zullen in Oxford of Cambridge ook engels moeten spreken”
- [15] “onderwijs, ook hoger, moet standaard volledig in het Nederlands andere talen alleen als extra”
- [16] “Ik heb natuurlijk wel onderwijs gevolgd. Het beste kan de leraar of lerares onderwijs geven in zijn of haar moedertaal. Een deel van de kennisoverdracht is affectief en sterk afhankelijk van het beeldend vermogen en rijkdom aan associaties en context. Een uitzondering is het taalonderwijs dat weer beter vooral aanvankelijk in de taal der leerlingen kan worden gegeven door iemand die de te leren taal als moedertaal heeft.” [17] “naast Nederlands is Engels ook nuttig”
- [18] “Te veel gericht op Engelse taal”
- [19] “In Nederland dient onderwijs te worden gegeven in het Nederlands. Dat er daarnaast andere vreemde talen een rol spelen, is prima, maar die mogen niet gaan overheersen, zoals dat nu vaak met bv Engels het geval is.”
- [20] “n.v.t.”
- [21] “Vraag is te vaag”
- [22] “Ik heb tot mijn 68ste gewerkt en als verpleegkundige spreek je voornamelijk Nederlands. Zo nodig kan dit ook in een andere taal c.q. dialect.”
- [23] “Onderwijs in het Nederlands is altijd beter dan onderwijs in gebroken Midden-Atlantisch.”
- [24] “Natuurlijk vind ik het primair onderwijs nederlandse taal op items tekortschieten. Dit is deels onderwijsgerelateerd, deels door gebrekkige taalstimulering door ouders.”

Eerste 24 opgaven Vlaanderen:

- [1] “iedereen in België zou tenminsten frans & nederlands moeten leren. Engels en Duits zijn erg belangrijk voor een klein exportgericht land!”
- [2] “Ik heb moderne talen (Engels) - economie gevolgd”
- [3] “Een keuze maken in de voertaal maakt het onderwijs meer eenduidig, daar kan ik zeker inkomen. Bij leerlingen met een andere moedertaal dan het Nederlands moet het kunnen om op bepaalde momenten net wel een andere taal in te zetten. Bijvoorbeeld bij creativiteitsstimulatieactiviteiten.”
- [4] “Ik heb mijn bachelor en master gevolgd in Nederlandstalige instellingen. Ik heb na mijn studies nog een Europees postgraduaat gevolgd. Daar was de voertaal Engels.”
- [5] “Onderwijs heb ik in het verleden steeds in het Nederlands gevolgd, met steeds een aantal Engelstalige (keuze)vakken.”
- [6] “Ik heb op een Nederlandse school gezeten, maar ook een jaar op uitwisseling geweest naar een Franse school.”
- [7] “Aangezien ik vreemde talen studeerde (Frans, Engels, Zweeds) genoot ik een groot deel van mijn opleiding in die talen.”
- [8] “Ik heb toegepaste taalkunde Engels-Spaans gestudeerd. Ik kreeg dus les in het Nederlands, Engels en Spaans.”
- [9] “Ik vind het jammer dat ik niet meer "praktijk" Frans gehad heb in laatste jaren middelbaar, wanneer je al een zeker niveau Frans hebt opgebouwd. Bv. een week uitwisseling met Franstaligen... Pas echt voldoende Frans geleerd aan de hand van mijn partner.”
- [10] “2016-2017 Italiaans avondonderwijs 3 jaar terug Spaans avondonderwijs gevolgd”
- [11] “/”
- [12] “neen”
- [13] “Arabisch - Engels”
- [14] “Ik vind het heel belangrijk dat alle basisopleidingen in het Nederlands bestaan (behalve taalvakken natuurlijk, die worden best in hun eigen taal gegeven). Enkel bij gespecialiseerde opleidingen (bv. Masteropleidingen aan de universiteit) vind ik het aanvaardbaar dat ze enkel in het Engels gegeven worden.”
- [15] “Ik volg geen onderwijs meer, heb wel onderwijs gevolgd. Tot en met hoger onderwijs in het Nederlands, nadien Frans en Duits gestudeerd (taal-en letterkunde)”
- [16] “Ik heb altijd Nederlandstalig onderwijs gevolgd.”
- [17] “Dit was uitsluitend in het Nederlands, hoewel ik journalistiek studeerde en dus ook regelmatig in het Frans of Engels les kreeg. Ik moest ook regelmatig werkstukken maken voor deze vakken, dus bijvoorbeeld mensen interviewen in Frans of Engels.”
- [18] “Veelal in het Nederlands. In Universiteit wel Engelstalige handboeken maar helaas geen Engelstalige les. Dit kan beter (zowel in het Engels als bv. Frans, Spaans of Duits)”
- [19] “Ik vind de talen die onderwezen worden in de secundaire scholen, een zeer goede keuze. Nederlands, Frans, Engels en Duits zijn talen die zeker nuttig kunnen zijn. Ikzelf studeerde Economie-moderne talen en kreeg dus behoorlijk wat taalles te verwerken. Jammer dat Duits slechts 2u per week aan bod kwam...”
- [20] “Kleuterschool, lagere school en middelbaar in Nederlands Hogere studies: studies voor vertaler dus in Nederlands, Engels, Frans, Spaans en Portugees”
- [21] “Nederlands”
- [22] “Nederlands met af en toe Engelse vakken”
- [23] “Commentaar bij vraag "Mensen in Nederland of Vlaanderen mogen alleen een baan krijgen wanneer ze het Nederlands beheersen" (punt 8): ‘beheersen’ moet hier genuanceerd worden. Ik geef score drie omdat ik vind dat personen die in Vlaanderen of Nederlands werken het Nederlands moeten beheersen om hun job uit te voeren en te kunnen praten met klanten en collega’s. Ik vind niet dat anderstalige werknemers het Nederlands even goed moeten beheersen als een Nederlandstalige.” [24] “Het onderwijs dat ik volgde verliep meestal in het Nederlands. Ik volgde echter ook taalonderwijs, en dan verliep het onderwijs uiteraard vaak in een andere taal (Duits, Engels, Frans, Portugees, Deens).”

Eerste 24 opgaven Brussel:

- [1] “Ik heb voor het niveau van mijn engels veel gehad aan mijn Bachelor opleiding die volledig in het engels was (in Nederland). Mede daardoor ben ik nu volledig vloeiend in schrijven en spreken. Ik heb wel het gevoel dat de kwaliteit van mijn geschreven Nederlands achteruit is gegaan omdat ik de taal minder gebruik, en dat begon al tijdens mijn studietijd.”
- [2] “Veelal Nederlands, soms Engels”
- [3] “Examen (VWO) enkel Engels Frans en Spaans geleerd / verbeterd via bijscholing”
- [4] “Ik geef Nederlands als vreemde taal op een Franstalige school. Ik zou als docent alleen Nederlands moeten spreken, maar leg soms dingen (grammatica, woordenschat) uit in het Frans (soms Engels).”
- [5] “Mijn kinderen gaan naar het Nederlandstalig onderwijs in Brussel”
- [6] “Meertaligheid is nodig in onze huidige maatschappij, maar nederlands hoort daar ook bij”
- [7] “Groot voorstander van meertalig onderwijs vanaf zeer jonge leeftijd”
- [8] “Onderwijs moet volledig in het Nederlands, op alle niveaus. Zo veel mogelijk andere talen leren is prima, maar nooit ten koste van het Nederlands.”
- [9] “ik heb wel onderwijsgenoten! universiteit. Denkelijk heb ik ergens een foutje gemaakt”
- [10] “Voor Nederlandstaligen moet dat altijd in het Nederlands zijn, ook in het hoger onderwijs en de universiteit. Héél specifiek onderwijs, zeker in internationaal verband, kan in andere talen..”
- [11] “Onderwijs zou in België - en zeker in Brussel - tweetalig moeten zijn. Immersieonderwijs is de toekomst”
- [12] “Ik heb Nederlandstalig onderwijs gevolgd, maar ben één semester op erasmus geweest in Duitsland om Duits te leren.”
- [13] “Niet genoeg Nederlands in het Brusselse Franstalig onderwijs. Geen Nederlands aan het Universiteit. Niet genoeg contact met Nederlands in Brussel in het algemeen.”
- [14] “Ik heb school gelopen in het nederlands en heb vooral taalrichtingen gevolgd: Latijn-Moderne Talen van 12 tot 18 jaar en Sinologie van 18 tot 22 jaar.”
- [15] “In het verleden ging ik steeds naar het nederlandstalig onderwijs.”
- [16] “Ik volgde onderwijs in het Nederlands.”
- [17] “Ik ben ervan overtuigd dat het onderwijsniveau van Frans ondermaats is. Ik heb o.a. taal-en letterkunde Engels & Frans gestudeerd, maar kon na het afstuderen nog niet vlot genoeg Frans spreken. Door in Brussel te wonen ben ik daar wel in geslaagd. Een goed idee lijkt me om al vanaf het kleuteronderwijs / basisschool te starten met lessen Frans, Engels of Spaans op een recreatief/speels niveau. Er is te veel focus op theorie i.p.v. op praktijk in ons onderwijs. Ook de kennis van het Nederlands van de meeste van onze zuiderburen (Wallonië) is ver beneden niveau, wat wel frustrerend kan zijn wanneer je beseft dat een stad als Brussel in de praktijk helemaal niet tweetalig is.” [18] “Nederlands”
- [19] “Nederlandstalig onderwijs genoten”
- [20] “Ik vind het jammer dat het Frans niet beter onderwezen wordt. Of vanaf een vroegere leeftijd.”
- [21] “op kantoor begeleid ik vaak stagiairs. ik vind dat hun taalgevoel over het algemeen beter kan - meer aandacht voor spelling, voor connotaties, voor de spanning tussen taal en communicatie. Voor talen buiten hun moedertaal is het nog complexer. Over de geschiedenis & evolutie van taal als een levend medium weten ze niets.”
- [22] “Universiteit in Frans, Nederlands, Engels.”
- [23] “Het liefst zou ik mijn kinderen meertalig onderwijs laten volgen.”
- [24] “Frans Engels en Duits in het middelbaar onderwijs gekregen. In de hogeschool nogmaals Engels, Frans, Duits en Spaans gekregen.”

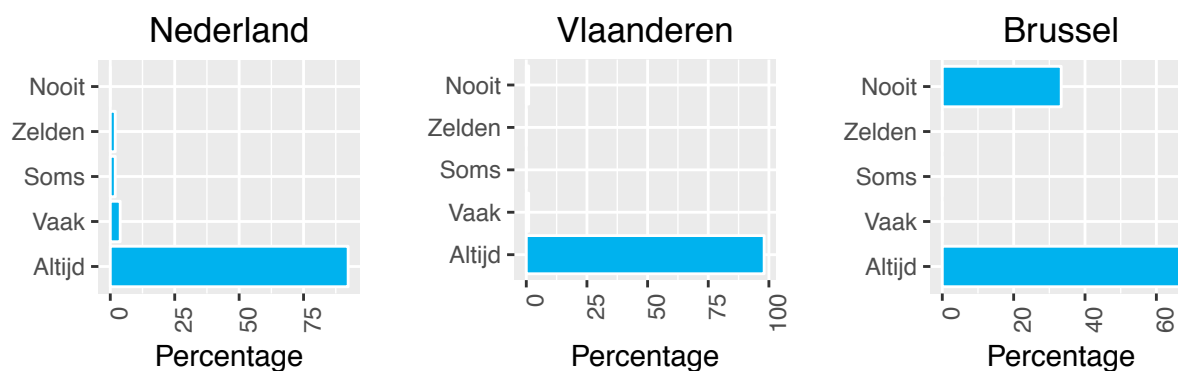
6b. Taalkeuze in het onderwijs: kinderopvang

Figure 194: De opvang communiceert met mij in het Nederlands.

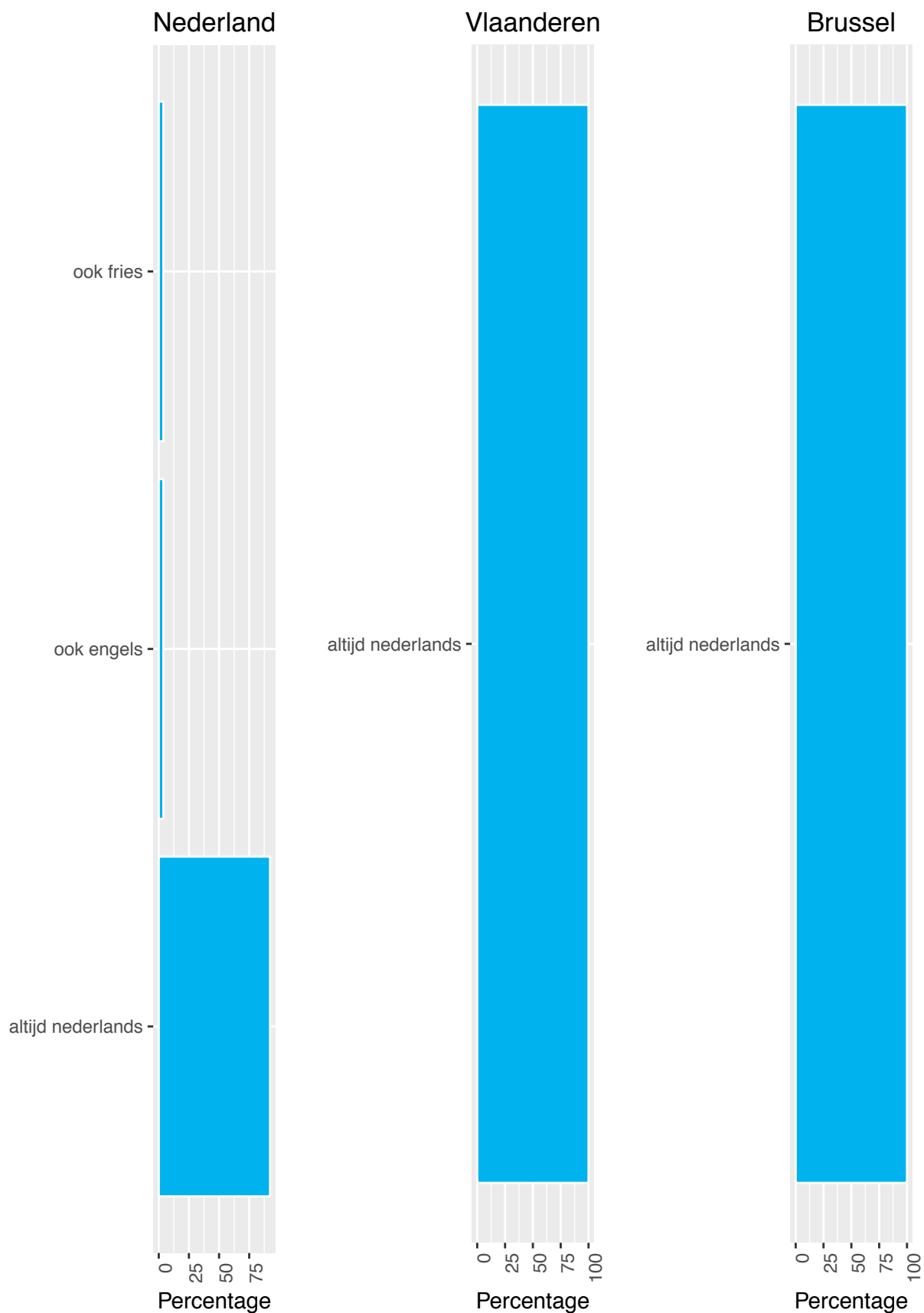

Figure 195: De opvang communiceert met mij in het...

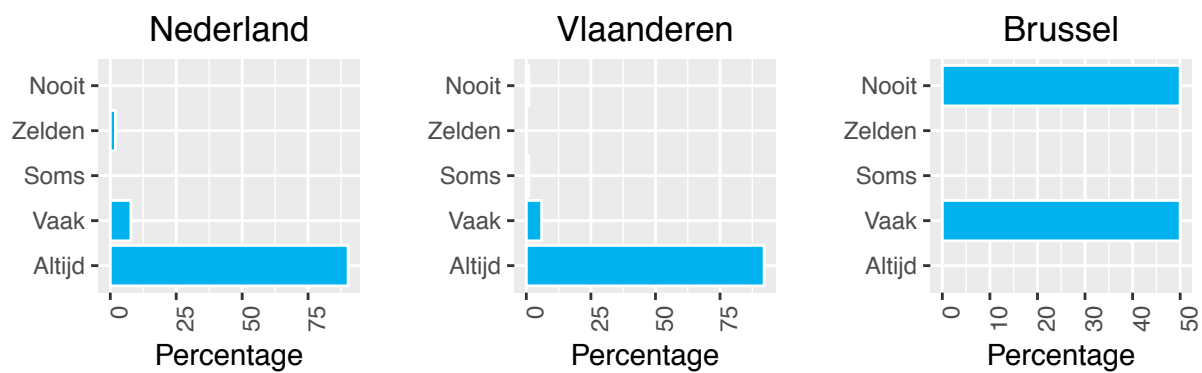

Figure 196: Met andere kinderen praat mijn kind Nederlands.

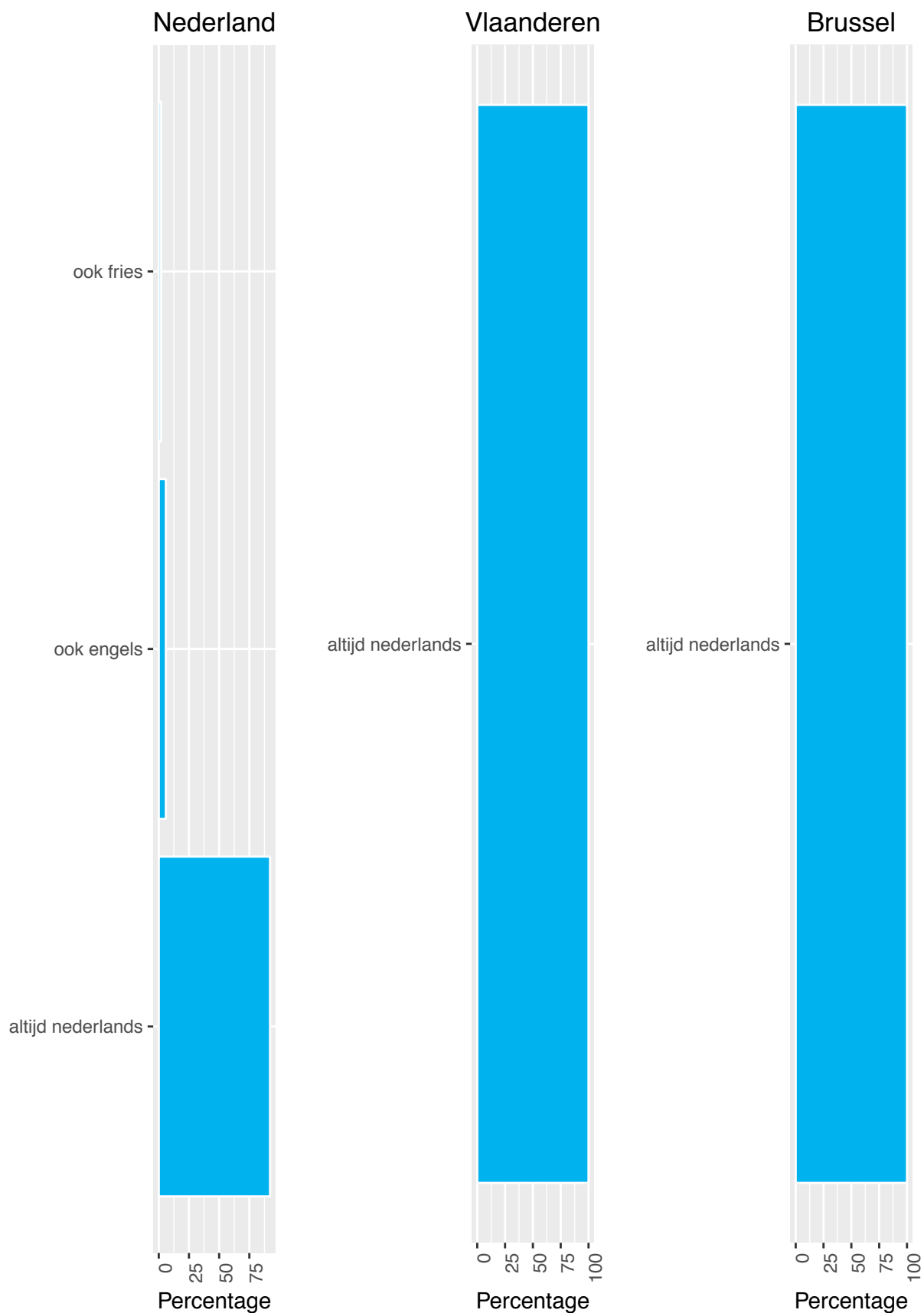

Figure 197: Met andere kinderen praat mijn kind...

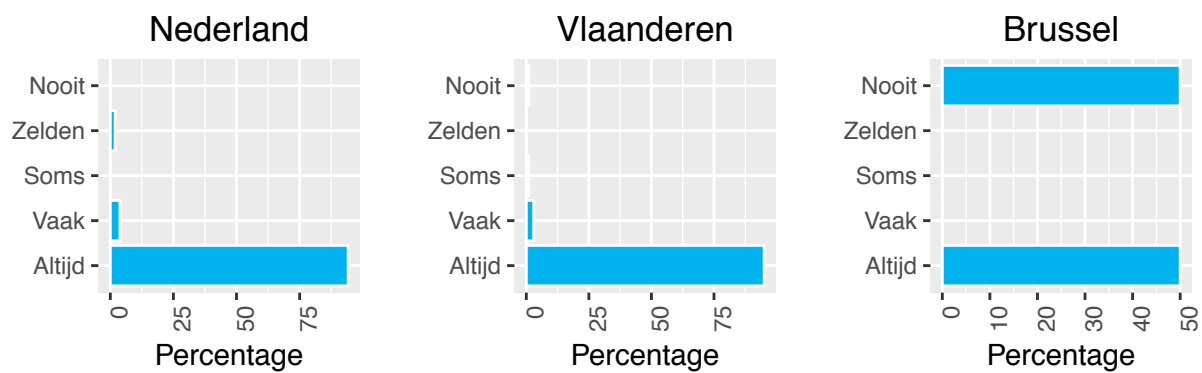

Figure 198: Met begeleiders praat mijn kind Nederlands.

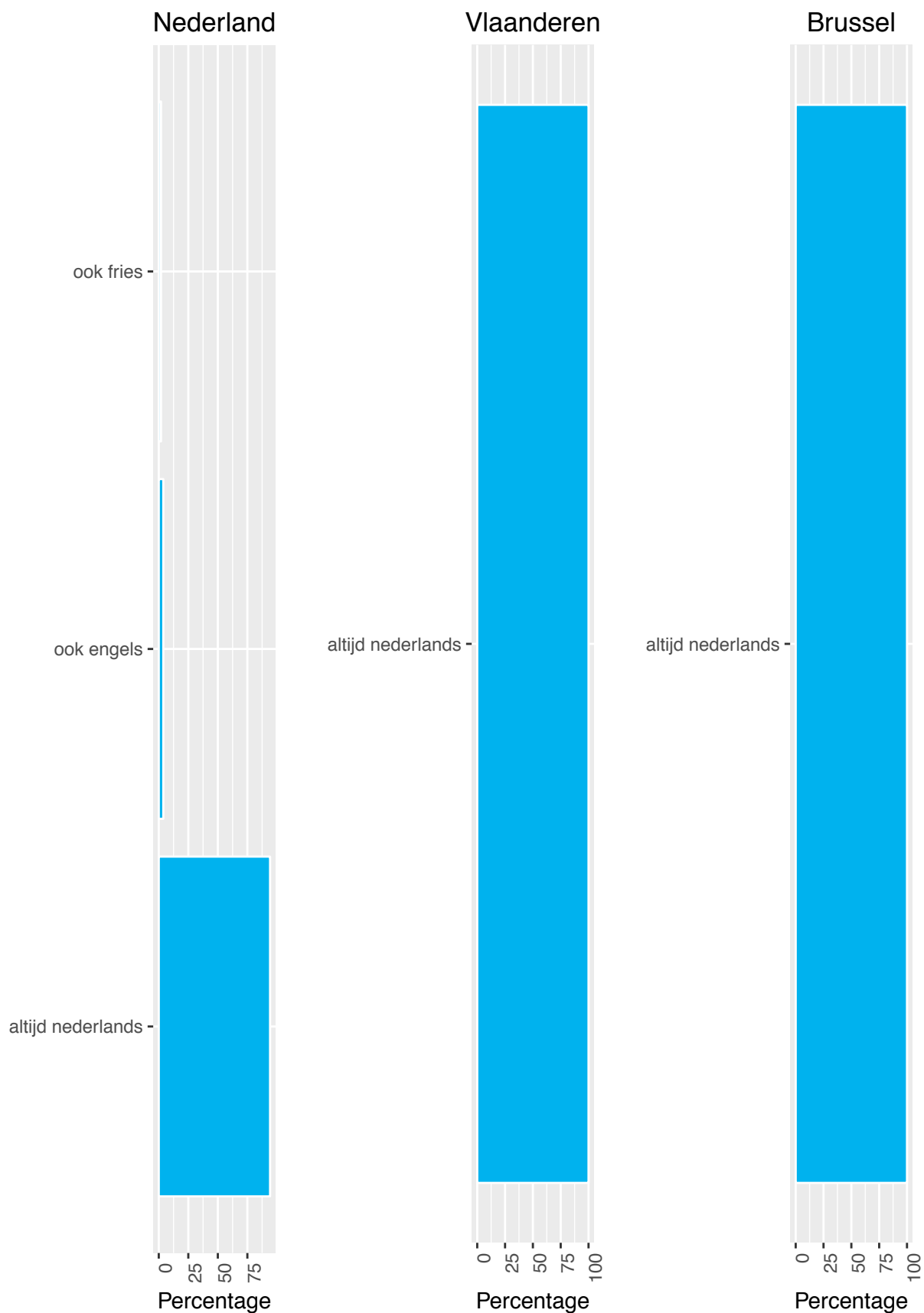

Figure 199: Met begeleiders praat mijn kind...

Figure 200: De website van de kinderopvang is in het...

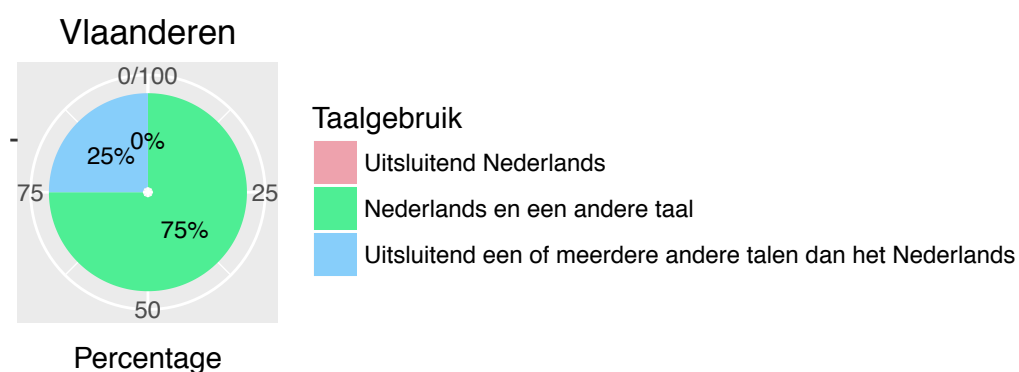

Figure 201: De website van de kinderopvang is in het...

Figure 202: De website van de kinderopvang is in het...

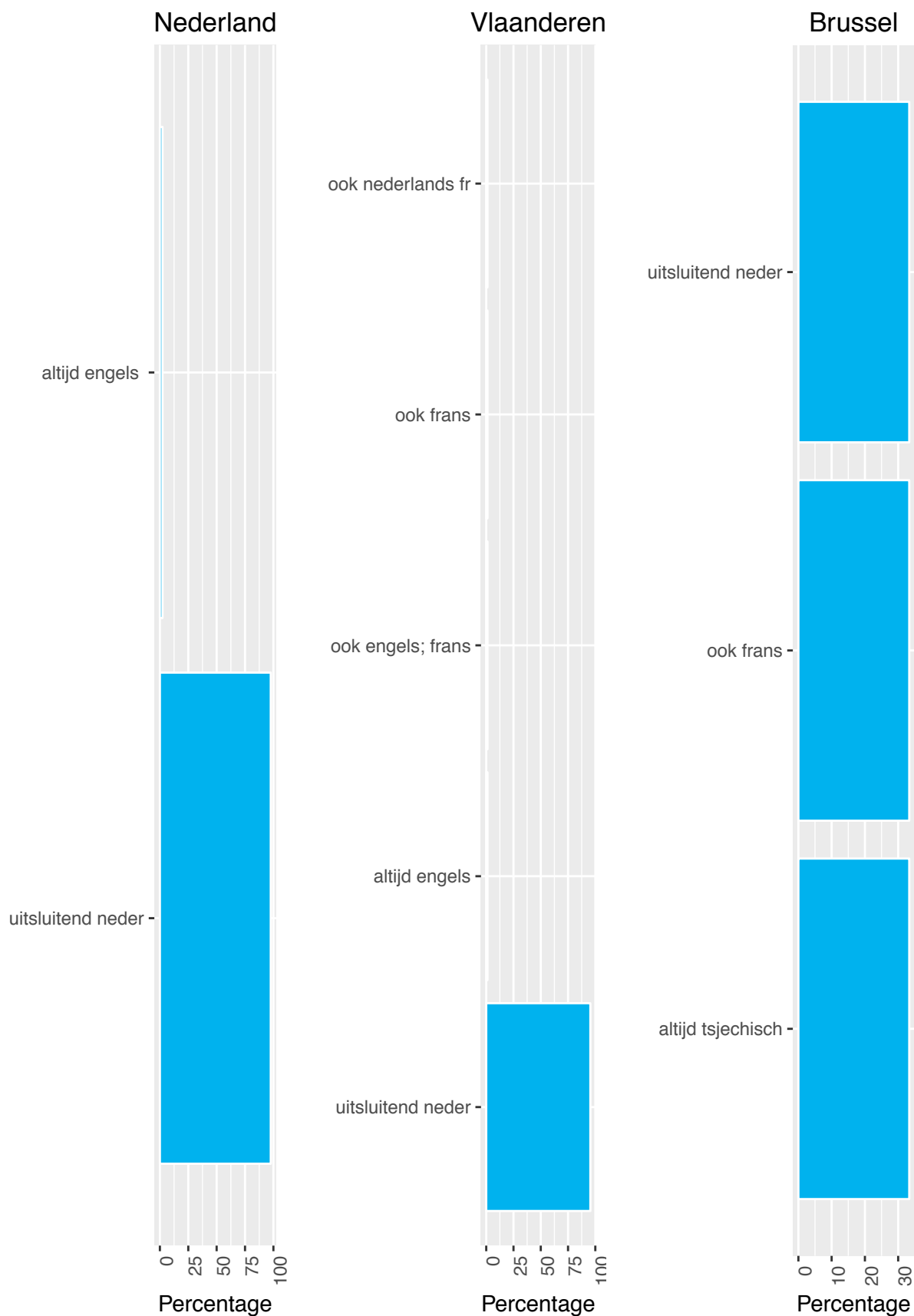

Figure 203: De website van de kinderopvang is (ook) in het...

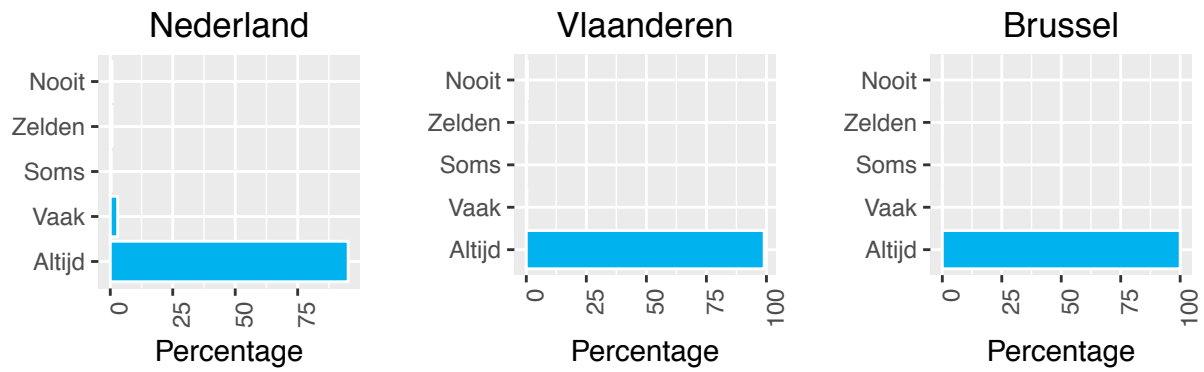
6c. Taalkeuze in het onderwijs: basisonderwijs

Figure 204: De school communiceert met mij in het Nederlands.

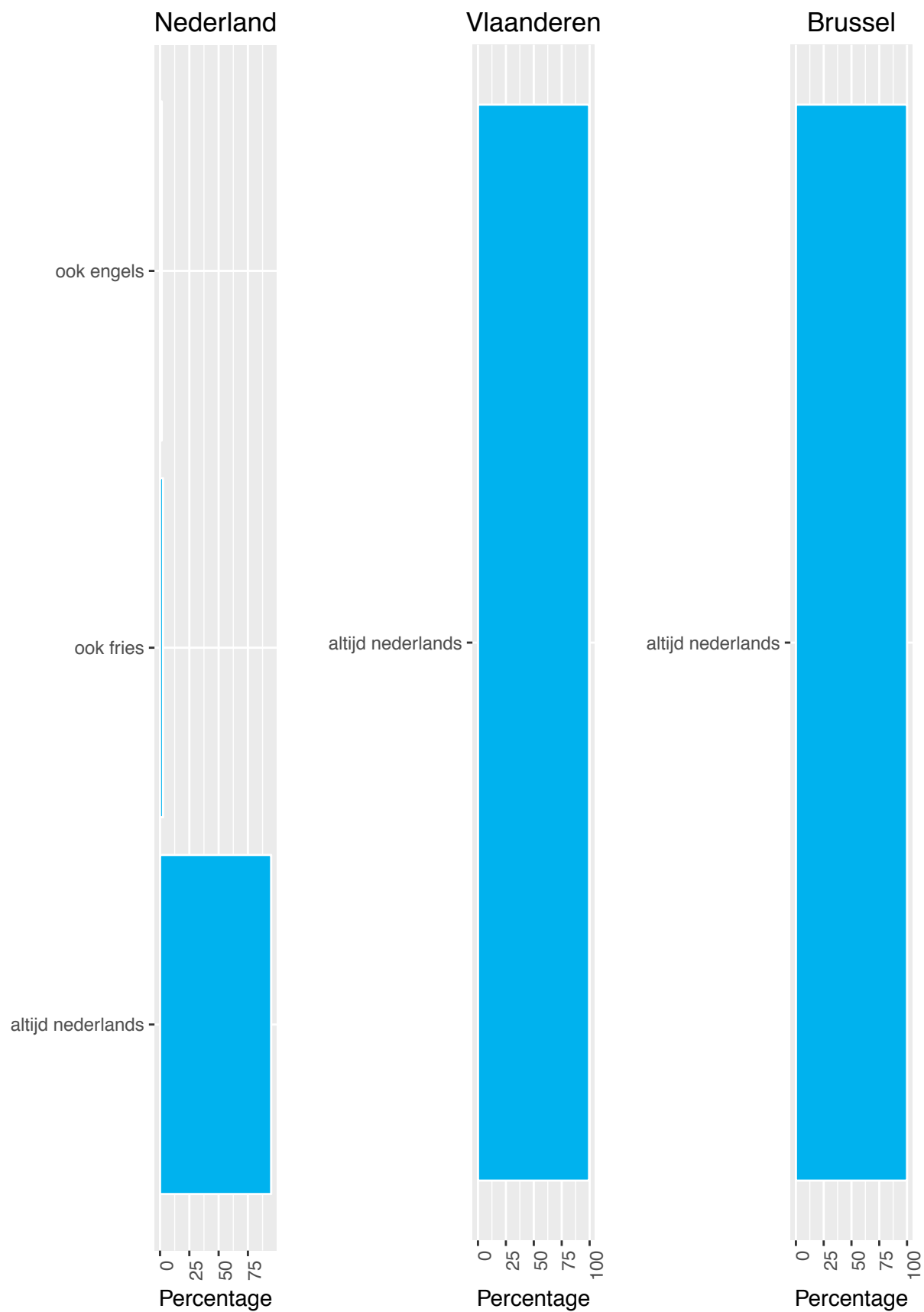

Figure 205: De school communiceert met mij in het...

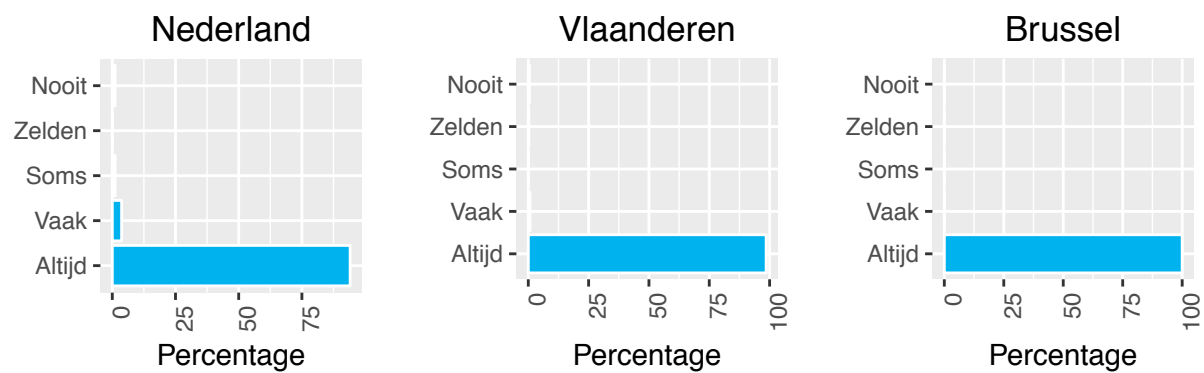

Figure 206: Met leraren praten mijn kinderen Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

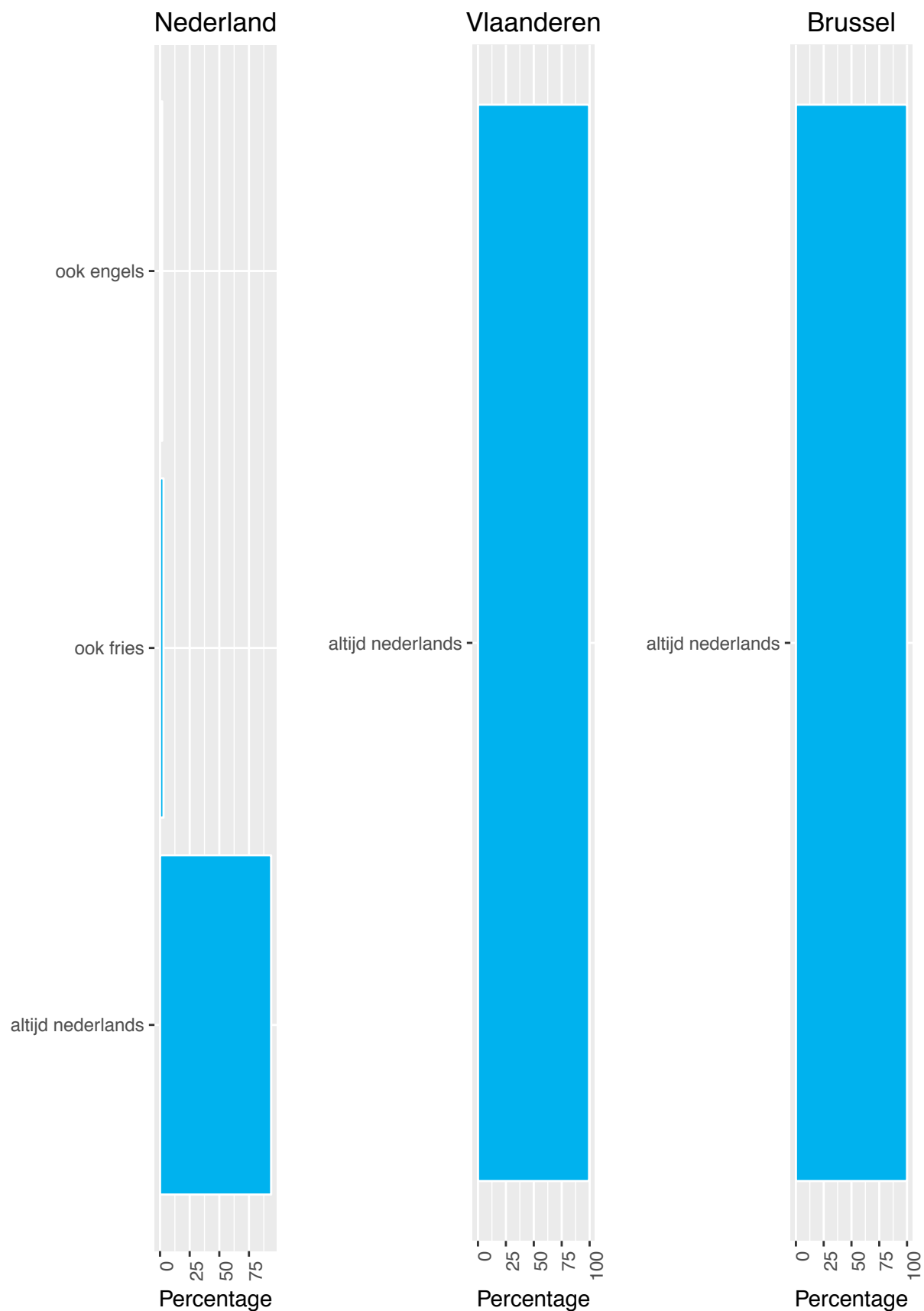

Figure 207: Met leraren praten mijn kinderen... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd)

Figure 208: De website van de school is in het...

Figure 209: De website van de school is in het...

Figure 210: De website van de school is in het...

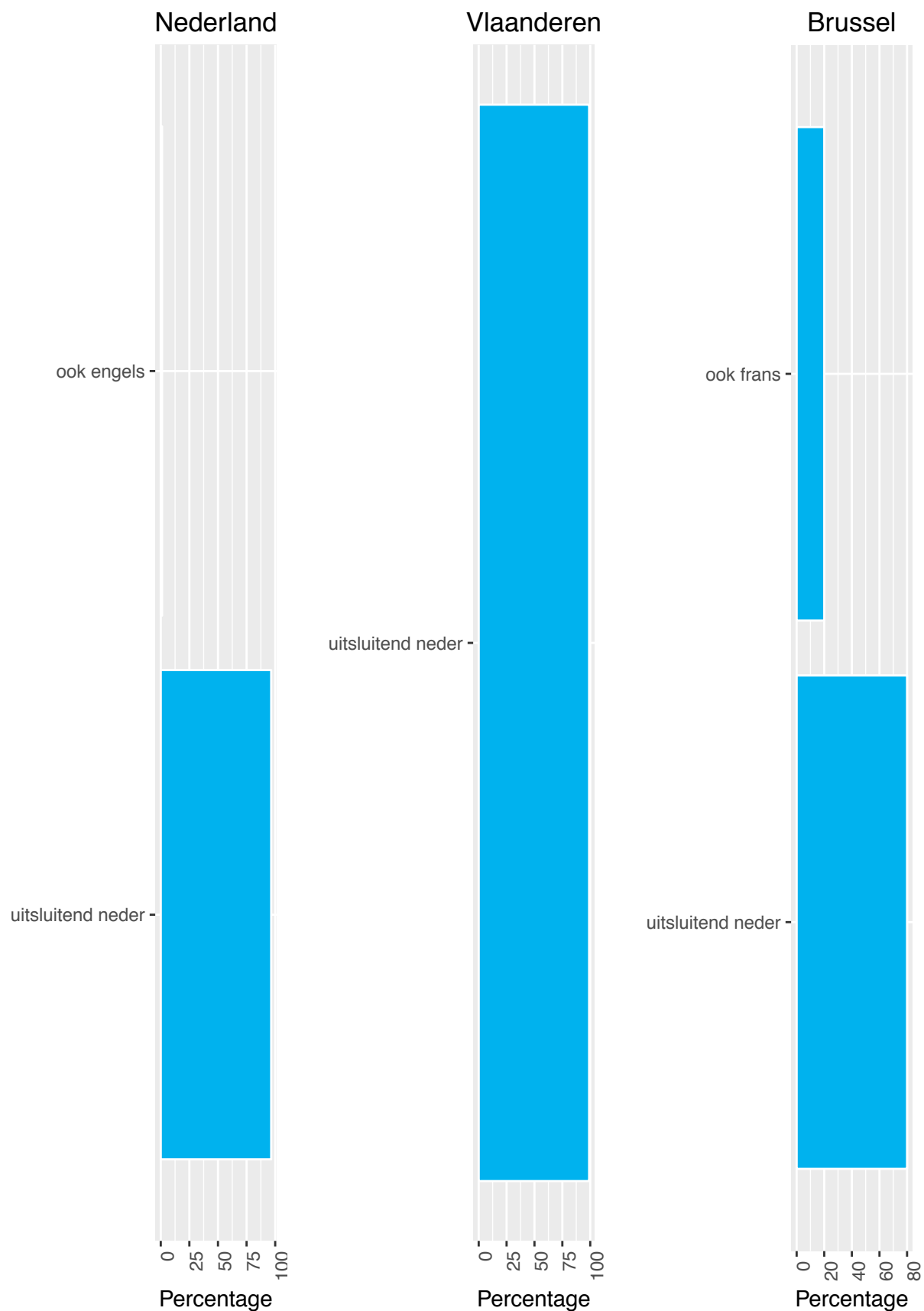

Figure 211: De website van de school is (ook) in het...

6d. Taalkeuze in het onderwijs: middelbaar onderwijs

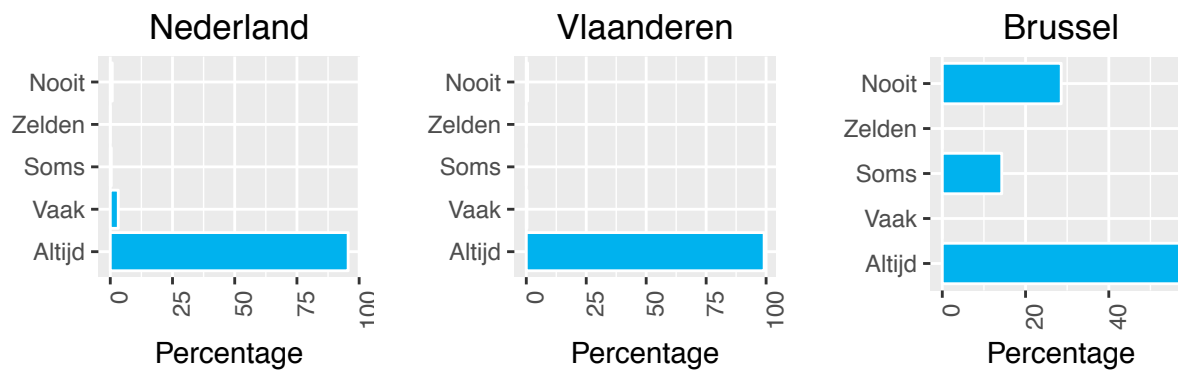

Figure 212: De school communiceert met mij in het Nederlands.

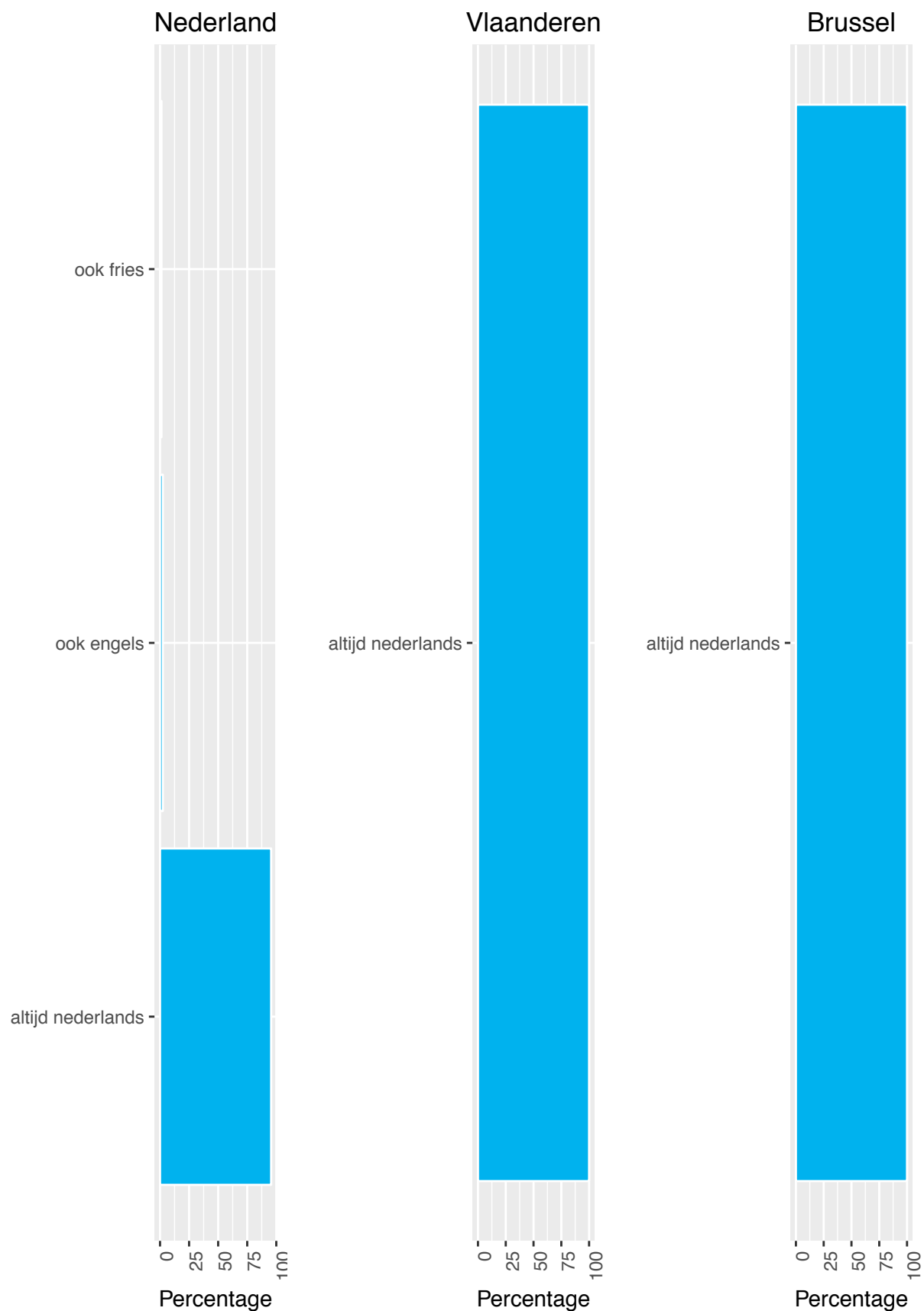

Figure 213: De school communiceert met mij in het...

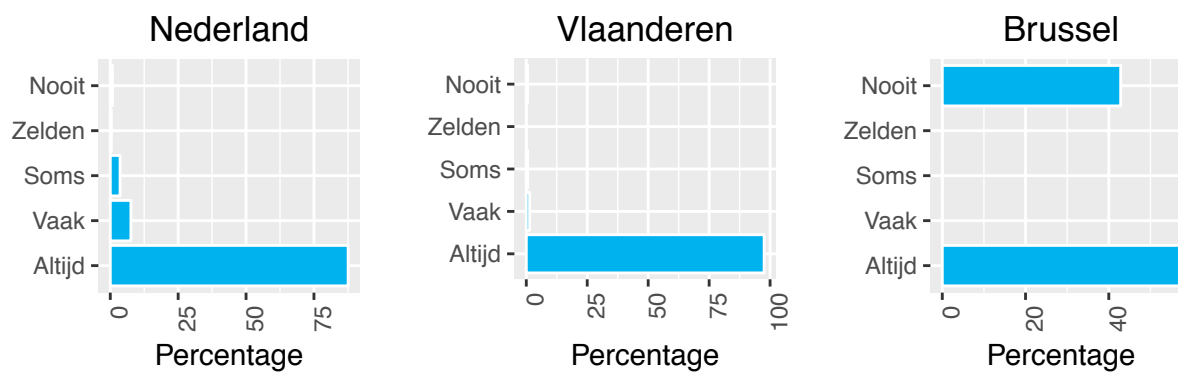

Figure 214: Met leraren praten mijn kinderen Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

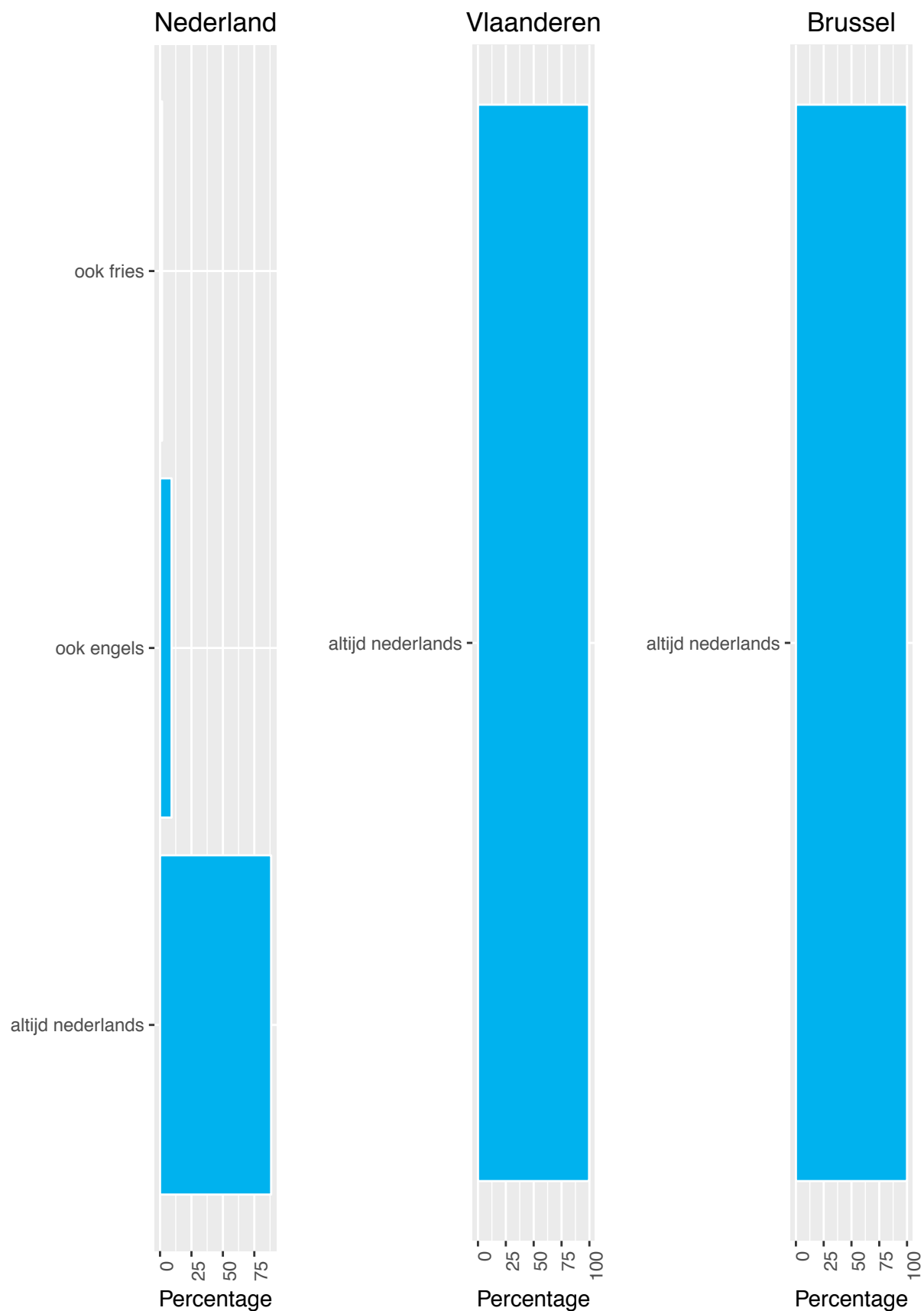

Figure 215: Met leraren praten mijn kinderen... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

Figure 216: De website van de school is in het...

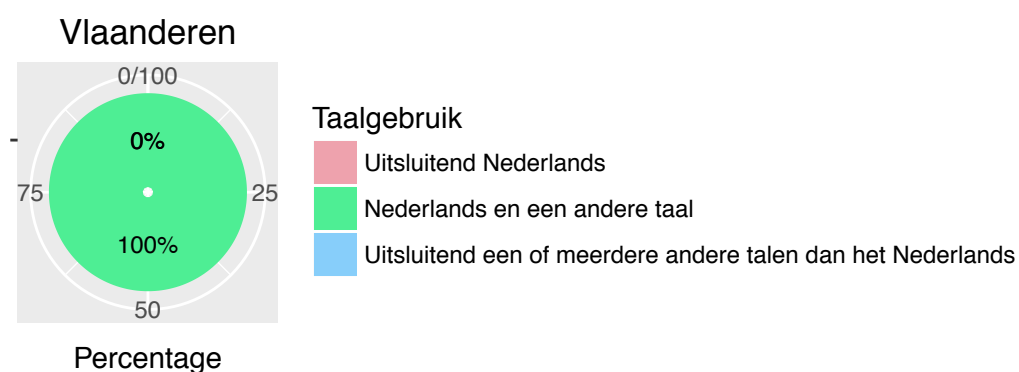

Figure 217: De website van de school is in het...

Figure 218: De website van de school is in het...

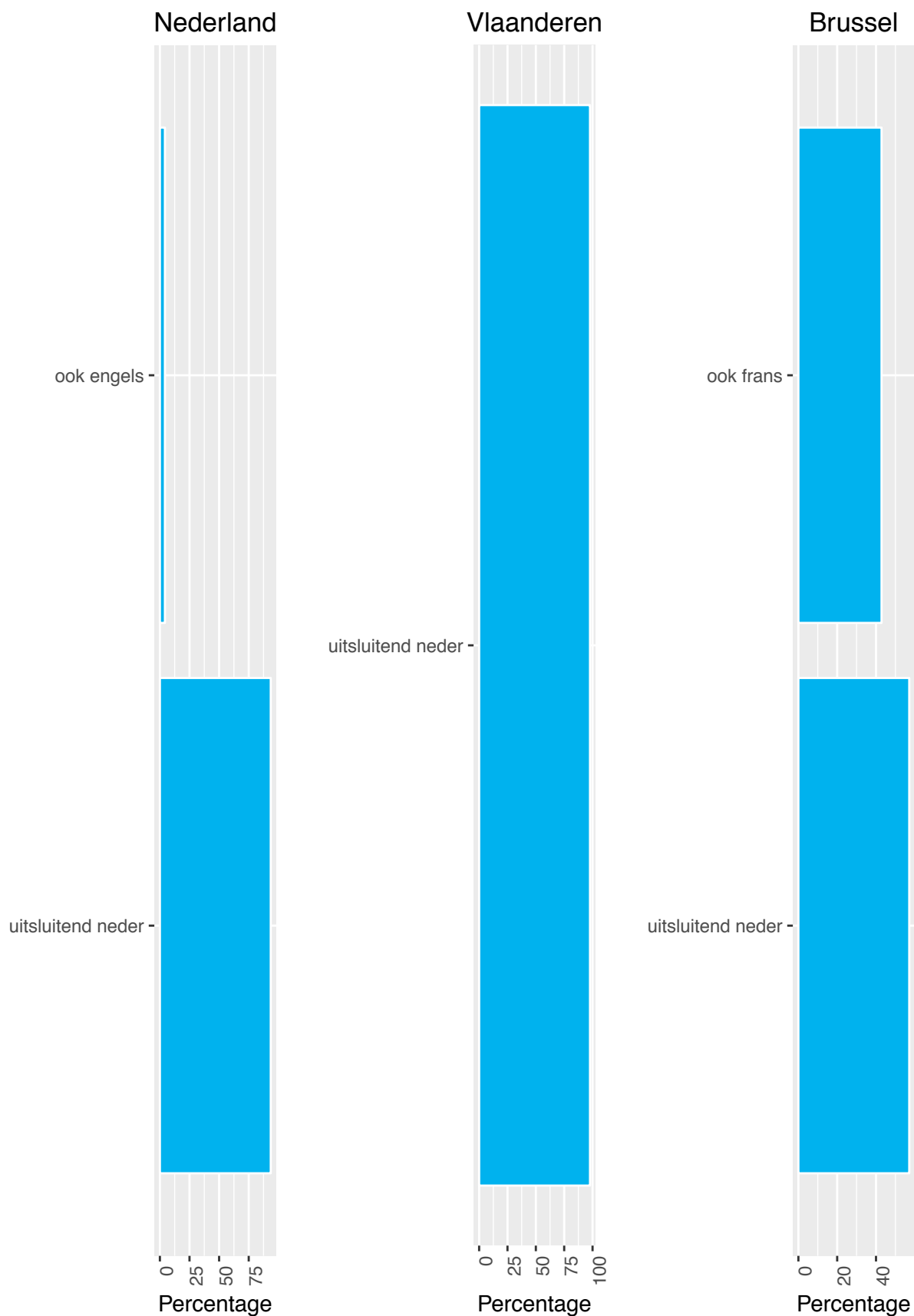

Figure 219: De website van de school is (ook) in het...

6e. Taalkeuze in het onderwijs: mbo

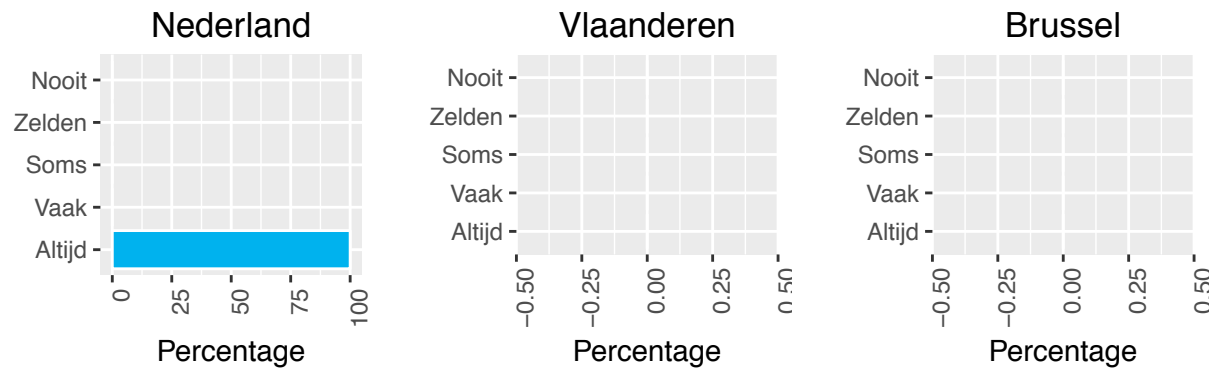

Figure 220: De school communiceert met mij in het Nederlands.

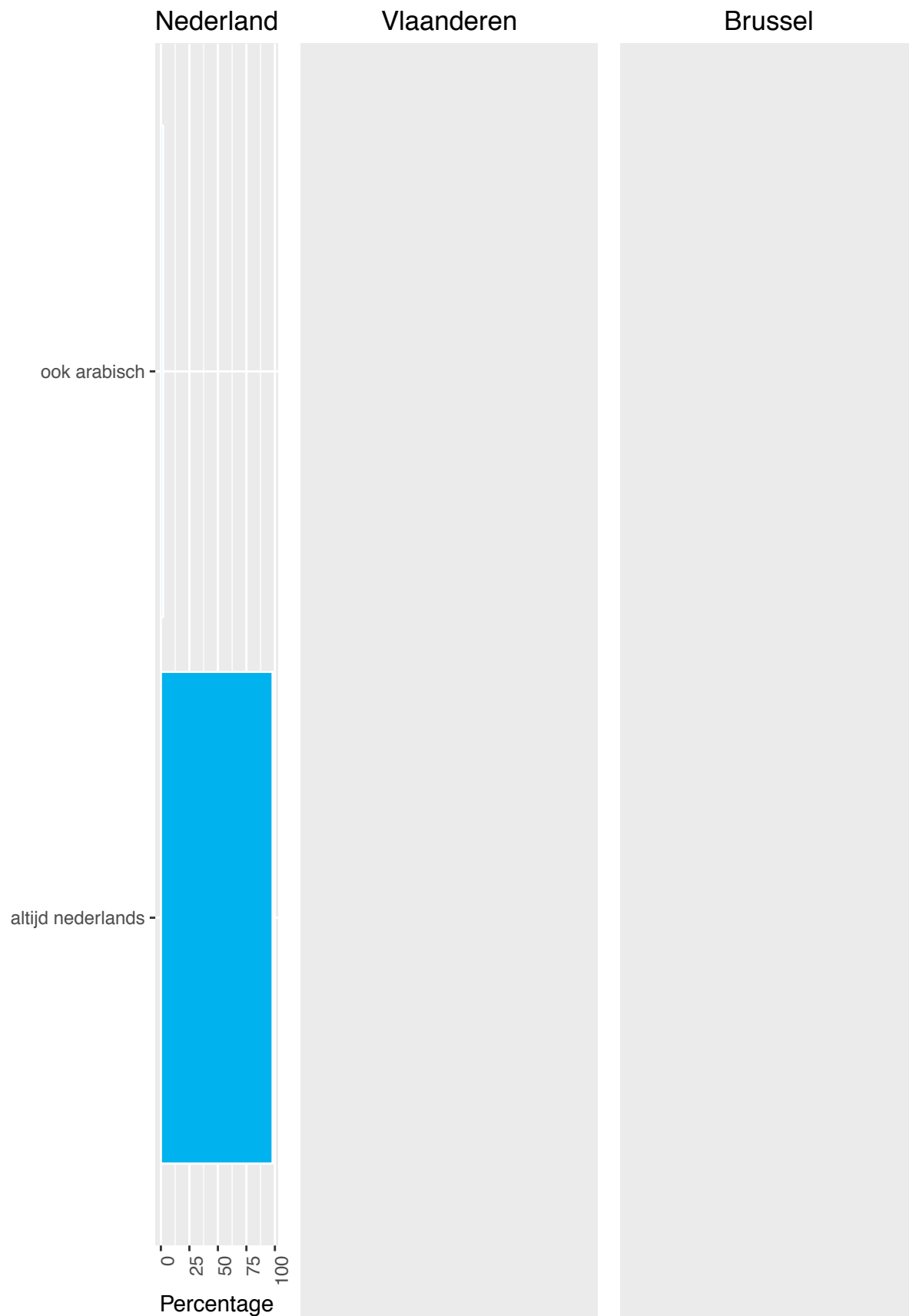

Figure 221: De school communiceert met mij in het...

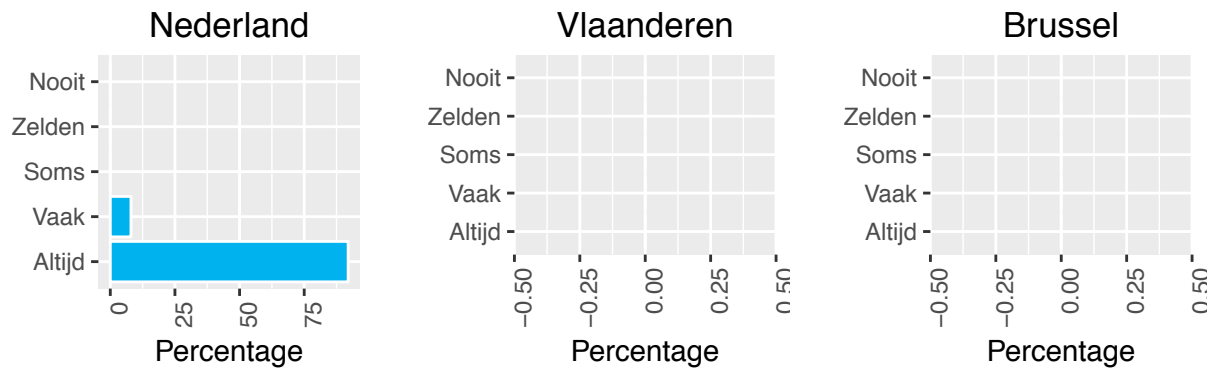

Figure 222: Met leraren praten mijn kinderen Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

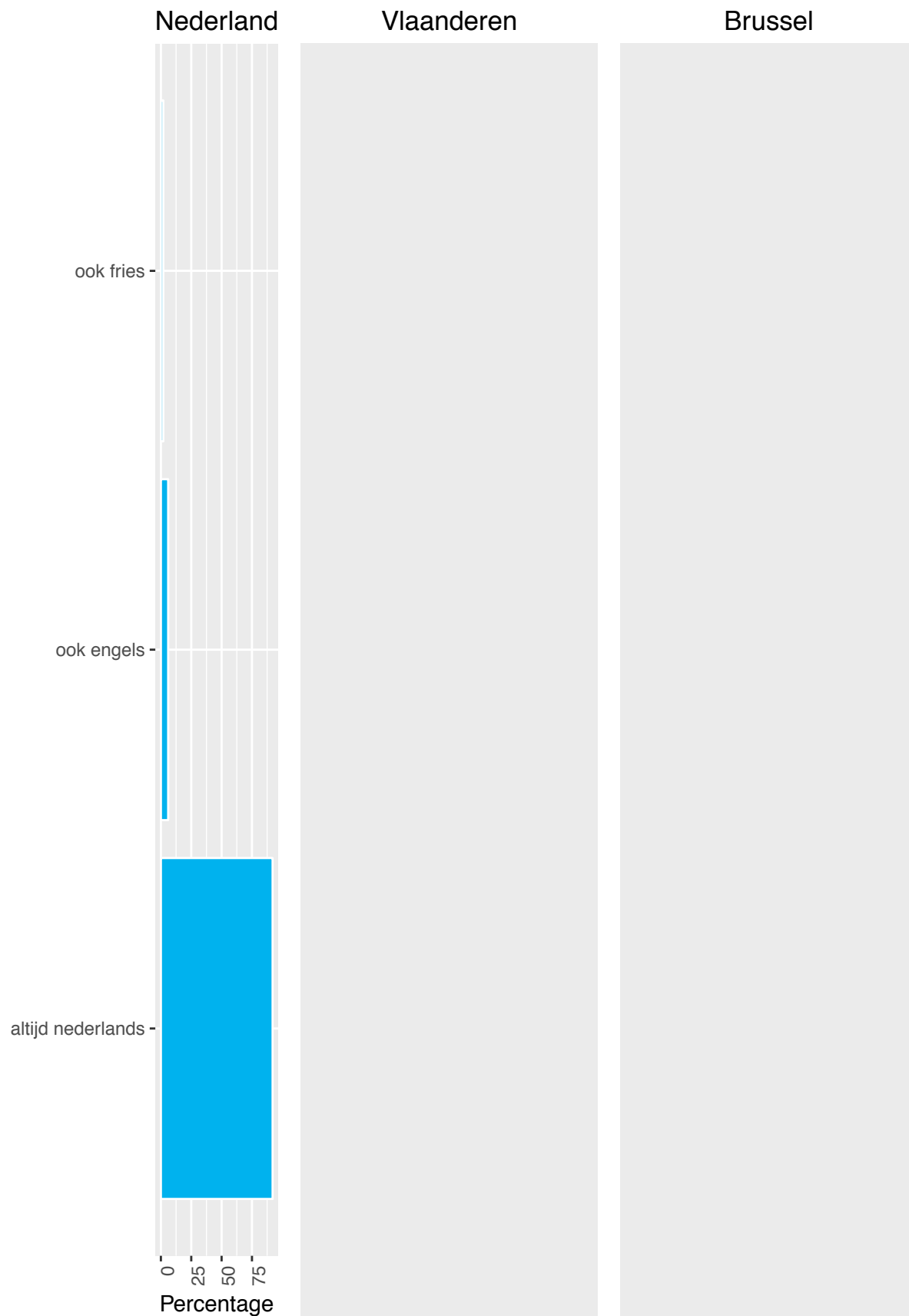

Figure 223: Met leraren praten mijn kinderen... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

Figure 224: De website van de school is in het...

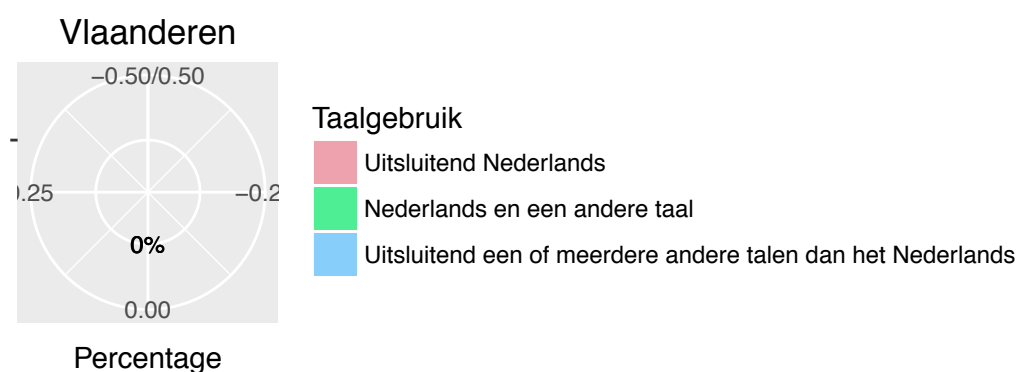

Figure 225: De website van de school is in het...

Figure 226: De website van de school is in het...

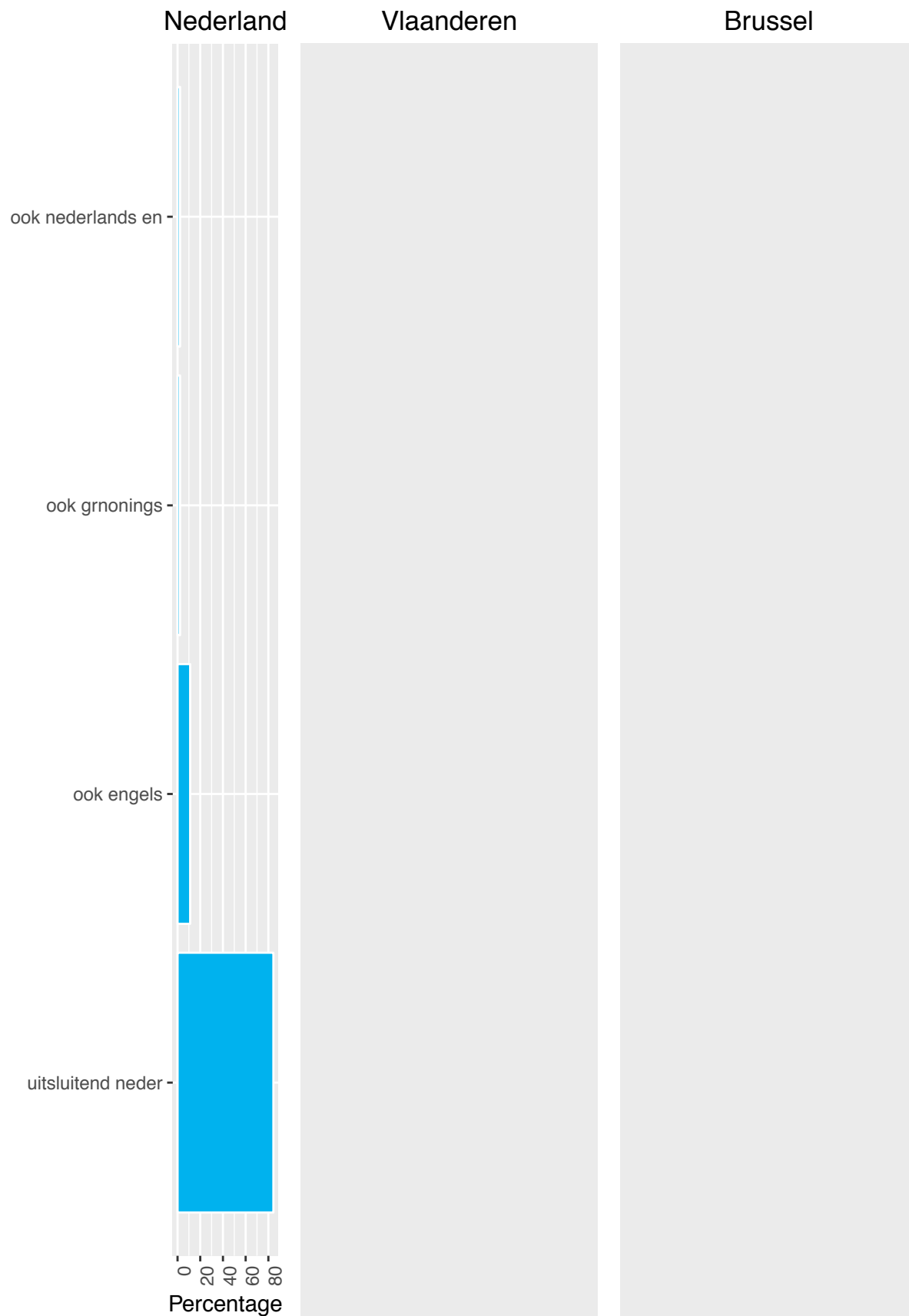

Figure 227: De website van de school is (ook) in het...

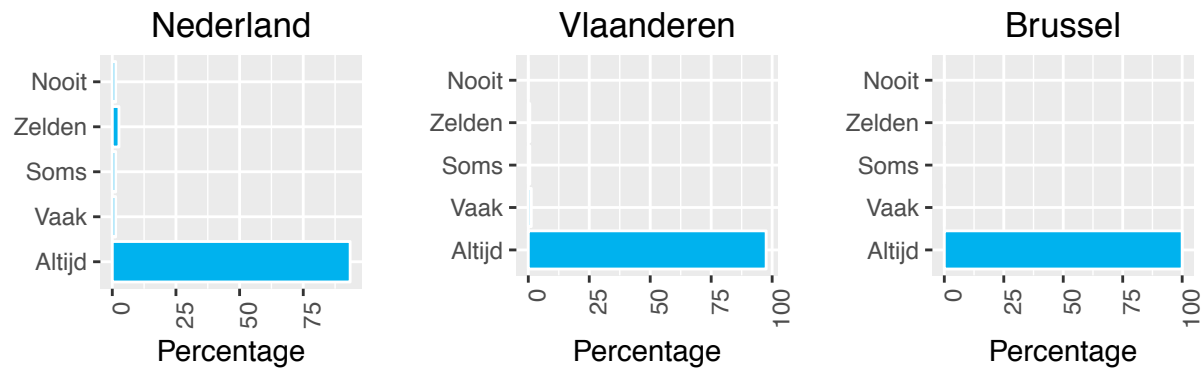
6f. Taalkeuze in het onderwijs: hbo (NL) of de hogeschool (VL)

Figure 228: De school communiceert met mij in het Nederlands.

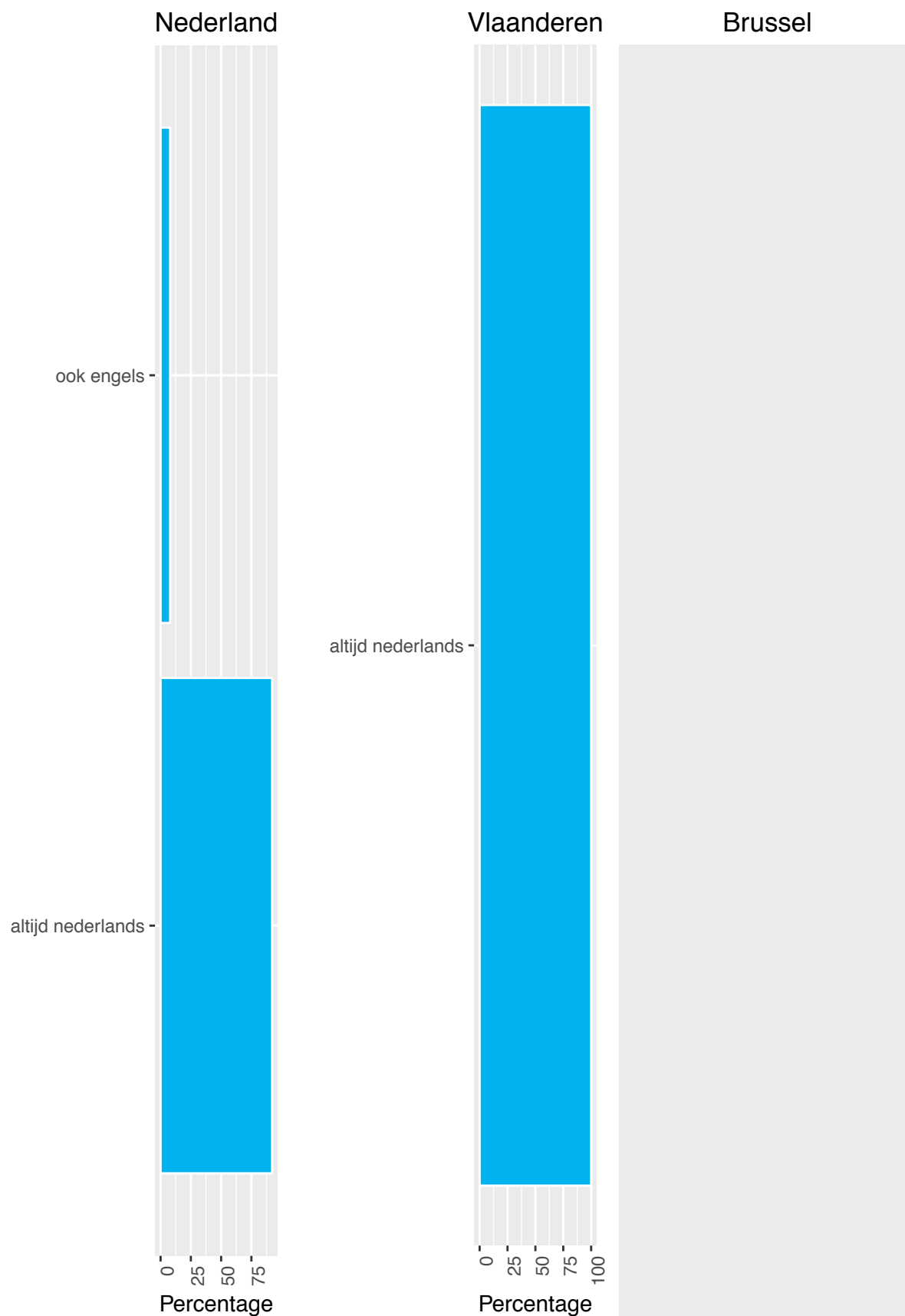

Figure 229: De school communiceert met mij in het...

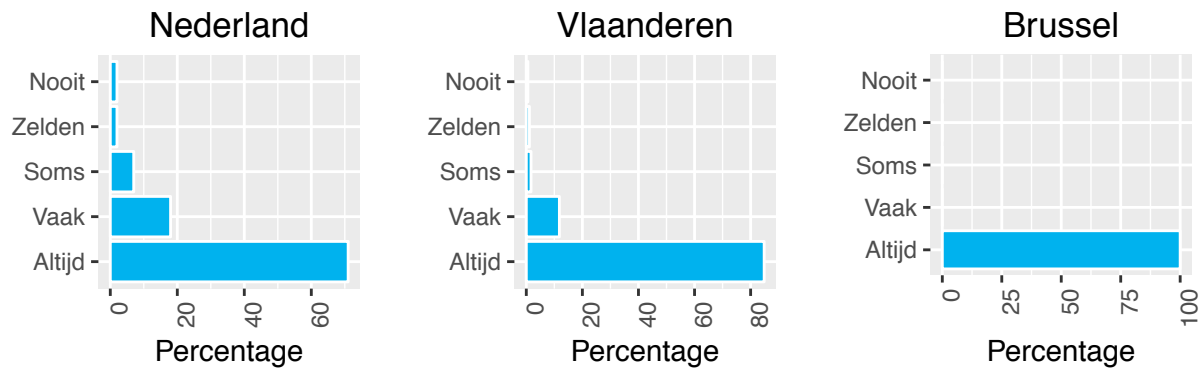

Figure 230: Met docenten praten mijn kinderen Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

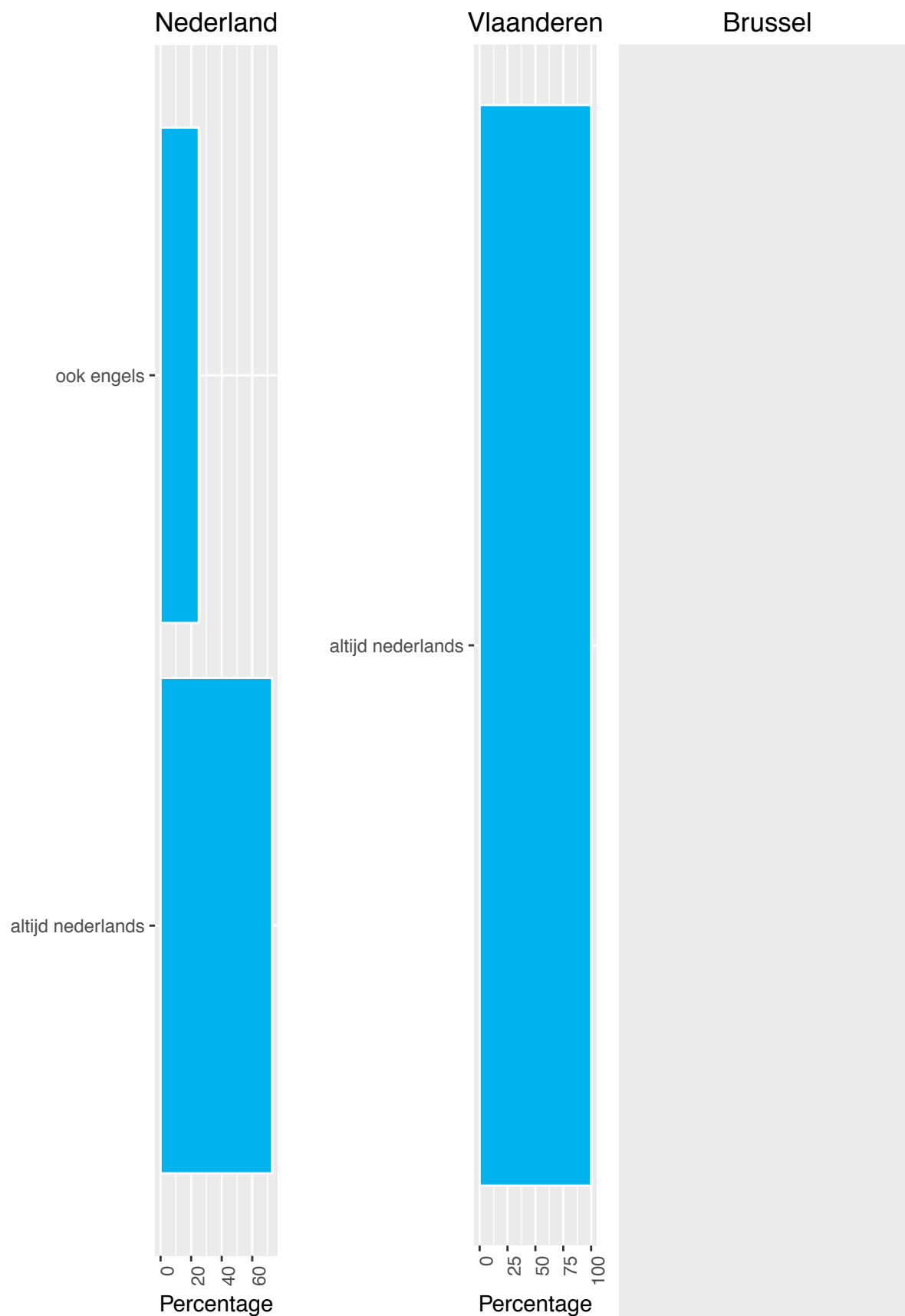

Figure 231: Met docenten praten mijn kinderen... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

Figure 232: De website van de hogeschool is in het...

Figure 233: De website van de hogeschool is in het...

Figure 234: De website van de hogeschool is in het...

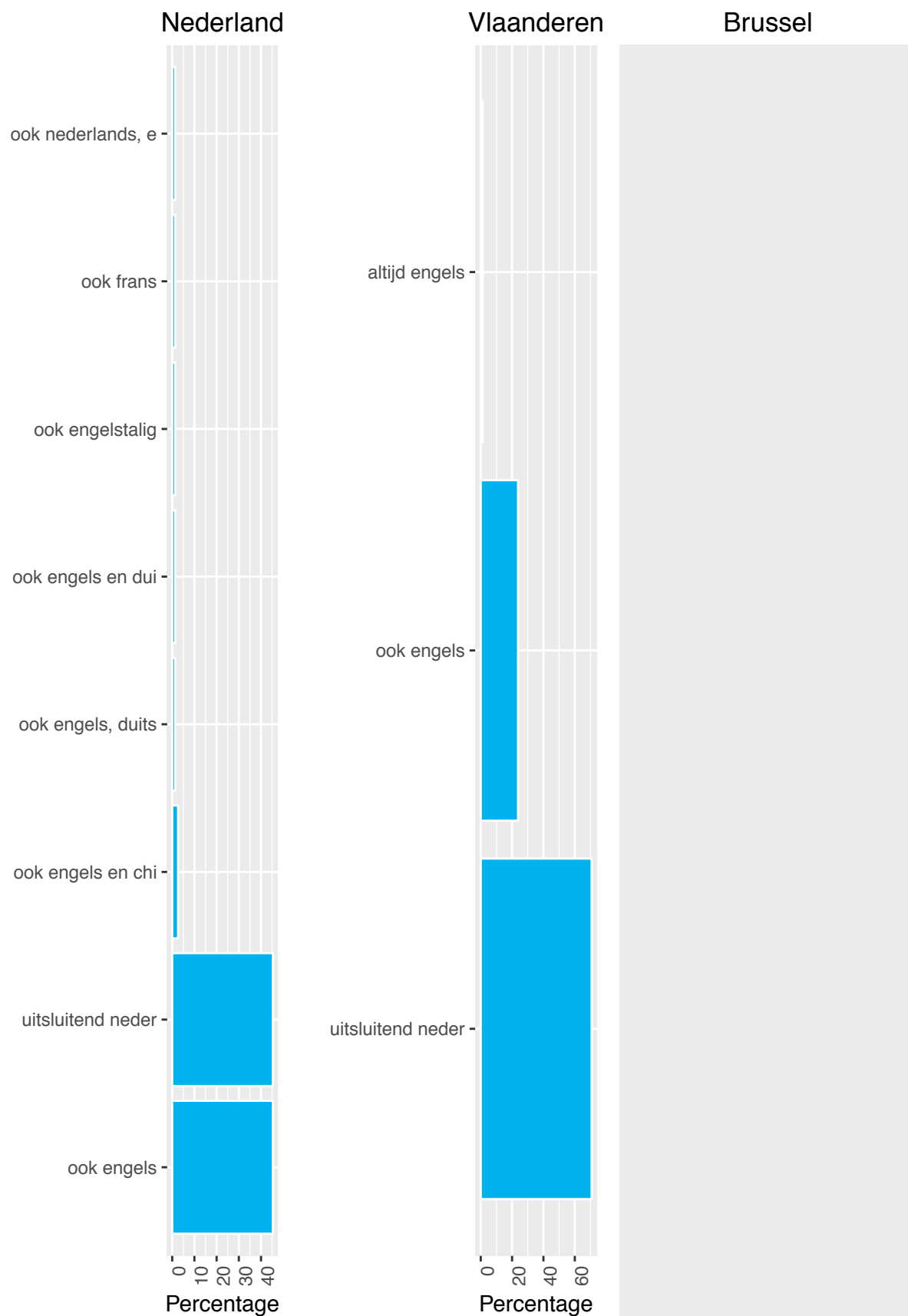

Figure 235: De website van de hogeschool is (ook) in het...

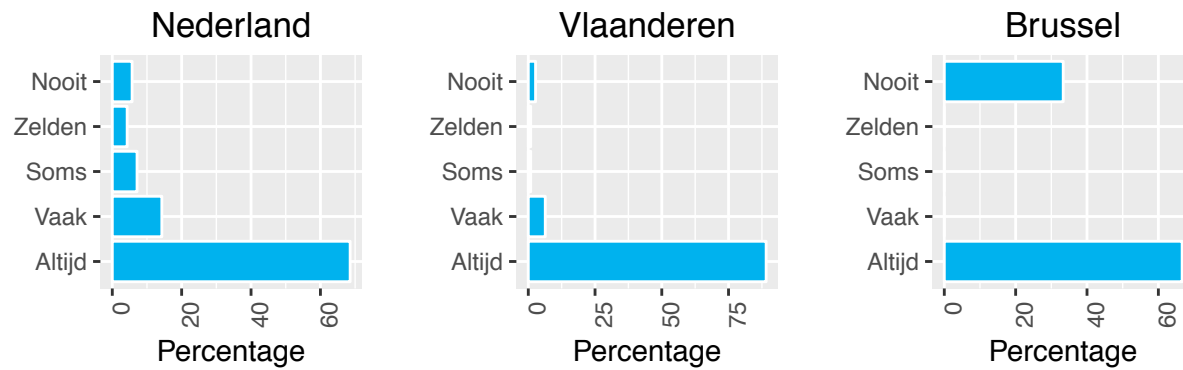
6g. Taalkeuze in het onderwijs: universitair onderwijs

Figure 236: De universiteit communiceert met mij in het Nederlands.

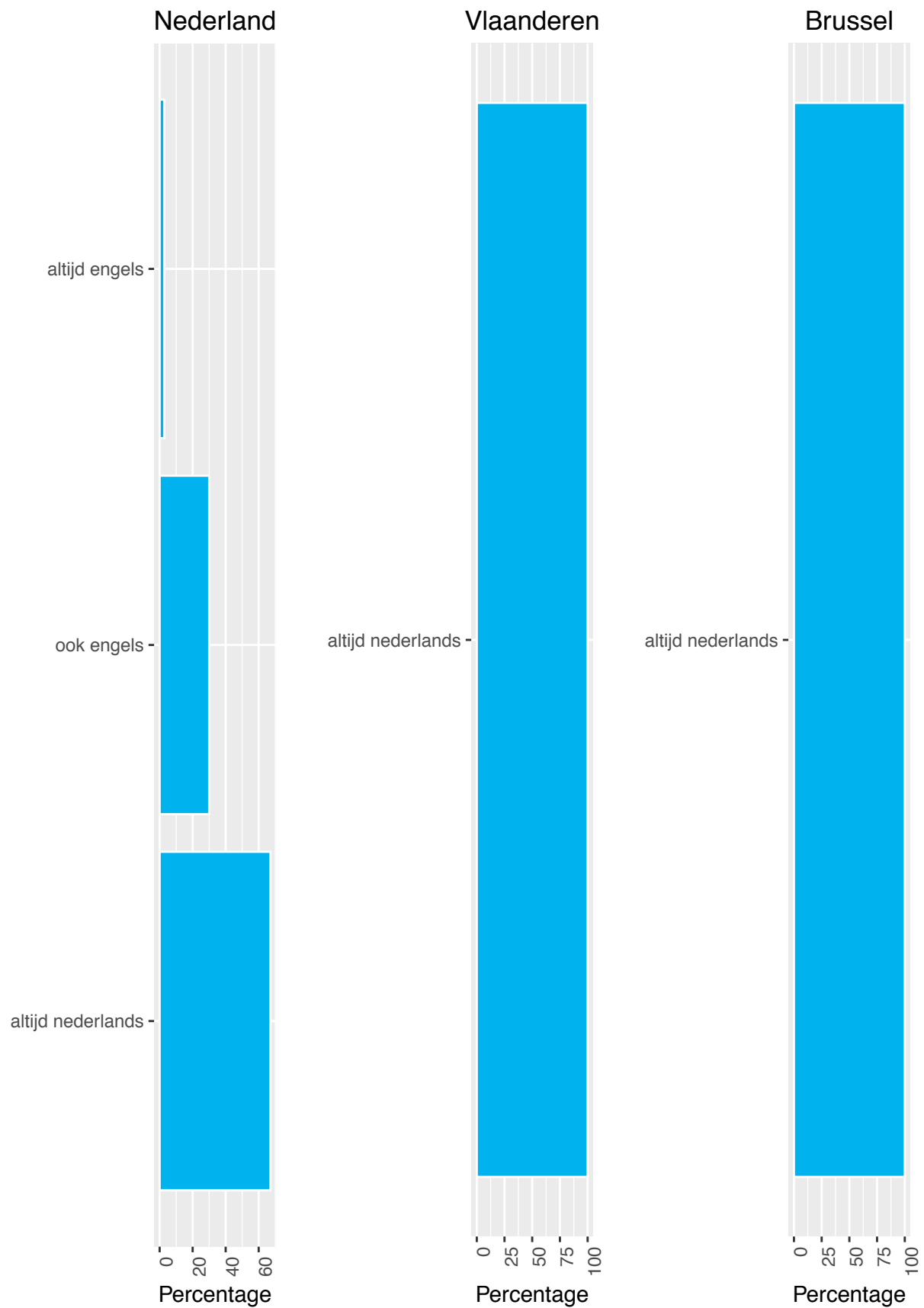

Figure 237: De universiteit communiceert met mij in het...

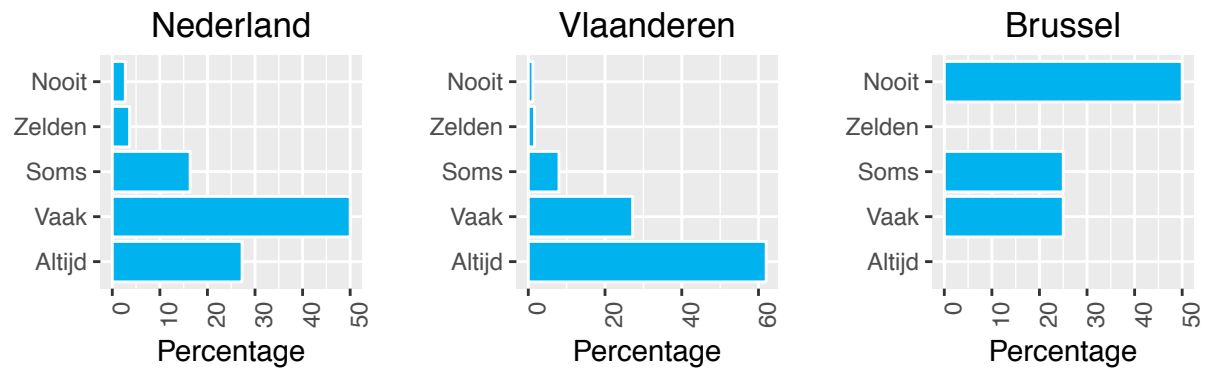

Figure 238: Met docenten praten mijn kinderen Nederlands (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

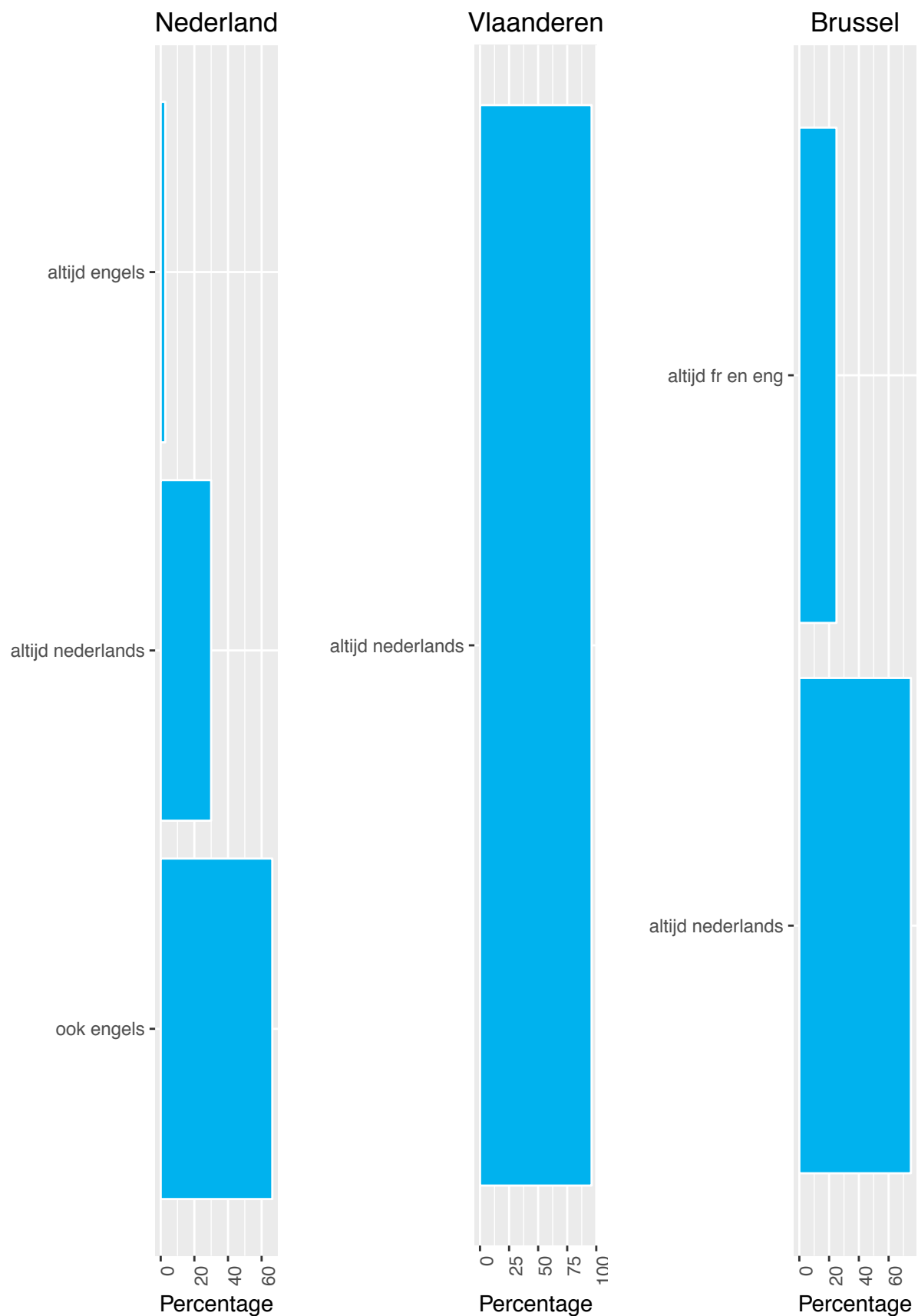

Figure 239: Met docenten praten mijn kinderen... (NB: specifieke taallessen uitgezonderd).

Figure 240: De website van de universiteit is in het...

Figure 241: De website van de universiteit is in het...

Figure 242: De website van de universiteit is in het...

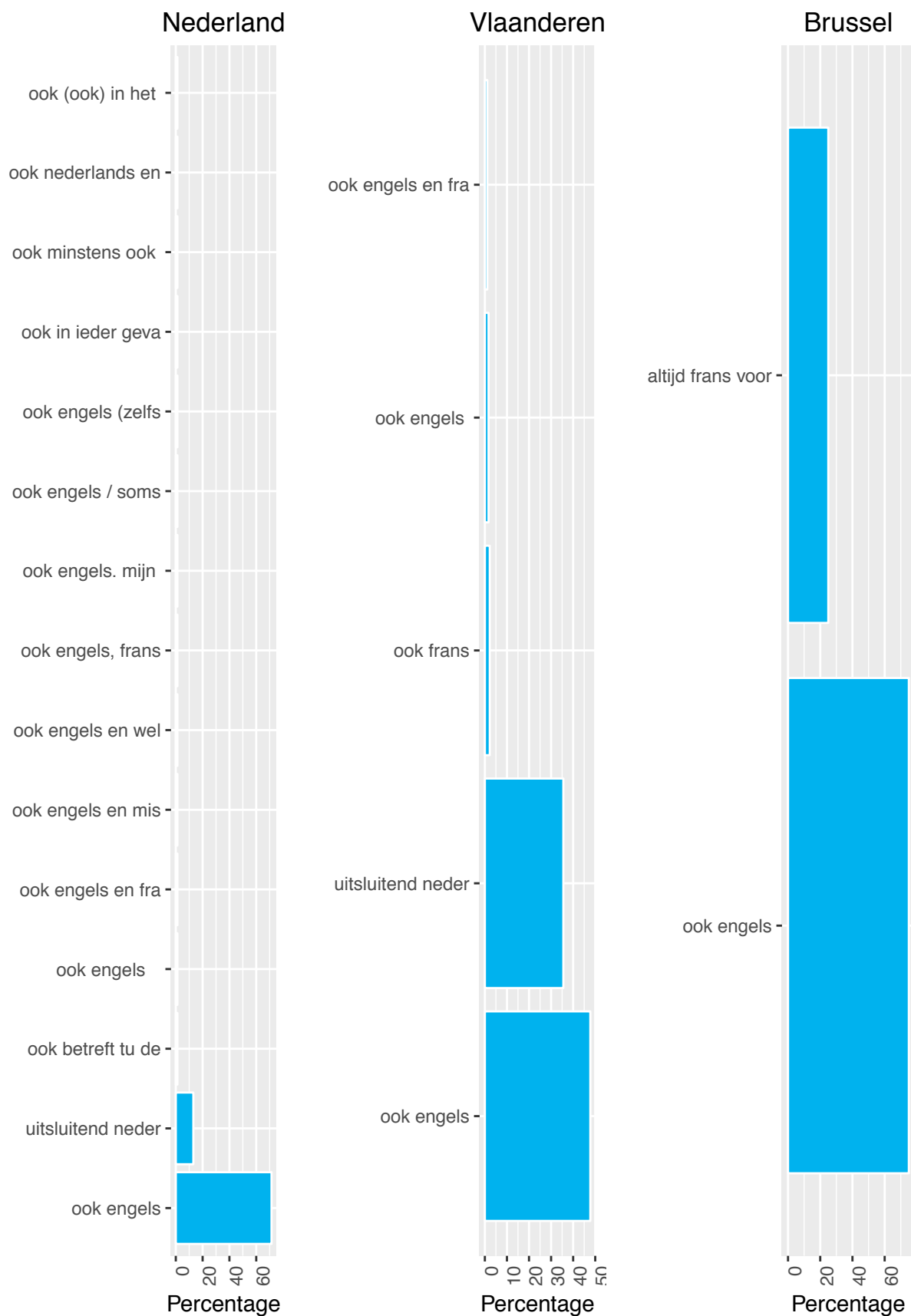

Figure 243: De website van de universiteit is (ook) in het...

7. De talen om u heen

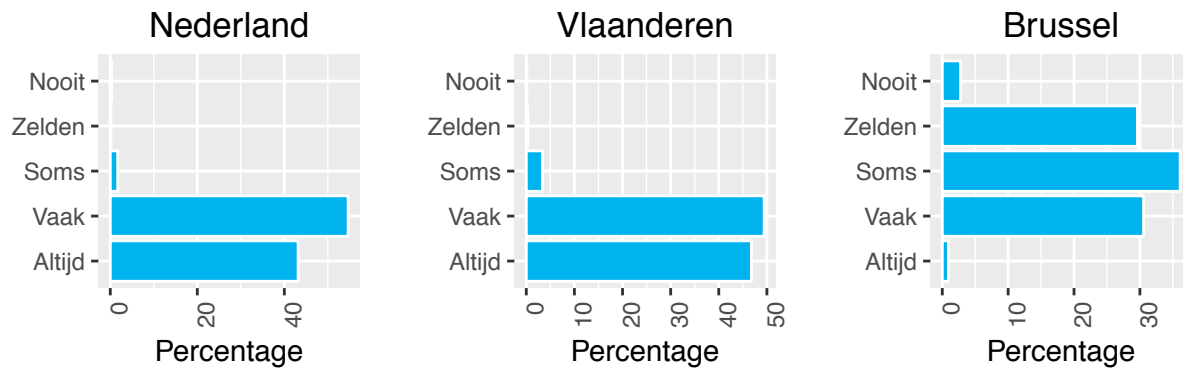

Figure 244: In het ziekenhuis hoor ik Nederlands.

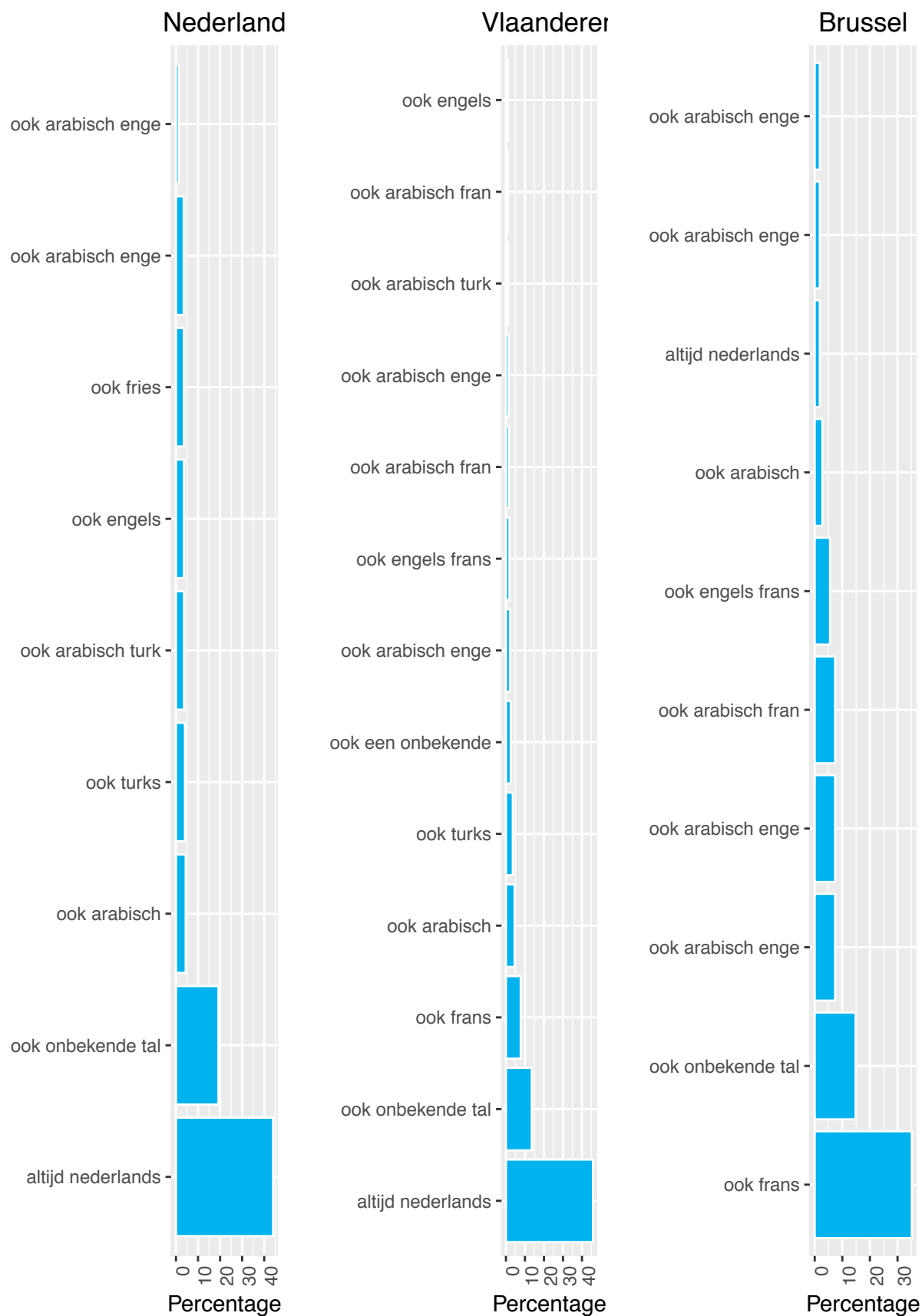

Figure 245: In het ziekenhuis hoor ik...

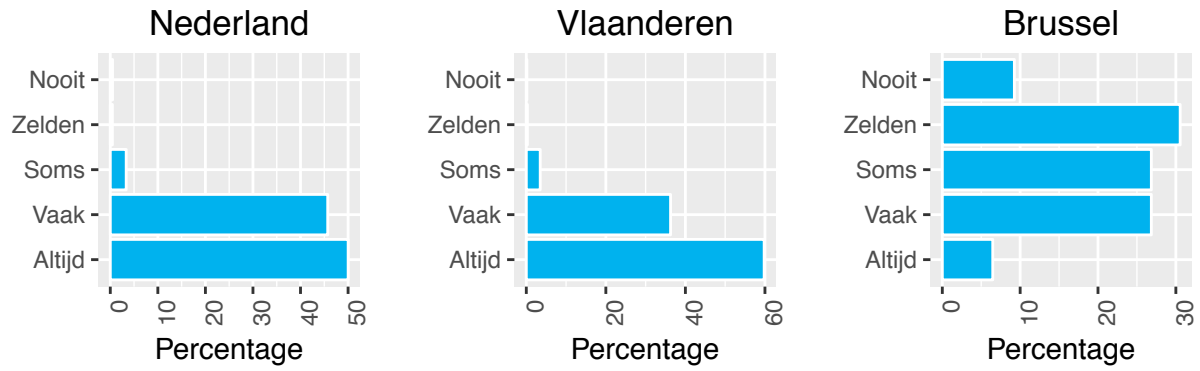

Figure 246: In de wachtkamer bij de huisarts hoor ik Nederlands.

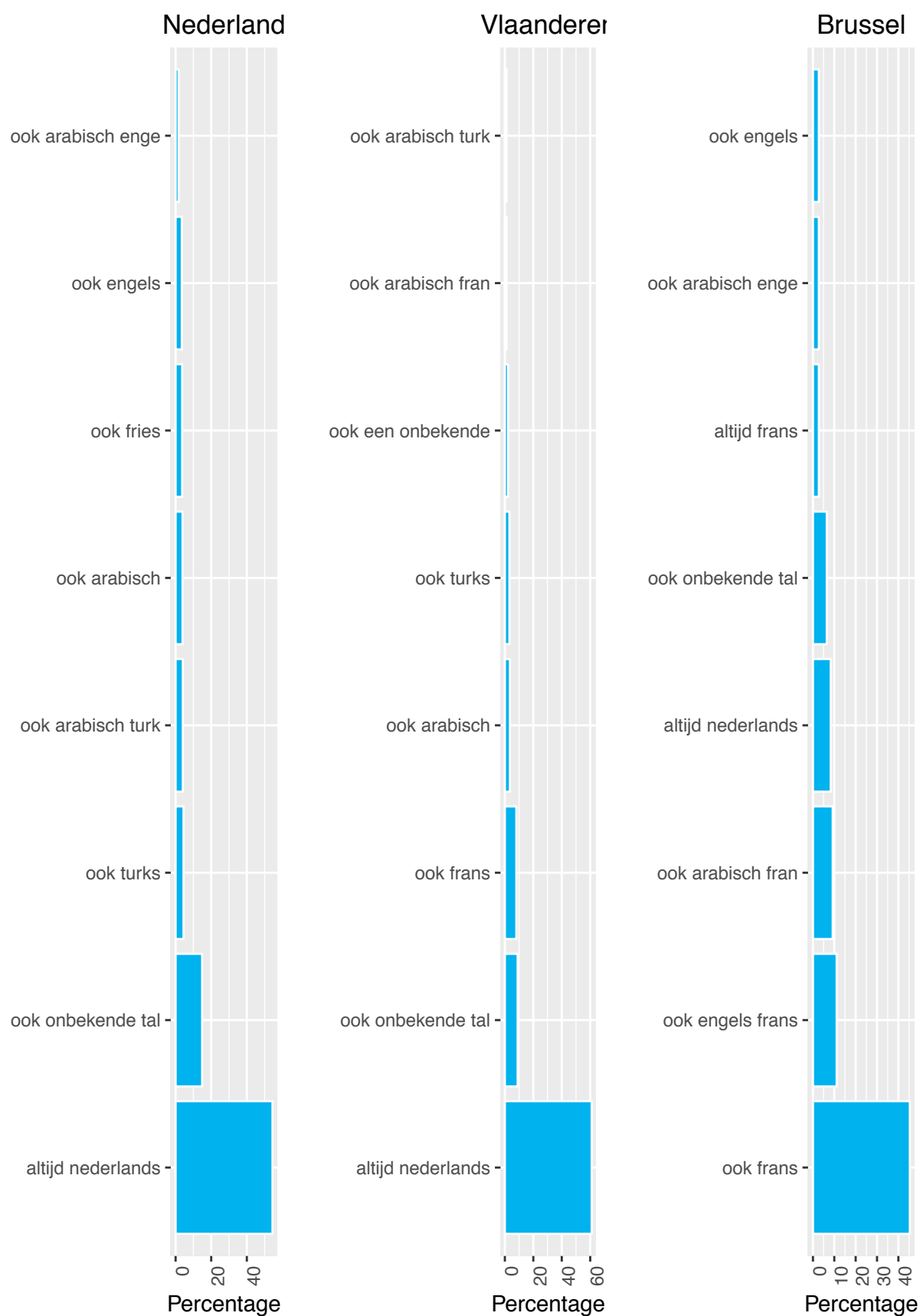

Figure 247: In de wachtkamer bij de huisarts hoor ik...

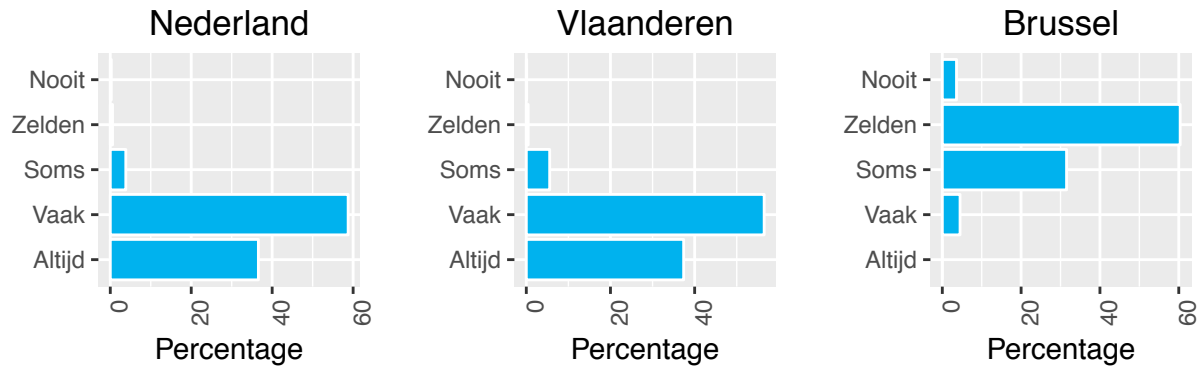

Figure 248: Aan de kassa in de supermarkt hoor ik om me heen Nederlands.

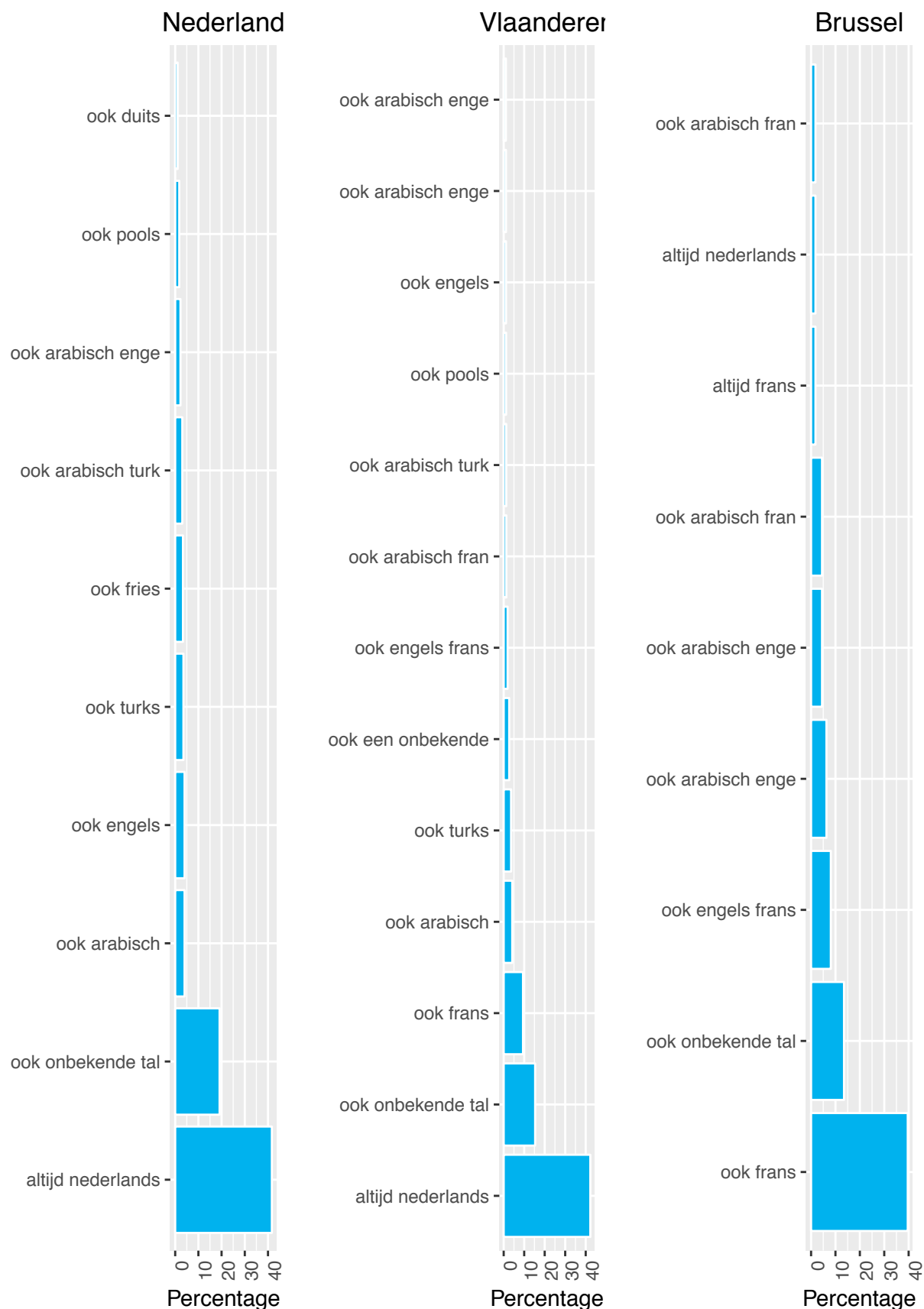

Figure 249: Aan de kassa in de supermarkt hoor ik om me heen...

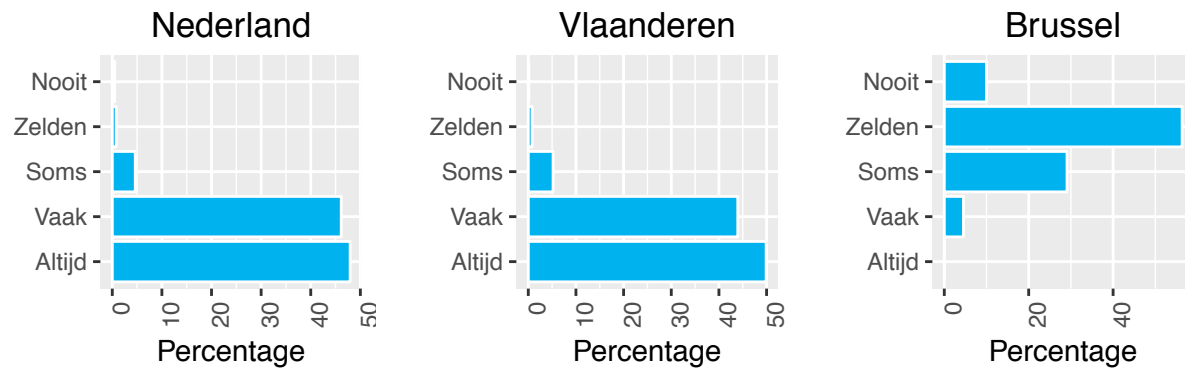

Figure 250: In de buurt waar ik woon, hoor ik op straat Nederlands.

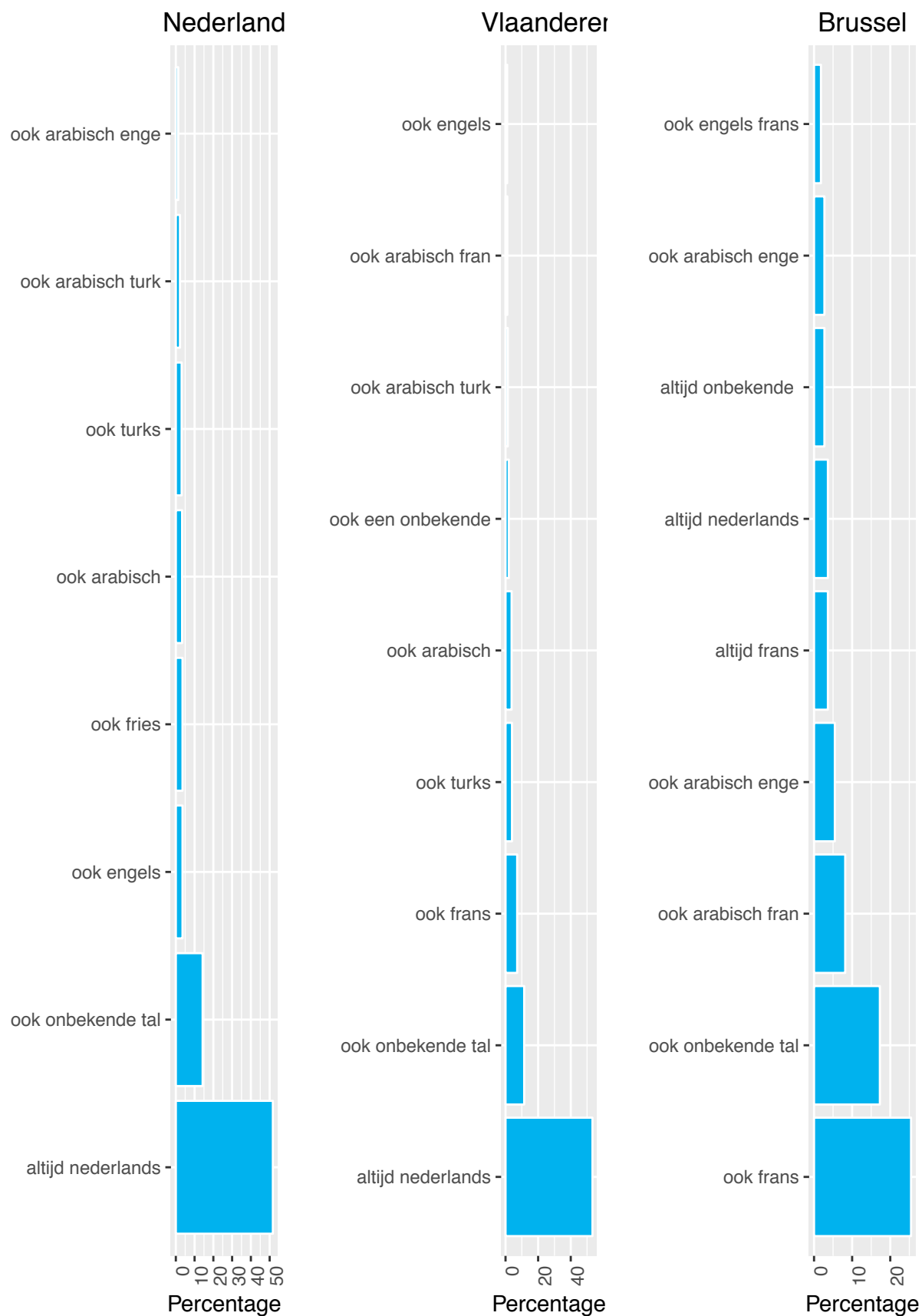

Figure 251: In de buurt waar ik woon, hoor ik op straat...

8. Attitudes over het Nederlands

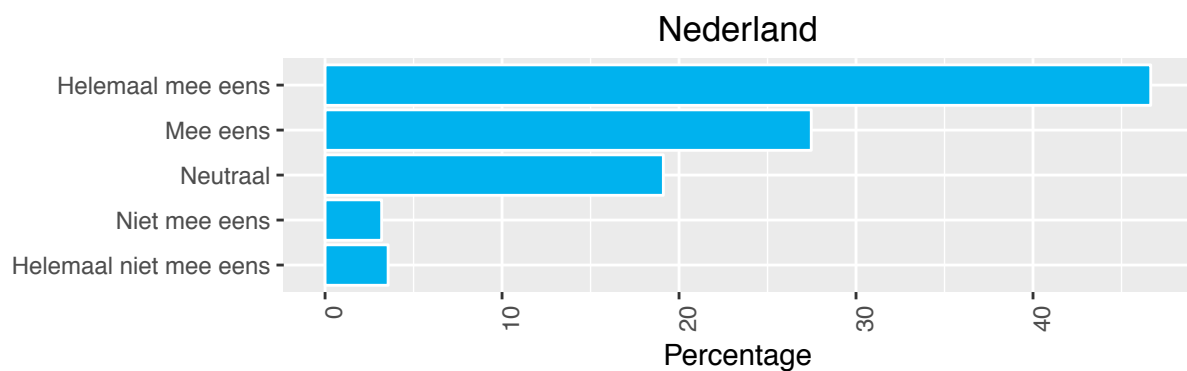

Figure 252: Ik vind Nederlands een mooie taal.

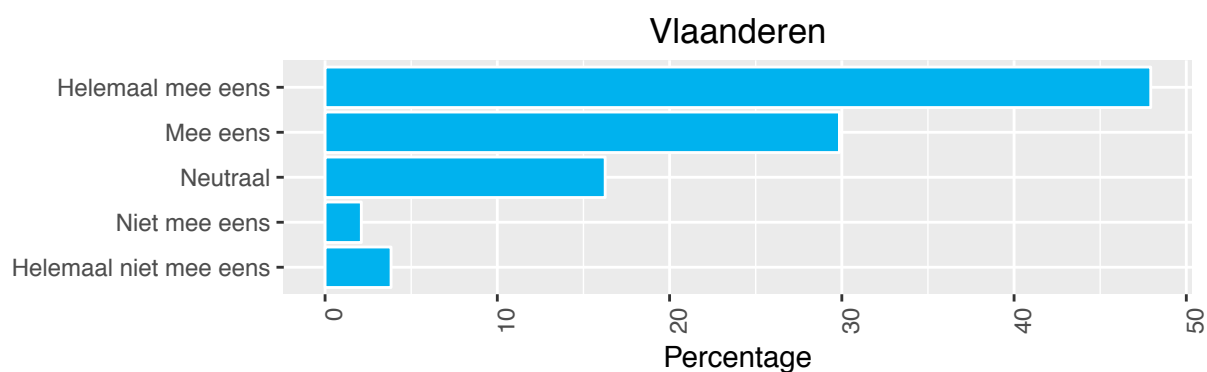

Figure 253: Ik vind Nederlands een mooie taal.

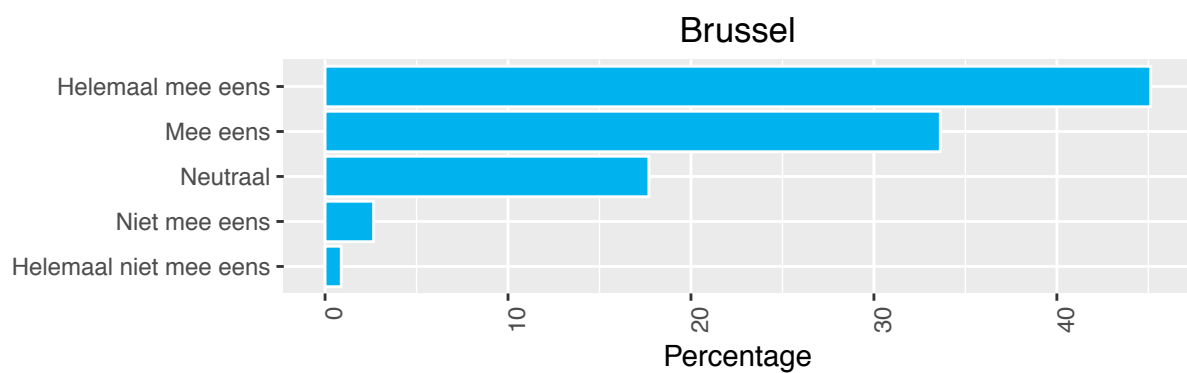

Figure 254: Ik vind Nederlands een mooie taal.

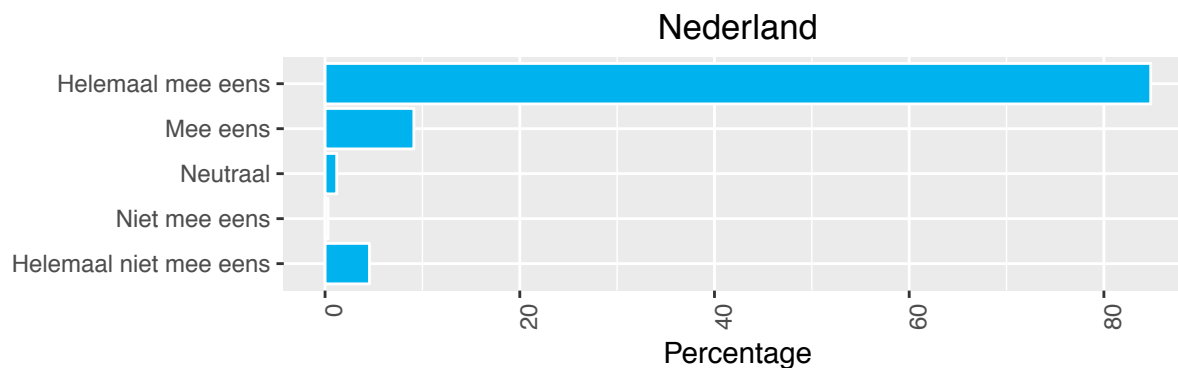

Figure 255: Ik vind het belangrijk dat kinderen het Nederlands beheersen.

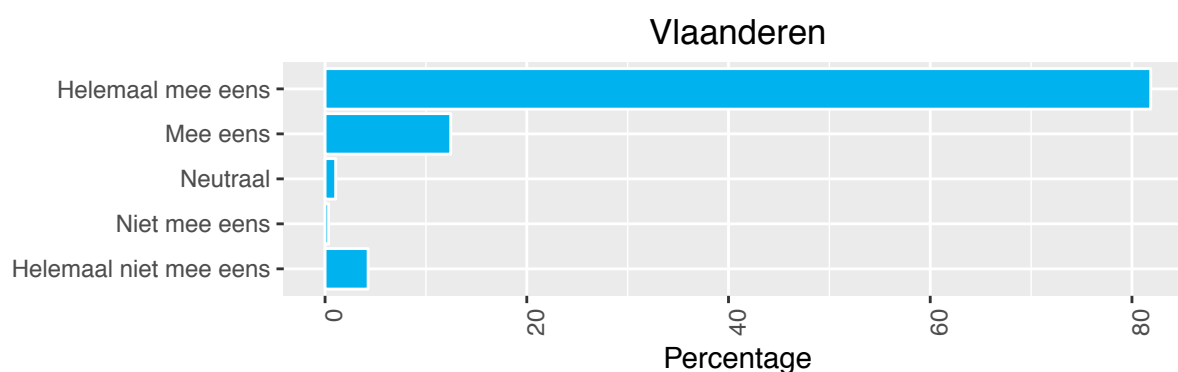

Figure 256: Ik vind het belangrijk dat kinderen het Nederlands beheersen.

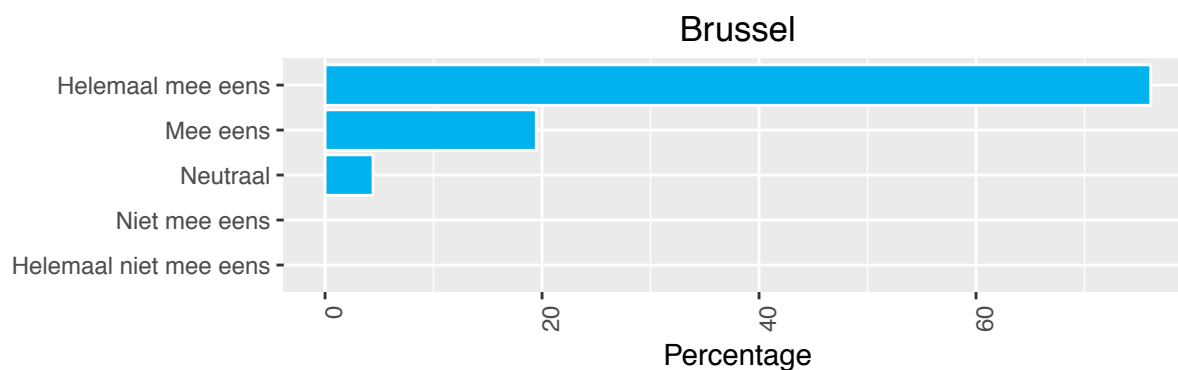

Figure 257: Ik vind het belangrijk dat kinderen het Nederlands beheersen.

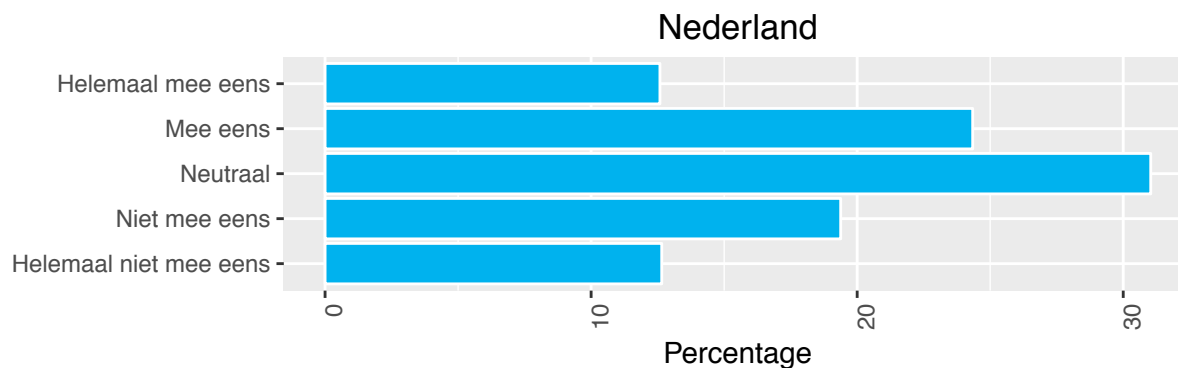

Figure 258: Mensen in Nederland of Vlaanderen mogen alleen een baan krijgen wanneer ze het Nederlands beheersen.

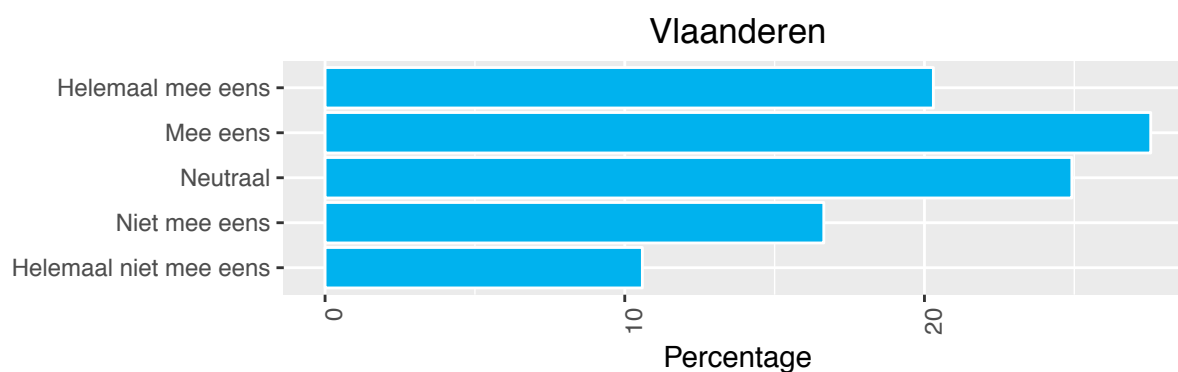

Figure 259: Mensen in Nederland of Vlaanderen mogen alleen een baan krijgen wanneer ze het Nederlands beheersen.

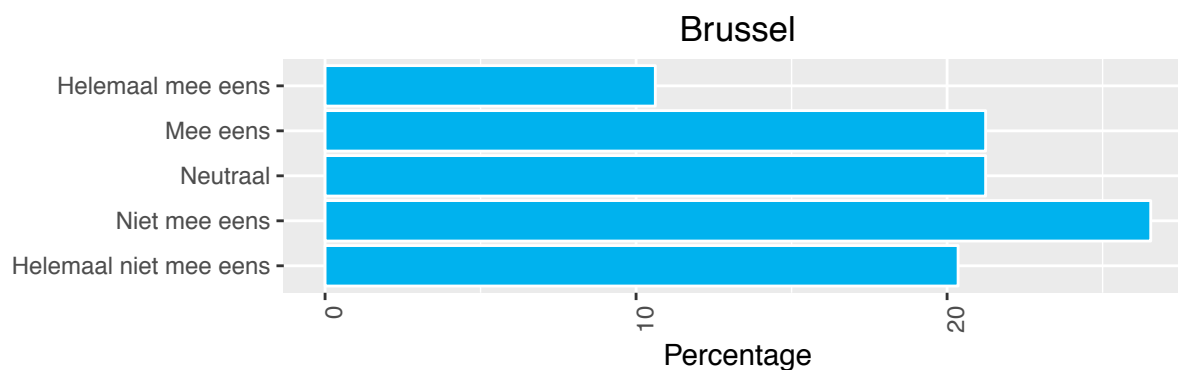

Figure 260: Mensen in Nederland of Vlaanderen mogen alleen een baan krijgen wanneer ze het Nederlands beheersen.

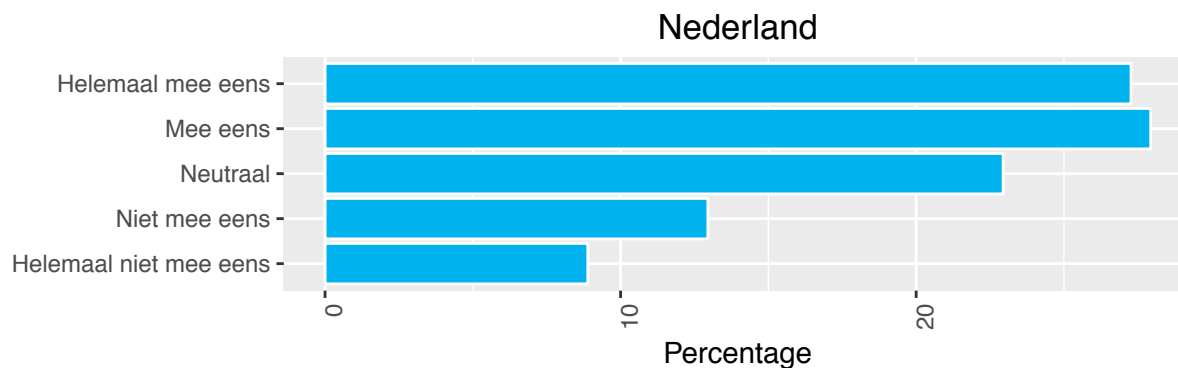

Figure 261: Ik kijk niet-Nederlandstalige films het liefst met Nederlandse ondertiteling.

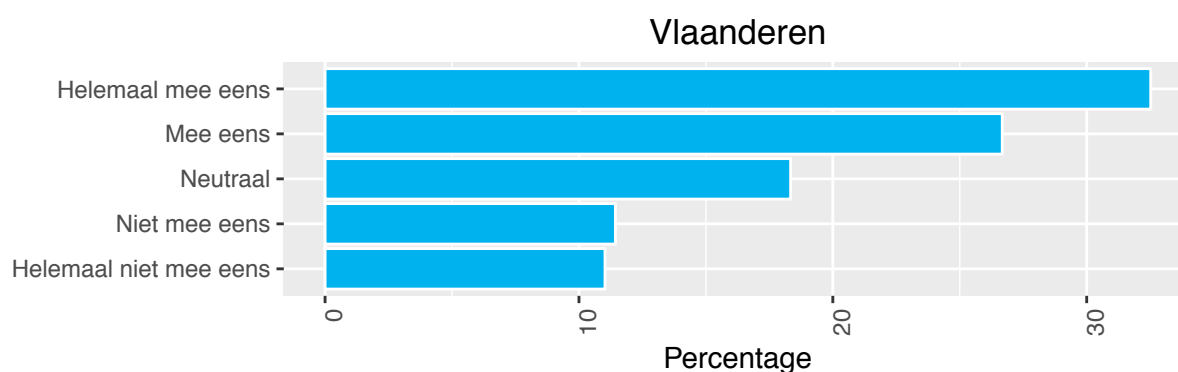

Figure 262: Ik kijk niet-Nederlandstalige films het liefst met Nederlandse ondertiteling.

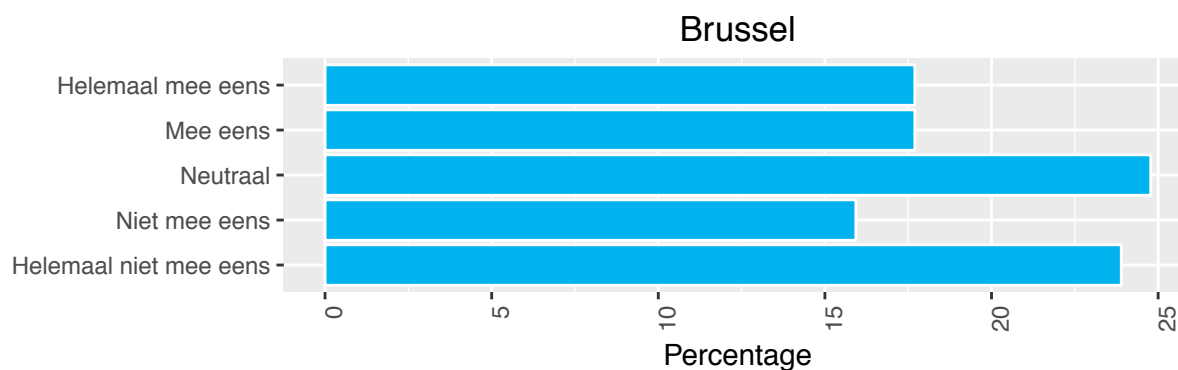

Figure 263: Ik kijk niet-Nederlandstalige films het liefst met Nederlandse ondertiteling.

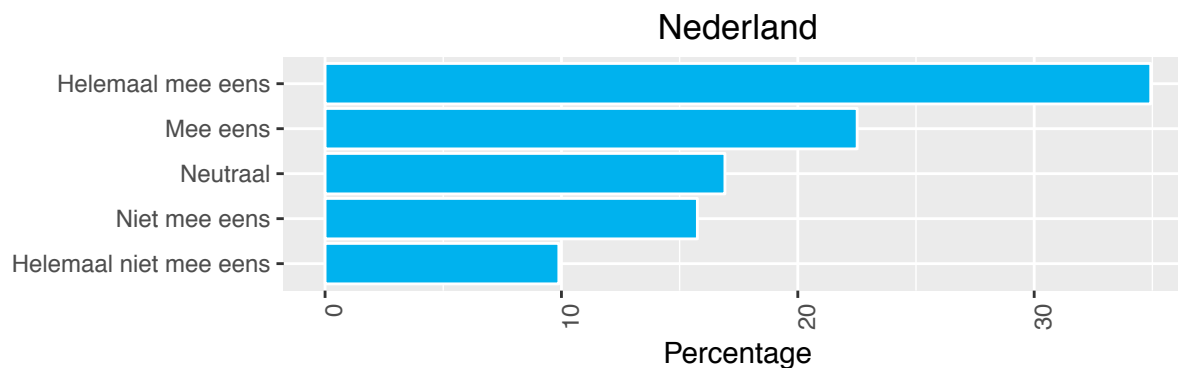

Figure 264: Ik lees een boek het liefst in de originele taal, als ik die taal beheers.

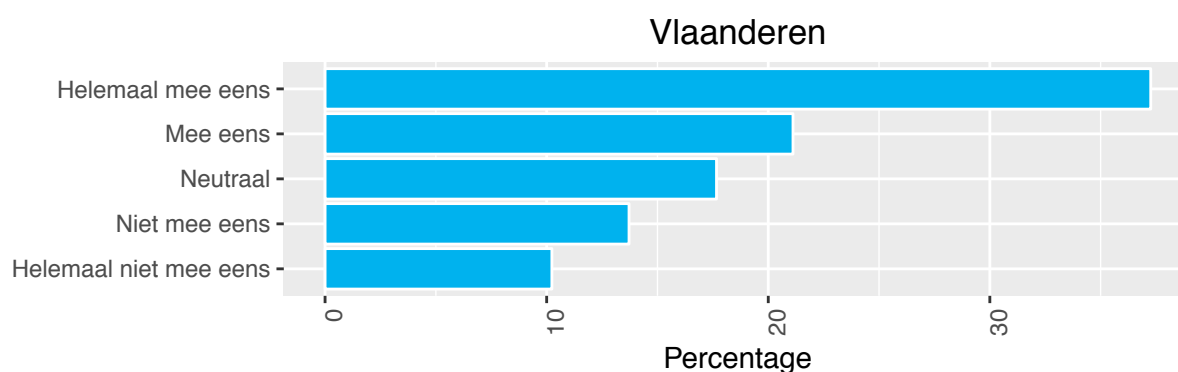

Figure 265: Ik lees een boek het liefst in de originele taal, als ik die taal beheers.

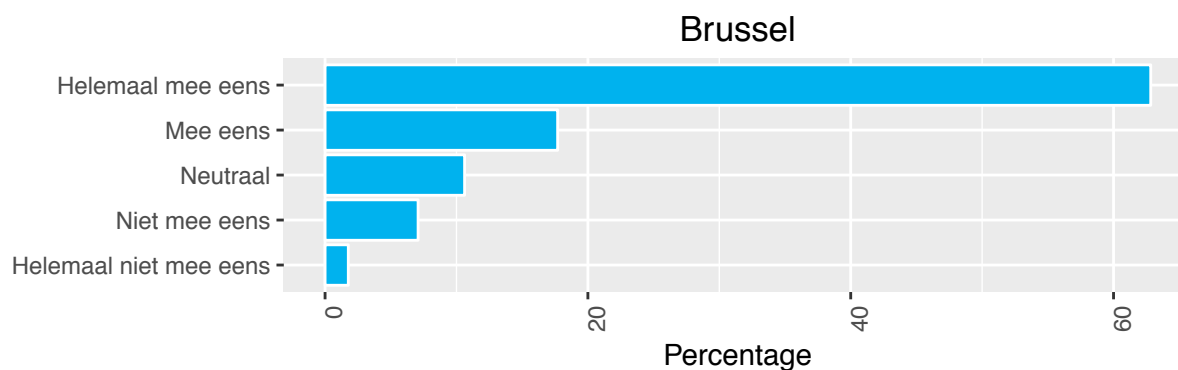

Figure 266: Ik lees een boek het liefst in de originele taal, als ik die taal beheers.

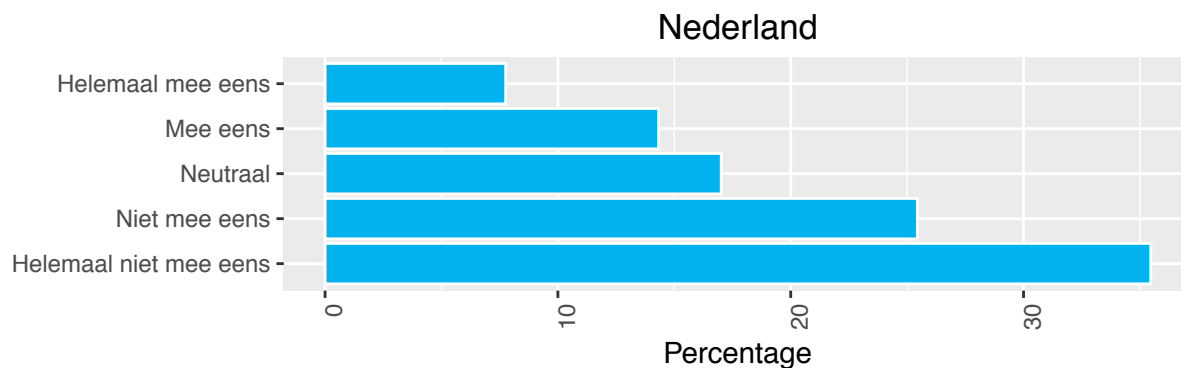

Figure 267: In het basisonderwijs mogen niet-taalkvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

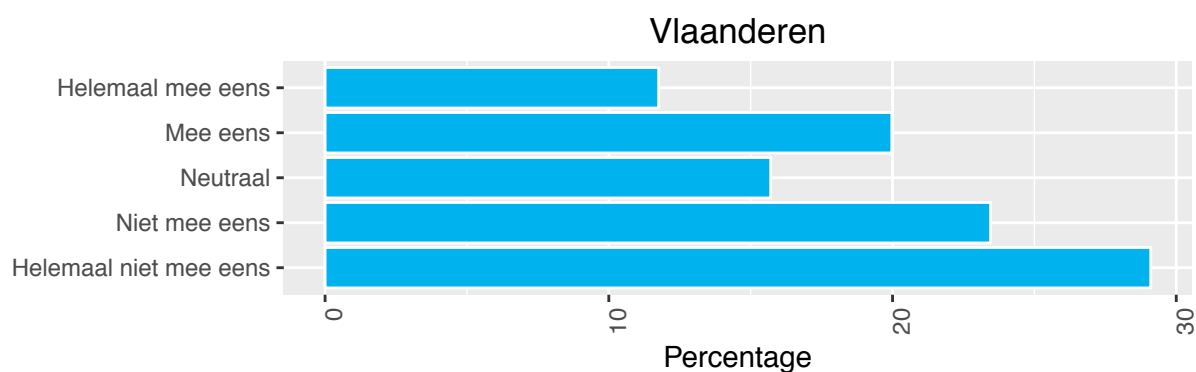

Figure 268: In het basisonderwijs mogen niet-taalkvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

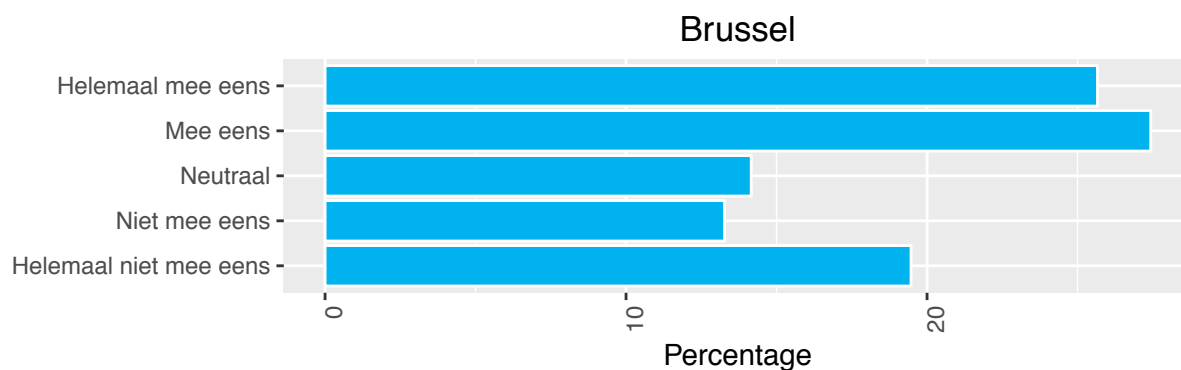

Figure 269: In het basisonderwijs mogen niet-taalkvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

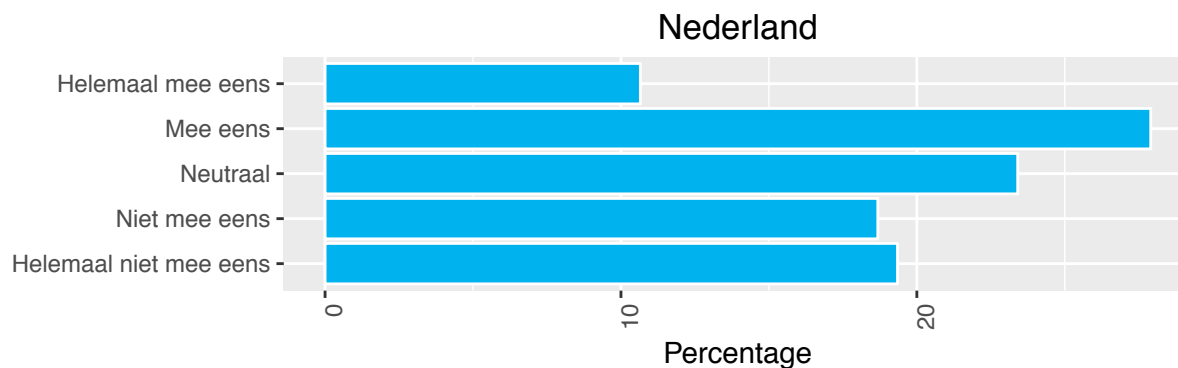

Figure 270: In het middelbaar onderwijs mogen niet-taalvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

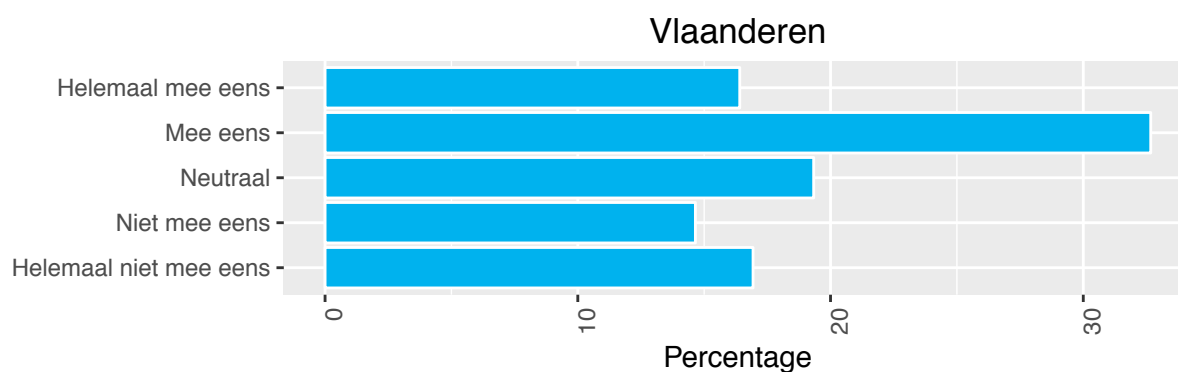

Figure 271: In het middelbaar onderwijs mogen niet-taalvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

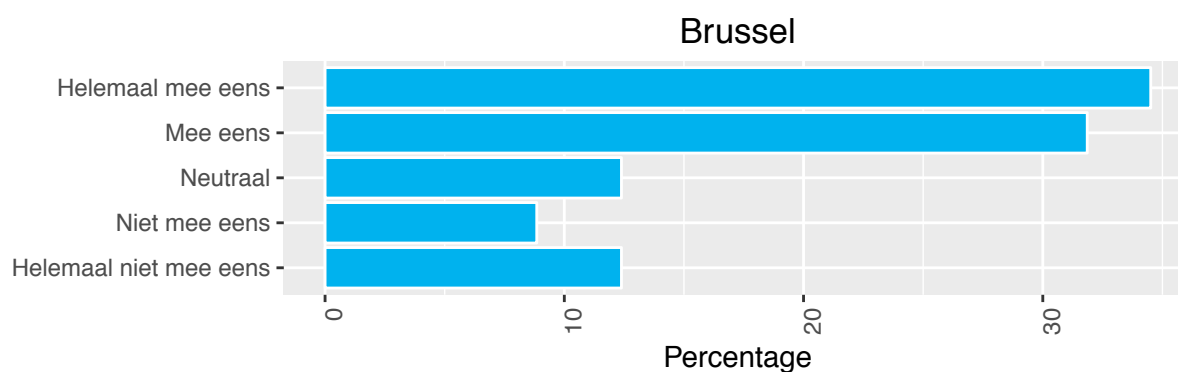

Figure 272: In het middelbaar onderwijs mogen niet-taalvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

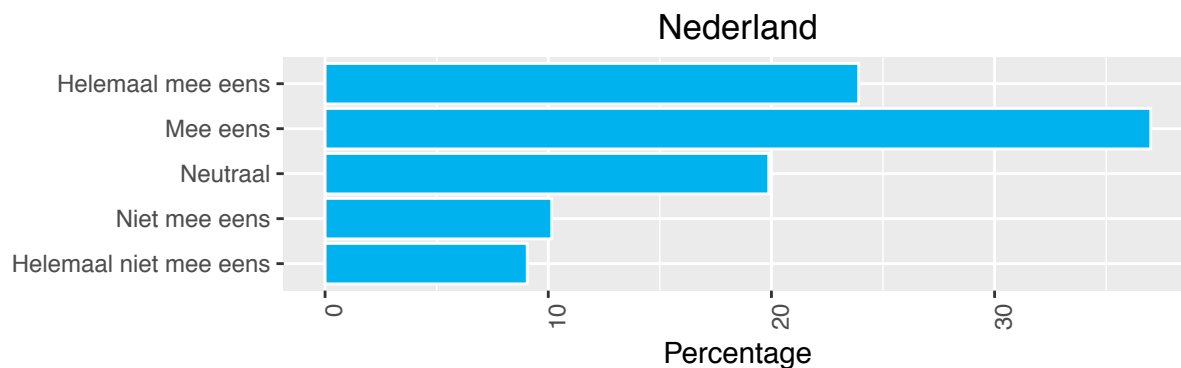

Figure 273: In het hoger onderwijs mogen niet-taalkvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

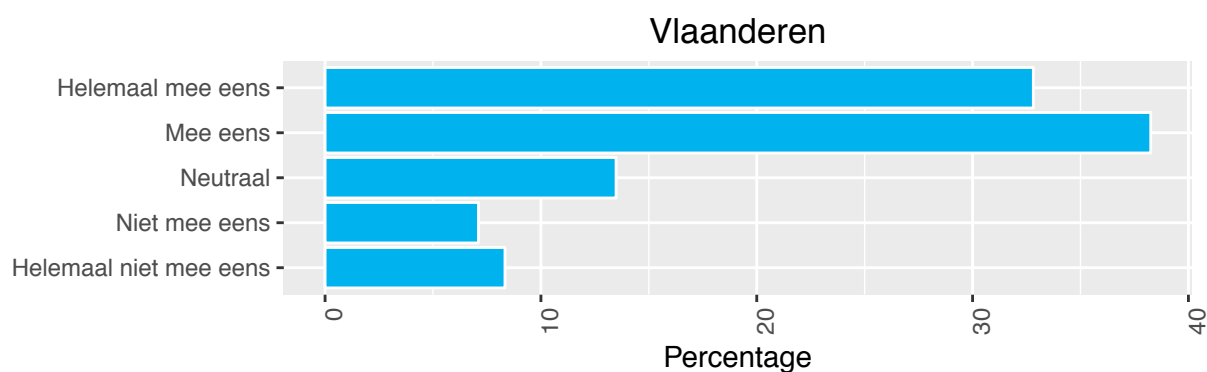

Figure 274: In het hoger onderwijs mogen niet-taalkvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

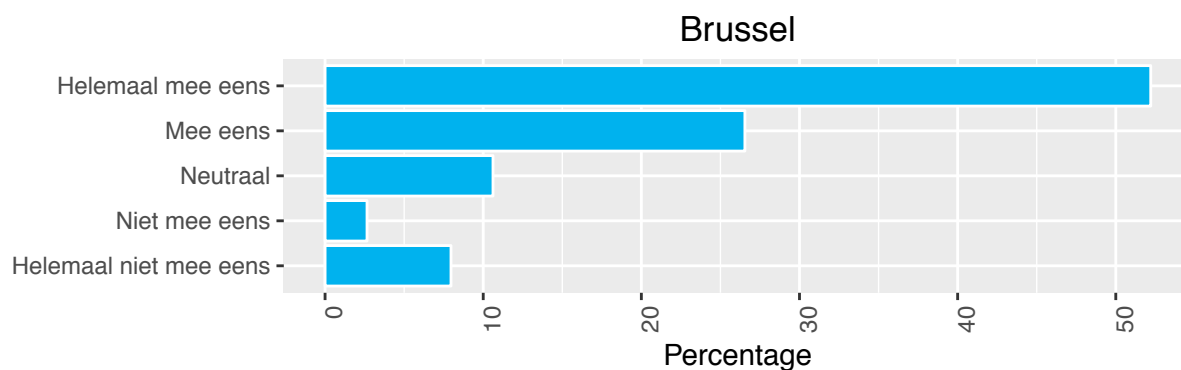

Figure 275: In het hoger onderwijs mogen niet-taalkvakken in een andere taal dan het Nederlands worden gegeven.

Afsluiting

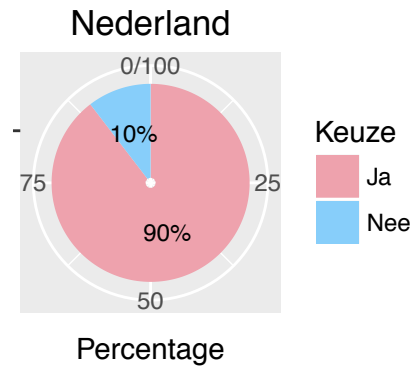

Figure 276: Ik ontvang graag een overzicht van de resultaten van het StaatNed-onderzoek.

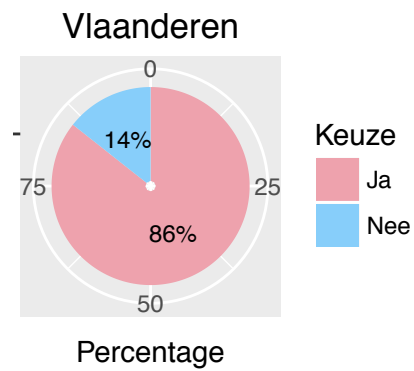

Figure 277: Ik ontvang graag een overzicht van de resultaten van het StaatNed-onderzoek.

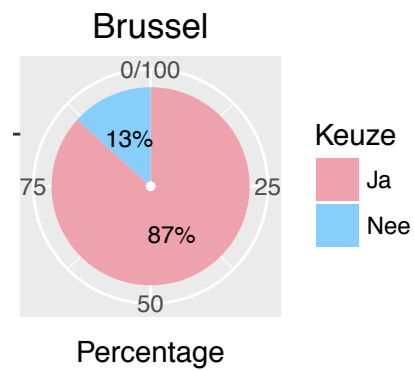

Figure 278: Ik ontvang graag een overzicht van de resultaten van het StaatNed-onderzoek.

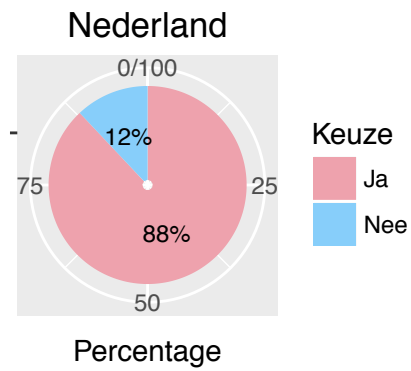

Figure 279: Ik ding graag mee naar een van de prijzen.

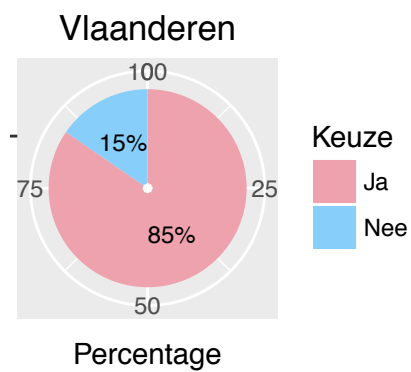

Figure 280: Ik ding graag mee naar een van de prijzen.

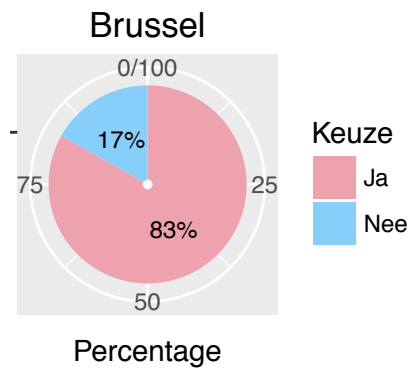

Figure 281: Ik ding graag mee naar een van de prijzen.